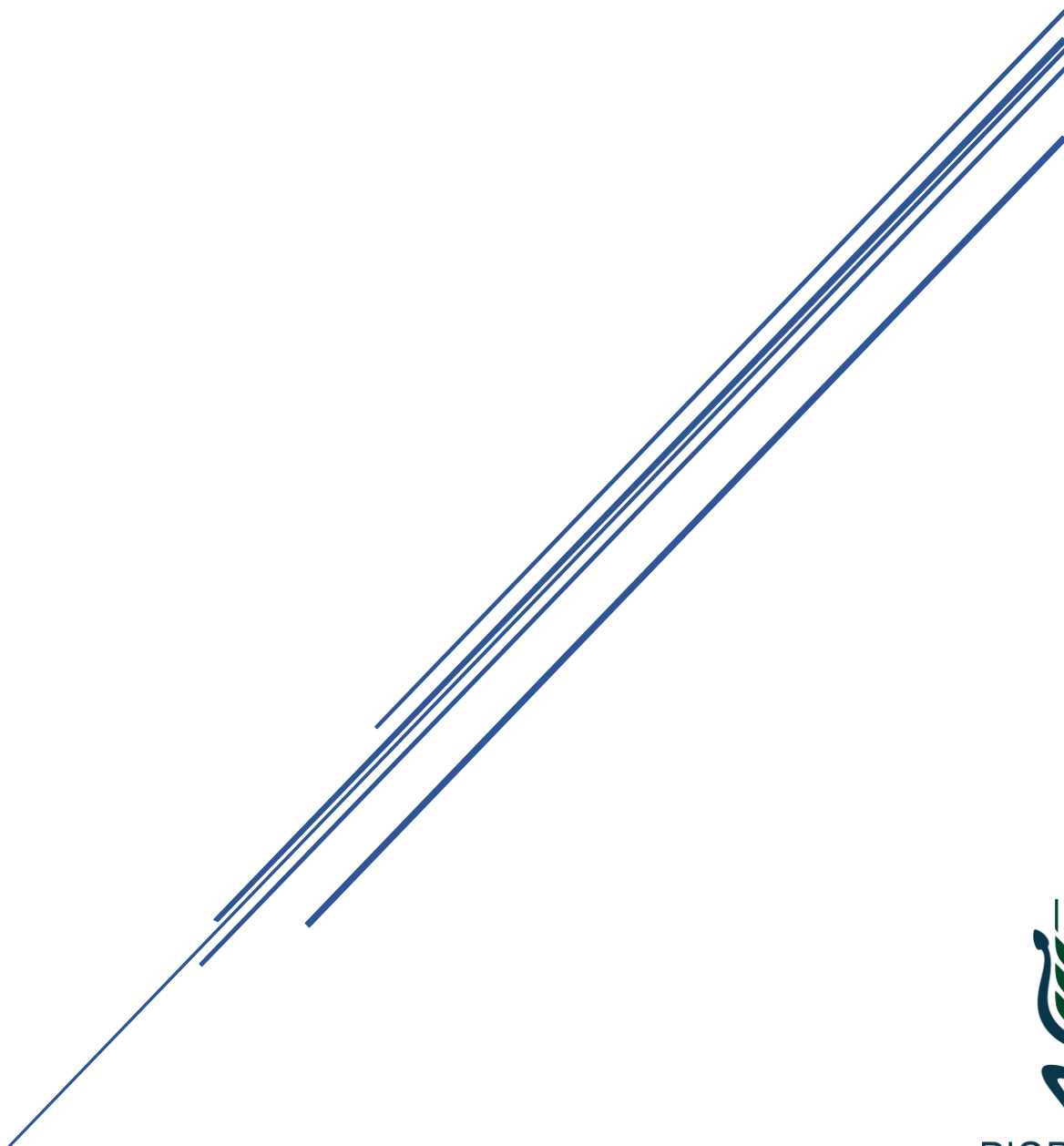

**SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI
PAŃSTWOWEJ INSPEKCJI OCHRONY
ROŚLIN I NASIENICTWA
W 2025 ROKU**

PIORIN

**Główny Inspektorat Ochrony Roślin i Nasiennictwa
czerwiec 2025**

Spis treści

STRESZCZENIE	5
1. NADZÓR NAD ZDROWIEM ROŚLIN	7
1.1. Kontrola roślin, produktów roślinnych i przedmiotów w kraju	7
1.1.1. Działania kontrolne w zakresie zdrowia roślin realizowane przez PIORiN	7
1.1.2. Zwalczanie agrofagów kwarantannowych dla Unii	11
1.1.3. Dodatkowe działania w zakresie kontroli występowania bakteriozy pierścieniowej ziemniaka w Polsce	15
1.2. Urzędowa rejestracja podmiotów profesjonalnych oraz paszportowanie roślin, produktów roślinnych i przedmiotów	15
1.2.1. Urzędowa rejestracja podmiotów profesjonalnych	15
1.2.2. Kontrola podmiotów w zakresie przestrzegania przepisów dotyczących zdrowia roślin	17
1.2.3. Paszportowanie roślin	20
1.2.4. Egzamininy dla podmiotów, potwierdzające posiadanie wiedzy do wykonywania ocen do celów wydawania paszportów roślin	23
1.3. Nadzór nad przemieszczaniem ziemniaków z Polski do innych państw członkowskich Unii Europejskiej	24
1.4. Zakwestionowania towarów roślinnych w obrocie wewnątrz Unii Europejskiej	27
1.5. Obrót roślinami, produktami roślinnymi i przedmiotami z krajami trzecimi	29
1.5.1. Kontrola towarów eksportowanych z Polski	29
1.5.2. Działania w zakresie otwierania rynków krajów trzecich dla polskich towarów pochodzenia roślinnego	35
1.5.3. Graniczna kontrola fitosanitarna	36
1.6. Działalność szkoleniowa prowadzona przez WIORiN w zakresie zdrowia roślin	38
1.7. Zaangażowanie PIORiN w kampanię UE nt. zdrowia roślin #PlantHealth4Life	42
1.8. Polska Prezydencja w Radzie Unii Europejskiej	42
1.9. Nadzór nad wykorzystaniem agrofagów kwarantannowych lub porażonych/zakazanych materiałów roślinnych do celów naukowych lub edukacyjnych, doświadczeń, selekcji odmianowych lub hodowli	46
1.10. Postępowanie odwoławcze	47
2. NADZÓR NAD WPROWADZANIEM DO OBROTU I STOSOWANIEM ŚRODKÓW OCHRONY ROŚLIN	49
2.1. Ewidencja podmiotów prowadzących działalność w zakresie produkcji, konfekcjonowania i wprowadzania do obrotu środków ochrony roślin	49
2.2. Kontrola wprowadzania do obrotu i stosowania środków ochrony roślin	51
2.3. Nadzór nad wprowadzeniem do obrotu, produkcją i konfekcjonowaniem środków ochrony roślin – kontrole typu A	52
2.4. Nadzór nad produkcją, przemieszczaniem i składowaniem środków ochrony roślin przeznaczonych do stosowania w innych państwach członkowskich lub w państwach trzecich	57
2.5. Kontrola stosowania środków ochrony roślin – kontrole typu B	58
2.6. Nadzór nad stosowaniem środków ochrony roślin przy użyciu sprzętu agrolotniczego	64
2.7. Potwierdzanie sprawności technicznej sprzętu przeznaczonego do stosowania środków ochrony roślin – kontrole typu C	69
2.7.1. Przedsiębiorcy/podmioty wykonujące działalność w zakresie potwierdzania sprawności technicznej sprzętu przeznaczonego do stosowania środków ochrony roślin	69
2.7.2. Sprzęt przeznaczony do stosowania środków ochrony roślin	72
2.8. Szkolenia w zakresie środków ochrony roślin – kontrole typu D	75
2.9. Integrowana produkcja roślin	80
2.9.1. Certyfikacja integrowanej produkcji roślin	80
2.9.2. Kontrole integrowanej produkcji roślin	82
2.10. Kontrola składu, właściwości chemicznych i fizycznych środków ochrony roślin	82

2.11.	Badania pozostałości środków ochrony roślin w płodach rolnych	85
2.12.	Nadzór nad badaniami skuteczności działania środków ochrony roślin.....	86
2.12.1.	Upoważnianie podmiotów do prowadzenia badań skuteczności działania środków ochrony roślin	86
2.12.2.	Nadzór nad badaniami w zakresie skuteczności działania środka ochrony roślin	87
2.13.	Monitoring zużycia środków ochrony roślin	88
2.14.	Informacja o zatruciach pszczół	91
2.15.	Nadzór nad wprowadzaniem do obrotu nawozów, środków wspomagających uprawę roślin, produktów pofermentacyjnych oraz udostępnianiem produktów nawozowych UE i nawozów oznaczonych znakiem „NAWÓZ WE”	92
2.15.1.	Kontrola podmiotów w zakresie obrotu nawozami, środkami wspomagającymi uprawę roślin, produktami pofermentacyjnymi oraz produktami nawozowymi UE i nawozami oznaczonymi znakiem „NAWÓZ WE”	92
2.15.2.	Kontrolowane partie nawozów, środków wspomagających uprawę roślin, produktów pofermentacyjnych oraz produktów nawozowych UE i nawozów oznaczonych znakiem „NAWÓZ WE”	93
2.15.3.	Badania laboratoryjne partii nawozów, środków wspomagających uprawę roślin, produktów pofermentacyjnych oraz produktów nawozowych UE i nawozów oznaczonych znakiem „NAWÓZ WE”	96
3.	OCENA I KONTROLA MATERIAŁU SIEWNEGO	100
3.1.	Ocena polowa materiału siewnego roślin rolniczych i roślin warzywnych	100
3.1.1.	Dyskwalifikacje w ocenie polowej roślin rolniczych	104
3.1.2.	Plantacje nasienne roślin rolniczych i warzywnych w poszczególnych województwach	105
3.1.3.	Ponowna ocena polowa	109
3.2.	Ocena sadzeniaków ziemniaka	109
3.2.1.	Ocena polowa plantacji nasiennych ziemniaka	109
3.2.2.	Ocena weryfikacyjna sadzeniaków ziemniaka	111
3.2.3.	Ponowna ocena weryfikacyjna sadzeniaków ziemniaka	112
3.2.4.	Ocena cech zewnętrznych sadzeniaków ziemniaka	113
3.2.5.	Udział odmian ziemniaka w strukturze produkcji nasiennej	115
3.3.	Kontrola pracy kwalifikatorów oraz próbobiorców sadzeniaków ziemniaka	115
3.4.	Ocena tożsamości i czystości odmianowej	117
3.5.	Ocena laboratoryjna materiału siewnego	118
3.5.1.	Urzędowa ocena laboratoryjna materiału siewnego	118
3.5.2.	Ocena laboratoryjna roślin rolniczych	119
3.5.3.	Ocena laboratoryjna materiału siewnego roślin warzywnych	121
3.5.4.	Kontrola pracy próbobiorców urzędowych i akredytowanych oraz laboratoriów akredytowanych	121
3.6.	Ocena polowa materiału szkółkarskiego roślin sadowniczych	123
3.6.1.	Materiał kategorii kwalifikowany i elitarny	123
3.6.2.	Materiał szkółkarski CAC	126
3.6.3.	Materiał kwalifikowany i CAC – porównanie	127
3.7.	Etykietowanie i plombowanie materiału siewnego oraz nadzór nad upoważnieniami do wypełniania etykiet urzędowych materiału siewnego	131
3.8.	Kontrola materiału siewnego.....	132
3.8.1.	Ewidencja prowadzących obrót materiałem siewnym	132
3.8.2.	Kontrola wytwarzania oceny i obrotu materiałem siewnym	132
3.8.3.	Kontrola obrotu materiałów oferowanych w ramach sprzedaży na odległość	136
3.8.4.	Kontrola materiału siewnego importowanego z państw trzecich	137
3.8.5.	Sprawozdanie z obrotu materiałem siewnym	138
3.8.6.	Sankcje prawne	138
3.8.7.	Postępowania odwoławcze	138
3.9.	Kontrolna ocena weryfikacyjna	139
3.10.	Kontrola upraw GMO.....	140
3.10.1.	Kontrola upraw GMO	140
3.10.2.	Kontrola materiału siewnego	140
3.10.3.	Kontrola plantacji nasiennych	140

3.10.4.	Kontrola plantacji produkcyjnych	141
3.11.	Rolnictwo ekologiczne	142
3.12.	Kontrola upraw winorośli	143
3.13.	Szkolenia	145
3.14.	Bezzałogowe Statki Powietrzne (BSP) w ocenie polowej materiału siewnego	147
4.	DZIAŁALNOŚĆ LABORATORYJNA	148
4.1.	Działalność diagnostyczna w obszarze badań fitosanitarnych PIORiN	148
4.1.1.	Badania laboratoryjne próbek w kierunku obecności agrofagów kwarantannowych.....	150
4.1.2.	Badania laboratoryjne na obecność regulowanych agrofagów niekwarantannowych i innych organizmów szkodliwych	153
4.2.	Działalność laboratoryjna w obszarze oceny materiału siewnego i nasion	155
4.3.	Badania pozostałości środków ochrony roślin.....	158
4.4.	Badania w kierunku modyfikacji genetycznych	160
4.5.	Działalność ukierunkowana na akredytację laboratoriów GIORiN	162
4.6.	Specjalizacja bazy laboratoryjnej PIORiN	163
4.7.	Nadzór merytoryczny laboratoriów referencyjnych nad działalnością jednostek Inspekcji	164
4.7.1.	Kontrole	164
4.7.1.1.	Referencyjne Laboratorium Fitosanitarne	164
4.7.1.2.	Referencyjne Laboratorium Nasienne	164
4.7.2.	Badania biegłości	164
4.7.2.1.	Referencyjne Laboratorium Fitosanitarne	164
4.7.2.2.	Referencyjne Laboratorium Nasienne	167
4.7.3.	Badania weryfikacyjne	168
4.8.	Działania w kierunku poprawy warunków technicznych, w tym zapewnienia bezpieczeństwa fitosanitarnego.....	169
5.	KONTROLA REALIZACJI ZADAŃ WOJEWÓDZKICH INSPEKTORÓW OCHRONY ROŚLIN I NASIENICTWA W 2025 ROKU ORAZ STANU ORGANIZACJI ODDZIAŁÓW CENTRALNEGO LABORATORIUM	171
5.1.	Roczny plan kontroli - planowanie i wykonanie.	171
5.2.	Zadania kontrolne - zakres tematyczny.	172
5.3.	Najważniejsze ustalenia kontroli	172
5.4.	Najistotniejsze lub najczęściej stwierdzane błędy w działalności kontrolowanych podmiotów	173
6.	INFORMATYKA	176
6.1.	Systemy i narzędzia informatyczne w GIORiN	176
6.2.	Cyfryzacja czynności kontrolnych	177
6.3.	Infrastruktura informatyczna.....	177
7.	INNE ZADANIA REALIZOWANE PRZEZ GIORiN	178
7.1.	Szkolenia	178

STRESZCZENIE

Zadania zrealizowane przez Państwową Inspekcję Ochrony Roślin i Nasiennictwa (PIORIN) w 2025 roku miały na celu zmniejszenie zagrożenia ze strony agrofagów szkodliwych, eliminację niepożądanych skutków wynikających z obrotu i stosowania środków ochrony roślin, nadzór nad obrotem produktów nawozowych oraz nadzór nad produkcją i obrotem materiałem siewnym tak, aby spełniał on wymagania dotyczące zdrowia i jakości.

Państwowa Inspekcja Ochrony Roślin i Nasiennictwa, na podstawie postanowień prawa międzynarodowego i przepisów krajowych, pełni w Polsce funkcję urzędowej organizacji ochrony roślin. W 2025 roku około 59 tys. ha upraw roślin, 498 tys. ton, 326 mln sztuk i ponad 132 tys. m³ roślin, produktów roślinnych i przedmiotów zostało poddanych kontrolom inspektorów PIORIN. Wystawiono blisko 866 tys. paszportów roślin i ponad 46 tys. świadectw fitosanitarnych, z którymi materiały roślinne mogą zostać wprowadzone do obrotu w Unii lub być wyeksportowane poza UE. Ponadto, w 2025 roku skontrolowano ponad 55,5 tys. przesyłek zawierających towary pochodzenia roślinnego, podlegających granicznej kontroli fitosanitarnej w imporcie do UE.

Zadaniem PIORIN jest również nadzór nad obrotem i stosowaniem środków ochrony roślin. Inspektorzy przeprowadzili w 2025 roku prawie 36 tys. takich kontroli (ponad 4,5 tys. kontroli obrotu środkami ochrony roślin, ok. 30 tys. kontroli stosowania środków ochrony roślin oraz ponad 1,0 tys. innych, w tym kontroli miejsc badań sprzętu do stosowania środków ochrony roślin i jednostek prowadzących szkolenia w zakresie ich stosowania) pobierając do badań laboratoryjnych ponad 300 próbek preparatów i prawie 4 tys. próbek płodów rolnych na obecność pozostałości środków ochrony roślin. Na podstawie wyników tych badań można stwierdzić, że zbierane z naszych pól plony są bezpieczne., a zawierające pozostałości na poziomie przewyższającym ustanowione normy stanowią niewielki procent. W 2025 r. PIORIN prowadziła nadzór nad wprowadzaniem do obrotu nawozów, środków wspomagających uprawę roślin, produktów pofermentacyjnych oraz udostępnianiem na rynku produktów nawozowych UE i nawozów oznaczonych znakiem „NAWÓZ WE”. Skontrolowano 14 407 partii produktów o masie 549 018 ton, w tym 243 partii podano ocenie laboratoryjnej.

W 2025 r. inspektorzy PIORIN nadzorowali wytwarzanie materiału siewnego gatunków objętych systemami kwalifikacji oraz weryfikowali poprawność postępowania podmiotów prowadzących obrót materiałem siewnym. W roku sprawozdawczym oceniono urzędowo albo pod urzędowym nadzorem ponad 20 tys. plantacji nasiennych roślin rolniczych i warzywnych oraz przeprowadzono kwalifikację materiału szkółkarskiego roślin sadowniczych w 181 gospodarstwach. Laboratoria urzędowe i akredytowane oceniły w ocenie pierwotnej ponad 20 tys. partii materiału siewnego. W ramach nadzoru nad obrotem materiałem siewnym wykonano 10 930 kontroli.

Realizując zadania w obszarze rolnictwa ekologicznego Inspekcja wydała 4 891 rozstrzygnięć w sprawie prawa do odstąpienia od obowiązku stosowania materiałów przeznaczonych do siewu i sadzenia uzyskanych w systemie produkcji ekologicznej.

Kontynuowano również kontrole przestrzegania zakazu prowadzenia upraw genetycznie zmodyfikowanych. Wykonano badanie 442 partii materiału siewnego oraz materiału roślinnego z 1 992 upraw nasiennych i towarowych kukurydzy, rzepaku i soi. Wyniki przeprowadzonych kontroli wskazują, że Polska jest krajem wolnym od GMO.

W 2025 roku wykonano także 260 kontroli upraw winorośli przeznaczonych do produkcji wina pod kątem przestrzegania zakazu wykorzystania niektórych odmian w produkcji.

Działalność kontrolną Inspekcji wspiera Centralne Laboratorium, w strukturze którego funkcjonują: Referencyjne Laboratorium Fitosanitarne, Referencyjne Laboratorium Nasienne Laboratorium Badania GMO, Laboratorium Badania Pozostałości Środków Ochrony Roślin oraz Oddziały i Pracownie zamiejscowe Centralnego Laboratorium. Zakres ich działalności obejmuje: badania pod kątem obecności agrofagów (100 979 próbek, 179 465 analiz), modyfikacji genetycznych w materiale siewnym i materiale zielonym (2 440 próbek, 34 906 analiz), pozostałości środków ochrony roślin w płodach rolnych (653 próbki, 2 716 analiz) oraz ocenę materiału siewnego (33 065 próbek, 71 741 analiz). Analizy laboratoryjne przeprowadzane są w oparciu o międzynarodowo uznane procedury, zgodnie z przepisami UE, standardami Międzynarodowej Konwencji Ochrony Roślin, Międzynarodowego Związku Oceny Nasion (ISTA) oraz są rekomendowane przez Europejsko-Śródziemnomorską Organizację Ochrony Roślin (EPPO). Potwierdzeniem wysokich kompetencji technicznych i organizacyjnych laboratoriów GIORiN są certyfikaty akredytacji przyznane przez Polskie Centrum Akredytacji oraz Międzynarodowy Związek Oceny Nasion ISTA.

1. NADZÓR NAD ZDROWIEM ROŚLIN

1.1. Kontrola roślin, produktów roślinnych i przedmiotów w kraju

1.1.1. Działania kontrolne w zakresie zdrowia roślin realizowane przez PIORiN

Działania kontrolne pod kątem występowania agrofagów kwarantannowych oraz agrofagów objętych środkami na podstawie art. 29 i 30 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/2031 (dalej: „agrofagi objęte środkami”) były realizowane przez wojewódzkie inspektoraty ochrony roślin i nasiennictwa (WIORiN). Kontrole prowadzono zgodnie z przepisami prawa z zakresu zdrowia roślin, w oparciu o wytyczne Głównego Inspektora Ochrony Roślin i Nasiennictwa (GIORiN), w szczególności wytyczne do planu pracy WIORiN na rok 2025 oraz wytyczne Programu wieloletniego kontroli występowania agrofagów, obowiązujące w 2025 r.

W wyniku przeprowadzonych działań w 2025 r. inspektorzy WIORiN skontrolowali w skali kraju około:

- 59 tys. ha upraw różnych gatunków roślin,
- 498 tys. ton oraz 326 mln sztuk roślin i materiałów pochodzenia roślinnego,
- ponad 132 tys. m³ drewna oraz podłoża do uprawy roślin.

Kontrole obejmowały przede wszystkim ocenę wizualną materiału roślinnego, a także pobieranie prób do badań laboratoryjnych i ich badanie. W przypadku wybranych szkodników owadzich znajdujących się na liście agrofagów priorytetowych prowadzono dodatkowo monitoring z wykorzystaniem pułapek feromonowych i lepowych.

Działania kontrolne prowadzono na obszarze całego kraju, w szczególności w miejscach produkcji materiału rozmnożeniowego (w tym pod osłonami), na plantacjach towarowych, w miejscach naturalnego występowania roślin żywicielskich, a także w parkach, ogrodach publicznych i prywatnych oraz w lasach. Kontrolami objęto również rośliny, produkty roślinne i inne przedmioty przechowywane w magazynach i przechowalniach, jak również asortyment znajdujący się w miejscach przeładunku i obrotu, w tym na giełdach oraz targowiskach.

W ramach realizacji Programu wieloletniego, w 2025 r. inspektorzy prowadzili działania kontrolne pod kątem 60 agrofagów kwarantannowych i 1 agrofaga objętego środkami.

Kontrolowana grupa obejmowała:

- 15 agrofagów priorytetowych,
- 15 agrofagów kwarantannowych, których występowanie stwierdzono na terytorium Unii,
- 30 agrofagów kwarantannowych, których występowania nie stwierdzono na terytorium Unii, oraz
- 1 agrofaga objętego środkami.

W odniesieniu do 31 z ww. agrofagów, wybranych z listy ustalonej przez Komisję Europejską, działania kontrolne były prowadzone w ramach programu Single Market Programme (Programu SMP), dofinansowanego przez Komisję Europejską, który zostanie szerzej opisany w dalszej części sprawozdania.

W ramach Programu wieloletniego kontrolą objęto łącznie 61 agrofagów. Najliczniejszą grupę stanowiły owady (32 gatunki). Ponadto prowadzono kontrole pod kątem 11 chorób

powodowanych przez grzyby i organizmy grzybopodobne, 6 bakterii, 7 nicieni oraz 5 wirusów, wiroidów i fitoplazm.

Kontrole realizowano w odniesieniu do różnych grup roślin żywicielskich. Wśród kontrolowanych materiałów roślinnych znajdowały się rośliny okopowe, głównie ziemniaki, które kontrolowano pod kątem 9 agrofagów kwarantannowych. Działania koncentrowały się zwłaszcza na bakteriiach *Clavibacter sepedonicus* i *Ralstonia solanacearum*, nicieniach *Globodera rostochiensis* i *Globodera pallida* oraz grzybie *Synchytrium endobioticum*.

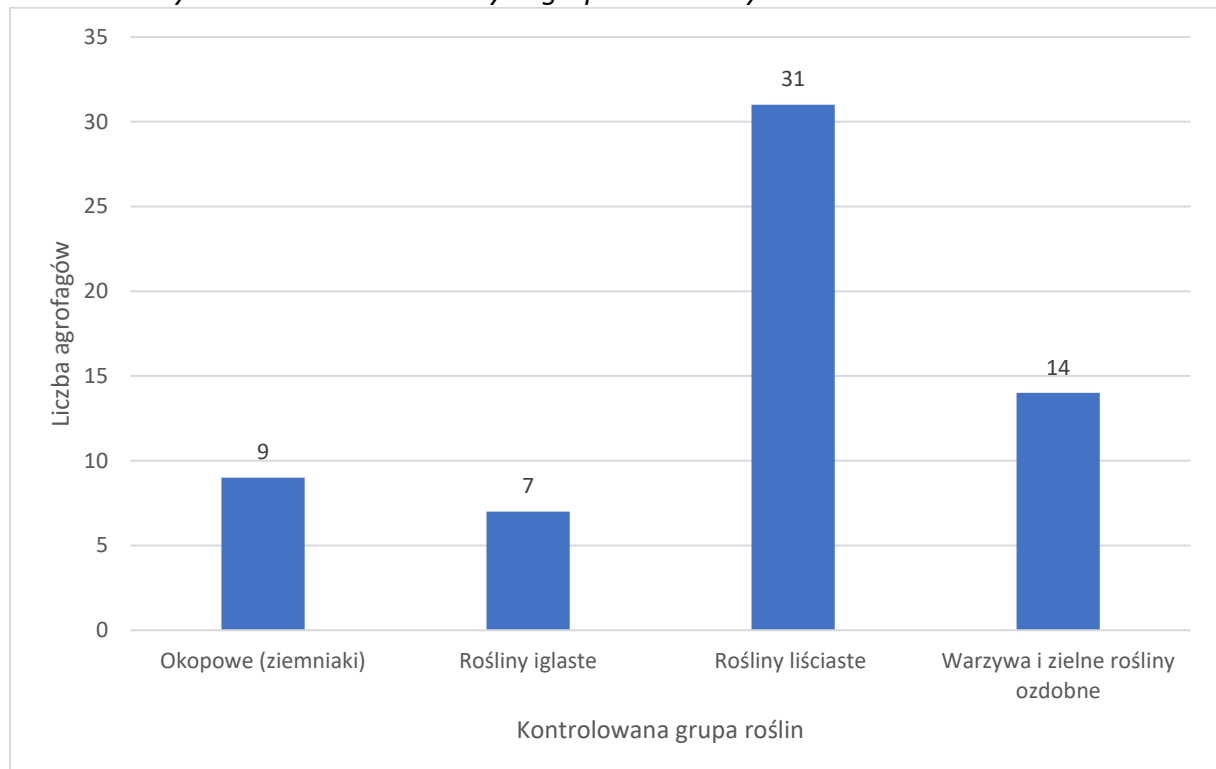
Rośliny iglaste objęto kontrolami pod kątem 7 agrofagów, w tym przede wszystkim: nicienia *Bursaphelenchus xylophilus*, grzyba *Fusarium circinatum* oraz owadów *Dendrolimus sibiricus* i *Monochamus* spp. - będących wektorami ww. nicienia.

Na drzewach i krzewach liściastych, w tym roślinach sadowniczych i ozdobnych, prowadzono kontrole pod kątem 31 agrofagów. Obejmowały one m.in. owady: *Anoplophora chinensis*, *Anoplophora glabripennis*, *Agrilus anxius*, *Agrilus planipennis*, *Aromia bungii*, *Popillia japonica*, a także bakterię *Xylella fastidiosa* oraz fitoplazmę *Grapevine flavescence dorée phytoplasma*.

Rośliny warzywne oraz zielne rośliny ozdobne kontrolowano pod kątem 14 agrofagów, w tym m.in. owadów: *Bactericera cockerelli*, *Spodoptera frugiperda*, *Thaumatotibia leucotreta* oraz wirusa Tomato leaf curl New Delhi virus.

Należy zaznaczyć, że w przypadku agrofagów będących polifagami kontrole prowadzono na kilku grupach roślin żywicielskich.

Wykres 1. Liczba agrofagów kwarantannowych i agrofagów objętych środkami, kontrolowanych w 2025 roku na różnych grupach roślin żywicielskich

Tak jak wyżej zostało wskazane, działania kontrolne, w tym badania laboratoryjne pod kątem ww. agrofagów, zaplanowane na rok 2025 w ramach Programu wieloletniego obejmowały m.in. działania kontrolne prowadzone jako Program SMP, dofinansowany przez Komisję Europejską, zgodnie z Rozporządzeniem (UE) 690/2021 ustanawiającym program na rzecz rynku wewnętrznego, konkurencyjności przedsiębiorstw (...).

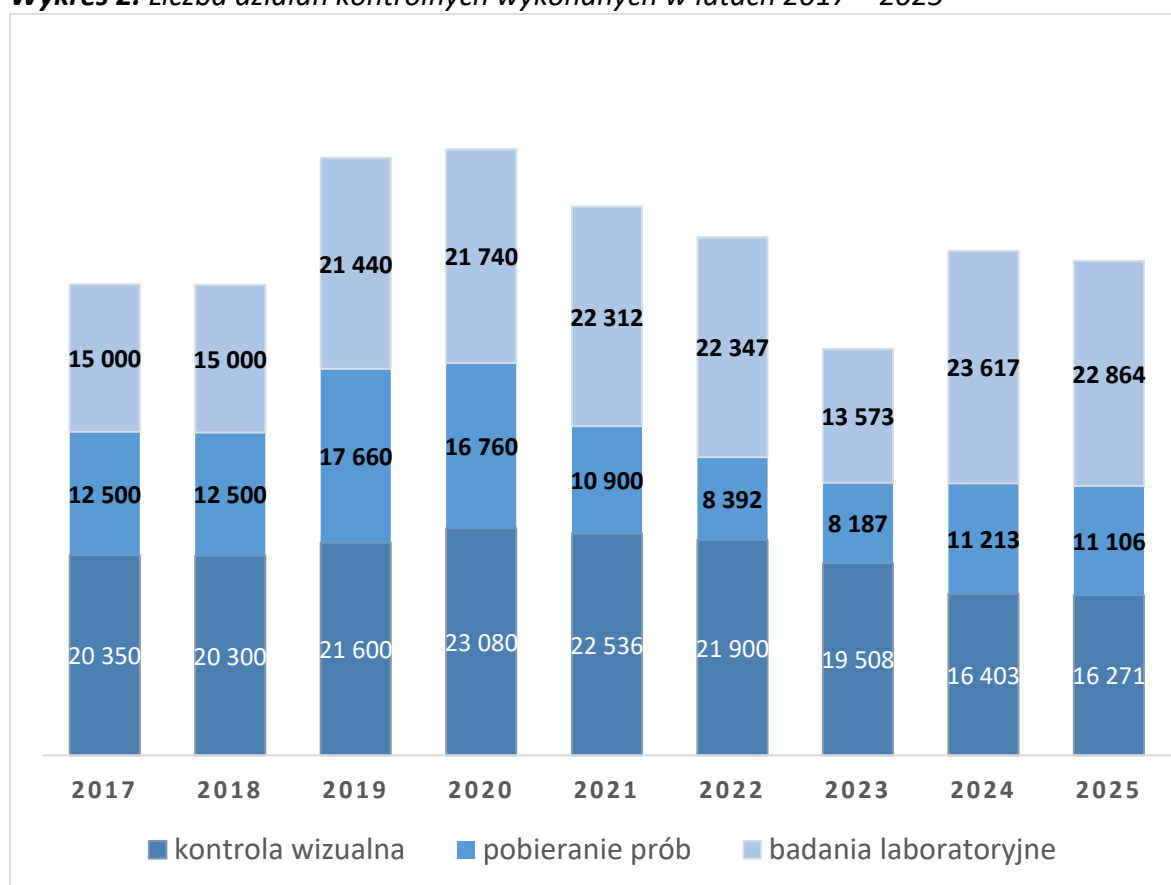

**Dofinansowane
przez Unię Europejską**

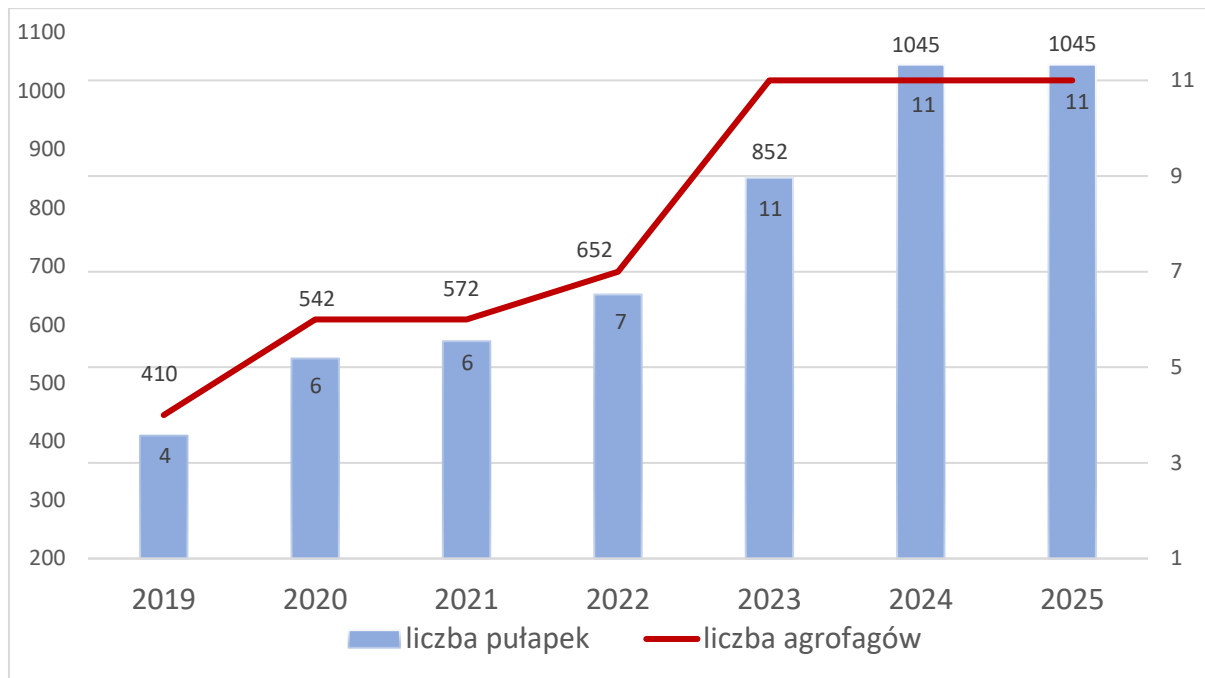
Celem Programu SMP jest wczesne identyfikowanie zagrożeń fitosanitarnych, umożliwiające podjęcie szybkich i skutecznych działań zapobiegających niekontrolowanemu rozprzestrzenianiu się tych zagrożeń na inne obszary w Unii Europejskiej (UE). Dofinansowanie obejmowało m.in. koszty: ocen wizualnych materiału roślinnego, ocen pułapek wabiących owady, pobierania prób roślin, gleby i wody oraz badań laboratoryjnych tych prób.

W ramach Programu SMP w 2025 r. pracownicy Inspekcji przeprowadzili 16 271 ocen wizualnych roślin pod kątem 31 agrofagów, pobrali 11 106 prób roślin i wykonali 22 864 badania laboratoryjne oraz ocenili 1 045 pułapek dla 11 agrofagów (*Agrilus planipennis*, *Anoplophora chinensis*, *Anoplophora glabripennis*, *Aromia bungii*, *Bactericera cockerelli*, *Monochamus* (wektor *Bursaphelenchus xylophilus*), *Dendrolimus sibiricus*, *Popillia japonica*, *Rhagoletis pomonella*, *Spodoptera frugiperda*, *Thaumatotibia leucotreta*). Szczegółowe dane dotyczące wykonanych działań kontrolnych w latach 2017 – 2025 przedstawiają Wykres 2. oraz Wykres 3.

Wykres 2. Liczba działań kontrolnych wykonanych w latach 2017 – 2025

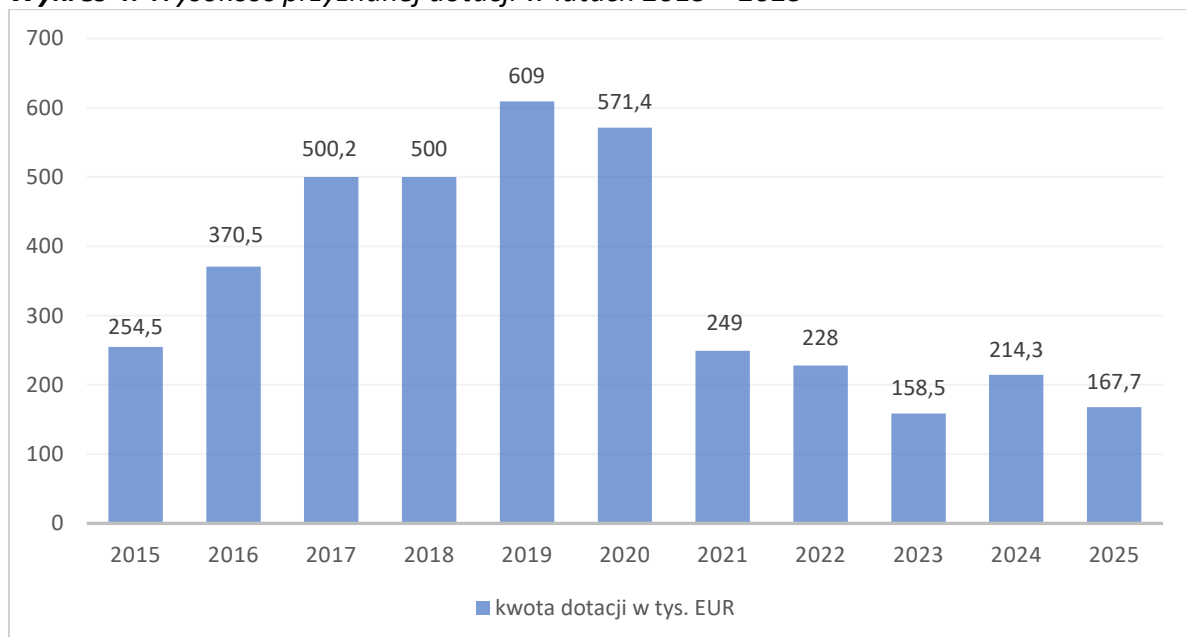

Wykres 3. Liczba pułapek wabiących i liczba agrofagów, dla których zastosowano pułapki w latach 2019 – 2025

Dotychczas Komisja Europejska pozytywnie oceniła realizację polskich programów w latach 2015-2025 i przyznała Polsce dofinansowanie w łącznej wysokości ponad 3,8 mln euro. Szczegółowe dane dotyczące wysokości przyznanej dotacji przedstawia wykres 4. Zmniejszona kwota dofinansowania od 2021 r. wynikała z ograniczonych środków finansowych na poziomie Komisji Europejskiej dla wszystkich państw UE oraz ze względu na zmianę zasad przydzielania dotacji.

Wykres 4. Wysokość przyznanej dotacji w latach 2015 – 2025

1.1.2. Zwalczanie agrofagów kwarantannowych dla Unii

W roku 2025, w wyniku prowadzonych ocen wizualnych i wykonanych analiz laboratoryjnych, stwierdzono występowanie 4 agrofagów kwarantannowych.

BAKTERIE

W roku sprawozdawczym w grupie bakterii stwierdzono 2 agrofagi kwarantannowe: ***Clavibacter sepedonicus*** oraz ***Ralstonia solanacearum***.

W odniesieniu do bakterii ***Clavibacter sepedonicus*** – sprawcy bakteriozy pierścieniowej ziemniaka, pobrano **22 927 prób** do badań laboratoryjnych. W wyniku prowadzonych działań kontrolnych, ww. bakterię stwierdzono w **338 miejscach produkcji**. Szczegółowe informacje na temat liczby porażonych miejsc produkcji w poszczególnych województwach w 2025 roku zostały przedstawione w tabeli 1.

Drugim agrofagiem, wykrytym w tej grupie w 2025 roku była bakteria ***Ralstonia solanacearum*** – sprawca śluzaka ziemniaka. Łącznie w skali kraju pobrano **26 250 prób** do badań laboratoryjnych. W wyniku prowadzonych działań kontrolnych, ww. bakterię stwierdzono w **sześciu województwach** (dolnośląskim, łódzkim, mazowieckim, opolskim, śląskim, wielkopolskim). Bakteria została wykryta w wodach powierzchniowych następujących rzek: kanał Psarski Potok, Żurawka, Odra, Warta, Bzura, staw w pow. grójeckim oraz w roślinach psianki *Solanum dulcamara* porastających brzegi tych rzek.

NICIENIE

W roku sprawozdawczym, wykryto 2 gatunki kwarantannowe nicieni: ***Globodera rostochiensis*** i ***Globodera pallida*** (na materiale pochodzącym z innych państw członkowskich UE).

W odniesieniu do nicienia ***Globodera rostochiensis*** (mątwik ziemniaczany) pobrano **14 917 prób** do badań laboratoryjnych. Obecność ww. nicienia odnotowano w **30 miejscach produkcji/miejscach obrotu**, w 12 województwach. Najwięcej przypadków wykryć tego agrofaga dotyczyło 3 województw, tj. łódzkiego, mazowieckiego i wielkopolskiego, gdzie w każdym z województw odnotowano po 5 porażonych miejsc produkcji. W pozostałych 9 województwach odnotowano od 1 do 4 przypadków wykryć (tabela 1). Trzy wykrycia dotyczyły ziemniaków z innych krajów: dwa wykrycia w województwie opolskim w ziemniakach pochodzących z Cypru, jedno wykrycie w województwie łódzkim w ziemniakach z Grecji. Analizując wykrycia mątwika ziemniaczanego na przestrzeni ostatnich trzech lat, liczba porażonych miejsc produkcji utrzymuje się na podobnym poziomie (tabela 3).

Drugim gatunkiem wykrytym w tej grupie w 2025 roku był nicienie ***Globodera pallida*** (mątwik agresywny), w odniesieniu, do którego pobrano **14 897 prób** do badań laboratoryjnych. Kontrolom poddawano m.in. znajdujące się w obrocie ziemniaki z innych państw UE oraz spoza Unii. W wyniku tych ocen, w 3 miejscach obrotu stwierdzono obecność nicienia w ziemi osypanej z bulw ziemniaków konsumpcyjnych, pochodzących z innych państw niż Polska (Cypr, Hiszpania, Niemcy).

Tabela 1. Liczba miejsc produkcji/przypadków, w których w 2025 roku wykryto określone agrofagi kwarantannowe, w poszczególnych województwach

Agrofag kwarantannowy/objęty środkami	dolnośląskie	kujawsko-pomorskie	lubelskie	lubuskie	łódzkie	małopolskie	mazowieckie	opolskie	podkarpackie	podlaskie	pomorskie	śląskie	świętokrzyskie	warmińsko-mazurskie	wielkopolskie	zachodniopomorskie	Razem
<i>Clavibacter sepedonicus</i>	12	9	47	1	11	25	87	2	15	30	5	7	23	49	13	2	338
<i>Globodera pallida</i> ¹⁾					1			2									3
<i>Globodera rostochiensis</i>		1	1		5 ²⁾	2	5	2 ²⁾	2	1	1	4	1		5		30
<i>Ralstonia solanacearum</i> ³⁾	2				2		2	1				1			1		9
Liczba miejsc produkcji/miejsc obrotu, w których wykryto agrofaga, w województwie	14	10	48	1	19	27	94	6 ⁴⁾	17	31	6	12	24	49	19	2	379

¹⁾ wykrycia w ziemi osypanej z bulw ziemniaków konsumpcyjnych znajdujących się w obrocie, pochodzących z innych państw (Cypr, Hiszpania, Niemcy)

²⁾ wykrycia w ziemniakach konsumpcyjnych w obrocie, pochodzących z innych państw (Cypr, Grecja)

³⁾ wykrycia bakterii w wodach powierzchniowych następujących rzek: kanał Psarski Potok, Żurawka, Odra, Warta, Bzura, staw w pow. grójeckim oraz roślinach psianki *Solanum dulcamara* porastających brzegi tych rzek

⁴⁾ wykrycie *G. rostochiensis* i *G. pallida* w tym samym miejscu obrotu

Tabela 2. Wykaz agrofagów kwarantannowych i agrofagów objętych środkami fitosanitarnymi wraz z roślinami i przedmiotami, na których zostały stwierdzone w roku 2025

Grupa agrofagów	Agrofag kwarantannowy/objęty środkami	Porażone rośliny/przedmioty
Bakterie	<i>Clavibacter sepedonicus</i>	ziemniak
	<i>Ralstonia solanacearum</i> ¹⁾	woda
Nicienie	<i>Globodera rostochiensis</i>	gleba
	<i>Globodera pallida</i> ²⁾	gleba

¹⁾ wykrycia bakterii w wodach powierzchniowych następujących rzek: kanał Psarski Potok, Żurawka, Odra, Warta, Bzura, staw w pow. grójeckim oraz roślinach psianki *Solanum dulcamara* porastających brzegi tych rzek

²⁾ wykrycia wyłącznie w ziemi osypanej z bulw ziemniaków konsumpcyjnych znajdujących się w obrocie, pochodzących z innych państw (Cypr, Hiszpania, Niemcy)

Tabela 3. Liczba przypadków/miejsc produkcji, w których w latach 2021-2025 wykryto agrofagi kwarantannowe lub agrofagi objęte środkami fitosanitarnymi

Nazwa agrofaga	2021	2022	2023	2024	2025
<i>Clavibacter sepedonicus</i>	519	432	289	450	338
<i>Globodera pallida</i> ¹⁾	12	18	4	7	3
<i>Globodera rostochiensis</i>	31	39	37	31	30
<i>Ralstonia pseudosolanacearum</i>		2			
<i>Ralstonia solanacearum</i>	3	2	2	10	9
<i>Synchytrium endobioticum</i>			1	1	
Tomato brown rugose fruit virus ²⁾	2	9	13	8	-
Tobacco ringspot virus ²⁾				1	-

¹⁾wszystkie wykrycia dotyczą ziemniaków nie pochodzących z Polski

²⁾ w 2025 roku zmiana statusu agrofagów na regulwane agrofagi niekwarantannowe (RAN)

W związku z wykryciem agrofagów kwarantannowych i objętych środkami fitosanitarnymi, w 2025 r. wydano 751 decyzji administracyjnych w sprawie zwalczania tych agrofagów, tj. o 79 mniej niż w 2024 r. Najwięcej takich decyzji wydano w województwach: mazowieckim – 155, lubelskim – 115, wielkopolskim – 98, kujawsko-pomorskim – 80 oraz małopolskim – 77.

Ze względu na obowiązki określone w decyzjach administracyjnych dotyczących zwalczania ww. agrofagów, w 2025 r. pracownicy Inspekcji przeprowadzili u podmiotów 3 351 kontroli (w 2024 r. – 3 606 kontroli). Województwami, gdzie przeprowadzono najwięcej takich kontroli były: mazowieckie – 671, lubelskie – 485, podlaskie – 360, warmińsko-mazurskie – 339 oraz małopolskie – 300. Najmniej takich kontroli przeprowadzono w województwach: opolskim – 22, lubuskim – 36 oraz w zachodniopomorskim – 49. Zestawienie liczby wydanych decyzji oraz liczby kontroli w zakresie wykonania decyzji przedstawiono w tabeli 4.

Tabela 4. Liczba decyzji w sprawie zwalczania agrofagów kwarantannowych i objętych środkami oraz liczby kontroli w zakresie wykonania takich decyzji

Województwo	Liczba decyzji administracyjnych w sprawie zwalczania agrofagów kwarantannowych i objętych środkami fitosanitarnymi		Liczba kontroli wykonania tych decyzji (dla decyzji wydanych w 2025 r. oraz dla decyzji obowiązujących w 2025 r., a wydanych przed 2025 r.)
	wydanych w 2025 r.	obowiązujących w 2025 r., a wydanych przed 2025 r.	
dolnośląskie	26	55	121
kujawsko-pomorskie	80	114	144
lubelskie	115	322	485
lubuskie	10	22	36
łódzkie	23	91	121
małopolskie	77	239	300
mazowieckie	155	453	671
opolskie	5	14	22
podkarpackie	43	104	127
podlaskie	26	200	360
pomorskie	15	123	191
śląskie	18	36	64
świętokrzyskie	25	126	168
warmińsko-mazurskie	32	266	339
wielkopolskie	98	89	153
zachodniopomorskie	3	45	49
Razem	751	2 299	3 351

1.1.3. Dodatkowe działania w zakresie kontroli występowania bakteriozy pierścieniowej ziemniaka w Polsce

W 2025 r. kontynuowano działania mające na celu poprawę sytuacji fitosanitarnej w sektorze produkcji ziemniaka. Działania te wykonywano zgodnie z zaleceniami przedstawicieli Komisji Europejskiej wydanymi po przeprowadzonym audycie w 2023 r., oceniającym aktualną sytuację dotyczącą produkcji i obrotu ziemniakami, w szczególności w zakresie kontroli występowania bakterii *Clavibacter sepedonicus* (sprawcy bakteriozy pierścieniowej ziemniaka) oraz ocenę realizacji nowych przepisów rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) 2022/1194.

Celem tych kontroli było sprawdzenie czy podmioty uprawiające ziemniaki są uprawnione do zwolnienia z obowiązku rejestracji (sprawdzenie sposobu zagospodarowania uzyskanego plonu – z uwzględnieniem ewentualnego wyprowadzenia/sprzedaży ziemniaków) i weryfikację zdrowotności uprawianych przez te podmioty ziemniaków. Weryfikacja podmiotów odbywała się w oparciu o dane z Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa za 2024 r.

Zgodnie z wytycznymi GIORiN, w pierwszej kolejności należało zaplanować do objęcia kontrolami, podmioty uprawiające ziemniaki na powierzchni powyżej 0,5 ha. Zgodnie z przyjętym planem takim kontrolom podlegało 7 938 podmiotów. W 2025 r. skontrolowano 7 454 takie podmioty. Podczas tej weryfikacji okazało się, że część podmiotów wytypowanych do kontroli na 2025 r. nie uprawiała ziemniaków, dlatego też nie zostali oni objęci kontrolami. W 2025 r. u podmiotów, uprawiających ziemniaki na powierzchni pow. 0,5 ha zaplanowano pobranie 469 prób, a w rezultacie pobrano 459, gdzie 57 prób było pozytywnych, tj. o 32 próby mniej w stosunku do 2024 r.

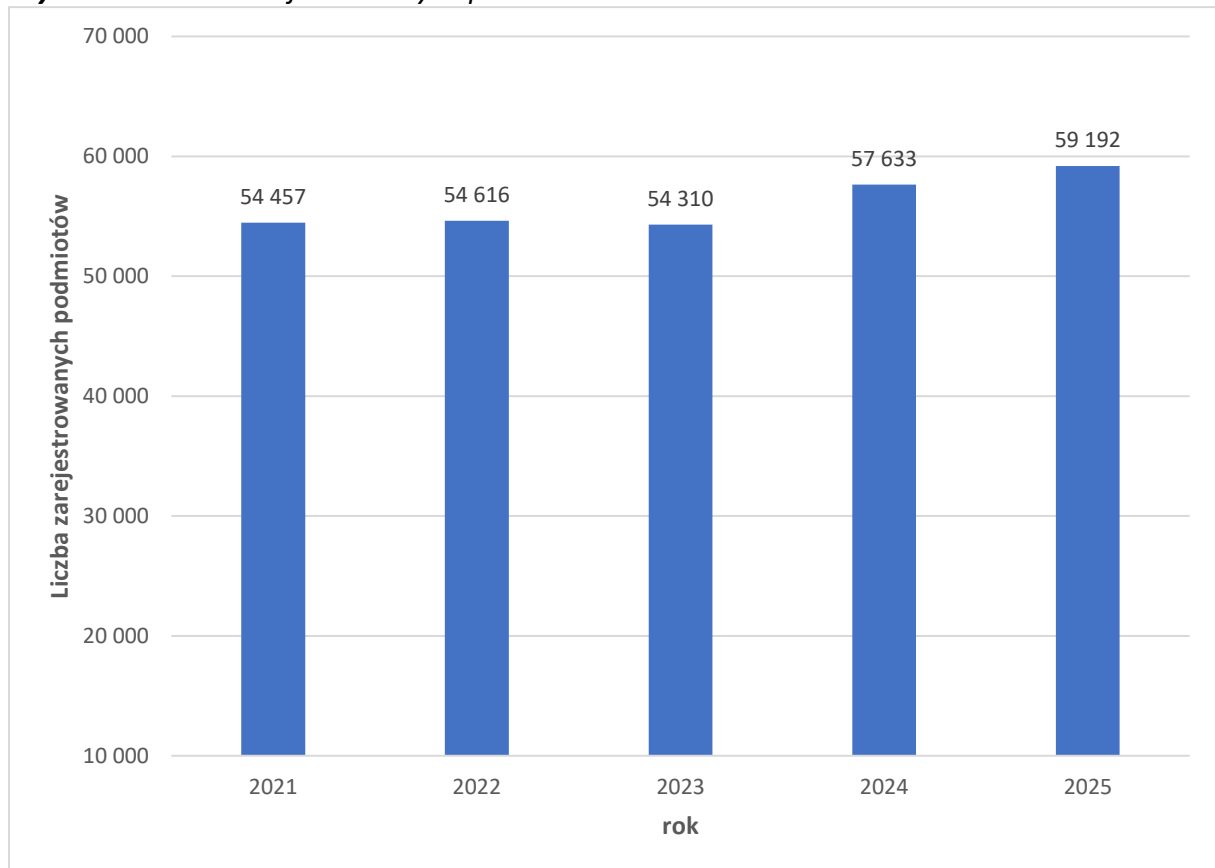
1.2. Urzędowa rejestracja podmiotów profesjonalnych oraz paszportowanie roślin, produktów roślinnych i przedmiotów

1.2.1. Urzędowa rejestracja podmiotów profesjonalnych

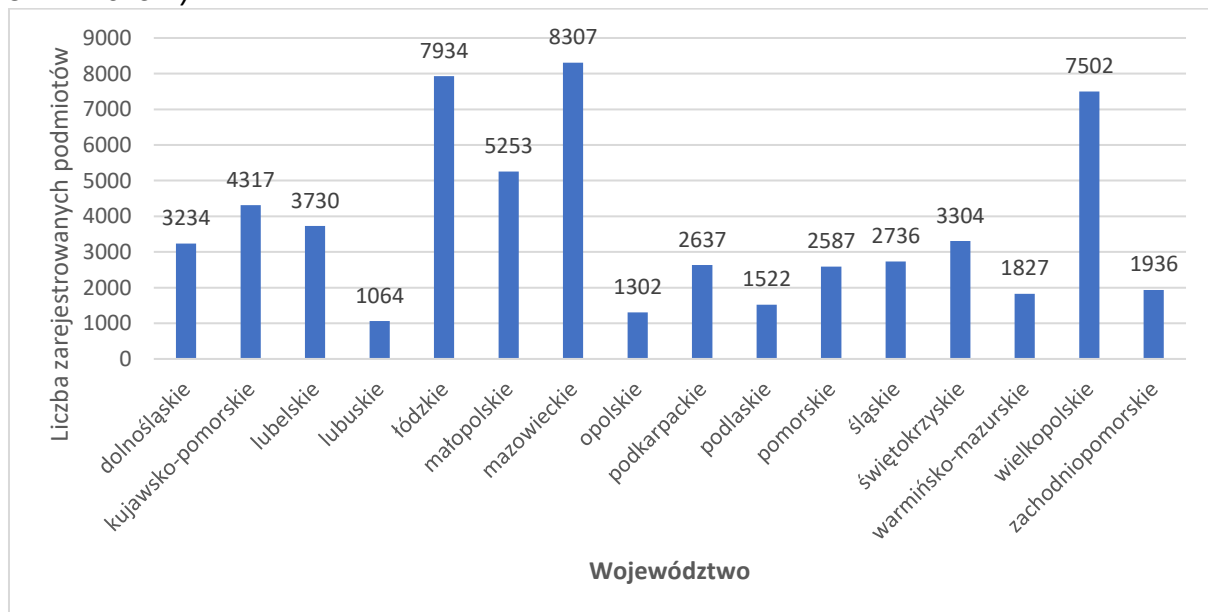
Państwowa Inspekcja Ochrony Roślin i Nasiennictwa (PIORiN), w oparciu o przepisy rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/2031 prowadzi urzędowy rejestr podmiotów profesjonalnych, do którego wpisywane są m.in. podmioty: przemieszczające w obrębie Unii Europejskiej określony materiał roślinny wymagający zaopatrzenia w paszport roślin (np. producenci/dystrybutorzy roślin przeznaczonych do sadzenia), eksportujące/importujące do/z państw trzecich materiał roślinny wymagający zaopatrzenia w świadectwo fitosanitarne oraz podmioty zajmujące się uprawą i dystrybucją ziemniaków. Wg stanu na dzień 31.12.2025 r. w rejestrze tym znajdowało się 59 192 podmioty profesjonalne. W stosunku do stanu na koniec 2024 roku, liczba podmiotów wpisanych do tego rejestru zwiększyła się o 1 559.

Dane dotyczące liczby podmiotów wpisanych w latach 2021-2025 do rejestru, prowadzonego przez Inspekcję, oraz dane dotyczące liczby podmiotów zarejestrowanych w poszczególnych województwach wg stanu na dzień 31.12.2025 r. przedstawiają wykresy 5. i 6.

Wykres 5. Liczba zarejestrowanych podmiotów w latach 2021 – 2025

Wykres 6. Liczba zarejestrowanych podmiotów w poszczególnych województwach (stan na 31.12.2025 r.)

Wśród podmiotów wpisanych do urzędowego rejestru podmiotów profesjonalnych największą grupę stanowili producenci. Szczegółowe dane dotyczące rodzaju działalności prowadzonej przez zarejestrowane podmioty profesjonalne zawarte są w poniższej tabeli.

Tabela 5. Dane dotyczące liczby zarejestrowanych podmiotów ze względu na rodzaj działalności (stan na 31.12.2025 r.)

Rodzaj działalności	Liczba zarejestrowanych podmiotów ¹⁾
Produkcja	47 618
Dystrybucja	8 228
Wydawanie paszportów roślin	5 477
Eksport	4 206
Import	4 311
Sprzedaż poprzez umowy zawierane na odległość	2 094
Znakowanie drewnianych materiałów opakowaniowych, zgodnie ze standardem ISPM 15	836
Inne	324

¹⁾Część podmiotów prowadzi więcej niż jeden rodzaj działalności; suma liczby podmiotów zarejestrowanych ze względu na poszczególne rodzaje działalności różni się od całkowitej liczby podmiotów znajdujących się w rejestrze.

1.2.2. Kontrola podmiotów w zakresie przestrzegania przepisów dotyczących zdrowia roślin

W 2025 roku w skali całego kraju inspektorzy PIORiN przeprowadzili **22 698 kontroli** dokumentów u podmiotów wpisanych do urzędowego rejestru **podmiotów profesjonalnych, innych niż podmioty upoważnione do wydawania paszportów roślin**, których wg stanu na dzień 31.12.2025 r. było – **53 715**. Wśród ww. podmiotów najliczniejszą grupę (ok. 85 %) stanowiły podmioty zajmujące się produkcją i dystrybucją ziemniaków innych niż sadzeniaki, u których kontrola dokumentacji prowadzona jest przez inspektorów WIORiN nie rzadziej niż raz na 3 lata.

Kontrole dokumentów były także prowadzone u **podmiotów upoważnionych** do wydawania paszportów roślin, których według stanu na dzień 31.12.2025 r. było **5 477** (w 2024 r. – 5 450). U ww. podmiotów, w 2025 r. przeprowadzono łącznie w skali całego kraju **5 469 kontroli** (w 2024 r. – 5 400), w tym kontrole pod kątem prawidłowości wykonywania przez te podmioty ocen do celów wydania paszportów roślin.

W tabeli 6 zostały zawarte szczegółowe informacje dotyczące liczby podmiotów profesjonalnych upoważnionych do wydawania paszportów roślin i kontroli przeprowadzonych u tych podmiotów w poszczególnych województwach.

Tabela 6. Dane dotyczące liczby podmiotów profesjonalnych upoważnionych do wydawania paszportów roślin i kontroli przeprowadzonych u tych podmiotów (stan na 31.12.2025 r.)

Województwo	Liczba podmiotów upoważnionych do wydawania paszportów roślin	Liczba kontroli
dolnośląskie	392	392
kujawsko-pomorskie	233	220
lubelskie	466	458
lubuskie	113	122
łódzkie	408	470
małopolskie	513	505
mazowieckie	690	695
opolskie	180	183
podkarpackie	336	321
podlaskie	89	83
pomorskie	192	185
śląskie	638	639
świętokrzyskie	174	180
warmińsko-mazurskie	173	171
wielkopolskie	675	644
zachodniopomorskie	205	201
Razem	5 477	5 469

Kontrolami objęto także podmioty profesjonalne niepodlegające wpisowi do urzędowego rejestru podmiotów profesjonalnych, które mają obowiązek przestrzegania określonych przepisów w zakresie zdrowia roślin (np. nabywania określonych roślin zaopatrzonych w paszporty roślin, prowadzenia rejestru umożliwiającego zidentyfikowanie podmiotów profesjonalnych, od których nabyły rośliny zaopatrzone w paszport roślin).

W wyniku kontroli przeprowadzonych we wszystkich ww. grupach podmiotów profesjonalnych stwierdzono łącznie w skali kraju 176 przypadków nieprawidłowości i/lub nieprzestrzegania przepisów prawa z zakresu zdrowia roślin. Najczęściej identyfikowanymi nieprawidłowościami były:

- brak wpisu do urzędowego rejestru podmiotów profesjonalnych,
- brak lub nieprawidłowe oznakowanie, znajdujących się w obrocie ziemniaków innych niż sadzeniaki,
- brak lub niewłaściwe prowadzenie rejestru identyfikowalności,
- nieumieszczanie paszportów roślin na jednostkach handlowych roślin znajdujących się w obrocie,
- nieprawidłowości przy wydawaniu paszportów roślin (np. niewłaściwa treść i format paszportów, niewłaściwe prowadzenie ocen do celów wydania paszportów roślin),
- niewykonywanie przez podmioty obowiązków określonych w decyzjach w sprawie

zwalczania agrofagów kwarantannowych.

W związku ze stwierdzanymi niezgodnościami, wojewódzcy inspektorzy ochrony roślin i nasiennictwa wydawali dla podmiotów stosowne zalecenia pokontrolne, określali kary grzywny lub administracyjne kary pieniężne.

W 2025 roku wystawiono w skali całego kraju 72 mandaty karne na łączną kwotę 19 550 zł oraz nałożono 104 administracyjne kary pieniężne na łączną kwotę 194 300 zł. Szczegółowe dane na temat liczby i rodzaju naruszeń oraz kwot nałożonych kar przedstawiono w tabeli 7.

Tabela 7. Zestawienie rodzaju i liczby naruszeń przepisów prawa z zakresu zdrowia roślin oraz zastosowanych sankcji karnych w roku 2025

Rodzaj naruszenia	Liczba kar grzywny	Łączna kwota nałożonych grzywien (PLN)	Liczba administracyjnych kar pieniężnych	Łączna kwota nałożonych kar administracyjnych (PLN)
Brak wpisu do urzędowego rejestru podmiotów profesjonalnych			62	62 000
Brak aktualizacji danych w urzędowym rejestrze podmiotów profesjonalnych	1	200		
Wydawanie paszportów roślin niezgodnie z zakresem posiadanego upoważnienia			1	10 000
Brak lub niewłaściwie prowadzony rejestr identyfikowalności, nieaktualizowanie zmian wymagających zgłoszenia do WIORiN	18	5 650		
Nieunieważnianie błędnie wydanych paszportów roślin na jednostkach handlowych roślin	2	1400		
Nieprawidłowości przy wydawaniu paszportów roślin (np. niewłaściwa treść i format paszportów, niewłaściwe prowadzenie ocen do celów wydania paszportów roślin)	16	3 950		
Nieumieszczanie paszportów roślin na jednostkach handlowych roślin znajdujących się w obrocie			17	76 100

Brak oznakowania bulw ziemniaków innych niż sadzeniaki, znajdujących się w obrocie	30	6 850		
Umieszczanie na drewnianym materiale opakowaniowym (DMO) oznaczenia ustalonego w standardzie ISPM 15, przez podmiot nieposiadający upoważnienia do stosowania takiego oznaczenia			1	10 000
Wyprowadzanie towaru poza terytorium Unii z użyciem drewnianych materiałów opakowaniowych (DMO), nieoznakowanych zgodnie ze standardem ISPM 15			6	5 000
Niewykonanie obowiązków określonych w decyzjach w sprawie zwalczania agrofagów kwarantannowych			12	19 200
Przemieszczanie roślin porażonych lub prawdopodobnie porażonych agrofagiem kwarantannowym			5	12 000
Utrudnianie inspektorom WIORiN wykonywania czynności kontrolnych lub innych czynności urzędowych	5	1 500		
Razem	72	19 550	104	194 300

1.2.3. Paszportowanie roślin

W 2025 r. Państwowa Inspekcja Ochrony Roślin i Nasiennictwa wydała łącznie **865 919 szt. paszportów roślin**, które uprawniały do wprowadzania do obrotu na obszarze Unii Europejskiej 142 995 ton i 73 366 601 szt. określonych roślin, produktów roślinnych i przedmiotów. Spośród ogólnej liczby wydanych paszportów roślin, 691 933 szt. były to paszporty dla sadzeniaków ziemniaka (80% wszystkich wystawionych paszportów roślin), 40 030 szt. – paszporty dla kwalifikowanego materiału szkółkarskiego oraz 133 956 szt. – dla pozostałego materiału roślinnego wymagającego zaopatrzenia w paszport roślin, np. dla przeznaczonych do sadzenia roślin zielnych, drzew i krzewów ozdobnych, a także dla ziemniaków innych niż sadzeniaki. Dane dotyczące liczby wydanych przez Inspekcję paszportów roślin w latach 2021-2025 oraz dane dotyczące liczby paszportów roślin, wydanych w 2025 r. dla wybranych gatunków roślin przedstawiają wykres 7. i tabela 8.

Wykres 7. Liczba wydanych paszportów roślin w latach 2021 – 2025 (w mln szt.)

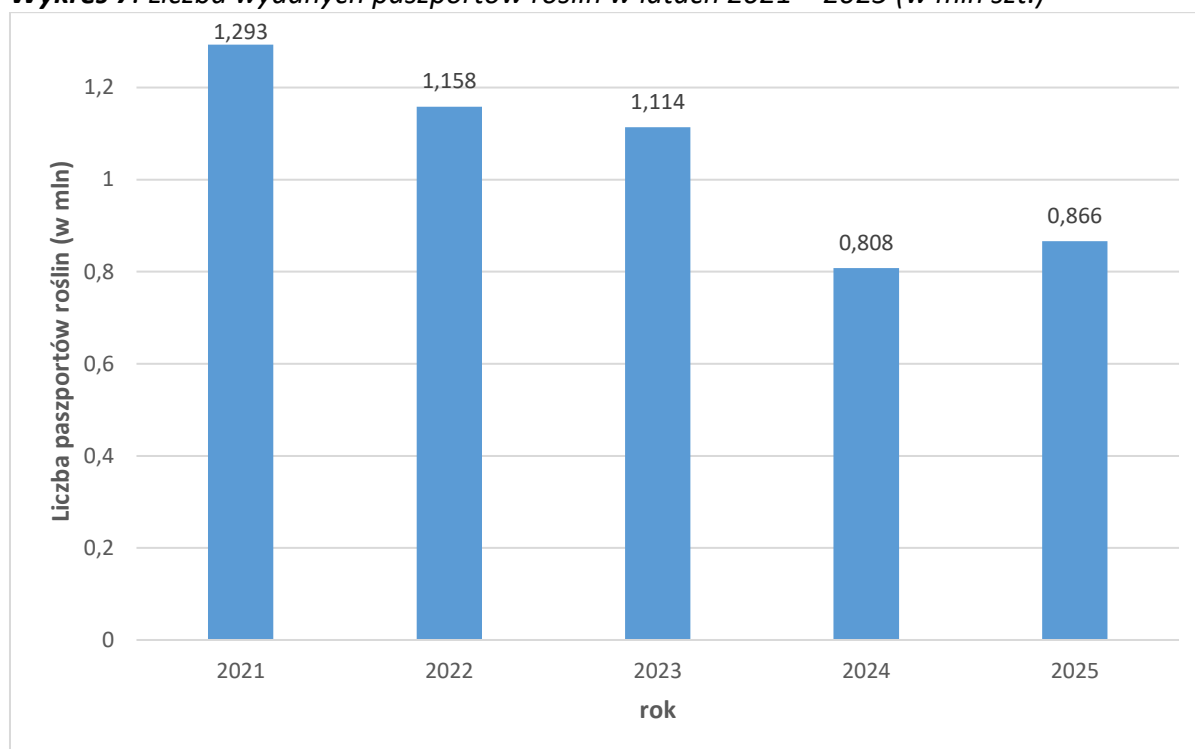
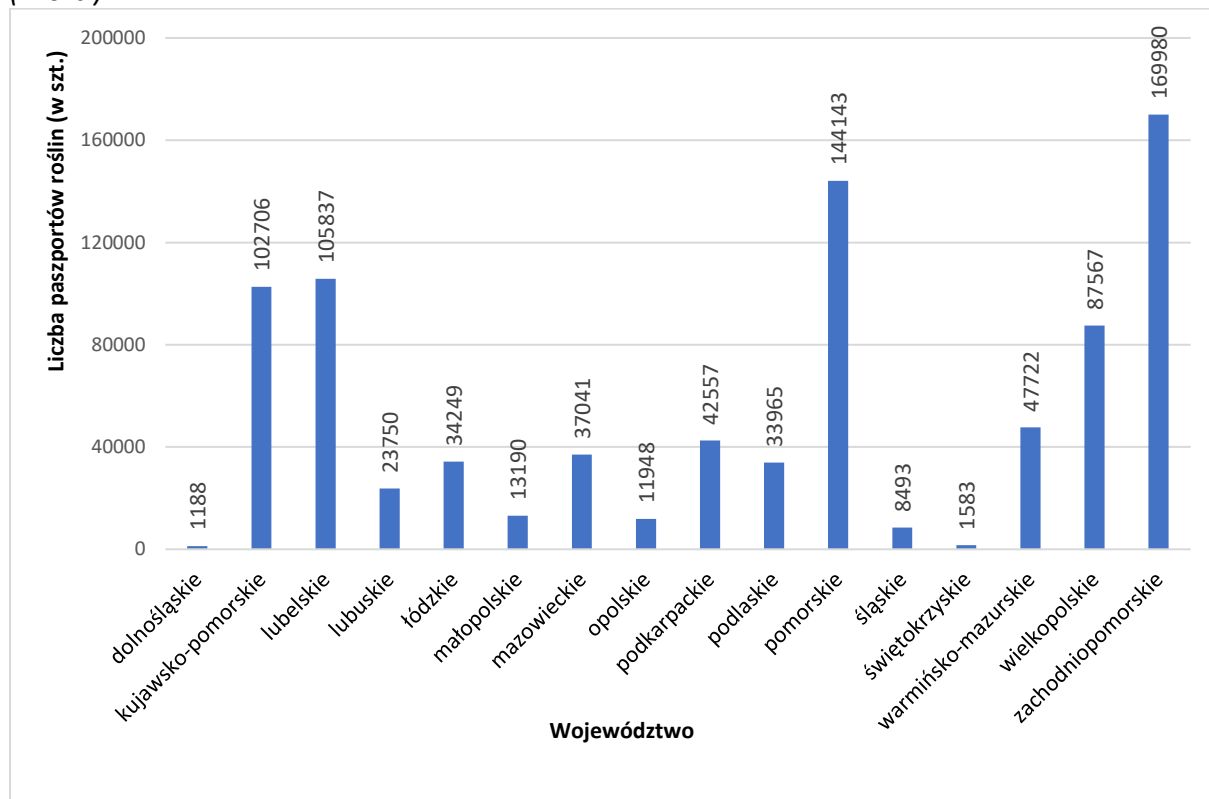

Tabela 8. Dane dotyczące liczby paszportów roślin, wydanych w 2025 r. dla wybranych gatunków roślin

Gatunek/Rodzaj	Liczba paszportów roślin (szt.)
Sadzeniaki ziemniaka (<i>Solanum tuberosum</i> L.)	691 933
Ziemniaki inne niż sadzeniaki	23 184
Jabłoń domowa (<i>Malus domestica</i> L.)	28 281
Truskawka (<i>Fragaria x ananassa</i>)	22 393
Wiśnia (<i>Prunus cerasus</i> L.)	7 557
Grusza domowa (<i>Pyrus domestica</i> L.)	6 025
Czereśnia (<i>Prunus avium</i> L.)	5 932
Śliwa domowa (<i>Prunus domestica</i> L.)	5 684
Porzeczka czarna (<i>Ribes nigrum</i> L.)	4 529
Brzoskwinia (<i>Prunus persica</i> L.)	3 394
Agrest (<i>Ribes grossularia</i> L.)	3 332

Analizując dane dotyczące liczby paszportów roślin wydanych w poszczególnych województwach, należy stwierdzić, że największą ich liczbę wydano w województwach: zachodniopomorskim – 169 980 szt., pomorskim – 144 143 szt., lubelskim – 105 837 szt. oraz kujawsko-pomorskim – 102 706 szt. Szczegółowe informacje dotyczące liczby wydanych paszportów roślin z podziałem na poszczególne województwa, przedstawia wykres 8.

Wykres 8. Liczba paszportów roślin wydanych w poszczególnych województwach w 2025 r. (w szt.)

W roku 2025, Inspekcja wydała 2 462 szt. paszportów roślin dla 415 117 szt. roślin przemieszczanych do stref chronionych, funkcjonujących w UE. W poniższej tabeli przedstawiono dane dotyczące liczby paszportów roślin dla stref chronionych, wydanych dla wybranych gatunków/rodzajów roślin.

Tabela 9. Dane dotyczące liczby paszportów roślin dla stref chronionych, wydanych w 2025 r. dla wybranych gatunków/rodzajów roślin

Gatunek/Rodzaj	Liczba paszportów roślin (szt.)
Jabłoń domowa (<i>Malus domestica</i> L.)	843
Grusza domowa (<i>Pyrus domestica</i> L.)	330
Śliwa domowa (<i>Prunus domestica</i> L.)	160
Wiśnia (<i>Prunus cerasus</i> L.)	140
Głóg (<i>Crataegus spec.</i>)	129
Jabłoń kwiecista (<i>Malus floribunda</i>)	129

Jarząb (<i>Sorbus spec.</i>)	129
Pigwa (<i>Cydonia spec.</i>)	129
Świdośliwa (<i>Amelanchier spec.</i>)	129

W 2025 r. Inspekcja prowadziła również kontrole znajdujących się w obrocie materiałów roślinnych, pochodzących z innych państw członkowskich UE i wymagających zaopatrzenia w paszport roślin. W 2025 r. przeprowadzono **2 235 kontroli roślin w obrocie pochodzących z innych państw UE**. Najwięcej kontroli przeprowadzono w województwach: wielkopolskim – 361, śląskim – 231, dolnośląskim – 192 oraz mazowieckim – 178. W wyniku działań kontrolnych stwierdzono **11 nieprawidłowości**, które dotyczyły głównie nieprawidłowej treści paszportu roślin.

1.2.4. Egzaminy dla podmiotów, potwierdzające posiadanie wiedzy do wykonywania ocen do celów wydawania paszportów roślin

Zgodnie z obowiązującymi przepisami w zakresie zdrowia roślin, paszporty roślin mogą być wydawane przez upoważnione podmioty profesjonalne lub w drodze odstępstwa - przez wojewódzkiego inspektora ochrony roślin i nasiennictwa. W przypadku, gdy paszporty wydawane są przez upoważnione podmioty, oceny zdrowotności do celów ich wydania, mogą być prowadzone tylko przez osoby, które zdały egzamin potwierdzający posiadanie określonej wiedzy, w odniesieniu do danej grupy roślin, dla której wydawane będą paszporty. Potwierdzeniem zdania egzaminu jest zaświadczenie wydane przez przeprowadzającego egzamin wojewódzkiego inspektora ochrony roślin i nasiennictwa.

W 2025 r., ww. egzaminy prowadzone były dla następujących grup roślin:

- materiał rozmnożeniowy i nasadzeniowy warzyw,
- materiał szkółkarski roślin sadowniczych oraz winorośli i chmielu,
- materiał rozmnożeniowy i nasadzeniowy drzew i krzewów ozdobnych oraz leśnych,
- rośliny ozdobne, inne niż drzewa i krzewy, przeznaczone do sadzenia,
- materiał siewny w formie nasion, wymagający zaopatrzenia w paszport roślin,
- sadzeniaki ziemniaka,
- ziemniaki inne niż sadzeniaki, przemieszczane do innych państw Unii (ze znajomości zagadnień związanych z bakterią *Clavibacter sepedonicus*).

Egzaminy były prowadzone przy wykorzystaniu systemu informatycznego. Wszystkie czynności związane ze zgłoszeniem i przystąpieniem do egzaminu odbywają się zdalnie, bez potrzeby wizyty w urzędzie.

W 2025 roku prowadzono 399 egzaminów z ww. zakresów tematycznych. Do egzaminów przystąpiło łącznie 369 osób (niektóre osoby przystępowały do egzaminu więcej niż jeden raz), w tym dla 357 osób wydano zaświadczenie o zdaniu egzaminu. Liczba egzaminów i osób do nich przystępujących była zróżnicowana w poszczególnych województwach. Najwięcej egzaminów przeprowadzono w województwach: małopolskim – 61, wielkopolskim – 47 i mazowieckim – 45. Szczegółowe dane dotyczące liczby przeprowadzonych egzaminów, osób do nich przystępujących oraz liczby osób, dla których wydano zaświadczenia, przedstawiono w tabeli 9.

Tabela 10. Dane dotyczące egzaminów dla podmiotów profesjonalnych, przeprowadzonych w 2025 r.

Województwo	Liczba egzaminów	Liczba osób, które przystąpiły do egzaminu	Liczba osób, dla których wydano zaświadczenie
dolnośląskie	27	24	24
kujawsko-pomorskie	23	23	20
lubelskie	22	22	22
lubuskie	9	9	9
łódzkie	30	29	29
małopolskie	61	58	48
mazowieckie	45	38	36
opolskie	8	8	7
podkarpackie	15	15	15
podlaskie	10	10	10
pomorskie	26	17	17
śląskie	32	32	31
świętokrzyskie	7	7	7
warmińsko-mazurskie	10	10	10
wielkopolskie	47	45	45
zachodniopomorskie	27	22	27
Razem	399	369	357

1.3. Nadzór nad przemieszczaniem ziemniaków z Polski do innych państw członkowskich Unii Europejskiej

Ziemniaki mogą przenosić wiele agrofagów kwarantannowych, podlegających obowiązkowi zwalczania z mocy przepisów Unii Europejskiej. Jednym z takich agrofagów jest bakteria *Clavibacter sepedonicus* wywołująca chorobę bakteriozę pierścieniową ziemniaka, która stwierdzana jest w Polsce w wyższym nasileniu w porównaniu do średniego poziomu dla UE. Z tego powodu, ziemniaki towarowe (inne niż przeznaczone do sadzenia) wyprodukowane w Polsce i przeznaczone do innych państw członkowskich Unii Europejskiej, muszą być zaopatrzone w paszporty roślin. Paszporty roślin dla ziemniaków towarowych wydawane są po przeprowadzeniu badań potwierdzających, że przemieszczane ziemniaki są wolne od bakterii *Clavibacter sepedonicus* lub potwierdzeniu, że pochodzą z miejsca produkcji zarejestrowanego i nadzorowanego oraz oficjalnie uznanego za wolne od bakterii *Clavibacter sepedonicus*.

W 2025 r. 4 podmioty profesjonalne uzyskały upoważnienie do samodzielnego wydawania paszportów roślin dla ziemniaków towarowych.

Wojewódzcy inspektorzy ochrony roślin i nasiennictwa w 2025 r. wystawili łącznie 20 281 paszportów roślin dla **9 387** ton ziemniaków towarowych. Wysyłka ziemniaków, do innych państw Unii Europejskiej realizowana była z terenu 11 województw. Najwięcej ziemniaków zostało wysłanych z województw: kujawsko-pomorskiego – 2 169 t, łódzkiego – 1 875 t,

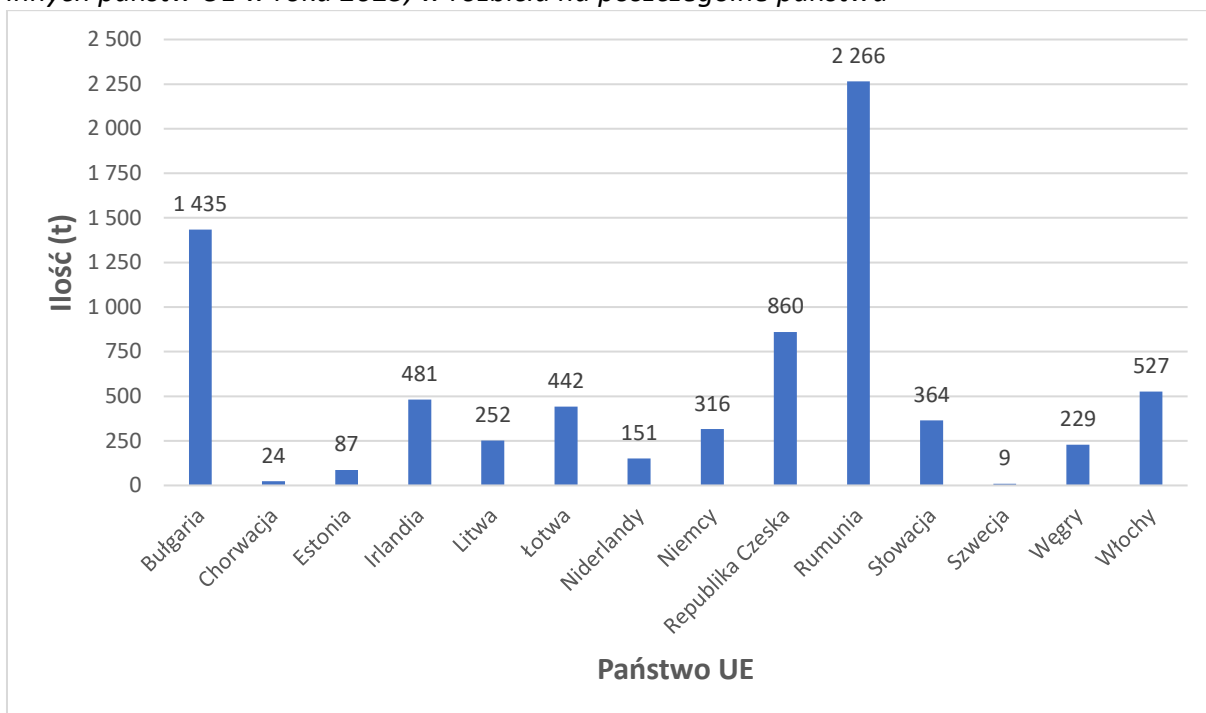
śląskiego – 1 581 t i wielkopolskiego – 1 338 t. Krajami, gdzie skierowano największą ilość ziemniaków były: Rumunia – 2 266 t, Bułgaria – 1 435 t, Republika Czeska – 860 t oraz Włochy – 527 t. Należy jednak zaznaczyć, że nie w każdym przypadku (*dla 1 944 t) na etapie wydawania paszportu roślin podmiot deklarował kraj, do którego ziemniaki będą przemieszczane. Szczegółowe dane dotyczące przemieszczonych ziemniaków towarowych do innych państw Unii Europejskiej w 2025 r. zawarte zostały w tabeli 10. i na wykresach 9. i 10.

Tabela 11. Liczba wydanych w 2025 roku paszportów roślin i tonaż ziemniaków towarowych, w rozbiciu na państwa UE

Województwo	Liczba wydanych paszportów (szt.)	Ilość (t)	Państwa UE, do którego były przemieszczane ziemniaki towarowe
kujawsko-pomorskie	514*	2 169	Bułgaria, Łotwa, Rumunia, Szwecja
lubelskie	50	54	Węgry
lubuskie	1 152	918	Rumunia, Bułgaria, Węgry, Słowacja
łódzkie	8 231*	1 875	Rumunia, Litwa, Bułgaria, Niemcy, Słowacja, Włochy, Łotwa, Estonia, Niderlandy
małopolskie	2 690*	508	Bułgaria, Irlandia
mazowieckie	3 064	85	Bułgaria, Niemcy
opolskie	135	555	Włochy, Republika Czeska
pomorskie	219	230	Niderlandy, Rumunia
śląskie	1 770	1 581	Republika Czeska, Rumunia, Słowacja
wielkopolskie	2 385	1 338	Irlandia, Bułgaria, Łotwa, Rumunia, Węgry, Estonia, Niderlandy
zachodniopomorskie	71	74	Niemcy, Chorwacja
Razem	20 281	9 387	

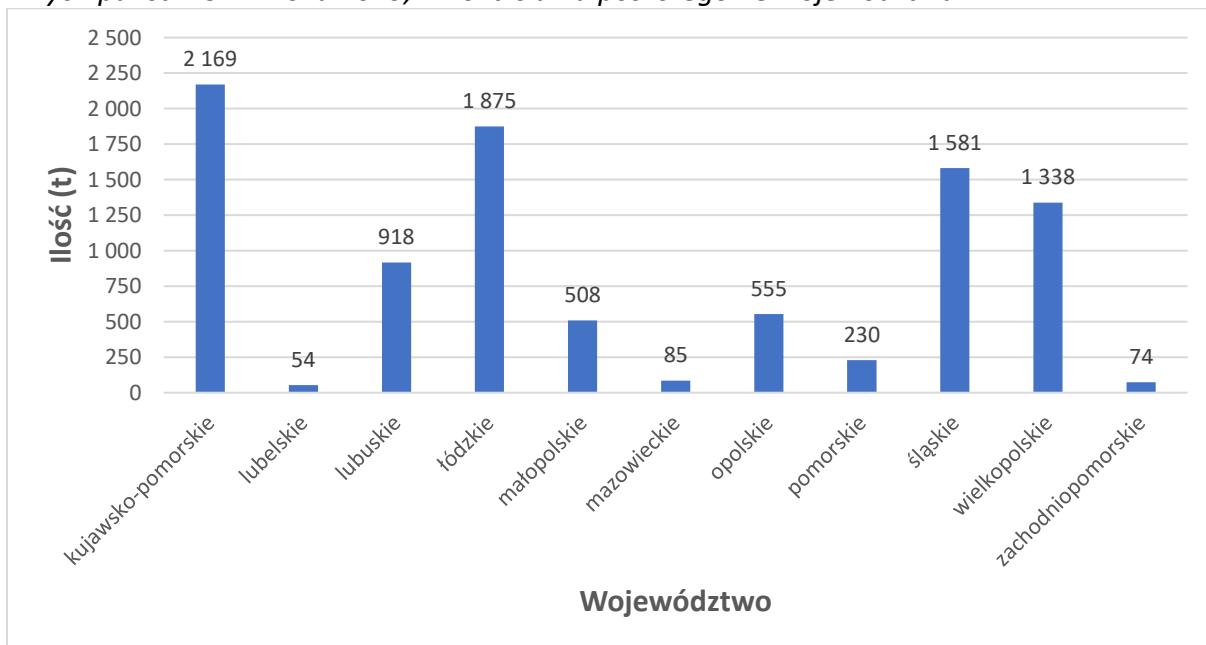
* w części, w chwili wystawienia paszportów roślin, brak było wiedzy do jakiego państwa UE będą przemieszczane ziemniaki

Wykres 9. Tonaż (t) ziemniaków towarowych pochodzących z Polski, przemieszczonych do innych państw UE w roku 2025, w rozbiciu na poszczególne państwa

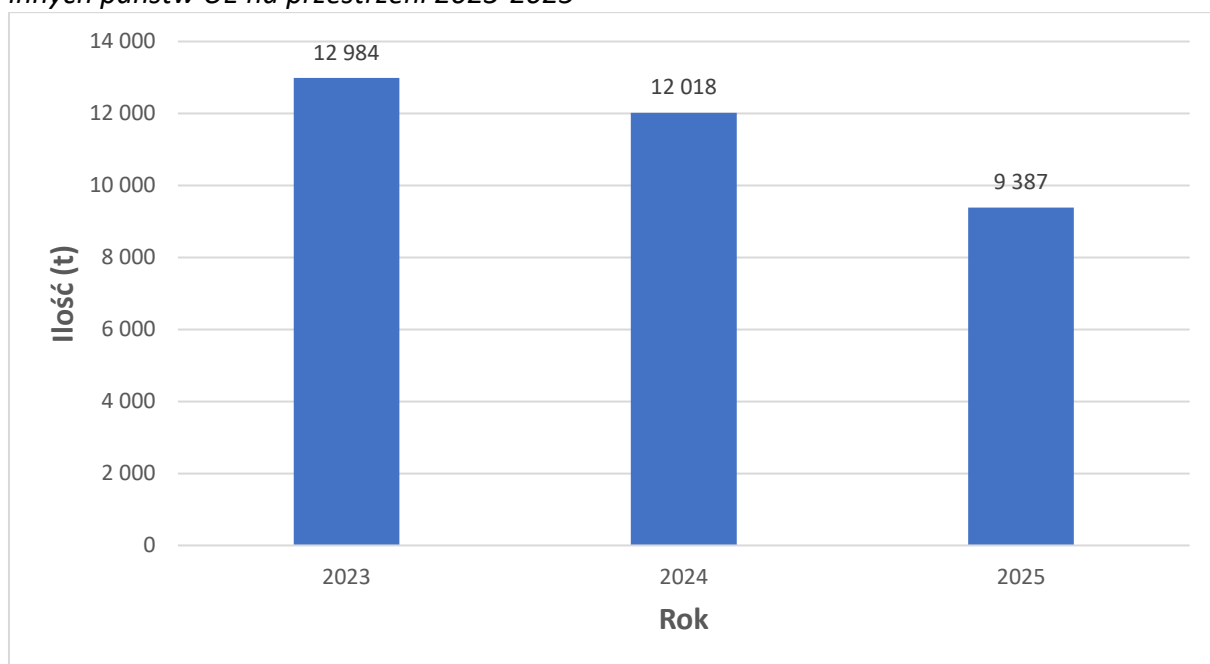

Dodatkowo wydano paszporty roślin dla 1 944 ton ziemniaków, gdzie w chwili wystawienia brak było wiedzy do jakiego państwa UE będą przemieszczane ziemniaki

Wykres 10. Tonaż (t) ziemniaków towarowych pochodzących z Polski, przemieszczonych do innych państw UE w roku 2025, w rozbiciu na poszczególne województwa

Wykres 11. Tonaż (t) ziemniaków towarowych pochodzących z Polski przemieszczonych do innych państw UE na przestrzeni 2023-2025

Na przestrzeni trzech lat 2023-2025 ilości przemieszczonych ziemniaków towarowych do innych państw UE, pochodzących z terytorium Polski wynosiła odpowiednio: w roku 2023 – 12 984 t, 2024 – 12 018 t, a w roku 2025 – 9 387 t.

1.4. Zakwestionowania towarów roślinnych w obrocie wewnątrz Unii Europejskiej

W roku 2025 organizacje ochrony roślin innych państw członkowskich Unii Europejskiej zakwestionowały **6 przesyłek roślin polskiego pochodzenia**, przemieszczanych w ramach obrotu wewnątrz Unii Europejskiej. W porównaniu do roku 2024 odnotowano nieznaczne zwiększenie liczby zakwestionowań (o 2 przypadki). Zakwestionowania dotyczyły głównie braku zaopatrzenia przemieszczanego materiału roślinnego (rośliny przeznaczone do sadzenia) w paszporty roślin lub paszporty roślin do strefy chronionej odnośnie bakterii *Erwinia amylovora*. Zestawienie zakwestionowanych w 2025 r. materiałów roślinnych wraz ze wskazaniem przyczyn ich zakwestionowania, przedstawia poniższa tabela.

Tabela 12. Zestawienie przesyłek roślin przeznaczonych do sadzenia polskiego pochodzenia zakwestionowanych przez organizacje ochrony roślin innych państw Unii Europejskiej (ze wskazaniem przyczyny zakwestionowania)

Państwo kwestionujące	Rośliny	Przyczyna zakwestionowania	Liczba zakwestionowań
Łotwa	Rośliny sadownicze przeznaczone do sadzenia	Brak paszportów roślin dołączonych do jednostki handlowej	2
Niderlandy	Rośliny przeznaczone do sadzenia <i>Prunus domestica</i>	Wykrycie wirusa ospowatości śliwy	1

Litwa	Rośliny przeznaczone do sadzenia <i>Malus</i> spp., <i>Sorbus</i> spp., <i>Crataegus</i> spp.	Brak paszportów roślin dla strefy chronionej odnośnie bakterii <i>Erwinia amylovora</i>	1
Słowenia	Rośliny sadownicze przeznaczone do sadzenia	Brak paszportów roślin dołączonych do jednostki handlowej	1
Słowacja	Ziemniaki inne niż przeznaczone do sadzenia	Brak paszportów roślin i oznakowania wymaganego na podstawie zał. VIII pkt 11 rozporządzenia 2019/2072	1
Łączna liczba zakwestionowanych przesyłek			6

W 2025 roku w wyniku działań kontrolnych PIORiN, zakwestionowano **20 przesyłek roślin, przemieszczanych z innych państw Unii Europejskiej**. Głównymi przyczynami zakwestionowań były nieprawidłowości dotyczące informacji zawartych w paszporcie roślin oraz wykrycie agrofagów kwarantannowych dla Unii. Odnotowano również pojedyncze przypadki braku zaopatrzenia roślin w paszporty roślin oraz brak wymaganego oznakowania bulw ziemniaków innych niż przeznaczone do sadzenia.

Zestawienie zakwestionowanych przez PIORiN w 2025 r. przesyłek i przyczyny ich zakwestionowania przedstawia poniższa tabela.

Tabela 13. Zestawienie zakwestionowanych przez PIORiN przesyłek roślin lub produktów roślinnych, przemieszczonych z innych państw Unii Europejskiej (ze wskazaniem przyczyny zakwestionowania)

Kraj pochodzenia/ wywozu	Rośliny	Przyczyna zakwestionowania	Liczba zakwestionowań
Niderlandy	Rośliny ozdobne przeznaczone do sadzenia	Nieprawidłowa treść/format paszportu roślin	4
		Brak paszportu roślin dołączonego do jednostki handlowej	1
Niemcy	Rośliny ozdobne przeznaczone do sadzenia	Nieprawidłowa treść paszportu roślin	3
		Brak paszportu roślin dołączonego do jednostki handlowej	1
Cypr	Ziemniaki inne niż przeznaczone do sadzenia	Wykrycie nicieni <i>Globodera rostochiensis</i>	1
		Wykrycie nicieni <i>Globodera pallida</i> i <i>Globodera rostochiensis</i>	1

Hiszpania	Ziemniaki inne niż przeznaczone do sadzenia	Wykrycie nicieni <i>Globodera pallida</i>	1
Niemcy	Ziemniaki inne niż przeznaczone do sadzenia	Wykrycie nicieni <i>Globodera pallida</i>	1
Grecja	Ziemniaki inne niż przeznaczone do sadzenia	Wykrycie nicieni <i>Globodera pallida</i>	1
Włochy	Rośliny ozdobne przeznaczone do sadzenia	brak paszportów roślin przy jednostce handlowej	1
	Ziemniaki inne niż sadzeniaki	Brak oznakowania wymaganego na podstawie zał. VIII pkt 11 rozporządzenia 2019/2072	1
Dania	Rośliny ozdobne przeznaczone do sadzenia	Nieprawidłowa treść paszportu roślin	1
Francja	Ziemniaki inne niż sadzeniaki	Brak oznakowania wymaganego na podstawie zał. VIII pkt 11 rozporządzenia 2019/2072	1
Rumunia	Ziemniaki inne niż sadzeniaki	Brak paszportów roślin	1
Austria	Rośliny do sadzenia <i>Vitis</i> spp.	Nieprawidłowy paszport roślin	1
Łączna liczba zakwestionowanych przesyłek			20

1.5. Obrót roślinami, produktami roślinnymi i przedmiotami z krajami trzecimi

1.5.1. Kontrola towarów eksportowanych z Polski

Eksport oraz reeksport w 2025 r. roślin, produktów roślinnych i przedmiotów, zaopatrzonych w polskie świadectwa fitosanitarne przedstawiono w tabeli 14.

Tabela 14. Szczegółowe dane o ilości roślin, produktów roślinnych i przedmiotów, z uwzględnieniem ważniejszych grup asortymentowych, eksportowanych do krajów nienależących do UE ze świadectwem fitosanitarnym, wydanym przez PIORiN w roku 2025

Grupy asortymentowe	Wielkość eksportu	Wielkość reeksportu
---------------------	-------------------	---------------------

	tony	sztuki	m ³	tony	sztuki	m ³
Rośliny przeznaczone do sadzenia						
sadzonki nieukorzenione	0	244 470	0	0	0	0
sadzonki ukorzenione bez podłoża	4	6 165 052	0	0	71 650	0
sadzonki ukorzenione z podłożem	242	10 577 248	0	1	0	0
podkładki/zrazy/zrzezy	0	1 362 100	0	0	0	0
rośliny w kulturach tkankowych	0	1 674 872	0	0	0	0
dymka	1 990	0	0	0	0	0
drzewka	0	1 103 322	0	0	0	0
bulwocebule	0	54 000	0	0	0	0
cebule	106	1 776 577	0	0	0	0
korzenie	0	9 000	0	80	0	0
kłącza	0	1 368 388	0	0	0	0
rośliny akwariowe	0	125 074	0	0	0	0
rośliny doniczkowe	0	104 996	0	0	0	0
sadzeniaki ziemniaka	321	0	0	0	0	0
grzybnia	331	0	0	0	0	0
nasiona do siewu	11 929	412	0	2 363	0	0
korzenie, mchy, porosty	184	70	0	0	0	0
Kwiaty i zieleń cięta						
kwiaty cięte	0	760 197	0	0	0	0
gałęzie, zieleń cięta, ścięte drzewa, liście, łodygi	3	333 782	0	0	0	0
Drewno, produkty i opakowania drewniane						
drewno roślin iglastych	35 942	2 193 260	319 523	0	0	0
drewno roślin liściastych	757	127 825	109 391	0	0	0
kora, produkty i przedmioty drewniane	1 142	1 313 067	908	0	0	0
opakowania drewniane, drewno sztawerskie	586	328 011	1 461	0	0	0
pozostałe produkty	32 144	3 612 581	657	0	0	0
Owoce i warzywa						
owoce świeże	371 409	1 220	0	1 973	0	0
warzywa świeże	82 010	17 820	0	26	0	0
owoce i warzywa mrożone	6 965	0	0	0	0	0
owoce i warzywa suszone	1 079	0	0	20	0	0
owoce cytrusowe	33 500	0	0	105	0	0
owoce południowe	6 710	0	0	46	0	0

orzechy	225	0	0	152	0	0
Grzyby						
grzyby świeże	695	0	0	0	0	0
grzyby mrożone	99	0	0	0	0	0
grzyby suszone	3	0	0	7	0	0
Ziemniaki						
ziemniaki do spożycia i przemysłowe	86 068	0	0	198	0	0
mączka ziemniaczana	21 668	0	0	0	0	0
Zboża, produkty zbożowe, nasiona, mąki						
ziarno	23 842 82	0	0	124	0	0
mąka, kasza, płatki, nasiona, otręby, gluten, śruta, grys, błonnik i inne produkty przerobu m.in. zbóż	4 717	0	0	20	0	0
ziarno na pasze, makuchy, siano	23 184	0	0	0	0	0
słód	38 496	0	0	0	0	0
Inne						
papierosy, tytoń, surowiec tytoniowy, wyroby z tytoniu	14 139	3 585	0	124	0	0
susz (zioła, przyprawy, herbata)	5 268	0	0	61	0	0
pozostałe produkty (włókno, łądygi)	201	279 380	0	378	0	0
olej/soki	233	0	0	0	0	0
odpadki organiczne (np. pestki, łupiny, szyszki, słoma)	2 170	2 850	58	0	0	0

Tabela 15. Zmiany wielkości eksportu i reeksportu roślin, produktów roślinnych i przedmiotów w roku sprawozdawczym 2025 w odniesieniu do 2024 roku

Rok	Eksport			Reeksport		
	tony	sztuki	m ³	tony	sztuki	m ³
2025	3 172 401	33 526 674	495 794	5 684	71 650	0
2024	3 651 419	47 961 325	1 199 527	6 982	0	187
Wzrost/spadek	- 479 018	- 14 434 651	- 703 733	- 1 298	+ 71 650	- 187

W roku 2025 w jednostkach organizacyjnych PIORiN wydano łącznie 46 230 świadectw fitosanitarnych (o 4186 więcej w stosunku do roku 2024), w tym 45 866 świadectw fitosanitarnych eksportowych (o 4 295 więcej niż w roku 2024; wzrost o 10,3%) i 364 świadectw fitosanitarnych reeksportowych (o 109 mniej niż w roku 2024; spadek o 23%). W ogólnej liczbie wydanych świadectw, 788 stanowiły świadectwa w formie elektronicznej e-phyto (o 465 więcej w stosunku do roku 2024; wzrost o 41%).

Świadectwa fitosanitarne wystawiane w 2025 r., kierowane były do organizacji fitosanitarnych 128 państw (w tym świadectwa w formie e-phyto do sześciu państw: USA, Polinezja Francuska, Ukraina, Norwegia, Wlk. Brytania, Chile). Większość dokumentów, powyżej 50%,

adresowanych było do organizacji ochrony roślin następujących państw: Ukraina (14 833), Białoruś (4 440), Egipt (3277) i Kazachstan (2859).

W 2025 r. największą liczbę świadectw fitosanitarnych wystawiono w jednostkach organizacyjnych WIORiN w: Warszawie (16 112 szt.), Rzeszowie (6 374 szt.) i Łodzi (5 616 szt.).

Tabela 16. Porównanie ilości wystawionych świadectw fitosanitarnych przez poszczególne wojewódzkie inspektoraty ochrony roślin i nasiennictwa w roku 2025

WIORIN	Liczba wydanych świadectw fitosanitarnych papierowych	Odsetek świadectw papierowych wystawionych przez WIORiN w ogólnej liczbie wystawionych świadectw papierowych (%)	Liczba wydanych świadectw fitosanitarnych elektronicznych
Białystok	415	0,91	0
Bydgoszcz	920	2,02	169
Gdańsk	1 966	4,32	501
Gorzów Wielkopolski	570	1,25	0
Katowice	824	1,81	0
Kielce	2 261	4,98	0
Koszalin	1 840	4,05	0
Kraków	1 030	2,27	0
Lublin	2 922	6,43	6
Łódź	5 616	12,36	16
Olsztyn	462	1,02	0
Opole	784	1,72	95
Poznań	2 898	6,39	1
Rzeszów	6 374	14,02	0
Warszawa	16 112	35,45	0
Wrocław	448	0,99	0

Najwięcej świadectw fitosanitarnych wydano dla przesyłek owoców świeżych – jabłek. Przesyłki jabłek z Polski były eksportowane do 37 państw trzecich (42 w roku 2024). Eksport jabłek w 2025 roku wyniósł niemal 280 tys. ton i zanotowano wzrost o niemal 11 tys. ton (niecałe 4%) w porównaniu do 2024 roku, kiedy wyeksportowano 269 tys. ton tych owoców.

W 2025 roku Wojewódzcy Inspektorzy ORiN wydali 11 postanowień o odmowie wydania świadectwa fitosanitarnego (Tabela 17).

Tabela 17. Przyczyny odmowy wydania świadectw fitosanitarnych w 2025 r.

Lp.	WIORiN	Powód odmowy	Liczba wniosków, których ten powód odmowy dotyczył
1	Białystok	Brak wymaganego zezwolenia importowego	1
2	Koszalin	Brak dokumentacji potwierdzającej pochodzenie towaru	5
3	Łódź	Stwierdzenie obecności agrofagów kwarantannowych dla kraju przeznaczenia	1
4	Poznań	Niespełnienie wymagań importowych państwa przeznaczenia oraz brak prawa władania towarem	4
RAZEM			11

W 2025 r. organizacje ochrony roślin Argentyny, Białorusi, Bośni i Hercegowiny, Chin, Indii, Japonii, Kostaryki, Korei Południowej, Stanów Zjednoczonych, Turcji, Ukrainy i Wielkiej Brytanii wystosowały do GIORiN łącznie 104 powiadomienia o zakwestionowaniu przesyłek z powodu niespełnienia wymagań fitosanitarnych. Powiadomienia te dotyczyły zakwestionowania przesyłek eksportowanych z Polski, które po przeprowadzeniu kontroli granicznych uznano za niespełniające wymogów fitosanitarnych kraju przeznaczenia.

Najwięcej powiadomień zgłosiły następujące kraje:

- Stany Zjednoczone – 27,
- Turcja – 22,
- Chiny – 17,
- Wielka Brytania – 10,
- Białoruś – 8,
- Ukraina – 7.

Przyczynami wystosowanych powiadomień były następujące naruszenia:

- wykrycie agrofagów – 61 przypadków (stanowiące ponad 58% wszystkich zgłoszeń),
- brak świadectwa fitosanitarnego – 12 przypadków,
- brak lub nieczytelne oznakowanie ISPM 15 na drewnianym materiale opakowaniowym – 13 przypadków,
- brak deklaracji dodatkowej lub nieprawidłowa jej treść – 8 przypadków,
- eksport towarów objętych zakazem – 8 przypadków,
- inne nieprawidłowości – 2 przypadki.

Szczegółowe dane dotyczące notyfikacji zawiera tabela 18.

Tabela 18. Przesyłki roślin, produktów roślinnych i przedmiotów, eksportowane z Polski i zakwestionowane przez organizacje ochrony roślin państw trzecich w 2025 roku.

Państwo kwestionujące	Asortyment	Przyczyna zakwestionowania	Liczba notyfikacji
Argentyna	Ziarno kawy	Brak świadectwa fitosanitarnego	2

Białoruś	Sadzonki jabłoni	Wykrycie agrofaga: <i>Erwinia amylovora</i>	1
	Pomidory świeże	Wykrycie agrofaga: Pepino mosaic virus	6
	Klementynki świeże	Wykrycie agrofaga: <i>Ceratitis capitata</i>	1
Bośnia i Hercegowina	Drewniany materiał opakowaniowy towarzyszący towarom	Brak oznakowania ISPM 15	1
Chiny	Drewno (dąb, sosna, świerk)	Wykrycie agrofagów: <i>Ips typographus</i> , <i>Pissodes pini</i> , <i>Sirex noctilio</i> , <i>Xyleborus monographus</i>	17
Indie	Świeże jabłka	Wykrycie agrofaga: <i>Pseudococcus calceolariae</i>	2
Japonia	Rośliny do sadzenia in vitro (różne gatunki)	Brak wymaganej deklaracji dodatkowej	1
Kostaryka	Świeże jabłka	Wykrycie agrofaga: <i>Bryobia rubrioculus</i>	3
Republika Korei (Korea Południowa)	Rośliny do sadzenia in vitro (różne gatunki)	Wykrycie agrofagów: <i>Pratylenchus</i> spp.	1
	Rośliny do sadzenia (różne gatunki)	Towar zakazany	3
Stany Zjednoczone	Różny asortyment	Zanieczyszczenie partii obcym materiałem roślinnym	1
	Drewniany materiał opakowaniowy towarzyszący towarom	Brak oznakowania ISPM 15	7
		Wykrycie agrofaga o nieustalonej przynależności taksonomicznej - nieokreślony	1
	Rośliny do sadzenia, w tym nasiona	Wykrycie agrofagów: <i>Gelechioidea</i> spp., <i>Psocoptera</i> spp., <i>Myrmicinae</i> spp., <i>Bostrichidae</i> spp.	3
		Towar zakazany	5

		Brak wymaganej deklaracji dodatkowej	1
	Różny asortyment (ziemniaki konsumpcyjne, nasiona warzyw i roślin ozdobnych, rośliny do sadzenia, drewno)	Brak świadectwa fitosanitarnego	9
Turcja	Drewniany materiał opakowaniowy towarzyszący innym towarom	Brak oznakowania ISPM 15	1
	Drewno	Utrata ważności świadectwa fitosanitarnego z powodu przekroczenia terminu wywozu	1
	Tytoń nieprzetworzony	Wykrycie agrofagów: <i>Lasioderma</i> spp., <i>Ephesia</i> spp., <i>Megaselia</i> spp.	20
Ukraina	Drewniany materiał opakowaniowy towarzyszący towarom	Brak oznakowania ISPM 15	4
	Nasiona kukurydzy	Wykrycie agrofaga: <i>Stenocarpella maydis</i>	1
	Sałata świeża, koperek	Wykrycie agrofaga: <i>Frankliniella occidentalis</i>	2
Wielka Brytania	Ziemniaki do spożycia	Wykrycie agrofaga: <i>Clavibacter sepedonicus</i>	3
		Nieprawidłowa treść deklaracji dodatkowej	3
	Rośliny do sadzenia: malina, borówka wysoka	Nieprawidłowa treść deklaracji dodatkowej	3
	Nasiona fasoli	Brak świadectwa fitosanitarnego	1

1.5.2. Działania w zakresie otwierania rynków krajów trzecich dla polskich towarów pochodzenia roślinnego

Kluczowym elementem wspierania polskiego eksportu są działania na rzecz otwierania nowych rynków zbytu, w których PIORiN bierze aktywny udział. Dotyczy to państw o tzw. zamkniętym systemie fitosanitarnym. W tym przypadku każdy produkt wymaga indywidualnej oceny przez państwo importujące w ramach procedury oceny zagrożenia

fitosanitarnego (PRA). Skuteczne przejście tego procesu wymaga ścisłej współpracy administracji z naukowcami, związkami branżowymi i samymi eksporterami. Dzięki działaniom w 2025 r. sfinalizowano procedurę otwarcia rynku Izraela dla selera korzeniowego.

Ponadto zostały rozpoczęte działania zmierzające do otwarcia nowych kierunków eksportowych, obejmujące następujące kraje i towary:

- Brazylia – pszenica;
- Indonezja – jęczmień, owies, pszenica i żyto;
- Uzbekistan – sadzonki jabłoni i gruszy;
- Peru – nasiona gorczycy.

1.5.3. Graniczna kontrola fitosanitarna

W roku 2025 zostało zatwierdzonych **55 555 dokumentów CHED-PP** (zezwalających na wprowadzenie przesyłek na terytorium UE), w tym 456 dokumentów CHED-PP wystawiono dla przesyłek przemieszczanych przez terytorium UE w tranzycie fitosanitarnym.

Tabela 19. Ilości roślin, produktów roślinnych i przedmiotów, objętych zezwoleniem na wwóz lub decyzjami administracyjnymi skutkującymi brakiem możliwości importu przesyłki, wydanymi przez jednostki graniczne Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa w roku 2025

Grupy asortymentowe	Przesyłki dopuszczone do wprowadzenia na terytorium UE		Przesyłki niedopuszczone do wprowadzenia na terytorium UE	
	Ilość przesyłek	Masa netto (kg)	Ilość przesyłek	Masa netto (kg)
Rośliny przeznaczone do sadzenia (z korzeniami lub nieukorzenione)	371	205 936,73	26	16 195,36
Kwiaty cięte, liście, gałęzie, pozostałe części roślin	363	179 500,61	1	60
Nasiona zbóż (przeznaczone do siewu)	84	1 822 948,09	2	41 665
Pozostałe nasiona (przeznaczone do siewu)	280	2 375 280,99	86	49 099,15
Warzywa świeże	1212	22 537 124,13	15	255 692
Owoce świeże, w tym orzechy	554	12 145 161,51	5	97 766
Drewno i produkty drewniane	4996	91 493 386,6	41	725 523
Używane maszyny rolnicze i leśne	203	X	5	X

Drewniany materiał opakowaniowy (DMO)	47 036		136
---------------------------------------	--------	--	-----

W wyniku granicznej kontroli fitosanitarnej, w okresie objętym sprawozdaniem, w odniesieniu do roślin, produktów roślinnych i przedmiotów, pochodzących z państw trzecich, zostało podjętych 317 decyzji negatywnych, tj. zakazano wprowadzenia przesyłek na terytorium UE. Najwięcej takich decyzji zostało wydanych dla drewnianych materiałów opakowaniowych (146 decyzji), nasion przeznaczonych do siewu, w tym małych ilości nasion przeznaczonych na własne potrzeby prywatnych odbiorców (86 decyzji), drewna i produktów drewnianych (41 decyzji) i roślin przeznaczonych do sadzenia (26 decyzji).

Przyczyny zakwestionowania przesyłek to:

- brak świadectwa fitosanitarnego lub nieprawidłowe świadectwo (brak deklaracji dodatkowej, przekroczony termin ważności świadectwa, numer środka transportu niezgodny ze wskazanym w świadectwie fitosanitarnym),
- niezgodność opakowań drewnianych z Międzynarodowym Standardem dla Środków Fitosanitarnych ISMP 15 (przepisy w sprawie drewnianego materiału opakowaniowego w obrocie międzynarodowym),
- brak rejestracji odbiorcy w systemie TRACES NT (IMSOC) czy też brak możliwości skontaktowania się z odbiorcą lub odmowa podjęcia działań z jego strony, co w szczególności dotyczyło przesyłek przeznaczonych dla odbiorców prywatnych,
- zawartość w przesyłce towarów zakazanych (1 przesyłka roślin do sadzenia rodzaju *Populus* (topola));
- w przypadku 5 przesyłek, powodem zakwestionowania było **wykrucie agrofagów**:
 - nicienie *Bursaphelenchus xylophilus* w drewnianym materiale opakowaniowym oznakowanym zgodnie ze standardem ISPM 15, pochodzącym z Chin (1 przesyłka),
 - nicienie *Hirschmanniella* w roślinach akwariowych rodzaju *Echinodorus* pochodzących z Indonezji (1 przesyłka),
 - wirus brunatnej wyboistości owoców pomidora (*Tomato brown rugose fruit virus*): w nasionach papryki pochodzących z Chin (2 przesyłki) oraz w nasionach papryki pochodzących z Turcji (1 przesyłka).

Porównanie udziału procentowego poszczególnych Oddziałów Granicznych w ogólnej liczbie skontrolowanych przesyłek, zawierających rośliny, produkty roślinne lub przedmioty podlegające granicznej kontroli fitosanitarnej (na podstawie wydanych dokumentów CHED-PP), przedstawia tabela 20.

Tabela 20. Porównanie udziału procentowego poszczególnych Oddziałów Granicznych w ogólnej liczbie skontrolowanych w 2025 r. przesyłek, zawierających rośliny, produkty roślinne lub przedmioty podlegające granicznej kontroli fitosanitarnej

WIORIN	Oddział Graniczny	Odsetek skontrolowanych przesyłek (%)
Gdańsk	Gdańsk	43,71
	Gdynia	34,92
Lublin	Dorohusk	7,56

	Koroszczyń	6,17
Rzeszów	Korczowa	3,55
Warszawa	Warszawa	1,78
Lublin	Hrebenne	1,28
Koszalin	Szczecin	0,70
Białystok	Siemianówka	0,13
Olsztyn	Bezledy	0,09
Białystok	Kuźnica Białostocka*	0,05
Lublin	Hrubieszów	0,04
Rzeszów	Jasionka	0,01
Koszalin	Świnoujście	0,01

*dot. przejścia kolejowego; (drogowe przejście graniczne pozostaje nadal zamknięte).

W 2025 r. najwięcej skontrolowanych przesyłek sprowadzono z:

- Chin (15 052 przesyłki) – przede wszystkim drewniany materiał opakowaniowy, nasiona do siewu drzew, kwiatów oraz warzyw, rośliny przeznaczone do sadzenia, owoce;
- Indii (9 544 przesyłki) – przede wszystkim drewniany materiał opakowaniowy, nasiona do siewu kwiatów i warzyw;
- Ukrainy (6 857 przesyłek) – głównie drewno liściaste (dąb, jesion), nasiona do siewu: kwiatów, warzyw, zbóż (kukurydza), świeże owoce i warzywa;
- Stanów Zjednoczonych (4 090 przesyłek) – przede wszystkim drewniany materiał opakowaniowy, rośliny do sadzenia, nasiona do siewu warzyw i kwiatów oraz drewno (głównie orzecha czarnego).

1.6. Działalność szkoleniowa prowadzona przez WIORiN w zakresie zdrowia roślin

Wojewódzkie inspektoraty ochrony roślin i nasiennictwa organizują regularnie szkolenia, podnoszące wiedzę wśród podmiotów profesjonalnie zaangażowanych w działalność związaną ze zdrowiem roślin oraz w większości na podstawie materiałów otrzymanych z GIORiN, prowadzą szkolenia dla inspektorów WIORiN. Wykorzystując możliwość bezpośredniego kontaktu z zainteresowanymi podmiotami, wojewódzkie inspektoraty biorą udział w różnego typu wydarzeniach, takich jak targi, wystawy, dożynki, sesje gminne i powiatowe, w których uczestniczą również podmioty zainteresowane tematyką zdrowia roślin. Organizowane są również spotkania w szkołach średnich i uczelniach wyższych, na kierunkach związanych z rolnictwem i pokrewnych, gdzie informacje mogą zostać przekazane młodzieży, związanej z branżą rolniczą. Ponadto, tak jak na poziomie centralnym, działalność informacyjna prowadzona jest również z wykorzystaniem środków masowego przekazu i przy współpracy z mediami. Dane dotyczące działalności informacyjno-szkoleniowej z zakresu zdrowia roślin, prowadzonej przez wojewódzkie inspektoraty ochrony roślin i nasiennictwa w roku 2025, przedstawiono w tabeli 21.

Tabela 21. Dane dotyczące działalności informacyjno-szkoleniowej z zakresu zdrowia roślin prowadzonej przez wojewódzkie inspektoraty w roku 2025, z podziałem na województwa.

Województwo	Szkolenia z zakresu zdrowia roślin, organizowane przez WIORiN (w tym online) dla inspektorów WIORiN		Szkolenia z zakresu zdrowia roślin, organizowane przez WIORiN (w tym online) dla podmiotów zewnętrznych		Liczba wydarzeń organizowanych przez WIORiN (również online), podczas których omawiane/prezentowane były m.in. zagadnienia z zakresu zdrowia roślin	Liczba wydarzeń organizowanych przez instytucje/podmioty zewnętrzne (również online) z udziałem przedstawicieli WIORiN, podczas których omawiane/prezentowane były m.in. zagadnienia z zakresu zdrowia roślin*	Liczba publikacji/wywiadów dot. zagadnień z zakresu zdrowia roślin (w tym tych w Internecie)	Inne działania	
	liczba szkoleń	łączna liczba przeszkolonych osób	liczba szkoleń	łączna liczba przeszkolonych osób				Liczba	Opis działań
dolnośląskie	2	124	0	0	0	70	2	26	Zajęcia w szkołach, przedszkolach, dożynki, Dni Pola, wydarzenia tematyczne (święto: dyni, sadów, wina), Sadzenie Lasu, Jarmark Dary Natury
kujawsko-pomorskie	2	45	0	0	14	43	35	8	Komunikaty/ulotki przekazywane do Urzędów Gmin, ODR, ARiMR, podmiotom indywidualnym i wywieszane na tablicach

									informatycznych WIORiN
lubelskie	8	205	21	706			11	0	7 Konferencja „Dylematy polskiego rolnictwa” (stoisko), święto miodu, dożynki, rada powiatu Lubelskiej Izby Rolniczej, "Gryczaki", zakończenie roku szkolnego w zespole szkół rolniczych
lubuskie	3	70	1	35		0	14	6	8 Publikacje na stronie WIORiN (aktualności)
łódzkie	3	48	0	0		11	42	4	1 Sadzeniu Lasu
małopolskie	5	54	47	970		1	36	0	0 -
mazowieckie	3	142	1	10		1	28	4	19 Dożynki, imprezy plenerowe, zajęcia edukacyjne dla dzieci i młodzieży
opolskie	7	58	0	0		14	13	38	0 -

podkarpackie	7	49	3	65	8	40	9	2	prelekcje dla działkowców
podlaskie	4	41	0	0	0	38	2	2	Kampania informacyjna
pomorskie	6	143	0	0	4	20	1	0	-
śląskie	3	89	2	47	1	27	7	3	Prelekcje dla szkół
świętokrzyskie	4	55	2	41	6	14	64	0	-
warmińsko-mazurskie	1	31	10	196	24	38	8	0	-
wielkopolskie	4	229	5	142	6	47	12	0	-
zachodniopomorskie	3	56	0	0	5	16	15	0	-
Razem	65	1439	92	2212	95	497	207	76	

1.7. Zaangażowanie PIORIN w kampanię UE nt. zdrowia roślin #PlantHealth4Life

W trzecim roku realizacji kampanii Plant Health 4 Life Państwowa Inspekcja Ochrony Roślin i Nasiennictwa aktywnie uczestniczyła w działaniach informacyjnych i promocyjnych mających na celu podnoszenie świadomości społecznej w zakresie znaczenia zdrowia roślin oraz zagrożeń wynikających z rozprzestrzeniania się organizmów szkodliwych. Kampania była prowadzona we współpracy z Europejskim Urzędem ds. Bezpieczeństwa Żywności (EFSA), Komisją Europejską oraz innymi państwami członkowskimi Unii Europejskiej.

Zaangażowanie PIORiN koncentrowało się przede wszystkim na upowszechnianiu kluczowych przekazów kampanii, dotyczących bezpiecznego przemieszczania roślin i produktów roślinnych, odpowiedzialnych zakupów materiału roślinnego oraz roli obywateli w zapobieganiu wprowadzaniu i rozprzestrzenianiu się agrofagów. Działania informacyjne były kierowane do szerokiego grona odbiorców, w szczególności do podróżnych, ogrodników amatorów oraz rodziców i dzieci.

W ramach kampanii realizowano różnorodne formy komunikacji, w tym kampanie informacyjne w przestrzeni publicznej, m.in. na lotniskach oraz w środkach transportu zbiorowego, takich jak autobusy. Istotnym elementem działań była również obecność kampanii w mediach społecznościowych, w tym współpraca z twórcami internetowymi na platformie Instagram, co przyczyniło się do zwiększenia zasięgu przekazu oraz dotarcia do młodszych grup odbiorców w przystępnej i atrakcyjnej formie. PIORiN wspierał rozpowszechnianie materiałów kampanijnych przygotowanych na poziomie unijnym, dbając o ich spójność z krajowym kontekstem oraz zadaniami Inspekcji.

Udział PIORiN w trzecim roku kampanii Plant Health 4 Life przyczynił się do zwiększenia rozpoznawalności zagadnień związanych ze zdrowiem roślin w Polsce oraz wzmocnienia roli Inspekcji jako kompetentnego organu odpowiedzialnego za bezpieczeństwo fitosanitarne. Działania te stanowiły istotne uzupełnienie ustawowych zadań PIORiN w zakresie bezpieczeństwa fitosanitarnego i komunikacji z obywatelami.

1.8. Polska Prezydencja w Radzie Unii Europejskiej

W I poł. 2025 r. Polska sprawowała Prezydencję w Radzie Unii Europejskiej. Pracownicy Głównego Inspektoratu Ochrony Roślin i Nasiennictwa byli zaangażowani w prace następujących grup:

- 1) Grupa Robocza ds. Roślin i Zdrowia Roślin - główni inspektorzy ds. zdrowia roślin (COPHS),
- 2) Grupa Robocza ds. Roślin i Zdrowia Roślin - Międzynarodowa Konwencja Ochrony Roślin (IPPC)/Komisja ds. Środków Fitosanitarnych (CPM),
- 3) Grupa Robocza ds. Roślin i Zdrowia Roślin - Grupa Roosendaal,
- 4) Grupa Robocza ds. Zasobów Genetycznych i Innowacji w Rolnictwie - ds. nasion, materiału rozmnożeniowego i nasadzeniowego,
- 5) Grupa Robocza ds. Międzynarodowych Kwestii Żywnościowych i Rolnych - ds. Koordynacji OECD,
- 6) Grupa Robocza ds. organizacji nieformalnego spotkania Europejskiego Stowarzyszenia Agencji Certyfikacji Nasion - ESCAA.

Do zadań polskiej Prezydencji należało przede wszystkim prowadzenie spotkań grup i podgrup, przygotowywanie agend tych spotkań, prowadzenie briefingu, opracowywanie fleszów ze

spotkań oraz koordynacji obiegu dokumentów i informacji dotyczących tych spotkań. W trybie roboczym, nastąpiło również przekazanie przewodnictwa w grupie COPHS delegacji duńskiej.

1) Grupa Robocza ds. Roślin i Zdrowia Roślin - główni inspektorzy ds. zdrowia roślin (COPHS)

(a) Grupa Robocza COPHS, posiedzenia w dniach 19-20 lutego 2025 (Bruksela), 12-14 maja 2025 (nieformalny COPHS w Warszawie) oraz 12-13 czerwca 2025 (Bruksela)

Spotkania były poświęcone tematyce ochrony oraz zdrowia roślin, w tym m.in.: współpracy w oparciu o Międzynarodową Konwencję Ochrony Roślin (IPPC) i z Europejską i Śródziemnomorską Organizacją Ochrony Roślin (EPPO), aktualizacji międzynarodowych standardów dla towarów pochodzenia roślinnego, aktualizacji wykorzystywanego w imporcie towarów do UE systemu TRACES NT, certyfikatom elektronicznym (stanu finansowania e-Phyto), dostępności środków ochrony roślin do celów kwarantannowych oraz kwestii dostępu do rynków państw trzecich dla europejskich produktów roślinnych. Omówiono także wyniki monitoringu dotyczące czystości kontenerów morskich przybywających do UE.

Nieformalne posiedzenie COPHS w Polsce rozpoczęło się w dniu 12 maja 2025 r. w ramach obchodów Międzynarodowego Dnia Zdrowia Roślin, podczas którego oficjalnie zainaugurowano trzeci rok kampanii #PlantHealth4Life, prowadzonej wspólnie przez Europejski Urząd ds. Bezpieczeństwa Żywności (EFSA), Komisję Europejską oraz partnerów z całej Europy, która ma na celu budowanie społecznego zaangażowania wokół tematu zdrowia roślin. Dodatkowo, uczestnicy nieformalnego posiedzenia COPHS w Polsce, podczas wizyty studyjnej mieli okazję poznać jeden z rejonów o największej koncentracji produkcji sadowniczej w Europie i odwiedzić sad jabłoniowy oraz zapoznać się z procesem sortowania i pakowania jabłek.

(b) Grupa Robocza EPPO ds. przepisów fitosanitarnych (EPPO Working Party on Phytosanitary Regulations) - udział w Grupie w ramach Grupy Roboczej ds. Roślin i Zdrowia Roślin - główni inspektorzy ds. zdrowia roślin (COPHS), posiedzenie w dniach 17-20 czerwca 2025 r. (Maynooth, Irlandia).

Celem spotkania w Irlandii było omówienie wyników prac EPPO za poprzedni rok oraz zaakceptowanie przygotowanych przez ekspertów standardów i protokołów diagnostycznych, a następnie ich przekazanie do zatwierdzenia przez Radę EPPO. Polska Prezydencja w Radzie UE, wspólnie z Komisją Europejską prezentowały stanowisko Unii Europejskiej w odniesieniu m.in. do kwestii dotyczących akredytacji urzędowych laboratoriów fitosanitarnych, weryfikacji standardów w zakresie schematów certyfikacyjnych materiałów rozmnożeniowych, projektów standardów dotyczących eksportowej certyfikacji fitosanitarnej określonych towarów (w tym ziemniaków), a także nowej strategii działania EPPO na lata 2026-2030.

2) Grupa Robocza ds. Roślin i Zdrowia Roślin - Międzynarodowa Konwencja Ochrony Roślin (IPPC)/Komisja ds. Środków Fitosanitarnych (CPM), posiedzenie w dniach 27-28 luty 2025 r. i 10-11 marca 2025 r. (Bruksela); Sesja Komisji ds. Środków Fitosanitarnych (CPM) w ramach Międzynarodowej Konwencji Ochrony Roślin (IPPC) w dniach 17-21 marca 2025 r. (Rzym).

Podczas dwóch posiedzeń Grupy Roboczej ds. IPPC/CPM, zostały przygotowane stanowiska Unii Europejskiej do poszczególnych tematów agendy 19 Sesji Komisji do Spraw Środków Fitosanitarnych (CPM). Stanowiska zgodnie z podziałem kompetencji zostały zaprezentowane podczas Sesji CPM-19 przez Polską Prezydencję, która reprezentowała na sesji Unię Europejską oraz Komisję Europejską.

Agenda CPM-19 obejmowała szereg tematów związanych z realizacją Ram Strategicznych dla Międzynarodowej Konwencji Ochrony Roślin na lata 2020-2030. Dyskutowano nad

kontynuacją działań w kierunku harmonizacji elektronicznej wymiany danych poprzez wdrażanie platformy elektronicznej do wymiany świadectw fitosanitarnych (e-Phyto). Omówiono działania zrealizowane i planowane w zakresie handlu elektronicznego, przesyłek pocztowych i kurierskich, a także opracowania wytycznych do współpracy z podmiotami zewnętrznymi w kontekście działań fitosanitarnych. Wiele uwagi poświęcono wpływowi zmian klimatycznych na zdrowie roślin, globalnej koordynacji badań naukowych oraz stworzeniu sieci laboratoriów diagnostycznych, wspierających skuteczną ochronę fitosanitarną. Istotnym tematem poruszonym podczas obrad było znaczenie zdrowia roślin w ramach koncepcji Jedno Zdrowie (*One Health*).

Podczas obrad Komisji przyjęto także pierwszy aneks do standardu ISPM 46, który stanowi podstawę dla opracowywania dedykowanych standardów dla poszczególnych towarów w celu ustalenia środków fitosanitarnych minimalizujących ryzyko rozprzestrzeniania się szkodników i chorób w obrocie tym produktem oraz ułatwień w handlu (tzw. „*commodity-specific standards*”).

W ramach Sesji CPM-19 zainaugurowano uruchomienie innowacyjnej platformy e-learningowej *IPPC Plant Health Campus*, oferującej bezpłatne szkolenia z zakresu zdrowia roślin.

Ponadto Polska Prezydencja w odpowiedzi na wnioski państw członkowskich podjęła się nowej inicjatywy dotyczącej powołania grupy technicznej, która będzie przygotowywała z wyprzedzeniem stanowisko i propozycje UE na potrzeby uczestniczenia w pracach na poziomie Sekretariatu IPPC, niezależnie od Sesji CPM. Działanie to będzie kontynuowane przez kolejne prezydencje.

3) Grupa Robocza ds. Roślin i Zdrowia Roślin – Grupa Roosendaal, posiedzenie w dniach 11 lutego i 11 czerwca 2025 r. (Bruksela).

W grupie omawiano aktualizację relacji handlowych UE z państwami pozaunijnymi dot. m.in. problemów związanych z barierami fitosanitarnymi, wymogami importowymi państw trzecich oraz działaniami podejmowanymi przez KE na forach międzynarodowych, w tym w ramach Konferencji Światowej Organizacji Handlu (WTO), postępu w negocjacjach unijnych umów o wolnym handlu (*Free Trade Agreement – FTA*). Poruszono również kwestie techniczne, jak certyfikacja elektroniczna, czy wymogi dla konkretnych produktów. Istotnym działaniem było powołanie podgrupy technicznej ds. świadectw przed-eksportowych, której celem było opracowanie ujednoczonych zasad wydawania tego rodzaju dokumentów. Raport z prac podgrupy stanowił podstawę do dalszych prac w trakcie duńskiej Prezydencji.

4) Grupa Robocza ds. Zasobów Genetycznych i Innowacji w Rolnictwie – ds. nasion, materiału rozmnożeniowego i nasadzeniowego, praca ciągłą przez cały czas Prezydencji.

Grupa była odpowiedzialna za prace nad projektem rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie produkcji i obrotu materiałem rozmnożeniowym roślin w Unii, zmieniającego rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/2031, 2017/625 i 2018/848 oraz uchylającego dyrektywy Rady 66/401/EWG, 66/402/EWG, 68/193/EWG, 2002/53/WE, 2002/54/WE, 2002/55/WE, 2002/56/WE, 2002/57/WE, 2008/72/WE i 2008/90/WE. Grupie w trakcie prezydencji przewodniczył DHiOR MRiRW. Pracownicy GIORiN uczestniczyli w pracach Prezydencji.

W ramach prac Polskiej Prezydencji przeprowadzono dyskusję i przyjęto zapisy:

- 40 artykułów (1 – 40), w tym artykułu 3 obejmującego 36 definicji pojęć stosowanych w rozporządzeniu,
- 6 załączników (I, II, III, IIIa, V i VI),

- nowych artykułów, w szczególności artykułów 30a, 36a i 40a.

oraz

- dokonano zmiany struktury projektu – kolejności artykułów, podziału i zawartości sekcji,
- przeprowadzono dyskusję dotyczącą zastosowania urzędowych kontroli do działań objętych zakresem Rozporządzenia.

Prace grupy, w której uczestniczył GIORiN zostały zakończone przygotowaniem „Progress Report” przyjętym 24 czerwca przez ministrów na spotkaniu Rady AGRIFISH.

W trakcie prac odbyło się: 6 dni spotkań formalnych i 2 spotkania nieformalne z państwami członkowskimi, 12 dni spotkań roboczych z Komisją Europejską, Sekretariatem i Biurem Prawnym Rady. Przygotowując się do spotkań odbyliśmy wspólnie z Przewodniczącą Polskiej Prezydencji 35 dni - spotkań i wspólnej pracy nad przygotowaniem propozycji zapisów projektu Rozporządzenia PRM i przeanalizowaliśmy ponad 1000 stron uwag zgłoszonych przez Państwa Członkowskie w toku konsultacji w I połowie 2025 oraz prac poprzednich Prezydencji.

5) Grupa Robocza ds. Międzynarodowych Kwestii Żywnościowych i Rolnych – ds. Koordynacji OECD, posiedzenie w dniach 16, 21-23 stycznia 2025 oraz 4 i 9-13 czerwca 2025.

Podczas Polskiej Prezydencji grupa robocza F22 zajmowała się koordynacją stanowiska państw członkowskich Unii Europejskiej na międzynarodowe Spotkanie Systemów Nasiennych OECD oraz prezentowała to stanowisko na tym spotkaniu. Grupie przewodniczy reprezentant Ministerstwa Rolnictw i Rozwoju Wsi. Przedstawiciele GIORiN byli członkami tej grupy.

Odbyły się:

- dwa spotkania, koordynowane przez polską prezydencję, których celem było uzgodnienie stanowiska państw członkowskich, oraz
- dwa spotkanie Systemów Nasiennych OECD, na których Polska Prezydencja reprezentowała wypracowane stanowisko państw członkowskich.

Omawiano m. in.: propozycje zmian w metodach oceny materiału siewnego, digitalizacja systemów nasiennych OECD, ocena możliwości stosowania technik BMT w procesie wytwarzania i oceny materiału siewnego, aktualizację systemów nasiennych w odniesieniu do czystości odmianowej, budżet OECD na lata 2025-2026, rozwój narzędzi służących szkoleniu państw kandydujących, aktualizację listy ekspertów.

6) Grupa Robocza ds. organizacji nieformalnego spotkania Europejskiego Stowarzyszenia Agencji Certyfikacji Nasion – ESCAA, posiedzenie w dniach 7-9 maja 2025.

W Krakowie odbyło się spotkanie organizacji zrzeszającej urzędy odpowiedzialne za kwalifikację materiału siewnego (ESCAA) z Unii Europejskiej, Europejskiego Obszaru Gospodarczego (EOG) i Europejskiego Stowarzyszenia Wolnego Handlu (EFTA).

Za organizację spotkania odpowiedzialny był Główny Inspektorat Ochrony Roślin i Nasiennictwa pełniący rolę urzędu odpowiedzialnego za kwalifikację materiału siewnego w Polsce oraz Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

ESCAA działa od 51 lat. Po raz drugi spotkanie odbyło się w Polsce. Celem działania organizacji jest podejmowanie działań na rzecz produkcji zdrowego i odpowiedniej jakości materiału siewnego. Zależy jej także na jednolitym podejściu państw członkowskich do wymagań w obrocie nasionami.

Tegoroczne spotkanie było poświęcone planowanemu wprowadzeniu przepisów o kontrolach urzędowych w obszarze nasiennictwa, wymianie doświadczeń z kontroli obrotu materiałem siewnym w Unii Europejskiej oraz wdrożeniu w praktyce etykieto-paszportów roślin dla

materiału siewnego po zmianie prawa, w zakresie zdrowia roślin, a także podejściu państw członkowskich do oceny tożsamości i czystości odmianowej.

Podczas wizyty studyjnej w Stacji Doświadczalnej Oceny Odmian w Węgrzcach, eksperci państw członkowskich zapoznali się z krajowymi systemami szkoleń kwalifikatorów oceny polowej, kwalifikacji polowej materiału siewnego, oceny tożsamości i czystości odmianowej oraz porejestrowego doświadczalnictwa odmianowego. Podkreślono stosowanie w Polsce, od kilku lat, bezzałogowych statków powietrznych podczas przeprowadzania ocen polowych materiału siewnego oraz ścisłą współpracę Centralnego Ośrodka Badań Odmian Roślin Uprawnych i Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa przy wykonywaniu zadań obu organizacji.

1.9. Nadzór nad wykorzystaniem agrofagów kwarantannowych lub porażonych/zakazanych materiałów roślinnych do celów naukowych lub edukacyjnych, doświadczeń, selekcji odmianowych lub hodowli

W 2025 r. Główny Inspektor wydał 3 decyzje wyznaczające obiekty zapewniające izolację na potrzeby prowadzenia prac badawczych. Wyznaczone zostały następujące obiekty zapewniające izolację, w których planowano prowadzenie prac naukowych z wykorzystaniem agrofagów kwarantannowych lub materiałów, których wprowadzanie do lub przemieszczanie w Unii Europejskiej jest zabronione:

- laboratorium nematologiczne Instytutu Ogrodnictwa – Państwowego Instytutu Badawczego, ul. Konstytucji 3 Maja 1/3, 96-100 Skierniewice jako obiekt zapewniający izolację, w którym prowadzone będą prace badawcze z wykorzystaniem *Hirschmanniella* spp. (z wyjątkiem: *H. behningi*, *H. gracilis*, *H. halophila*, *H. loofi*, *H. zostericola*), *Longidorus diadecturus*, *Nacobbus aberrans*, *Xiphinema americanum*, *Xiphinema bricolense*, *Xiphinema californicum*, *Xiphinema inaequale*, *Xiphinema intermedium*, *Xiphinema rivesi*, *Xiphinema tarjanense*, *Bursaphelenchus xylophilus*, *Globodera pallida*, *Globodera rostochiensis*, *Meloidogyne chitwoodi* i *Meloidogyne fallax*,
- laboratorium Patogenów Kwarantannowych zlokalizowane w kompleksie szklarniowym (budynek „Szklarnia”) Instytutu Ogrodnictwa - PIB, ul. Pomologiczna 13C, 96-100 Skierniewice jako obiekt zapewniający izolację, w którym prowadzone będą prace naukowe z wykorzystaniem agrofaga *Xylella fastidiosa*,
- laboratorium Zespołu Badawczego Pestycydów, Dział Badań Chemicznych Żywności i Pasz, Państwowy Instytut Weterynaryjny - Państwowy Instytut Badawczy, Aleja Partyzantów 57, 24-100 Puławy jako obiekt zapewniający izolację, w którym prowadzone będą prace naukowe z wykorzystaniem próbek gleby pochodzących z Wielkiej Brytanii.

Jednocześnie Główny Inspektor w roku 2025 wydał 3 zezwolenia na prowadzenie prac badawczych w nowo wyznaczonych obiektach zapewniających izolację. Ponadto, na wnioski zainteresowanych podmiotów, Główny Inspektor rozszerzył zakres zezwoleń na prace badawcze prowadzone w obiektach zapewniających izolację wyznaczonych w poprzednich latach. Zakres zezwolenia został rozszerzony w przypadku:

- prac naukowych z wykorzystaniem prób glebowych pochodzących z Papui Nowej Gwinei i Etiopii oraz z wykorzystaniem agrofaga *Davidsoniella virescens* na wnioski Instytutu Ochrony Roślin – Państwowego Instytutu Badawczego, ul. Władysława Węgorka 20, 60-318 Poznań,

- prac badawczych z wykorzystaniem gleby pochodzącej z Tajlandii i Kazachstanu na wnioski Uniwersytetu Warszawskiego, Krakowskie Przedmieście 26/28, 00-927 Warszawa.

Na wniosek podmiotów odpowiedzialnych za nadzór nad obiektami zapewniającymi izolację, zmienione zostały 2 decyzje administracyjne: w jednej z decyzji wykreślono zezwolenie na prowadzenie prac z wykorzystaniem Tomato brown rugose fruit virus (ToBRFV) (agrofag został przeniesiony na listę regulowanych agrofagów niekwwarantannowych, w związku z czym prace naukowe z jego wykorzystaniem przestały być objęte wymogiem posiadania zezwolenia); w przypadku drugiej decyzji przedłużono okres jej obowiązywania.

Jeden z wniosków w sprawie wydania zezwolenia na prowadzenie prac badawczych został pozostawiony bez rozpoznania na skutek niezuzupełnienia przez wnioskodawcę braków formalnych wniosku w wyznaczonym terminie.

Główny Inspektor w roku 2025 wydał jedną decyzję odmawiającą wyznaczenia obiektu zapewniającego izolację (wskazany we wniosku obiekt nie spełniał określonych przepisami wymogów) i jedną decyzję odmawiającą wydania zezwolenia na prowadzenie prac badawczych z wykorzystaniem gleby pochodzącej z Ukrainy (ze względu na niewskazanie obiektu zapewniającego izolację, w którym prace miały być prowadzone).

W roku sprawozdawczym Główny Inspektor wydał 113 dokumentów upoważniających wymaganych przy przemieszczaniu w obrębie Unii Europejskiej lub imporcie z państw nie będących członkami Unii Europejskiej, agrofagów kwarantannowych lub materiałów, niespełniających określonych zdrowotnościowych wymagań fitosanitarnych lub których wprowadzanie na terytorium Unii Europejskiej jest zakazane. W roku 2025 na terytorium UE wprowadzono następujące przesyłki na potrzeby badań naukowych:

- 1 przesyłka zawierająca nasiona *Solanum lycopersicum* i *Solanum arcanum*, pochodzące z USA (dokument wydany przez zmianą przepisów dotyczących ToBRFV),
- 1 przesyłka zawierająca glebę importowaną z Antarktyki,
- 1 przesyłka zawierająca glebę pochodzącą z Tajlandii,
- 1 przesyłka zawierająca glebę pochodzącą z Kazachstanu,
- 1 przesyłka zawierająca glebę pochodzącą z Etiopii.

1.10. Postępowanie odwoławcze

W 2025 roku, w zakresie nadzoru fitosanitarnego do Głównego Inspektora Ochrony Roślin i Nasiennictwa zostało złożonych 14 odwołań/wniosków od rozstrzygnięć administracyjnych wydanych przez wojewódzkich inspektorów ochrony roślin i nasiennictwa (WIORiN).

W trzech przypadkach, na podstawie oświadczeń stron, ustalono, że podmioty wnioskowały o umorzenie (w całości lub w części) administracyjnej kary pieniężnej za wykonywanie działalności wymagającej wpisu do urzędowego rejestru podmiotów profesjonalnych bez tego wpisu. Po dokonaniu tych ustaleń sprawy zostały zwrócone do organów pierwszej instancji.

W 2025 r. zostało rozpatrzonych 10 odwołań a ponadto w tym samym roku rozpatrzono również 5 odwołań złożonych w 2024 r.

Rozpatrzone w 2025 r. odwołania dotyczyły:

1. nałożenia administracyjnej kary pieniężnej z tytułu:
 - przemieszczenia roślin do sadzenia bez paszportów roślin – 1 sprawa,
 - niewykonania obowiązków określonych w zakresie zwalczania i zapobiegania rozprzestrzenianiu się bakterii *Clavibacter sepedonicus* – 3 sprawy,
 - wykonywania działalności wymagającej wpisu do urzędowego rejestru podmiotów profesjonalnych bez uzyskania tego wpisu - 6 spraw,

2. określenia środków w celu zwalczania i zapobiegania rozprzestrzenianiu się grzyba *Synchytrium endobioticum* – 1 sprawa,
3. zakazu wprowadzenia na terytorium UE drewnianego materiału opakowaniowego oraz nakazu jego zniszczenia - 1 sprawa.

W ww. postępowaniach, prowadzonych przez Głównego Inspektora Ochrony Roślin i Nasiennictwa, organ ten:

w drodze decyzji:

- utrzymał w mocy zaskarżone decyzje – 4 sprawy,
- uchylił decyzję w całości i umorzył postępowanie pierwszej instancji – 1 sprawa,
- uchylił decyzję w całości i przekazał do ponownego rozpatrzenia -1 sprawa,
- uchylił decyzje w części – 4 sprawy,
- uchylił decyzje i odstąpił od nałożenia administracyjnej kary pieniężnej (udzielił pouczenia) - 2 sprawy.

Pozostałe cztery odwołania złożone w 2025 r. rozpatrzone zostaną w 2026 r.

Ponadto w 2025 r. przed Wojewódzkim Sądem Administracyjnym (WSA) prowadzonych było 7 spraw dotyczących nadzoru fitosanitarnego, w tym:

- 1 sprawa dotyczyła wniosku złożonego do Sądu o wstrzymanie natychmiastowego wykonania decyzji Głównego Inspektora Ochrony Roślin i Nasiennictwa. Wniosek dotyczył decyzji o nałożeniu administracyjnej kary pieniężnej z tytułu przemieszczania roślin do sadzenia bez paszportów roślin. Sąd postanowieniem odmówił wstrzymania wykonania zaskarżonej decyzji;
- 6 spraw dotyczyło odmowy wydania świadectwa fitosanitarnego na potrzeby eksportu materiału rozmnożeniowego do Federacji Rosyjskiej. W jednym przypadku Sąd odrzucił skargę, natomiast pozostałe sprawy nie zostały rozpatrzone przez WSA do końca 2025 r.

W 2025 r. do Naczelnego Sądu Administracyjnego wniesiono 6 skarg kasacyjnych od wyroków Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego oddalających skargi na rozstrzygnięcia Głównego Inspektora Ochrony Roślin i Nasiennictwa dotyczące dotacji na dofinansowanie kosztów ochrony roślin. Skargi kasacyjne dotyczyły:

- w jednym przypadku – przyznania dotacji w kwocie innej niż wnioskowana;
- w jednym przypadku – odmowy wszczęcia postępowania w sprawie udzielenia dotacji;
- w czterech przypadkach – umorzenia postępowań w związku z uchyleniem przepisów dotyczących dotacji na dofinansowanie kosztów ochrony roślin.

Wszystkie ww. skargi kasacyjne nie zostały dotychczas rozpatrzone i oczekują na wyznaczenie terminów rozpraw.

2. NADZÓR NAD WPROWADZANIEM DO OBROTU I STOSOWANIEM ŚRODKÓW OCHRONY ROŚLIN

2.1. Ewidencja podmiotów prowadzących działalność w zakresie produkcji, konfekcjonowania i wprowadzania do obrotu środków ochrony roślin

Działalność gospodarcza w zakresie wprowadzania do obrotu i konfekcjonowania środków ochrony roślin (dalej środki ochrony roślin lub śor) stanowi działalność regulowaną, której prowadzenie wymaga wpisu do rejestru. Rejestracja przedsiębiorców wprowadzających do obrotu lub konfekcjonujących śor odbywa się na zasadach określonych w ustawie z dnia 8 marca 2013 r. o środkach ochrony roślin oraz w ustawie z dnia 6 marca 2018 r. Prawo przedsiębiorców. Na dzień 31 grudnia 2025 r. łączna liczba przedsiębiorców prowadzących działalność w zakresie wprowadzania do obrotu i konfekcjonowania śor wyniosła 7 187. W okresie sprawozdawczym wojewódzcy inspektorzy ochrony roślin i nasiennictwa wpisali do rejestru 337 nowych przedsiębiorców, wykreślając 276 przedsiębiorców działających dotychczas. Najwięcej nowych przedsiębiorców wpisano w województwach: mazowieckim (47) i wielkopolskim (41) i a najmniej w świętokrzyskim (10) i lubuskim (11).

Tabela 1. Zestawienie ilościowe przedsiębiorców wpisanych do rejestru w poszczególnych województwach

Województwo	Liczba przedsiębiorców wpisanych do rejestru
Dolnośląskie	376
Kujawsko-Pomorskie	468
Lubelskie	560
Lubuskie	214
Łódzkie	488
Małopolskie	598
Mazowieckie	943
Opolskie	192
Podkarpackie	492
Podlaskie	361
Pomorskie	351
Śląskie	482
Świętokrzyskie	242
Warmińsko-Mazurskie	237
Wielkopolskie	876
Zachodniopomorskie	307
Razem	7 187

W 2025 r. obrót środkami ochrony roślin na terenie kraju prowadzony był w 7 748 czynnie działających punktach sprzedaży.

W poszczególnych województwach istnieje duże zróżnicowanie liczby działających punktów obrotu środkami ochrony roślin: od 199 – w województwie lubuskim do 942 – w województwie wielkopolskim. W stosunku do ogólnej liczby 7 748 czynnie działających punktów obrotu środkami ochrony roślin, 316 stanowią hurtownie. Najwięcej hurtowni zlokalizowanych jest w województwie mazowieckim (53), najmniej w województwie opolskim (7), i warmińsko mazurskim (6). Na terenie kraju zlokalizowanych jest 6 508 sklepów prowadzących sprzedaż detaliczną środków ochrony roślin oraz 924 punktów prowadzących sprzedaż środków ochrony roślin wyłącznie dla użytkowników nieprofesjonalnych.

Według stanu na dzień 31 grudnia 2025 r. na terenie kraju funkcjonowało 16 miejsc produkcji środków ochrony roślin oraz działały 44 punkty ich konfekcjonowania.

Tabela 2. Szczegółowe zestawienie miejsc produkcji, punktów konfekcjonowania i sprzedaży środków ochrony roślin w układzie wojewódzkim

Województwo	Liczba miejsc produkcji śór	Liczba punktów konfekcjonowania śór	Liczba punktów sprzedaży śór			
			Hurtownie	Detaliczne		Ogółem
				śór profesjonalne	śór nieprofesjonalne	
Dolnośląskie	1	1	26	353	81	460
Kujawsko-Pomorskie	2	10	29	403	44	476
Lubelskie	0	0	9	721	11	741
Lubuskie	0	0	16	154	29	199
Łódzkie	3	3	21	489	4	514
Małopolskie	2	5	17	610	4	631
Mazowieckie	0	3	53	727	84	864
Opolskie	1	0	7	234	31	272
Podkarpackie	1	4	16	495	1	512
Podlaskie	0	0	12	280	43	335
Pomorskie	1	2	20	289	99	408
Śląskie	4	8	22	371	120	513
Świętokrzyskie	0	1	8	263	0	271
Warmińsko-Mazurskie	0	0	6	258	38	302
Wielkopolskie	1	7	22	671	249	942
Zachodniopomorskie	0	0	32	190	86	308
Razem	16	44	316	6 508	924	7 748

2.2. Kontrola wprowadzania do obrotu i stosowania środków ochrony roślin

W okresie sprawozdawczym Państwowa Inspekcja Ochrony Roślin i Nasiennictwa przeprowadziła 35 763 kontrole, w tym 9 630 kontrole interwencyjnych/problemowych oraz 231 kontrole sprawdzających. Największy udział miały kontrole w miejscach stosowania środków ochrony roślin (kontrole typu B) – 29491, następnie kontrole w zakresie obrotu i konfekcjonowania (kontrole typu A) – 4 592.

Tabela 3. Rodzaj i liczba przeprowadzonych kontroli

Rodzaj kontroli	Liczba kontroli planowanych	Liczba kontroli interwencyjnych/problemowych	Liczba re-kontroli	Ogółem	Odpowiedzialność karna		
					wnioski do sądu	mandaty	decyzje
A – kontrole w punktach konfekcjonowania środków ochrony roślin i obrotu materiałem siewnym zaprawionym śor, w miejscach wytwarzania, u producentów, w hurtowniach, magazynach, punktach obrotu detalicznego, na targowiskach i w innych miejscach, gdzie jest lub może być prowadzony obrót śor w tym sprzedaż internetowa śor i handel zaprawionym materiałem siewnym, u posiadaczy zezwoleń/pozwoleń MRiRW, miejscach składowania śor, w firmach logistycznych, transportowych, u przewoźników, na przejściach granicznych, w portach, na lotniskach i prowadzenie reklamy	3 888	679	25	4 592	50	202	81
B – kontrole w gospodarstwach prowadzących towarową produkcję roślinną, w magazynach płodów rolnych, w strefach ochronnych, na terenie uzdrowisk, otulin parków narodowych i rezerwatów oraz w innych miejscach, gdzie stosowanie śor może być ograniczone lub zabronione	20355	8930	206	29491	55	5191	64
C – kontrole przedsiębiorców/podmiotów prowadzących badania sprawności technicznej sprzętu do stosowania śor	294	3	0	297	0	0	0

D – kontrole przedsiębiorców/ podmiotów prowadzących szkolenia w zakresie środków	449	6	0	455	1	1	0
Inne kontrole nie ujęte w zestawieniu (IP)	916	12	0	928	0	11	0
Razem	25 902	9 630	231	35 763	106	5 405	145

2.3. Nadzór nad wprowadzeniem do obrotu, produkcją i konfekcjonowaniem środków ochrony roślin – kontrole typu A

W ramach sprawowanego nadzoru nad przestrzeganiem przepisów ustawy o środkach ochrony roślin oraz rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady nr 1107/2009 z dnia 21 października 2009 r. dotyczącego wprowadzania do obrotu środków ochrony roślin i uchylającego dyrektywy Rady 79/117/EWG i 91/414/EWG, w 2025 r. przeprowadzono 4 592 kontrole wprowadzania do obrotu środków ochrony roślin, w tym 25 kontroli sprawdzających wykonanie zaleceń pokontrolnych.

Tabela 4. Szczegółowe zestawienie kontroli produkcji, obrotu i konfekcjonowania środków ochrony roślin

Typ kontroli	Liczba kontroli	Liczba kontroli bez nieprawidłowości	Odpowiedzialność karna		
			wnioski do sądu	mandaty	decyzje
sprzedaż hurtowa środków	423	400	1	14	6
sprzedaż detaliczna środków dla użytkowników profesjonalnych i nieprofesjonalnych	3 490	3 267	42	177	64
sprzedaż materiału siewnego zaprawionego środkami	351	348	0	1	0
konfekcjonowanie środków	74	71	0	2	0
produkcja środków (wytwarzanie środków)	29	26	0	0	1
producent środków	25	23	0	0	0
posiadacz zezwolenia/pozwolenia MRiRW	71	68	0	1	0
drogowe/kolejowe przejście graniczne z państwami trzecimi -	0	0	0	0	0

śor przeznaczony do krajów UE (przesyłka)					
drogowe/kolejowe przejście graniczne z państwami trzecimi – śor przeznaczony do krajów trzecich (przesyłka)	0	0	0	0	0
port morski - śor przeznaczony do krajów UE (przesyłka)	3	3	0	0	0
port morski - śor przeznaczony do krajów trzecich (przesyłka)	3	3	0	0	0
lotnisko (przesyłka)	0	0	0	0	0
usługowe składowanie śor przeznaczonych do krajów UE	28	25	0	3	0
usługowe składowanie śor przeznaczonych do krajów trzecich	17	17	0	0	0
usługowe przemieszczanie śor (firmy logistyczne, transportowe, przewoźnicy, inne)	1	1	0	0	0
Miejsca, gdzie może być prowadzona niedozwolona sprzedaż śor	526	514	6	3	7
prowadzenie reklamy śor	5	5	0	0	1
inne*	38	31	1	1	2

*inne – np. sprzedaż wyłącznie internetowa, wprowadzanie do obrotu, które nie wypełnia definicji działalności gospodarczej w rozumieniu ustawy Prawo Przedsiębiorców

Tabela 5. Szczegółowe zestawienie liczby kontroli typu A oraz ich wyniki w układzie wojewódzkim

Województwo	Liczba przeprowadzonych kontroli								Odpowiedzialność karna		
	planowanych	planowanych bez nieprawidłowości	interwencyjnych/ problemowych	interwencyjnych/ problemowych bez nieprawidłowości	re-kontroli	re-kontroli bez nieprawidłowości	łącznie liczba	łącznie liczba bez nieprawidłowości	wnioski do sądu	mandaty	decyzje
Dolnośląskie	331	328	46	29	0	0	377	357	15	17	12
Kujawsko-Pomorskie	250	245	38	33	0	0	288	278	0	9	3
Lubelskie	271	267	45	36	1	1	317	304	3	13	8
Lubuskie	113	113	29	27	1	1	143	141	2	1	0
Łódzkie	247	230	93	86	0	0	340	316	3	16	3
Małopolskie	351	333	68	60	3	3	422	396	7	22	12
Mazowieckie	448	430	184	177	1	1	633	608	2	24	3
Opolskie	195	191	10	7	0	0	205	198	4	3	5
Podlaskie	198	196	12	10	4	3	214	209	1	4	1
Podkarpackie	194	177	8	6	0	0	202	183	1	14	2
Pomorskie	173	160	4	1	0	0	177	161	1	14	8
Śląskie	238	221	24	19	0	0	262	240	1	15	3
Świętokrzyskie	283	281	31	27	0	0	314	308	0	3	2
Warmińsko-Mazurskie	111	101	6	4	9	8	126	113	1	11	1
Wielkopolskie	325	282	68	53	5	5	398	340	3	30	9
Zachodniopomorskie	160	154	13	7	1	1	174	162	6	6	9
Razem	3888	3709	679	582	25	23	4592	4314	50	202	81

Kontrole przeprowadzane były zarówno w miejscach zaewidencjonowanych przez Inspekcję w rejestrach przedsiębiorców wykonujących działalność w zakresie konfekcjonowania lub wprowadzania do obrotu środków ochrony roślin, tj. w hurtowniach, punktach obrotu detalicznego, punktach konfekcjonowania, a także w miejscach wytwarzania i u producentów środków ochrony roślin, jak również w innych miejscach, w których może być prowadzony niedozwolony obrót środkami i zaprawionym materiałem siewnym (np. sprzedaż internetowa i sprzedaż obnośna na targowiskach).

Ponadto przeprowadzono kontrole obrotu środkami ochrony roślin u posiadaczy zezwoleń Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi na wprowadzanie do obrotu środków ochrony roślin lub

pozwoleń na handel równoległy tymi produktami, w miejscach składowania środków ochrony roślin, w firmach logistycznych, transportowych oraz na przejściach granicznych. W ramach kontroli typu A kontrolowano również prawidłowość prowadzenia reklamy środków ochrony roślin.

Tabela 6. Szczegółowe zestawienie nieprawidłowości wykazanych podczas kontroli obrotu i konfekcjonowania środków ochrony roślin w układzie krajowym

Kontrolowany zakres	Wykonanie kontroli	Zalecenia pokontrolne	
	liczba kontroli z nieprawidłowościami	Wydane zalecenia pokontrolne	zrealizowane
posiadanie wpisu do rejestru	40	27	19
posiadanie szkolenia w zakresie doradztwa dotyczącego śór	123	108	72
warunki przechowywania śór przeterminowanych lub z innych powodów nieprzeznaczonych do zbycia (art. 25 ust.3 pkt 3)	18	17	12
prowadzenie i przechowywanie dokumentacji dotyczącej śór	26	25	20
zbywanie śór w pomieszczeniu, w którym jest prowadzona sprzedaż żywności lub pasz	5	5	4
sprzedaż śór poza punktem stałej lokalizacji, zastosowanie automatu, samoobsługi	6	5	3
możliwość konsultacji z osobą posiadającą szkolenie w zakresie doradztwa	11	7	5
oferowanie zawarcia umowy zbycia śór na odległość	21	17	15
materiały reklamowe śór	2	2	2
respektowanie zakazu sprzedaży śór osobie nietrzeźwej lub niepełnoletniej	1	1	1
podawanie informacji zgodnie z zawartymi w etykiecie wymaganiami, o których mowa w art. 31 ust. 1-3, ust. 4 lit a-d lub lit. f-h rozporządzenia 1107/2009	1	1	1
zbywanie śór przeznaczonego dla użytkownika profesjonalnego osobie, która spełnia wymagania określone w art. 28 ustawy o śór	36	29	14

Opakowanie szczelnie zamknięte, nieuszkodzone, nie zastępcze, spełniające wymagania zezwolenia/pozwolenia, spełniające wymagania określone w art. 25 ust. 5	4	4	3
etykieta	9	9	5
dopuszczenie środka ochrony roślin do obrotu	19	17	14
skład lub właściwości fizyczne, lub właściwości chemiczne określone w dokumentacji środków	9	6	5
termin ważności środków	40	33	25
wprowadzanie do obrotu materiału siewnego zaprawionego środkami zgodnie z wymaganiami określonymi w art. 22 ustawy o środkach*	1	1	0
wprowadzanie do obrotu materiału siewnego zaprawionego środkami zgodnie z wymaganiami określonymi w art. 49 ust. 1 lub 4 rozporządzenia nr 1107/2009	1	1	0
konfekcjonowanie środków zgodnie z art. 25 ust. 5	3	2	1
uniemożliwianie lub utrudnianie Inspekcji wykonywania czynności urzędowych	1	1	0

Spośród przeprowadzonych 4 592 kontroli typu A, 278 stanowiły kontrole w toku których stwierdzono nieprawidłowości. Najczęściej stwierdzane nieprawidłowości dotyczyły braku posiadania szkolenia w zakresie doradztwa dotyczącego środków ochrony roślin, wpisu do rejestru, wprowadzania do obrotu środków ochrony roślin po upływie terminu ważności oraz zbywania środków przeznaczonych dla użytkownika profesjonalnego osobie niespełniającej wymagań określonych w art. 28 ustawy o środkach.

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami wydano 202 mandaty karne, 8 decyzji o określeniu opłaty sankcyjnej, 23 decyzje o wycofaniu środków ochrony roślin z obrotu i złożono 50 wniosków do sądu o ukaranie. W analizowanym okresie wydano także 43 decyzje zakazujące wykonywania działalności w zakresie wprowadzania do obrotu środków ochrony roślin oraz 5 decyzji określających opłatę stanowiącą równowartość kosztów przeprowadzenia analiz laboratoryjnych środków ochrony roślin, 1 decyzję o nakazie utylizacji środków ochrony roślin, 1 decyzję o odstąpieniu od nałożenia administracyjnej kary pieniężnej.

Powodem określenia opłaty sankcyjnej była sprzedaż środków ochrony roślin, które nie były dopuszczone do obrotu przez ministra właściwego do spraw rolnictwa oraz prowadzenie reklamy w sposób niezgodny z art. 66 rozporządzenia nr 1107/2009. Informacje dotyczące wartości określonych opłat sankcyjnych przez poszczególne wojewódzkie inspektoraty przedstawiono w tabeli poniżej.

Tabela 7. Decyzje o określeniu opłaty sankcyjnej w podziale na województwa*

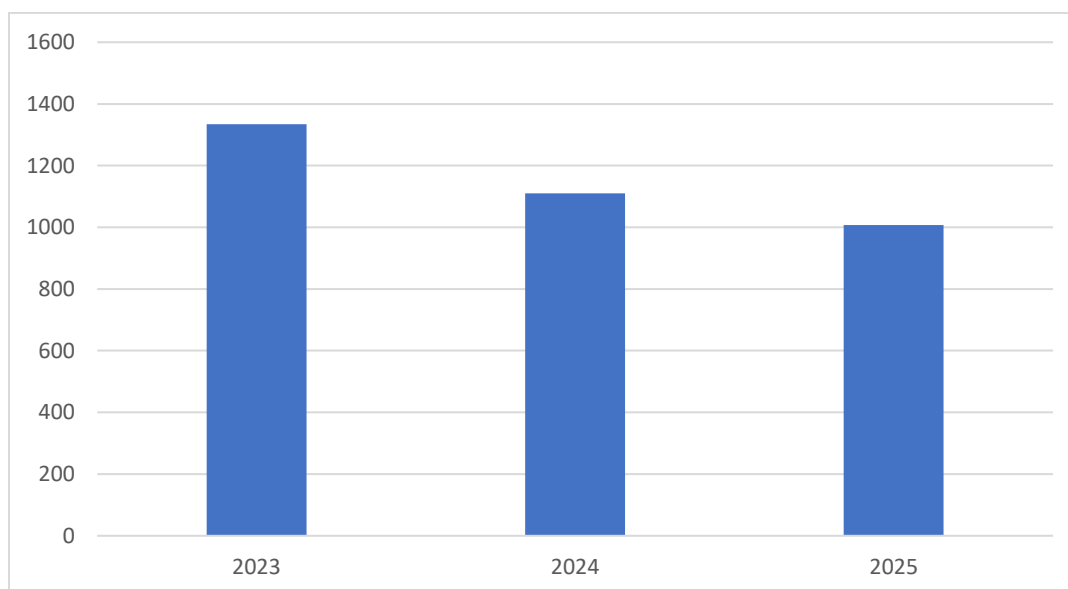
Województwo	Liczba decyzji o opłacie sankcyjnej	Wartość określonej opłaty sankcyjnej [zł]	Przyczyny określonej opłaty sankcyjnej
-------------	-------------------------------------	---	--

dolnośląskie	1	181,90	śor niedopuszczone do obrotu
mazowieckie	1	688 372,20	reklama śor
lubelskie	1	179 642,04	śor niedopuszczone do obrotu
łódzkie	1	24 504,68	śor niedopuszczone do obrotu
pomorskie	2	2 481,96	śor niedopuszczone do obrotu
wielkopolskie	1	520,00	śor niedopuszczone do obrotu
zachodniopomorskie	1	5 000,00	reklama śor
Razem	8	900 702,78	

*Województwa nie wymienione w tabeli nie wydały w 2025 roku decyzji o określeniu opłat sankcyjnych

W 2025 r. Inspekcja wycofała z obrotu 1 007,007 kg/l środków ochrony roślin w tym: bez wymaganego zezwolenia/pozwolenia, przeterminowanych, w opakowaniach niespełniających wymagań zezwolenia/pozwolenia, niewłaściwie zaetykietowanych, o zmienionym składzie lub właściwościach fizyczno-chemicznych.

Wykres 1. Środki ochrony roślin i materiał siewny zaprawiony środkami ochrony roślin, wycofane z obrotu w latach 2023 - 2025 [kg/l]

2.4. Nadzór nad produkcją, przemieszczaniem i składowaniem środków ochrony roślin przeznaczonych do stosowania w innych państwach członkowskich lub w państwach trzecich

Do zakresu działań Inspekcji należy również kontrola produkcji, składowania i przemieszczania środków ochrony roślin przeznaczonych do stosowania w innych państwach członkowskich lub w państwach trzecich.

W okresie sprawozdawczym Inspekcja odnotowała 306 przypadki zgłoszeń o zamiarze wprowadzenia na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (RP) środków ochrony roślin, w celu składowania lub przemieszczania, przeznaczonych do stosowania w innych krajach UE oraz 1 200 przypadków tego typu zgłoszeń dla środków przeznaczonych do stosowania w państwach trzecich.

Ponadto PIORiN odnotowała 556 przypadków zgłoszeń o zamiarze produkcji środków ochrony roślin przeznaczonych na rynki innych państw unijnych oraz 192 przypadków zgłoszeń o zamiarze produkcji środków ochrony roślin przeznaczonych na rynki państw trzecich.

Tabela 8. Zestawienie dotyczące ilości powiadomień oraz kontroli produkcji, składowania i przemieszczania środków ochrony roślin przeznaczonych do innych krajów UE i państw trzecich

Rodzaj działalności	Liczba podmiotów	Liczba powiadomień	Liczba kontroli	Ilość śor wynikająca z powiadomienia (kg/l)
składowanie i przemieszczanie śor przeznaczonych do innych krajów UE	49	306	31	12 124 651,90
składowanie i przemieszczanie śor przeznaczonych do krajów trzecich	33	1200	20	40 361 551,20
produkcja śor do innych krajów UE	10	556	12	37 866 174,60
produkcja śor do krajów trzecich	12	192	14	18 319 443,3
Razem				108 671 821,00

W toku nadzoru stwierdzono trzy nieprawidłowości, które dotyczyły niepoinformowania wojewódzkiego inspektora ochrony roślin i nasiennictwa o zamiarze wprowadzenia na teren RP środków ochrony roślin niedopuszczonych do obrotu w Polsce w celu ich składowania lub przemieszczania. Wystawiono 3 mandaty.

2.5. Kontrola stosowania środków ochrony roślin – kontrole typu B

Przedmiotem kontroli było sprawdzenie wykonania, przez stosujących środki ochrony roślin, obowiązków wynikających z ustawy o środkach ochrony roślin oraz rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady nr 1107/2009. W ramach nadzoru nad prawidłowością stosowania środków ochrony roślin w 2025 r. inspektorzy PIORiN przeprowadzili 29 491 kontroli. W trakcie 7 166 kontroli stwierdzono nieprawidłowości w odniesieniu do których wystawiono 5 191 mandatów karnych, wydano 64 decyzje administracyjne oraz złożono 55 wniosków do sądu o ukaranie.

Tabela 9. Liczba kontroli stosowania środków ochrony roślin i ich wyniki w układzie wojewódzkim

Województwo	Liczba przeprowadzonych kontroli								Odpowiedzialność karna		
	planowanych	planowanych bez nieprawidłowości	interwencyjnych/problemych	interwencyjnych/problemowych bez nieprawidłowości	re-kontroli	re-kontroli bez nieprawidłowości	łącznie liczba	łącznie liczba bez nieprawidłowości	wnioski do sądu	mandaty	decyzje
Dolnośląskie	1242	1185	746	332	0	0	1988	1517	6	329	2
Kujawsko-Pomorskie	1640	1567	753	321	6	6	2399	1894	0	451	0
Lubelskie	2497	1855	130	70	70	16	2697	1941	4	389	3
Lubuskie	979	963	512	206	6	6	1497	1175	5	269	1
Łódzkie	1206	1164	1092	338	0	0	2298	1502	1	315	20
Małopolskie	1053	1005	622	203	2	2	1677	1210	6	330	26
Mazowieckie	2807	2692	1106	431	15	14	3928	3137	2	588	4
Opolskie	854	745	610	220	0	0	1464	965	2	403	1
Podlaskie	801	774	320	83	28	24	1149	881	4	254	1
Podkarpackie	708	659	457	184	0	0	1165	843	0	254	1
Pomorskie	920	775	321	179	29	12	1270	966	2	302	0
Śląskie	1034	819	319	302	2	1	1355	1122	1	144	0
Świętokrzyskie	1369	1363	445	210	0	0	1814	1573	3	218	4
Warmińsko-Mazurskie	800	702	524	161	12	12	1336	875	9	315	0
Wielkopolskie	1765	1630	381	144	36	13	2182	1787	3	327	1
Zachodniopomorskie	680	625	592	312	0	0	1272	937	7	303	0
Razem	20355	18523	8930	3696	206	106	29491	22325	55	5191	64

Kontrole stosowania środków ochrony roślin przeprowadzano w miejscach produkcji rolnej, leśnej, miejscach fumigacji i zaprawiania materiału siewnego oraz terenach kolejowych, zieleni miejskiej, u użytkowników profesjonalnych świadczących usługi w zakresie wykonywania zabiegów z zastosowaniem środków ochrony roślin, w miejscach, w których stosowanie środków jest ograniczone (wyszczególnione w art. 36 ustawy o środkach np.: na terenach placów zabaw, żłobków, przedszkoli, szkół podstawowych, szpitali, itp.) oraz innych, gdzie mogły być one stosowane.

Tabela 10. Liczba kontroli stosowania środków ochrony roślin oraz ich wyniki, w zależności od miejsca kontroli

Typ kontroli ze względu na rolę kontrolowanego/ miejsce kontroli	Liczba przeprowadzonych kontroli								Odpowiedzialność karna		
	planowanych	planowanych bez nieprawidłowości	interwencyjnych/ problemowych	interwencyjnych/ problemowych bez nieprawidłowości	re-kontroli	re-kontroli bez nieprawidłowości	łącznie liczba	łącznie liczba bez nieprawidłowości	wnioski do sądu	mandaty	decyzje
produkcja rolna - użytkownicy profesjonalni	17651	16635	1543	794	200	101	19394	17530	20	1432	62
produkcja rolna - użytkownicy nieprofesjonalni	293	224	1005	392	5	4	1303	620	1	537	0
produkcja leśna z wyłączeniem zabiegów agrolotniczych	27	27	3	1	0	0	30	28	0	2	0
produkcja leśna - objęta zabiegami agrolotniczymi	31	31	2	2	0	0	33	33	0	0	1
usługi zaprawiania materiału siewnego	70	69	0	0	0	0	70	69	0	1	0
usługi fumigacji	181	168	15	9	0	0	196	177	0	17	0
inne usługi w zakresie wykonywania zabiegów z zastosowaniem środków	34	30	19	10	0	0	53	40	0	14	0
tereny kolejowe	24	24	3	3	0	0	27	27	0	1	0
tereny nieużytkowane rolniczo np. zielen miejskiej, pola golfowe	247	226	67	36	0	0	314	262	0	42	0
drogi	23	20	9	7	0	0	32	27	0	5	0
miejsca wyszczególnione w art. 36 ust. 1 ustawy o środkach ochrony roślin	540	448	13	8	0	0	553	456	1	15	0
inne miejsca stosowania środków	1234	621	6251	2434	1	1	7486	3056	33	3125	1
Razem	20355	18523	8930	3696	206	106	29491	22325	55	5191	64

W trakcie kontroli sprawdzano w szczególności prawidłowość stosowania środków ochrony roślin zgodnie z zaleceniami zawartymi w etykiecie środka i innymi przepisami prawa oraz prowadzenie dokumentacji dot. tych zabiegów. Nieprawidłowości dotyczyły przede wszystkim: użycia środka ochrony roślin niezgodnie z zakresem stosowania określonym w etykiecie środka, braku kwalifikacji do stosowania środków ochrony roślin, naruszenia warunków bezpiecznego ich stosowania, warunków przechowywania oraz posiadanie środków ochrony

roślin niedopuszczonych do stosowania, braku lub niepoprawnego prowadzenia dokumentacji zabiegów wykonywanych przy użyciu środków ochrony roślin oraz użycie środka niedopuszczonego do obrotu.

Tabela 11. Szczegółowe zestawienie liczby nieprawidłowości wykazanych podczas kontroli stosowania środków ochrony roślin w układzie wojewódzkim

Województwo	Dokumentacja dotycząca stosowanych środków	Użycie środków niedopuszczonego do obrotu	Użycie środków niezgodnie z zakresem stosowania	Warunki bezpiecznego stosowania środków	Warunki przechowywania oraz posiadanie środków niedopuszczonych do stosowania	Posiadanie aktualnego zaświadczenia potwierdzającego ukończenie szkolenia	Badania sprawności technicznej sprzętu do wykonywania zabiegów	Zasady integrowanej ochrony roślin	Karencja	Dawka
Dolnośląskie	28	20	300	94	15	200	10	0	0	8
Kujawsko-Pomorskie	17	11	422	16	0	34	10	2	0	0
Lubelskie	19	25	316	159	11	204	16	1	0	3
Lubuskie	1	0	241	62	100	266	0	0	0	1
Łódzkie	10	32	593	94	13	184	19	2	0	0
Małopolskie	15	15	265	81	30	110	7	0	0	0
Mazowieckie	104	60	544	83	7	164	23	1	0	2
Opolskie	13	4	352	6	1	39	5	0	0	0
Podlaskie	3	4	28	5	0	223	3	0	0	0
Podkarpackie	19	4	289	11	1	20	3	0	0	0
Pomorskie	36	15	193	163	1	144	6	2	1	0
Śląskie	19	0	128	4	1	16	6	1	0	0
Świętokrzyskie	1	8	40	24	2	137	2	0	0	0
Warmińsko-Mazurskie	46	5	326	223	133	86	16	6	0	2
Wielkopolskie	57	25	235	93	33	86	15	1	0	5
Zachodniopomorskie	16	7	265	163	73	106	4	3	0	2
Razem	404	235	4537	1281	421	2019	145	19	1	23

Przedmiotem kontroli stosowania środków ochrony roślin było również sprawdzenie, czy profesjonalni użytkownicy środków ochrony roślin przestrzegają obowiązku stosowania ogólnych zasad integrowanej ochrony roślin.

Kontrole sprawdzające stosowanie zasad integrowanej ochrony roślin obejmowały sprawdzenie czy profesjonalni użytkownicy środków ochrony roślin wypełniają szczegółowe wymagania wynikające z rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 18 kwietnia 2013 r. w sprawie wymagań integrowanej ochrony roślin, tj.: podejmują działania, w celu zapobiegania lub ograniczenia występowania organizmów szkodliwych, korzystają z narzędzi wspomagających podejmowanie decyzji o zwalczaniu organizmów szkodliwych oraz podejmują działania w celu minimalizowania zagrożeń związanych ze stosowaniem środków ochrony roślin.

Na podstawie przeprowadzonych kontroli stosowania środków ochrony roślin stwierdzono, że spośród dostępnych sposobów realizowania zasad integrowanej ochrony roślin najczęściej kontrolowanych profesjonalnych użytkowników środków zadeklarowało prowadzenie monitorowania organizmów szkodliwych, stosowanie płodozmianu, dobór właściwego terminu siewu lub sadzenia, stosowanie agrotechnicznych metod uprawy stosowanie zrównoważonego nawożenia, nawadniania i wapnowania oraz stosowanie środków higieny. Szczegółowe informacje dotyczące stosowania zasad integrowanej ochrony roślin przedstawiono w poniższym zestawieniu tabelarycznym.

Tabela 12. Stosowanie zasad integrowanej ochrony roślin

Stosowanie zasad integrowanej ochrony roślin (IOR) przez użytkowników profesjonalnych	Liczba kontrolowanych stosujących poszczególne zasady IOR	Liczba kontrolowanych nie stosujących poszczególnych zasad IOR	% profesjonalnych użytkowników őr deklarujących stosowanie
I. Działania w celu zapobiegania lub ograniczenia występowania organizmów szkodliwych			
stosowanie płodozmianu	16817	971	91,0
właściwy termin siewu lub sadzenia	17481	429	94,6
agrotechnika uprawy	17452	594	94,5
stosowanie odmian odpornych/tolerancyjnych	15868	2091	85,9
stosowanie materiału siewnego wytworzonego i poddanego ocenie zgodnie z przepisami o nasiennictwie	15496	1823	83,9
mechaniczne zwalczanie organizmów szkodliwych	16052	1866	86,9
biologiczne zwalczanie organizmów szkodliwych	6479	10039	35,1
zrównoważone nawożenie, nawadnianie i wapnowanie	17275	850	93,5
stosowanie środków higieny (np. czyszczenie i dezynfekcja maszyn, sprzętu itp.)	17330	614	93,8
inne	3969	6460	21,5
II. Korzystanie z narzędzi wspomagających podejmowanie decyzji o zwalczaniu organizmów szkodliwych			
monitorowanie organizmów szkodliwych	17463	596	94,5
progi ekonomicznej szkodliwości	16492	1504	89,3
opracowania naukowe	15024	2712	81,3
dane meteorologiczne	16344	1666	88,5
korzystanie z usług doradczych w integrowanej ochronie roślin	12818	4581	69,4
III. Podejmowanie działań w celu minimalizowania zagrożeń związanych ze stosowaniem őr			

stosowanie selektywnych środków ochrony roślin	16422	1363	88,9
ograniczenie liczby zabiegów	16630	1255	90,0
redukowanie dawek	13768	4092	74,5
przemienne stosowanie środków ochrony roślin	16561	1255	89,7

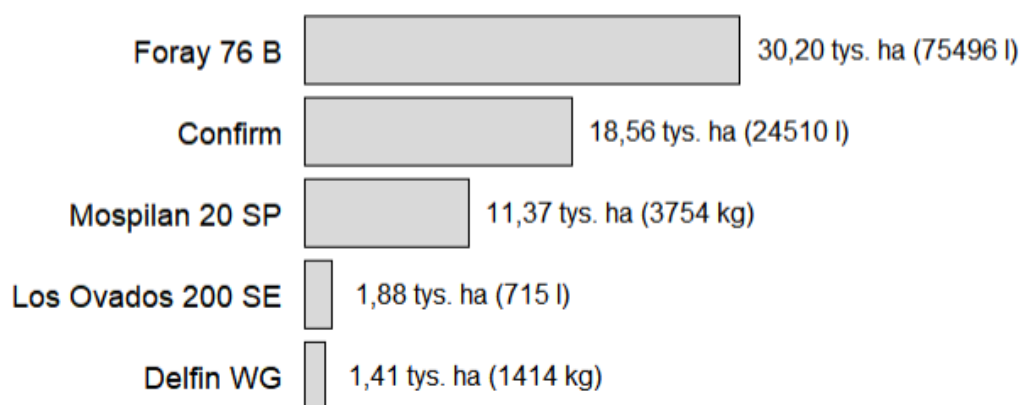
W trakcie prowadzonej kontroli stosowania środków ochrony roślin 16 988 profesjonalnych użytkowników środków ochrony roślin deklarowało, że stosowane przez nich działania i metody integrowanej ochrony roślin są efektywne. Odmiennego zdania było 401 rolników.

2.6. Nadzór nad stosowaniem środków ochrony roślin przy użyciu sprzętu agrolotniczego

Środki ochrony roślin służące do zwalczania organizmów szkodliwych mogą być stosowane przy użyciu sprzętu agrolotniczego jedynie w przypadku braku możliwości zastosowania sprzętu naziemnego lub gdy wykonanie zabiegu agrolotniczego powoduje mniejsze zagrożenie dla zdrowia ludzi, zwierząt lub dla środowiska. W Polsce takie zabiegi przeprowadzane są w celu ochrony obszarów leśnych. Każde zastosowanie środków ochrony roślin przy użyciu sprzętu agrolotniczego związane jest ze spełnieniem określonych warunków i podlega zatwierdzeniu przez wojewódzkiego inspektora ochrony roślin i nasiennictwa. W 2025 roku wojewódzcy inspektorzy ochrony roślin i nasiennictwa wydali 26 decyzji zatwierdzające plany zabiegów agrolotniczych.

Do zwalczania organizmów szkodliwych w drzewostanach iglastych i liściastych użyto środki ochrony roślin: Mospilan 20 SP (acetamipryd 20%), Foray 76B (*Bacillus thuringiensis subsp. Kurstaki* szczep ABTS-351, 206,5g/kg), Confirm (tebufenozyd, 240g/kg), Delfin WG (*Bacillus thuringiensis ssp. kurstaki* szczep SA-11, 850g/kg) oraz Los Ovados 200 SE (acetamipryd, 200g/kg).

*Powierzchnia objęta zabiegami agrolotniczymi (w tys. ha)
i użycie środków ochrony roślin (kg lub litry) w 2025 r.*

=====

Łączna powierzchnia lasów objęta zabiegami agrolotniczymi wyniosła 63 424 ha.

=====

=====

Tabela 13. Powierzchnia objęta zabiegami agrolotniczymi i użycie środków ochrony roślin

nazwa środka ochrony roślin	Mospilan 20 SP	Foray 76 B	Confirm	Delfin WG	Los Ovados 200 SE
powierzchnia (ha)	11373 ha	30198 ha	18559 ha	1414 ha	1879 ha
użycie (kg lub litry)	3754 kg	75496 l	24510 l	1414 kg	715 l

=====

Zabiegi agrolotnicze prowadzone były w dziewięciu województwach. Ich celem była ochrona lasów oraz zwalczanie szkodników takich jak: strzygonia choinówka, barczatka sosnowka, brudnica mniszka, kuprówka rudnica oraz chrabąszcze z rodzaju *Melolontha* (chrabąszcz majowy i kasztanowy).

Powierzchnia objęta zabiegami agrolotniczymi w województwach, w 2025 r.

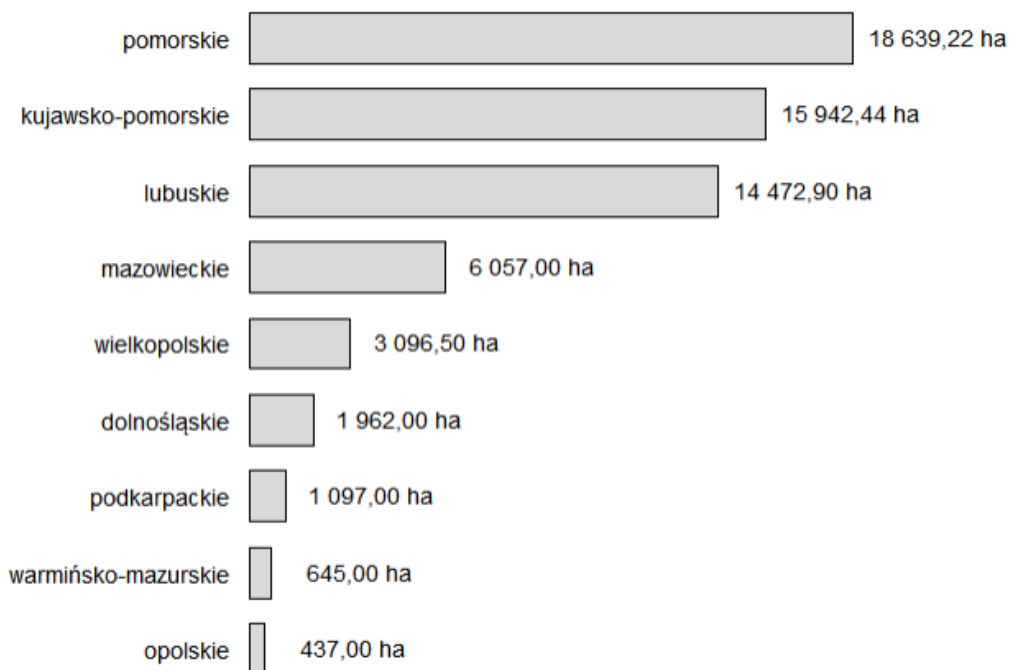

Tabela 14. Szczegółowe zestawienie powierzchni i zakresu zabiegów agrolotniczych w układzie terytorialnym.

Lokalizacja zabiegu (powiat)	Powierzchnia (ha)	Zastosowane środki	Nazwy chronionych roślin	Zwalczane organizmy szkodliwe
Dolnośląskie				

zgorzelecki	832	Foray 76B	drzewostany sosnowe	strzygonia choinówka
zgorzelecki	530	Delfin WG	drzewostany sosnowe	strzygonia choinówka
zgorzelecki	600	Confirm	drzewostany sosnowe	strzygonia choinówka
Kujawsko-Pomorskie				
bydgoski	108,1	Foray 76B	sosna zwyczajna	barczatka sosnowka
bydgoski	348,78	Foray 76B	sosna zwyczajna	brudnica mniszka
bydgoski	211,23	Foray 76B	sosna zwyczajna	brudnica mniszka
bydgoski	714,21	Foray 76B	sosna zwyczajna	barczatka sosnowka
bydgoski	682,52	Confirm	sosna zwyczajna	barczatka sosnowka
bydgoski	712,11	Confirm	sosna zwyczajna	barczatka sosnowka
bydgoski	42,04	Confirm	sosna zwyczajna	barczatka sosnowka
bydgoski	258,22	Foray 76B	sosna zwyczajna	brudnica mniszka
M. Bydgoszcz	63,33	Confirm	sosna zwyczajna	barczatka sosnowka
mogileński	5,28	Mospilan 20SP	dąb bezszypułkowy, dąb szypułkowy, brzoza brodawkowata	chrabąszcz majowy
nakielski	515,07	Foray 76B	sosna zwyczajna	brudnica mniszka
świecki	264,85	Mospilan 20SP	dąb bezszypułkowy, dąb szypułkowy, brzoza brodawkowata	chrabąszcz kasztanowy
świecki	2269,98	Foray 76B	sosna zwyczajna	brudnica mniszka
świecki	142,24	Los Ovados 200 SE	sosna zwyczajna	brudnica mniszka
świecki	80	Mospilan 20SP	dąb bezszypułkowy, dąb szypułkowy, brzoza brodawkowata	chrabąszcz kasztanowy
świecki	1568,68	Foray 76B	sosna zwyczajna	brudnica mniszka
świecki	400	Foray 76B	sosna zwyczajna	brudnica mniszka
świecki	1655,75	Foray 76B	sosna zwyczajna	brudnica mniszka
świecki	1631,45	Foray 76B	sosna zwyczajna	brudnica mniszka
świecki	144,17	Delfin WG	sosna zwyczajna	brudnica mniszka
toruński	231,35	Foray 76B	sosna zwyczajna	brudnica mniszka

tucholski	800	Foray 76B	sosna zwyczajna	brudnica mniszka
tucholski	176,3	Foray 76B	sosna zwyczajna	brudnica mniszka
tucholski	454,42	Foray 76B	sosna zwyczajna	brudnica mniszka
tucholski	705,68	Foray 76B	sosna zwyczajna	brudnica mniszka
tucholski	512,06	Foray 76B	sosna zwyczajna	brudnica mniszka
żniński	1049,9	Mospilan 20SP	dąb bezszypułkowy, dąb szypułkowy, brzoza brodawkowata	chrabąszcz majowy
żniński	194,72	Mospilan 20SP	dąb bezszypułkowy, dąb szypułkowy, brzoza brodawkowata	chrabąszcz majowy
Lubuskie				
krośnieński	909	Confirm	sosna zwyczajna	strzygonia choinówka
krośnieński	318,3	Confirm	sosna zwyczajna	strzygonia choinówka
krośnieński	506,1	Confirm	sosna zwyczajna	strzygonia choinówka
krośnieński	587,8	Confirm	sosna zwyczajna	strzygonia choinówka
krośnieński	352,8	Confirm	sosna zwyczajna	barczatka sosnowka
sulęciński	897,9	Mospilan 20 SP	sosna zwyczajna	chrabąszcze Melolontha ssp.
świebodziński	1282,8	Mospilan 20 SP, Los Ovados 200 SE	sosna zwyczajna	chrabąszcze Melolontha ssp.
wschowski	304,7	Los Ovados 200 SE	sosna zwyczajna	barczatka sosnowka
wschowski	597,8	Confirm	sosna zwyczajna	barczatka sosnowka
wschowski	150	Los Ovados 200 SE	dąb bezszypułkowy, dąb szypułkowy, brzoza brodawkowata	chrabąszcze Melolontha ssp.
zielonogórski	1351,3	Confirm	sosna zwyczajna	barczatka sosnowka
żagański	115,9	Confirm	sosna zwyczajna	strzygonia choinówka
żagański	835,8	Confirm	sosna zwyczajna	strzygonia choinówka
żagański	2,8	Confirm	sosna zwyczajna	strzygonia choinówka
żagański	1663	Confirm	sosna zwyczajna	strzygonia choinówka
żarski	3576,7	Confirm	sosna zwyczajna	strzygonia choinówka

żarski	54,4	Confirm	sosna zwyczajna	strzygonia choinówka
żarski	270,7	Confirm	sosna zwyczajna	strzygonia choinówka
żarski	695,1	Confirm	sosna zwyczajna	barczatka sosnówka
Mazowieckie				
kozienicki	3757	Mospilan 20 SP	drzewostany dębowe i sosnowe	chrabąszcze Melolontha ssp.
płocki	1050	Confirm	drzewostany sosnowe	brudnica mniszka
radomski	1250	Mospilan 20 SP	drzewostany dębowe i sosnowe	chrabąszcze Melolontha ssp.
Opolskie				
kluczborski	126	Mospilan 20 SP	dąb bezszypułkowy, dąb szypułkowy, brzoza brodawkowata, buk zwyczajny, brzoza brodawkowata, grab zwyczajny	chrabąszcze Melolontha ssp.
strzelecki	185	Mospilan 20 SP	dąb bezszypułkowy, dąb szypułkowy, brzoza brodawkowata, buk zwyczajny, brzoza brodawkowata, grab zwyczajny	chrabąszcze Melolontha ssp.
Podkarpackie				
dębicki	285	Mospilan 20 SP	gatunki lasotwórcze, domieszkowe i biocenotyczne drzew i krzewów leśnych	chrabąszcze Melolontha ssp.
leżajski	207	Mospilan 20 SP	gatunki lasotwórcze, domieszkowe i biocenotyczne drzew i krzewów leśnych	chrabąszcze Melolontha ssp.
leżajski	605	Mospilan 20 SP	gatunki lasotwórcze, domieszkowe i biocenotyczne drzew i krzewów leśnych	chrabąszcze Melolontha ssp.
Pomorskie				
bytowski	245	Confirm	sosna zwyczajna	brudnica mniszka
bytowski	2956	Foray 76B	sosna zwyczajna	brudnica mniszka

chojnicki	3542,78	Foray 76B	sosna zwyczajna	brudnica mniszka
chojnicki	1589	Confirm	sosna zwyczajna	brudnica mniszka
chojnicki	951	Foray 76B	sosna zwyczajna	brudnica mniszka
człuchowski	3	Foray 76B	sosna zwyczajna	brudnica mniszka
kościerski	152,96	Foray 76B	sosna zwyczajna	brudnica mniszka
pucki	1601	Foray 76B	sosna zwyczajna	brudnica mniszka
starogardzki	7598,48	Foray 76B	sosna zwyczajna	brudnica mniszka
Warmińsko-Mazurski				
iławski	645	Mospilan 20 SP	dąb, buk	chrabąszcze Melolontha ssp.
Wielkopolskie				
chodzieski	400	Confirm	Sosna pospolita	brudnica mniszka
gostyński	476,53	Delfin WG	dąb szypułkowy, sosna pospolita, brzoza brodawkowata	kuprówka rudnica
kaliski	1237,5	Confirm	dąb szypułkowy, sosna pospolita, brzoza brodawkowata	barczatka sosnówka
krotoszyński	167,59	Delfin WG	dąb szypułkowy, sosna pospolita, brzoza brodawkowata	kuprówka rudnica
leszczyński	95,88	Delfin WG	dąb szypułkowy, sosna pospolita, brzoza brodawkowata	kuprówka rudnica
ostrowski	100	Confirm	dąb szypułkowy, sosna pospolita, brzoza brodawkowata	strzygonia choinówka
szamotulski	619	Mospilan 20 SP	dąb szypułkowy, sosna pospolita, brzoza brodawkowata	chrabąszcz majowy

2.7. Potwierdzanie sprawności technicznej sprzętu przeznaczonego do stosowania środków ochrony roślin – kontrole typu C

2.7.1. Przedsiębiorcy/podmioty wykonujące działalność w zakresie potwierdzania sprawności technicznej sprzętu przeznaczonego do stosowania środków ochrony roślin

Zabiegi z zastosowaniem środków ochrony roślin można wykonywać wyłącznie sprzętem, który użytkowany zgodnie z przeznaczeniem nie stwarza zagrożenia dla zdrowia ludzi, zwierząt i dla środowiska oraz jest sprawny technicznie i skalibrowany. Sprawność techniczna sprzętu do aplikacji środków ochrony roślin jest weryfikowana podczas okresowo przeprowadzanych badań.

Działalność w zakresie potwierdzania sprawności sprzętu do stosowania środków ochrony roślin jest działalnością regulowaną i podlega wpisowi do rejestru przedsiębiorców. Potwierdzenie sprawności takiego sprzętu mogą prowadzić również podmioty niebędące przedsiębiorcami po uzyskaniu wpisu do rejestru podmiotów niebędących przedsiębiorcami. Obydwa rodzaje rejestrów prowadzone są przez wojewódzkich inspektorów ochrony roślin i nasiennictwa.

Na dzień 31 grudnia 2025 r. na terenie całego kraju wpisy do rejestrów prowadzonych przez wojewódzkich inspektorów w zakresie potwierdzania sprawności technicznej sprzętu przeznaczonego do stosowania środków ochrony roślin posiadało 355 przedsiębiorców/podmiotów, w tym badające:

- opryskiwacze ciągnikowe i samobieżne polowe – 343;
- opryskiwacze ciągnikowe i samobieżne sadownicze – 202;
- opryskiwacze wyposażone w belkę opryskową montowane na pojazdach kolejowych – 85;
- inny sprzęt przeznaczony do stosowania śor montowany na pojazdach kolejowych – 65;
- urządzenia przeznaczone do zaprawiania nasion, inne niż przemysłowe – 177;
- instalacje przeznaczone do stosowania śor w formie oprysku lub zamgławiania w szklarniach lub tunelach foliowych – 137;
- sprzęt samobieżny lub ciągnikowy przeznaczony do stosowania śor w formie granulatu – 117;
- sprzęt agrolotniczy – 20;
- sprzęt przeznaczony do stosowania śor w formie oprysku, inny niż wymieniony nie będący opryskiwaczem ręcznym lub plecakowym, którego pojemność zbiornika przekracza 30 litrów – 141.

W zależności od województwa występuje znaczne zróżnicowanie liczby przedsiębiorców/podmiotów wykonujących działalność w zakresie potwierdzania sprawności technicznej sprzętu przeznaczonego do stosowania środków ochrony roślin. Szczegółowe dane zamieszczono w poniższej tabeli.

Tabela 15. Liczba przedsiębiorców/podmiotów wykonujących działalność w zakresie potwierdzania sprawności technicznej sprzętu przeznaczonego do stosowania środków ochrony roślin w układzie wojewódzkim

Województwo	Rodzaj badanego sprzętu									Liczba przedsiębiorców/ podmiotów wpisanych do rejestrów*
	opryskiwacze ciągnikowe i samobieżne polowe	opryskiwacze ciągnikowe i samobieżne sadownicze	opryskiwacze wyposażone w belkę opryskową montowane na pojazdach kolejowych	inny sprzęt przeznaczony do stosowania środków montowany na pojazdach kolejowych	sprzęt agrolotniczy	urządzenia przeznaczone do zaprawiania nasion, inne niż przemysłowe	instalacje przeznaczone do stosowania środków w formie oprysku lub zamgławiania w szklarniach lub tunelach foliowych	sprzęt samobieżny lub ciągnikowy przeznaczony do stosowania środków w formie granulatu	sprzęt przeznaczony do stosowania środków w formie oprysku, inny niż wymieniony nie będący opryskiwaczem ręcznym lub plecakowym, którego pojemność zbiornika przekracza 30 litrów	
Dolnośląskie	14	8	6	6	1	10	10	10	10	14
Kujawsko-Pomorskie	43	31	6	4	1	32	21	14	22	43
Lubelskie	44	38	21	13	3	32	31	27	32	49
Lubuskie	5	4	3	3	3	4	4	4	4	5
Łódzkie	27	15	8	6	2	13	14	9	12	27
Małopolskie	19	12	4	4	0	9	6	4	5	20
Mazowieckie	44	29	8	5	3	15	16	11	17	47
Opolskie	16	10	8	8	1	10	7	6	6	16
Podlaskie	33	4	2	0	0	4	1	2	3	33
Podkarpackie	8	2	3	2	1	6	3	4	3	9
Pomorskie	12	6	0	0	0	3	0	0	0	12
Śląskie	10	5	1	1	0	5	0	5	5	10
Świętokrzyskie	13	14	0	0	0	5	4	3	3	14
Warmińsko-Mazurskie	12	1	3	3	1	10	6	4	4	12
Wielkopolskie	37	19	9	8	1	16	14	13	14	37
Zachodniopomorskie	6	4	3	2	3	3	0	1	1	7
Razem	343	202	85	65	20	177	137	117	141	355

* - wpis w jednym lub kilku zakresach

2.7.2. Sprzęt przeznaczony do stosowania środków ochrony roślin

Na dzień 31 grudnia 2025 r. potwierdzoną sprawność techniczną posiadało 223 349 urządzeń przeznaczonych do stosowania środków ochrony roślin. W 2025 r. Inspekcja zaewidencjonowała 915 sztuk nowego sprzętu do stosowania środków ochrony roślin będących w użytkowaniu, zwolnionych z konieczności badań na podstawie dowodów zakupu. Przeprowadzono ogółem 89 704 badań sprzętu przeznaczonego do stosowania środków ochrony roślin.

Szczegółowe dane dotyczące przeprowadzonych badań oraz zaewidencjonowanego sprzętu zamieszczono w poniższych zestawieniach tabelarycznych.

Tabela 16. Liczba sprzętu przeznaczonego do stosowania środków ochrony roślin poddana badaniom potwierdzającym sprawność techniczną w 2025 r.

Rodzaj sprzętu	Liczba badań przeprowadzonych w 2025 r.
opryskiwacze polowe	80230
opryskiwacze sadownicze	8853
opryskiwacze wyposażone w belkę opryskową montowaną na pojazdach kolejowych	10
inny sprzęt kolejowy	16
sprzęt agrolotniczy	1
urządzenia przeznaczone do zaprawiania nasion inne niż przemysłowe	186
instalacje pod osłonami	64
sprzęt do stosowania śor w formie granulatu	0
inny sprzęt do stosowania środków ochrony roślin	344
Razem	89704

Tabela 17. Liczba sprzętu przeznaczonego do stosowania środków ochrony roślin z aktualnym badaniem potwierdzającym sprawność techniczną na dzień 31.12.2025 r.

Województwa	Rodzaj badanego sprzętu									Ogółem
	opryskiwacze ciągnikowe i samobieżne polowe	opryskiwacze ciągnikowe i samobieżne sadownicze	opryskiwacze wyposażone w belkę opryskową montowane na pojazdach kolejowych	inny sprzęt przeznaczony do stosowania środków montowany na pojazdach kolejowych	sprzęt agrolotniczy	urządzenia przeznaczone do zaprawiania nasion, inne niż przemysłowe	instalacje przeznaczone do stosowania środków w formie oprysku lub zamgławiania w szklarniach lub tunelach foliowych	sprzęt samobieżny lub ciągnikowy przeznaczony do stosowania środków w formie granulatu	sprzęt przeznaczony do stosowania środków w formie oprysku, inny niż wymieniony nie będący opryskiwaczem ręcznym lub plecakowym	
Dolnośląskie	8709	214	10	0	0	29	18	0	21	9001
Kujawsko-Pomorskie	17039	414	0	2	0	28	3	0	2	17488
Lubelskie	22202	5796	0	0	0	10	6	0	336	28350
Lubuskie	2929	105	0	5	3	19	5	0	1	3067
Łódzkie	21459	2903	1	0	0	3	78	0	2	24446
Małopolskie	8389	887	0	2	0	7	6	0	13	9304
Mazowieckie	30128	8416	2	3	0	7	54	0	216	38826
Opolskie	6577	37	1	1	0	56	3	0	0	6675
Podkarpackie	8373	180	5	0	26	15	9	0	2	8610
Podlaskie	10479	84	0	0	0	1	1	0	0	10565
Pomorskie	6969	129	0	5	0	28	0	0	1	7132
Śląskie	6558	95	0	6	0	18	31	0	12	6720
Świętokrzyskie	10988	3095	0	10	0	1	2	0	0	14096
Warmińsko-Mazurskie	7735	51	1	0	0	89	4	0	3	7883
Wielkopolskie	25521	1282	1	1	0	36	40	0	42	26923
Zachodniopomorskie	4074	131	0	0	0	58	0	0	0	4263
Razem	198129	23819	21	35	29	405	260	0	651	223349

W ramach wykonywania obowiązków organu prowadzącego rejestr w zakresie potwierdzania sprawności sprzętu przeznaczanego do stosowania środków ochrony roślin inspektorzy PIORiN prowadzili kontrole przedsiębiorców i podmiotów prowadzących działalność w tym zakresie.

Tabela 18. Informacje dotyczące liczby kontroli przedsiębiorców i podmiotów potwierdzających sprawność sprzętu przeznaczanego do stosowania środków ochrony roślin z podziałem na województwa

Województwo	Wykonanie kontroli planowanych		Wykonanie kontroli interwencyjnych/ problemowych		Re-kontrole		Liczba przeprowadzonych kontroli ogółem	
	liczba kontroli planowanych	liczba kontroli planowanych bez nieprawidłowości	liczba kontroli interwencyjnych/ problemowych	Liczba kontroli interwencyjnych/ problemowych bez nieprawidłowości	liczba re-kontroli	liczba re-kontroli bez nieprawidłowości	łącznie liczba kontroli	łącznie liczba kontroli bez nieprawidłowości
Dolnośląskie	7	7	0	0	0	0	7	7
Kujawsko-Pomorskie	16	14	0	0	0	0	16	14
Lubelskie	30	29	0	0	0	0	30	29
Lubuskie	17	17	0	0	0	0	17	17
Łódzkie	19	18	1	0	0	0	20	18
Małopolskie	17	17	0	0	0	0	17	17
Mazowieckie	20	17	0	0	0	0	20	17
Opolskie	36	0	1	0	0	0	37	0
Podlaskie	56	56	1	1	0	0	57	57
Podkarpackie	6	6	0	0	0	0	6	6
Pomorskie	9	9	0	0	0	0	9	9
Śląskie	4	4	0	0	0	0	4	4
Świętokrzyskie	30	29	0	0	0	0	30	29
Warmińsko-Mazurskie	6	5	0	0	0	0	6	5
Wielkopolskie	19	17	0	0	0	0	19	17
Zachodniopomorskie	2	2	0	0	0	0	2	2
Razem	294	247	3	1	0	0	297	248

2.8. Szkolenia w zakresie środków ochrony roślin – kontrole typu D

Doradztwo w zakresie środków ochrony roślin, stosowanie profesjonalnych środków ochrony roślin, ubieganie się o wydanie certyfikatu integrowanej produkcji roślin, prowadzenie badań sprawności technicznej sprzętu przeznaczonego do stosowania środków ochrony roślin wymaga ukończenia stosownego szkolenia w zakresie środków ochrony roślin. Szkolenia takie obejmują również zagadnienia dotyczące ograniczania ryzyka związanego ze stosowaniem środków ochrony roślin, w tym ograniczania ryzyka dla środowiska wodnego i źródeł wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi oraz stosowania wymagań integrowanej ochrony roślin. Prowadzenie szkoleń w zakresie środków ochrony roślin jest działalnością regulowaną i wymaga wpisu do rejestru przedsiębiorców. Szkolenia mogą prowadzić również podmioty niebędące przedsiębiorcami po uzyskaniu wpisu do rejestru podmiotów niebędących przedsiębiorcami. Obydwa rodzaje rejestrów prowadzone są przez wojewódzkich inspektorów ochrony roślin i nasiennictwa.

Na dzień 31 grudnia 2025 r. w rejestrach prowadzonych przez wojewódzkich inspektorów ochrony roślin i nasiennictwa wpisanych było łącznie 432 przedsiębiorców i podmiotów prowadzących szkolenia w zakresie środków ochrony roślin.

Szczegółowe dane dotyczące liczby jednostek oraz rodzaju prowadzonych szkoleń zawiera poniższa tabela.

Tabela 19. Szczegółowe dane dotyczące liczby jednostek oraz zakresów posiadanych wpisów

Liczba przedsiębiorców/podmiotów wpisanych do rejestru w poszczególnych województwach	integrowana produkcja roślin	doradztwo dotyczące ős	stosowanie ős przy użyciu sprzętu naziemnego z wyłączeniem sprzętu montowanego na pojazdach	stosowanie ős sprzętem agrolotniczym	stosowanie ős metodą fumigacji	stosowanie ős sprzętem naziemnym montowanym na pojazdach szynowych lub innym sprzętem	badanie sprawności technicznej sprzętu naziemnego przeznaczonego do stosowania ős	badanie sprawności technicznej sprzętu agrolotniczego przeznaczonego do stosowania ős	Ogólna liczba wpisów do rejestru
Dolnośląskie	16	20	32	3	12	7	4	2	32
Kujawsko-Pomorskie	17	28	41	3	13	10	6	0	42
Lubelskie	26	25	37	1	8	4	0	0	38
Lubuskie	11	11	11	3	7	3	1	0	14
Łódzkie	14	20	21	2	6	6	1	0	28
Małopolskie	17	18	22	0	6	2	1	0	22
Mazowieckie	34	42	48	2	11	5	3	0	52
Opolskie	7	11	12	1	7	4	2	0	14

Podkarpackie	14	19	20	3	12	4	0	0	21
Podlaskie	22	28	41	0	13	4	2	0	44
Pomorskie	12	11	13	1	6	1	0	0	13
Śląskie	1	13	15	0	2	4	0	0	16
Świętokrzyskie	10	14	16	2	6	4	3	1	16
Warmińsko-Mazurskie	11	17	21	6	9	10	6	6	23
Wielkopolskie	19	27	46	6	21	7	4	3	50
Zachodniopomorskie	10	13	15	9	9	8	7	8	15
Razem	239	309	404	40	142	80	40	20	432

W 2025 r. jednostki szkoleniowe zorganizowały 3698 szkoleń w zakresie środków ochrony roślin, z czego 1 506 to szkolenia podstawowe, a 2192 - szkolenia uzupełniające. Szkolenia, według danych na 31 grudnia 2025 r., ukończyło 75348 osób.

Szczegółowe dane dotyczące liczby szkoleń oraz osób przeszkolonych przedstawiają poniższe tabele.

Tabela 20. Szczegółowe informacje dotyczące liczby przeprowadzonych szkoleń podstawowych

Województwo	Szkolenia podstawowe								
	integrowana produkcja roślin	doradztwo dotyczące ősor	stosowanie ősor przy użyciu sprzętu naziemnego z wyłączeniem sprzętu montowanego na pojazdach szynowych oraz innego sprzętu stosowanego w kalendarnictwie	stosowanie ősor sprzętem agrolotniczym	stosowanie ősor metodą fumigacji	stosowanie ősor sprzętem przeznaczonym do stosowania tych środków, montowanym na pojazdach szynowych lub innym sprzętem stosowanym w kalendarnictwie	badanie sprawności technicznej sprzętu naziemnego przeznaczonego do stosowania ősor	badanie sprawności technicznej sprzętu agrolotniczego przeznaczonego do stosowania ősor	razem
dolnośląskie	12	20	45	0	26	1	0	0	104
kujawsko-pomorskie	22	25	60	0	28	2	0	0	137
lubelskie	27	14	65	0	54	2	0	0	162
lubuskie	12	20	34	1	46	1	0	0	114
łódzkie	10	16	50	0	15	0	0	0	91
małopolskie	14	2	34	0	8	2	1	0	61
mazowieckie	39	21	51	0	49	1	0	0	161
opolskie	1	2	18	0	11	0	0	0	32
podlaskie	19	6	23	0	20	0	0	0	68
podkarpackie	3	7	29	0	5	0	0	0	44
pomorskie	7	19	25	0	40	2	0	0	93
śląskie	1	19	33	0	0	2	0	0	55
świętokrzyskie	15	5	31	0	21	0	0	0	72

warmińsko-mazurskie	6	3	22	1	1	0	0	0	33
wielkopolskie	29	87	63	0	41	4	3	0	227
zachodniopomorskie	3	5	28	0	15	1	0	0	52
razem	220	271	611	2	380	18	4	0	1506

Tabela 21. Szczegółowe informacje dotyczące liczby przeprowadzonych szkoleń uzupełniających

Województwo	Szkolenia uzupełniające							razem
	integrowana produkcja roślin	doradztwo dotyczące őr	stosowanie őr przy użyciu sprzętu naziemnego z wyłączeniem sprzętu montowanego na pojazdach szynowych oraz innego sprzętu stosowanego w kolejnictwie	stosowanie őr sprzętem agrolotniczym	stosowanie őr metodą fumigacji	stosowanie őr sprzętem przeznaczonym do stosowania tych őr, montowanym na pojazdach szynowych lub innym sprzętem stosowanym w kolejnictwie		
dolnośląskie	0	20	83	0	5	1	109	
kujawsko-pomorskie	0	12	171	0	0	1	184	
lubelskie	0	15	345	0	6	1	367	
lubuskie	0	10	36	0	35	2	83	
łódzkie	2	20	207	0	4	0	233	
małopolskie	1	11	88	0	0	0	100	
mazowieckie	13	28	180	0	13	0	234	
opolskie	0	5	58	0	0	0	63	
podlaskie	0	8	94	0	0	0	102	
podkarpackie	0	7	92	0	0	0	99	
pomorskie	0	4	60	0	0	1	65	
śląskie	0	16	105	0	0	1	122	
świętokrzyskie	3	2	115	0	0	0	120	
warmińsko-mazurskie	1	3	60	0	0	0	64	
wielkopolskie	0	16	180	0	0	0	196	
zachodniopomorskie	0	2	48	0	1	0	51	
Razem	20	179	1922	0	64	7	2192	

Tabela 22. Szczegółowe informacje dotyczące liczby przeszkolonych osób

Województwo	Szkolenie
-------------	-----------

	integrowana produkcja roślin	doradztwo dotyczące ősor	stosowanie ősor przy użyciu sprzętu naziemnego z wylęczeniem sprzętu montowanego na pojazdach szynowych oraz innego sprzętu stosowanego w kolejnictwie	stosowanie ősor sprzętem agrolotniczym	stosowanie ősor metodę fumigacji	stosowanie ősor sprzętem przeznaczonym do stosowania tych ősorów, montowanym na pojazdach szynowych lub innym sprzętem stosowanym w kolejnictwie	badanie sprawności technicznej sprzętu naziemnego przeznaczonego do stosowania ősor	badanie sprawności technicznej sprzętu agrolotniczego przeznaczonego do stosowania ősor	razem
dolnoślęskie	115	276	2687	0	482	49	0	0	3609
kujawsko-pomorskie	521	435	4311	0	454	43	0	0	5764
lubelskie	720	484	10060	0	1093	28	0	0	12385
lubuskie	31	131	702	1	179	2	0	0	1046
łódzkie	243	347	6294	0	228	0	0	0	7112
małopolskie	250	281	3027	0	175	16	24	0	3773
mazowieckie	1301	698	5890	0	1262	9	0	0	9160
opolskie	28	362	1556	0	208	0	0	0	2154
podlaskie	331	146	2915	0	351	0	0	0	3743
podkarpackie	63	174	2652	0	8	0	0	0	2897
pomorskie	163	236	1993	0	1044	2	0	0	3438
ślęskie	6	228	3325	0	0	50	0	0	3609
świętokrzyskie	286	68	3270	0	470	0	0	0	4094
warmińsko-mazurskie	134	82	1779	3	30	0	0	0	2028
wielkopolskie	651	1049	5526	0	821	84	38	0	8169
zachodniopomorskie	69	105	1836	0	333	24	0	0	2367
Razem	4912	5102	57823	4	7138	307	62	0	75348

W ramach wykonywania obowiązków organu prowadzącego rejestr działalności w zakresie prowadzenia szkoleń w zakresie ősorów ochrony roślin, inspektorzy PIORiN prowadzili kontrole podmiotów prowadzących taką działalność.

Na 464 przeprowadzonych kontroli, nieprawidłowości stwierdzono w 48 przypadkach.

Nieprawidłowości te dotyczyły m.in.:

- przeprowadzenia szkolenia w zakresie ősorów ochrony roślin przez jednostkę, która nie posiadała wpisu do rejestru przedsiębiorców wykonujących działalność w zakresie prowadzenia szkoleń w zakresie ősorów ochrony roślin,
- niezapewnienia sprzętu do przeprowadzania zajęć praktycznych,
- niespełnienia wymogów dotyczących posiadania wymaganych kwalifikacji przez osoby prowadzące szkolenia,
- prowadzenia szkolenia niezgodnie z programem szkoleń,

- niezgodnego z programem szkolenia czasu trwania szkolenia,
- nieprawidłowej liczby uczestników szkolenia,
- nieprawidłowego prowadzenia dokumentacji dotyczącej prowadzonych szkoleń oraz wydawanie zaświadczeń o ukończeniu szkolenia w sposób niezgodny z przepisami ustawy o środkach ochrony roślin,
- nieterminowego informowania wojewódzkiego inspektora ochrony roślin i nasiennictwa o planowym szkoleniu.

Konsekwencją stwierdzonych nieprawidłowości był:

- 1 wniosek do sądu,
- 1 mandat karny za utrudnianie wykonywania czynności kontrolnych.

Tabela 23. Informacje dotyczące liczby kontroli podmiotów prowadzących szkolenia w zakresie śró i wydanych zaleceń pokontrolnych z podziałem na województwa.

Województwo	Wykonanie kontroli planowanych		Wykonanie kontroli interwencyjnych/ problemowych		Kontrole sprawdzające (re-kontrole)		Liczba przeprowadzonych kontroli ogółem		Odpowiedzialność karna		
	liczba kontroli planowanych	liczba kontroli planowanych bez nieprawidłowości	liczba kontroli interwencyjnych/ problemowych	liczba kontroli interwencyjnych/ problemowych bez nieprawidłowości	liczba re-kontroli	liczba re-kontroli bez nieprawidłowości	łączna liczba kontroli	łączna liczba kontroli bez nieprawidłowości	wnioski do sądu	mandaty	decyzje
dolnośląskie	22	22	0	0	0	0	22	22	0	0	0
kujawsko-pomorskie	33	24	0	0	0	0	33	24	0	1	0
lubelskie	68	67	0	0	0	0	68	67	0	0	0
lubuskie	20	19	0	0	0	0	20	19	0	0	0
łódzkie	48	46	3	1	0	0	51	47	1	0	0
małopolskie	23	23	0	0	0	0	23	23	0	0	0
mazowieckie	56	49	2	2	0	0	58	51	0	0	0
opolskie	13	12	0	0	0	0	13	12	0	0	0
podlaskie	67	66	1	1	0	0	68	67	0	0	0
podkarpackie	12	11	0	0	0	0	12	11	0	0	0
pomorskie	9	7	0	0	0	0	9	7	0	0	0
śląskie	6	4	0	0	0	0	6	4	0	0	0
świętokrzyskie	29	27	0	0	0	0	29	27	0	0	0
warmińsko-mazurskie	5	0	0	0	0	0	14	0	0	0	0
wielkopolskie	33	29	0	0	0	0	33	29	0	0	0
zachodniopomorskie	5	4	0	0	0	0	5	4	0	0	0
Razem	449	410	6	4	0	0	464	414	1	1	0

2.9. Integrowana produkcja roślin

2.9.1. Certyfikacja integrowanej produkcji roślin

W 2025 r. jednostki certyfikujące wydały producentom 32 553 certyfikatów IP. Najwięcej certyfikatów IP zostało wydanych dla producentów kukurydzy 7 416. Powierzchnia, na którą udzielono certyfikacji obejmowała 555 665,71 ha upraw. Areał upraw rolniczych i sadowniczych stanowił odpowiednio 492 384,62 ha i 50 595,03 ha. Największy udział w ogólnej powierzchni miały uprawy kukurydzy (35,34 %).

W 2025 roku certyfikowano łącznie produkcję 9 004 169,02 ton płodów rolnych, z czego 33,23 % stanowiła kukurydza. Największą produkcję w systemie IP odnotowano w województwach: wielkopolskim (17,22%) i mazowieckim (15,12 %).

Szczegółowe dane dotyczące certyfikacji integrowanej produkcji roślin przedstawiono w poniższych tabelach.

Tabela 24. Certyfikacja IP w podziale na województwa

Województwo	Liczba wydanych certyfikatów	Powierzchnia upraw na które udzielono certyfikacji (ha)	Wielkość certyfikowanego plonu (t)
Dolnośląskie	793	21692,85	282979,76
Kujawsko-Pomorskie	2516	64672,81	1183389,74
Lubelskie	3386	35730,41	535473,10
Lubuskie	476	17638,80	159792,04
Łódzkie	2290	19531,62	386228,92
Małopolskie	759	11205,65	94226,72
Mazowieckie	7501	65832,30	1361629,34
Opolskie	733	26687,24	315660,56
Podkarpackie	594	6688,17	77374,00
Podlaskie	2080	33903,51	683430,86
Pomorskie	1207	44531,38	671036,57
Śląskie	446	11793,55	127540,57
Świętokrzyskie	2676	16659,83	262930,77
Warmińsko-Mazurskie	1363	42077,52	589866,93
Wielkopolskie	4582	91189,21	1550217,94
Zachodniopomorskie	1151	45830,87	722391,21
Razem	32553	555665,71	9004169,02

Tabela 25. Certyfikacja IP w podziale na certyfikowane gatunki

Rośliny		Liczba wydanych certyfikatów	Powierzchnia upraw na które udzielono certyfikacji (ha)	Wielkość certyfikowanego plonu (t)
w tym owoce:	agrest	82	247,90	1452,31
	aronia	207	1324,41	5922,51
	borówki wysokie	642	4081,48	27879,52

	brzoskwinie i morele	70	122,16	819,48
	czereśnia	452	821,10	6891,27
	gruszki	752	1943,98	51306,11
	jabłka	4031	31307,29	1099775,17
	jeżyna	27	39,69	398,58
	leszczyna	0	0,00	0,00
	maliny	195	410,52	3935,01
	porzeczki czarne i czerwone	873	5428,51	29462,65
	suchodrzew (jag. kamczacka)	0	0,00	0,00
	śliwki	407	842,07	10586,36
	truskawki	402	1368,14	22022,35
	winogrona	29	68,52	355,57
	wiśnie	952	2589,26	32471,79
	razem:	9121	50595,03	1293278,69
w tym warzywa:	brokuły	45	451,89	9654,52
	buraki ćwikłowe	130	588,32	26471,24
	cebula	216	2952,56	111141,51
	cukinii, kabaczka i patisona	15	10,95	360,82
	czosnek	2	0,07	0,59
	dynia	136	953,61	12678,33
	fasola	62	671,39	6715,37
	groch siewny (cukrowy i łuskowy)	0	0,00	0,00
	kalafior	38	325,28	8744,06
	kapusta głowiasta	69	386,79	24207,60
	kapusta pekińska	17	24,19	1206,33
	kapusta włoska	0	0,00	0,00
	kukurydza cukrowa	43	1160,00	15448,05
	marchew	152	2983,49	87721,03
	ogórki gruntowe	79	44,84	1264,21
	ogórki pod osłonami	6	5,51	1739,62
	papryka pod osłonami	19	18,71	869,54
	pietruszka	0	0,00	0,00
	pomidory gruntowe	56	1068,00	63622,50
	pomidory pod osłonami	13	37,37	15638,80
	por	0	0,00	0,00
	sałata pod osłonami	41	4,49	18,25
	sałata polowa	67	408,22	8523,18
	seler korzeniowy	28	127,71	6697,20
	szparagi	18	263,39	1170,44
	szpinak	240	199,26	1332,21
	razem:	1492	12686,05	405225,40
w tym rośliny rolnicze:	bobik	0	0,00	0,00
	buraki	1765	37614,84	2263792,91
	ciecierzyca	0	0,00	0,00
	chmiel	13	81,57	196,17
	gorczyca	0	0,00	0,00
	groch siewny na cele pastewne	0	0,00	0,00
	gryka	326	1239,08	1792,16
	Jęczmień na cele browarnicze	135	2760,31	15679,86
	jęczmień ozimy i jary	1764	23109,27	146242,96
	kukurydza	7416	196387,33	2992146,34
	łubin	0	0,00	0,00

	owies	0	0,00	0,00
	proso	113	494,07	1324,56
	pszenica	5269	127480,18	899491,43
	pszenżyto	5	40,87	272,24
	rzepak	2464	57655,77	196525,82
	słonecznik	236	5089,54	14201,72
	soczewica	0	0,00	0,00
	soja	543	7590,41	20152,21
	ziemniaki	681	17388,00	668163,59
	żyto	1210	15453,40	85682,98
	razem:	21940	492384,62	7305664,93
ogółem:		32553	555665,71	9004169,02

2.9.2. Kontrole integrowanej produkcji roślin

W 2025 roku wojewódzcy inspektorzy przeprowadzili kontrole w 11 podmiotach certyfikujących IP. W 4 jednostkach w trakcie kontroli stwierdzono nieprawidłowości.

Państwowa Inspekcja Ochrony Roślin i Nasiennictwa przeprowadziła również 917 kontroli u producentów IP, mających na celu sprawdzenie prawidłowości przeprowadzania certyfikacji przez upoważnione podmioty. W trakcie 32 kontroli producentów IP stwierdzono nieprawidłowości.

2.10. Kontrola składu, właściwości chemicznych i fizycznych środków ochrony roślin

W 2025 r. kontrola składu i właściwości fizyko-chemicznych środków ochrony roślin prowadzona była w powiązaniu z Instytutem Ochrony Roślin – PIB Oddział Sośnicowice (IOR-PIB O/Sośnicowice). Kontrola w powyższym zakresie została ukierunkowana na prewencję, czyli skuteczne wykrywanie możliwie dużej liczby nieprawidłowości w sprzedawanych środkach oraz na monitoring, mający na celu uzyskanie obrazu krajowej sytuacji w zakresie jakości środków ochrony roślin znajdujących się w obrocie.

Po uwzględnieniu parametrów wykazujących największe korelacje z nieprawidłowościami, tj.:

- rodzaju zezwolenia na wprowadzenie środków do obrotu,
- przeznaczenia środków (herbicyd, fungicyd, insektycyd, inne),
- formulacji środków,

ustalono 14 charakterystycznych grup środków ochrony roślin, którym przypisano odpowiednią liczbę pobieranych próbek.

Tabela 26. Zestawienie badanych grup środków ochrony roślin i podział liczby próbek na grupy (wg planu)

Grupa	Rodzaj zezwolenia	Rodzaj ŚOR	Formulacja
1	h.r.	I	EC
2.	h.r.	środki inne niż powyżej	
3	normalne	F	SL
4	normalne	F	WG

5	normalne	F	WP
6	normalne	F	inne niż powyżej
7	normalne	H	EC, OD
8	normalne	H	SE
9	normalne	H	SL
10	normalne	H	WG
11	normalne	H	Inne niż powyżej
12	normalne	I	EC, SP
13	normalne	I	inne niż powyżej
14	normalne	pozostałe	wszystkie

H – herbicyd

F – fungicyd

I – insektycyd

h.r. – handel równoległy

Próbki te, po uwzględnieniu liczby punktów sprzedaży, szacunkowego zużycia środków ochrony roślin oraz powierzchni upraw w poszczególnych województwach, przydzielono do pobrania wojewódzkim inspektoratom. Badania laboratoryjne środków wykonywał, w ramach zadania 1.8., IOR – PIB O/Sośnicowice.

Tabela 27. *Próbki środków ochrony roślin przekazane przez wojewódzkie inspektoraty ochrony roślin i nasiennictwa do badań w Instytucie Ochrony Roślin-PIB Oddział Sośnicowice*

Województwo	Próbki podstawowe	Próbki interwencyjne	Razem
dolnośląskie	19	1	20
kujawsko-pomorskie	22	8	30
lubelskie	25	3	28
lubuskie	6	8	14
łódzkie	19	0	19
małopolskie	12	1	13
mazowieckie	28	28	56
opolskie	11	1	12
podkarpackie	10	0	10
podlaskie	11	0	11
pomorskie	11	1	12
śląskie	9	0	9
świętokrzyskie	17	0	17
warmińsko-mazurskie	12	0	12
wielkopolskie	28	4	32
zachodniopomorskie	15	1	16
Razem	255	56	311

Zgodnie z opracowanymi wytycznymi dla PIORiN, laboratoryjną kontrolą objęto 311 próbek środków ochrony roślin, w tym 255 próbek podstawowych oraz 56 próbek interwencyjnych.

W kontroli podstawowej spośród 255 przebadanych próbek 3 próbki otrzymały wynik negatywny. Oprócz kontroli planowanej, realizowano również kontrolę interwencyjną w zakresie, której do laboratorium IOR-PIB O/Sośnicowice dostarczono 56 próbek środków ochrony roślin. W ramach tej kontroli 42 próbki otrzymały atesty negatywne. 9 próbek nie zostało objętych opinią.

W trakcie prowadzonych badań analizowano podstawowe parametry jakościowe takie jak: zawartość substancji czynnych, zawartość istotnych zanieczyszczeń, właściwości fizykochemiczne oraz w wymaganych przypadkach inne parametry jakościowe. Sprawdzano także zgodność uzyskanych wyników oznaczeń z wymaganiami określonymi w procesie rejestracji.

Głównymi powodami wydania negatywnych opinii do sprawozdań dla próbek badanych było: niedopuszczenie do obrotu, etykieta w języku obcym, nieprawidłowa zawartość substancji czynnej, inna tożsamość próbki, nieprawidłowe oznakowanie, obecność zanieczyszczenia.

W przypadku negatywnych wyników analiz laboratoryjnych przeprowadzonych na potrzeby kontroli składu lub właściwości fizycznych lub właściwości chemicznych środków ochrony roślin, kontrolowane podmioty w drodze decyzji były obowiązane do uiszczenia opłaty stanowiącej równowartość kosztów przeprowadzenia tych analiz. Ogółem w 2025 r. wydano 5 decyzji z tego zakresu.

Tabela 28. Badania jakości środków ochrony roślin wykonane przez Instytut Ochrony Roślin-PIB Oddział Sośnicowice

Rodzaj kontroli	Liczba próbek	Rodzaj oznaczenia	Liczba oznaczeń	Liczba atestów negatywnych
podstawowa	255	zawartość sejfnera	5	3
		fizyko – chemiczne	1 133	
		zawartość s.cz.	358	
		zanieczyszczenia	58	
		identyfikacja	6	
		porównanie z preparatem referencyjnym	18	
		badanie dodatkowe/zawartość koformulanta	28	
interwencyjna	56	zawartość sejfnera	1	42
		fizyko – chemiczne	145	
		zawartość s.cz.	68	
		zanieczyszczenia	7	
		identyfikacja	39	
		porównanie z preparatem referencyjnym	19	
		badanie dodatkowe/zawartość koformulanta	6	

Razem	311	Razem	1 891	45
-------	-----	-------	-------	----

2.11. Badania pozostałości środków ochrony roślin w płodach rolnych

W 2025 r., w ramach urzędowej kontroli prawidłowości stosowania środków ochrony roślin pobrano 3 489 próbek płodów rolnych, w celu przebadania ich pod kątem obecności pozostałości środków ochrony roślin. Badania prowadzone były w Centralnym Laboratorium Głównego Inspektoratu Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Toruniu oraz przez laboratoria Instytutu Ochrony Roślin – PIB w Poznaniu i Białymstoku oraz w laboratorium Zakładu Badania Bezpieczeństwa Żywności w Instytucie Ogrodnictwa – PIB w Skierniewicach.

Tabela 29. Liczba próbek płodów rolnych przebadanych przez poszczególne laboratoria w 2025 r.

Rodzaj płodów rolnych	IOR-PIB	IO-PIB	CL	Razem
warzywa	609	479	408	1496
owoce	205	477	245	927
uprawy rolnicze -zboża	480	344	0	824
nasiona roślin strączkowych	82	0	0	82
nasiona oleiste (rzepak, soja)	17	0	0	17
rośliny cukrodajne	128	0	0	128
rośliny paszowe	13	0	0	13
przyprawy	2	0	0	2
inne (strefy ochronne i interwencyjne)	321	0	0	321
Razem	1857	1300	653	3810

W ramach urzędowej kontroli przebadano m.in. 927 próbek owoców i 1496 próbki warzyw. Na 3 489 przebadanych próbek, 1770 (50,7%) nie zawierało pozostałości środków ochrony roślin. W 1638 próbkach (46,9%) wykryto pozostałości pozostające poniżej najwyższych dopuszczalnych poziomów pozostałości (NDP) środków ochrony roślin. W 81 próbkach (2,3%) stwierdzono przekroczenie NDP. W 523 próbkach (15,0%) stwierdzono obecność substancji czynnych niedopuszczonych do stosowania w danej uprawie.

Przekroczenia NDP stwierdzono w: bobiku nasionach, buraku cukrowym, ziarnie pszenicy ozimej, jeżynie, kapuście pekińskiej, koprze ogrodowym, ogórkach gruntowych, pomidorach spod osłon, soi, kapuście brukselce, papryce, pieczarkach, rzodkiewce, sałacie, agreście, moreli, truskawce.

Substancje czynne, które wykrywano w ww. uprawach z przekroczeniami NDP, to: chloropiryfos, tebukonazol, fludioksonil, tetrakonazol, trifloksystrobina, pirymetanił, kaptan, bifenazat, fluopikolid, dichlorfos, permetryna, prochloraz, acetamipryd, difenokonazol, flutriafol, fenheksamid, fluopikolid, fluopyram, flutolanil, spinosad, terbutylazyn, chlorantraniliprol, suma (spirotetramat+ spirotetramat-enol), chlorotalonil.

Przypadki przekroczeń najwyższych dopuszczalnych poziomów pozostałości w próbkach spełniających kryteria żywności objęte były procedurą powiadamiania zgodnie z Systemem Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznej Żywności i Paszach – RASFF. W 2025 r. Główny

Inspektorat Ochrony Roślin i Nasiennictwa przekazał 11 powiadomień informacyjnych w systemie iRASFF, które dotyczyły: nasion bobiku (2), buraków cukrowych (2), ziarna pszenicy ozimej (1), truskawki (1), rzepaku (1), czosnku (1), selera korzeniowego (1), siemienia lnu (1), słonecznika (1)

Wykres 2. Liczba powiadomień RASFF w układzie wojewódzkim

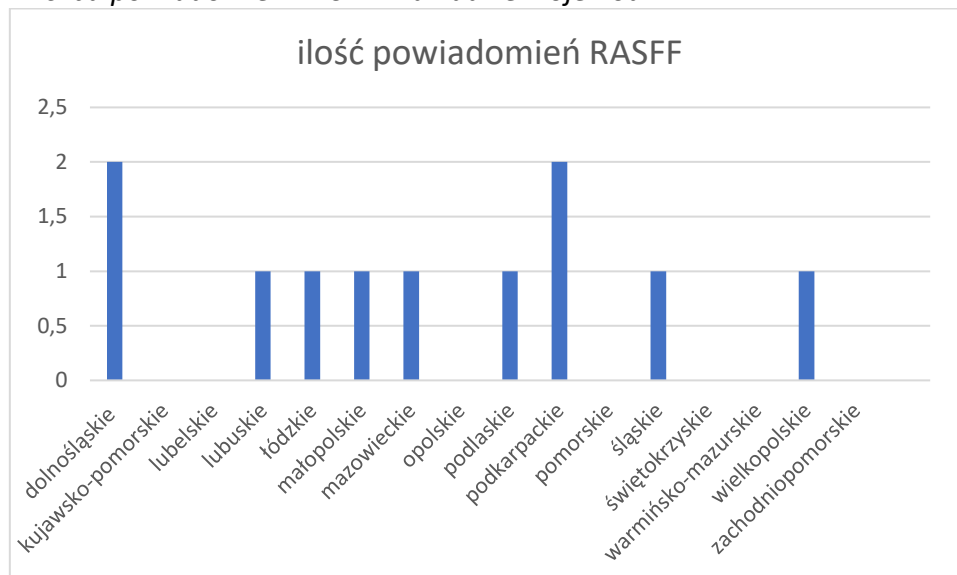

Tabela 30. Substancje czynne notyfikowane w powiadomieniach RASFF

Substancja czynna	Liczba wykryć
fluopyram	1
spinosad	1
chloropiryfos	2
fluopikolid	1
pirymifos metylowy	1
tebukonazol	2
tritikonazol	1
fludioksonil	3
flutolanil	1
terbutylazyna	1

2.12. Nadzór nad badaniami skuteczności działania środków ochrony roślin

2.12.1. Upoważnianie podmiotów do prowadzenia badań skuteczności działania środków ochrony roślin

Substancje i ich mieszaniny oraz żywe organizmy przeznaczone do ochrony roślin uprawnych przed agrofagami, regulowania wzrostu i rozwoju roślin, niszczenia chwastów, zanim zostaną - w procedurze rejestracyjnej - dopuszczone do obrotu i stosowania, muszą przejść badania w celu uzyskania oceny skuteczności ich działania. Ocenę taką, zgodnie z wytycznymi Europejskiej i Śródziemnomorskiej Organizacji Ochrony Roślin, prowadzą podmioty

posiadające upoważnienie Głównego Inspektora Ochrony Roślin i Nasiennictwa do badania skuteczności działania środków ochrony roślin. Na dzień 31 grudnia 2025 r. upoważnienie takie posiadały 53 podmioty.

W 2025 r. do Głównego Inspektora Ochrony Roślin i Nasiennictwa wpłynęło 5 wniosków dotyczących upoważnień do badania skuteczności działania środków ochrony roślin, z których:

- 2 wnioski to wnioski o udzielenie upoważnienia do prowadzenia takich badań,
- 3 wnioski - zmiana zakresu upoważnienia (grupy środków ochrony roślin, uprawy).

2.12.2. Nadzór nad badaniami w zakresie skuteczności działania środka ochrony roślin

W 2025 roku podmioty posiadające upoważnienie Głównego Inspektora Ochrony Roślin i Nasiennictwa do badania skuteczności działania środków ochrony roślin kontynuowały doświadczenia rozpoczęte w 2024 r. oraz zgłosiły zakładanie nowych doświadczeń w łącznej liczbie 4 192 sztuk.

Inspektorzy PIORiN wykonali 184 kontrole w zakresie badań skuteczności działania środków ochrony roślin, z czego 114 to kontrole losowo wybranych doświadczeń w trakcie ich prowadzenia, a 70 to kontrole sprawozdań z doświadczeń/badań zakończonych w 2024 r.

W wyniku przeprowadzonych kontroli wydano 2 zalecenia pokontrolne i wystawiono 2 mandaty karne.

Tabela 31. Zestawienie liczby kontroli doświadczeń i sprawozdań z doświadczeń/badań w zakresie skuteczności działania środka ochrony roślin

województwo	Liczba kontroli			
	sprawozdania z doświadczeń/badań	doświadczenia w trakcie ich trwania	sprawdzających	razem
dolnośląskie	5	14	0	19
kujawsko-pomorskie	5	15	0	20
lubelskie	3	13	0	16
lubuskie	0	0	0	0
łódzkie	11	9	0	20
małopolskie	0	4	0	4
mazowieckie	24	3	0	27
opolskie	2	8	0	10
podlaskie	0	0	0	0
podkarpackie	0	3	0	3
pomorskie	0	1	0	1
śląskie	2	8	0	10
świętokrzyskie	0	0	0	0
warmińsko-mazurskie	0	7	0	7
wielkopolskie	18	28	0	46
zachodniopomorskie	0	1	0	1
Razem	70	114	0	184

Kontrole doświadczeń, prowadzone zgodnie z wymaganiami określonymi w Zarządzeniu nr 5/2014 Głównego Inspektora Ochrony Roślin i Nasiennictwa z dnia 11 lipca 2014 r. w sprawie zasad dotyczących upoważniania podmiotów do prowadzenia badań skuteczności działania środka ochrony roślin oraz wytycznych dotyczących nadzoru nad tymi badaniami, nie wykazały nieprawidłowości.

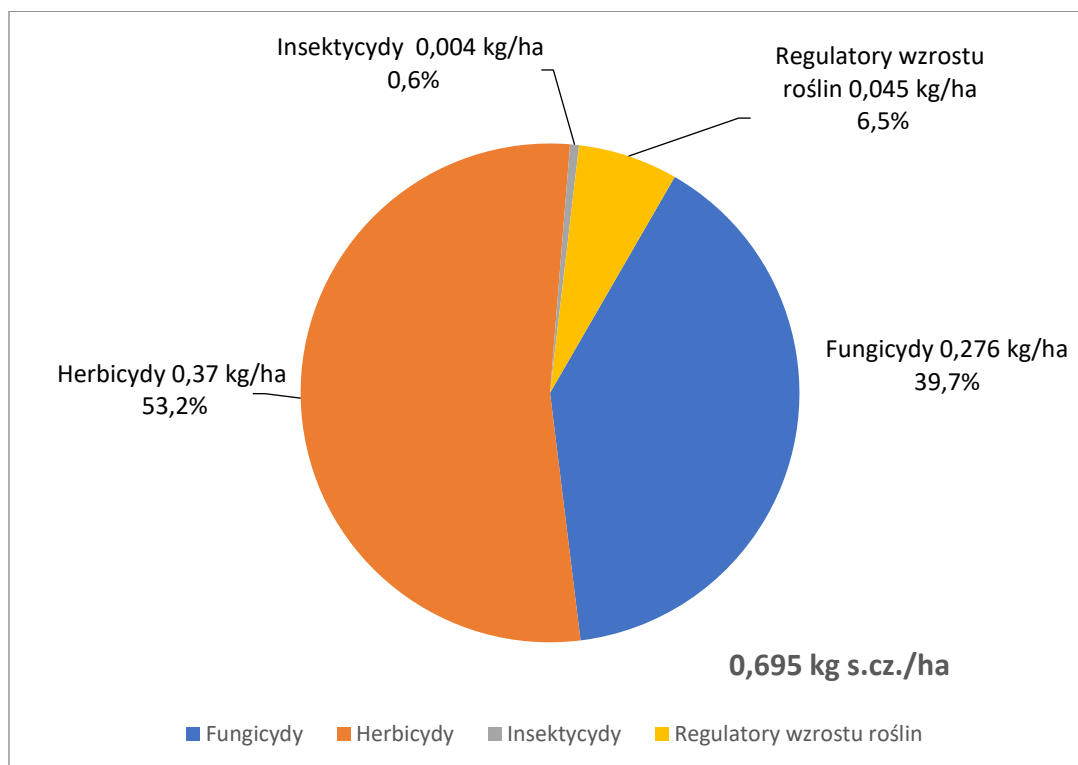
2.13. Monitoring zużycia środków ochrony roślin

W 2025 roku kontynuowano monitoring zużycia środków ochrony roślin. Zgodnie z opracowanym harmonogramem badaniem objęto zużycie środków ochrony roślin w roku 2024 w uprawach: jęczmienia ozimego, kukurydzy na zielonkę, pomidora gruntowego, śliwy, i ziemniaka. Dane o zastosowanych środkach ochrony roślin w uprawach obejmowały okres od czasu zakończenia poprzedniej uprawy, tj. zabiegi w zespole uprawek późniejszych, zaprawiania nasion oraz chemiczne zabiegi w trakcie wegetacji, aż do okresu zbioru uprawy objętej monitoringiem. Tak jak w latach poprzednich w wyborze próby statystycznej uczestniczył Główny Urząd Statystyczny. Ustalono, że pozyskiwanie danych w przedmiotowym zakresie odbędzie się na podstawie przeprowadzenia ankiet w 2 600 gospodarstwach. Dla próby gospodarstw z uprawą jęczmienia ozimego, kukurydzy na zielonkę, pomidora gruntowego i śliwy liczebność ta wynosiła po 500 ankiet, z uprawą ziemniaka - 600 ankiet. Liczba zrealizowanych ankiet wyniosła 2 737.

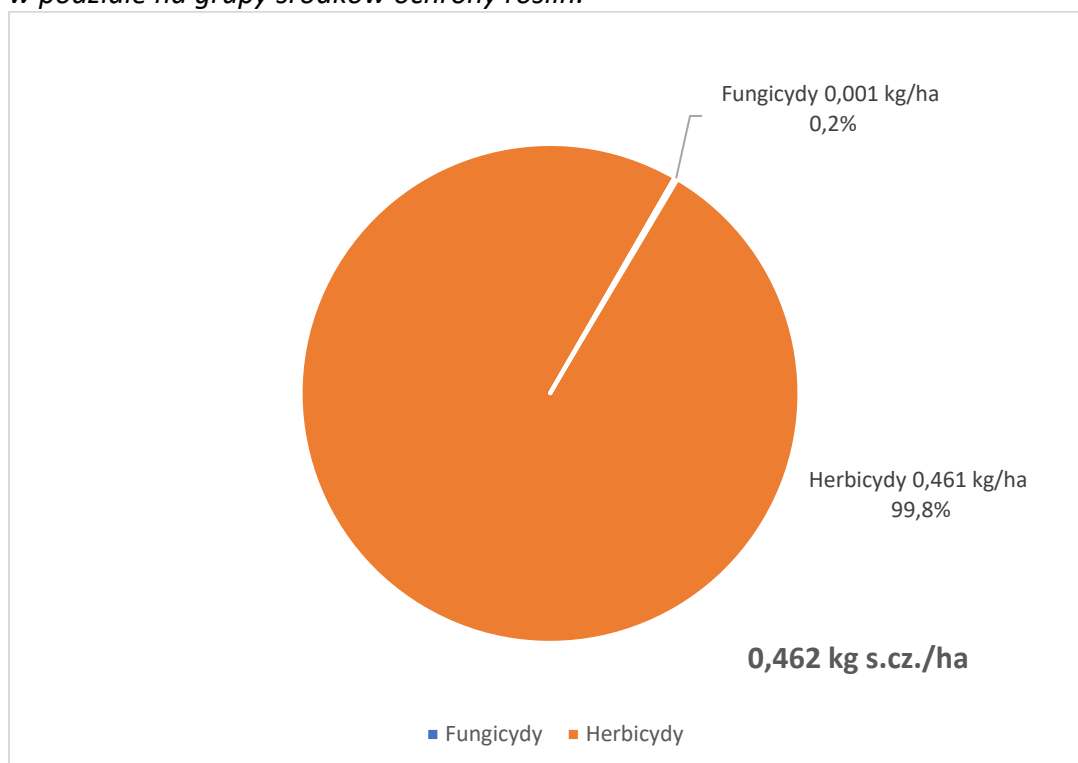
Tabela 32. Średnie zużycie substancji czynnej dla badanych upraw

Uprawa	Średnie zużycie substancji czynnej (kg/ha)
jęczmień ozimy	0,695
kukurydza na zielonkę	0,462
pomidor gruntowy	2,386
śliwa	3,052
ziemniak	2,861

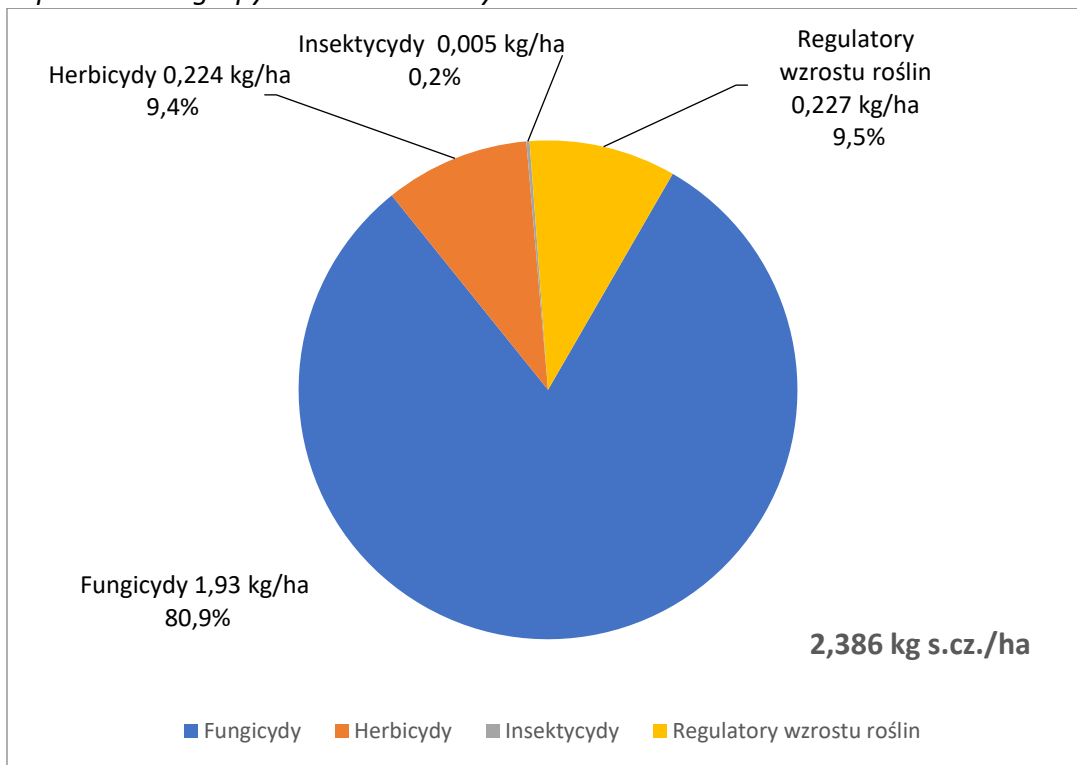
Wykres 3. Średnie zużycie substancji czynnej (kg/ha) w uprawie jęczmienia ozimego w podziale na grupy środków ochrony roślin.

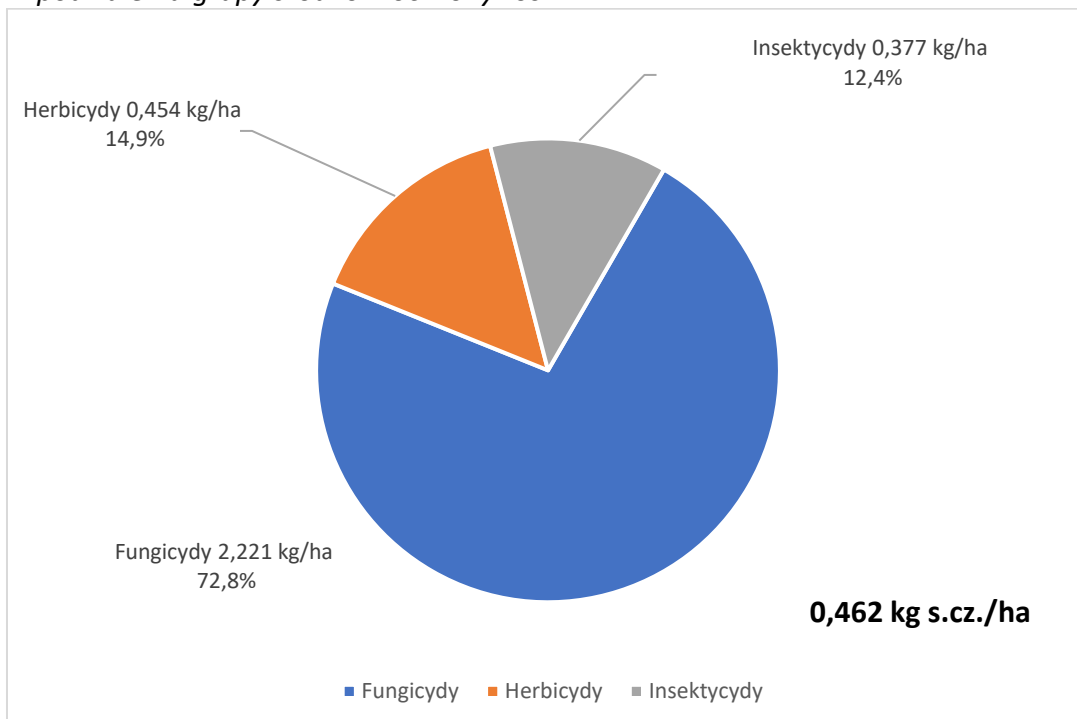
Wykres 4. Średnie zużycie substancji czynnej (kg/ha) w uprawie kukurydzy na zielonkę w podziale na grupy środków ochrony roślin.

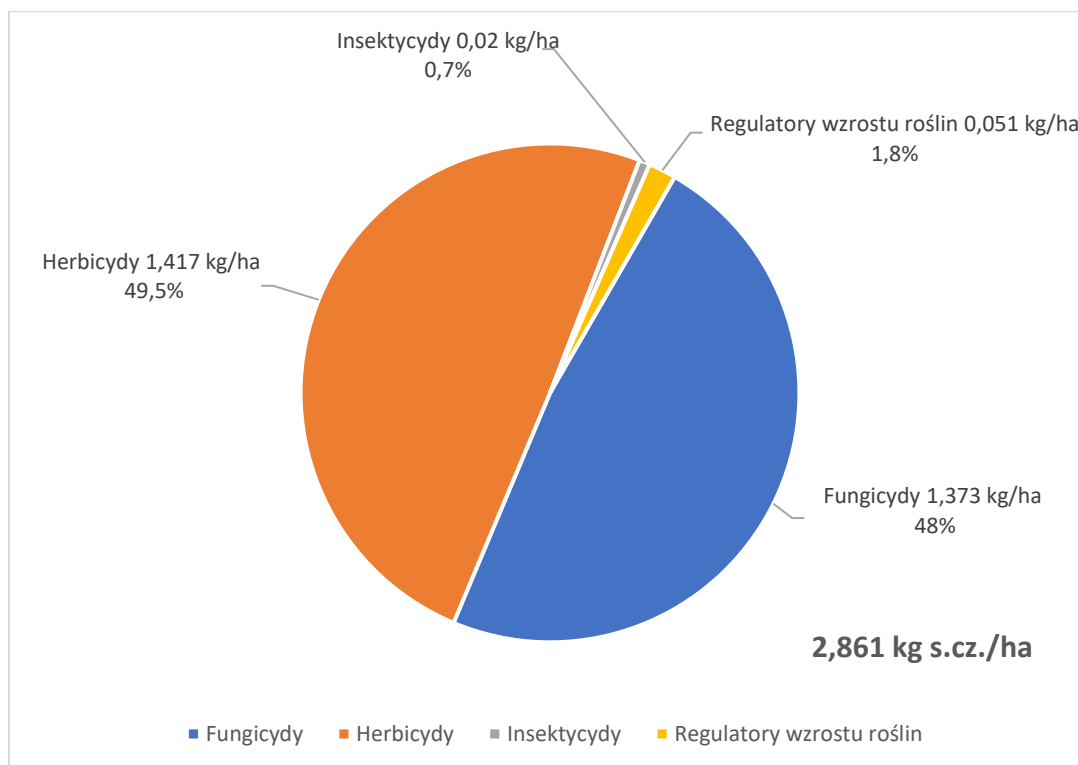
Wykres 5. Średnie zużycie substancji czynnej (kg/ha) w uprawie pomidora gruntowego w podziale na grupy środków ochrony roślin.

Wykres 6. Średnie zużycie substancji czynnej (kg/ha) w uprawie śliwy w podziale na grupy środków ochrony roślin.

Wykres 7. Średnie zużycie substancji czynnej (kg/ha) w uprawie ziemniaka w podziale na grupy środków ochrony roślin

2.14. Informacja o zatruciach pszczół

W 2025 roku Państwowa Inspekcja Ochrony Roślin i Nasiennictwa brała czynny udział w postępowaniach dotyczących podejrzenia zatrucia pszczół środkami ochrony roślin. Inspektorzy PIORiN przyjmowali zgłoszenia, przeprowadzali kontrolę u rolników podejrzewanych o spowodowanie zatrucia pszczół, dokonywano oględzin upraw i pobierano próbki materiału roślinnego do badania pozostałości środków ochrony roślin. Pracownicy Inspekcji brali również aktywny udział w pracach komisji wyjaśniających przyczyny zatrucia pszczół. Szczegółowe dane w rozbiciu na województwa przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 33. Informacja o udziale PIORiN w postępowaniach dotyczących podejrzenia zatrucia pszczół środkami ochrony roślin

Województwo	Liczba zgłoszonych do WIORiN przypadków zatrucia pszczół śor	Liczba postępowań z udziałem pracowników WIORiN	Liczba pobranych próbek materiału roślinnego na pozostałości śor w trakcie prowadzonych postępowań	Liczba potwierdzonych, w toku prowadzonego postępowania, przypadków zatrucia pszczół śor
Dolnośląskie	4	4	1	0
Kujawsko-Pomorskie	7	7	12	6
Lubelskie	10	13	8	0
Lubuskie	0	0	0	0
Łódzkie	0	0	0	0
Małopolskie	2	2	0	0
Mazowieckie	3	3	2	1

Opolskie	0	0	0	0
Podkarpackie	1	1	0	0
Podlaskie	1	1	2	2
Pomorskie	3	3	2	0
Śląskie	1	1	0	0
Świętokrzyskie	1	1	1	1
Warmińsko-Mazurskie	2	2	1	0
Wielkopolskie	2	2	4	3
Zachodniopomorskie	2	4	4	4
Razem	39	44	37	17

2.15. Nadzór nad wprowadzaniem do obrotu nawozów, środków wspomagających uprawę roślin, produktów pofermentacyjnych oraz udostępnianiem produktów nawozowych UE i nawozów oznaczonych znakiem „NAWÓZ WE”

2.15.1. Kontrola podmiotów w zakresie obrotu nawozami, środkami wspomagającymi uprawę roślin, produktami pofermentacyjnymi oraz produktami nawozowymi UE i nawozami oznaczonymi znakiem „NAWÓZ WE”

W ramach sprawowanego nadzoru nad wprowadzaniem do obrotu nawozów, środków wspomagających uprawę roślin, produktów pofermentacyjnych oraz udostępnianiem produktów nawozowych UE i nawozów oznaczonych znakiem „NAWÓZ WE”, Państwowa Inspekcja Ochrony Roślin i Nasiennictwa przeprowadziła kontrole w 1 499 podmiotach wprowadzających do obrotu i oferujących do sprzedaży: nawozy nieorganiczne, organiczno-mineralne, organiczne, nawozy wapniowe, środki poprawiające właściwości gleby, stymulatory wzrostu, podłoża do upraw, produkty pofermentacyjne, produkty nawozowe UE oraz nawozy oznaczone znakiem „NAWÓZ WE”.

Tabela 34. Szczegółowe zestawienie liczby skontrolowanych podmiotów w układzie wojewódzkim

Województwo	Ogólna liczba skontrolowanych podmiotów	Liczba skontrolowanych podmiotów odpowiedzialnych za wprowadzenie do obrotu	Liczba skontrolowanych podmiotów, w których stwierdzono nieprawidłowości	
			oferujących do sprzedaży	odpowiedzialnych za wprowadzenie do obrotu
Dolnośląskie	114	47	3	8
Kujawsko-pomorskie	101	30	9	7
Lubelskie	94	15	1	8
Lubuskie	73	15	2	5
Łódzkie	93	27	0	5
Małopolskie	87	28	3	11
Mazowieckie	140	58	8	21
Opolskie	74	12	8	2
Podkarpackie	92	23	10	6
Podlaskie	76	19	5	7
Pomorskie	101	34	4	7
Śląskie	90	31	22	8
Świętokrzyskie	66	9	1	3

Warmińsko-Mazurskie	68	11	6	1
Wielkopolskie	153	34	5	6
Zachodniopomorskie	77	25	4	6
Razem	1499	418	91	111

Spośród skontrolowanych 1 499 podmiotów 418 z nich stanowiły podmioty, które bezpośrednio odpowiadały za wprowadzanie do obrotu produktów. Do takich podmiotów zalicza się przede wszystkim: producentów, wytwórców i importerów.

Nieprawidłowości stwierdzono u 202 podmiotów, co stanowiło 13,48% wszystkich skontrolowanych. W odniesieniu do nieprawidłowości, które stwierdzone zostały na etapie wprowadzania do obrotu, nieprawidłowości dotyczyły 111 podmiotów, co stanowiło 26,56% skontrolowanych podmiotów wprowadzających do obrotu.

Tabela 35. Zestawienie liczby przeprowadzonych kontroli w układzie krajowym

rodzaj przeprowadzonej kontroli	liczba przeprowadzonych kontroli	liczba przeprowadzonych kontroli, w których stwierdzono nieprawidłowości
kontrola planowa	1400	141
kontrola interwencyjna i problemowa	157	74
re-kontrola	27	5
Razem	1584	220

Spośród przeprowadzonych 1 584 kontroli ogółem, 1 400 stanowiły kontrole planowe, 157 stanowiły kontrole interwencyjne i problemowe, a 27 stanowiły re-kontrole.

Nieprawidłowości stwierdzono podczas 220 przeprowadzonych kontroli, co stanowiło 13,89% wszystkich przeprowadzonych kontroli. W przypadku kontroli planowych, nieprawidłowości stwierdzono w 141 przypadkach, co stanowiło 10,07% przeprowadzonych kontroli planowych, natomiast w odniesieniu do kontroli interwencyjnych i problemowych nieprawidłowości stwierdzono w przypadku 47,13% przeprowadzonych kontroli interwencyjnych i problemowych. Przeprowadzono również 27 re-kontroli, podczas których nieprawidłowości stwierdzono w 5 przypadkach co stanowiło 18,52%.

2.15.2. Kontrolowane partie nawozów, środków wspomagających uprawę roślin, produktów pofermentacyjnych oraz produktów nawozowych UE i nawozów oznaczonych znakiem „NAWÓZ WE”

Kontrolą w 2025 r. objęto nawozy, środki wspomagające uprawę roślin, produkty pofermentacyjne, produkty nawozowe UE oraz nawozy oznaczone znakiem „NAWÓZ WE”, które wprowadzano do obrotu na podstawie różnych aktów prawnych, m. in. zgodnie z przepisami ustawy z dnia 10 lipca 2007 r. o nawozach i nawożeniu, zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady UE 2019/1009 z dnia 5 czerwca 2019 r. ustanawiającym przepisy dotyczące udostępniania na rynku produktów nawozowych UE, zmieniające rozporządzenia (WE) nr 1069/2009 i (WE) nr 1107/2009 oraz uchylające rozporządzenie (WE) nr 2003/2003 oraz przepisami rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/515 z dnia 19 marca 2019 r. w sprawie wzajemnego uznawania towarów

zgodnie z prawem wprowadzonych do obrotu w innym państwie członkowskim oraz uchylającego rozporządzenie (WE) nr 764/2008.

Nieprawidłowości ogółem stwierdzono w przypadku 444 partii, co stanowiło 3,08% wszystkich skontrolowanych partii.

Tabela 36. Zestawienie informacji o kontrolowanych partiach ogółem w układzie krajowym

rodzaj środka	liczba skontrolowanych partii	masa skontrolowanych partii (t)	liczba skontrolowanych partii, w których stwierdzono nieprawidłowości	masa partii, w których stwierdzono nieprawidłowości (t)
nawozy, w tym:	1825	31447,53	91	14717,85
wapno nawozowe	45	367,88	3	1,93
nawóz mineralny	800	2439,62	8	10,44
nawóz organiczno-mineralny	433	323,95	13	23,12
nawóz organiczny	547	28316,09	67	14682,39
środki wspomagające uprawę roślin, w tym:	1559	53668,48	180	4859,28
podłoże do upraw	1136	15823,32	104	1330,27
stymulator wzrostu	67	70,77	6	0,91
środek poprawiający właściwości gleby	356	37774,38	70	3528,11
produkty pofermentacyjne	30	316926,68	7	173652,00
wapno nawozowe (rozp. Ministra Gospodarki)	59	2391,53	9	207,35
produkty nawozowe UE, w tym:	8514	143384,44	76	1202,17
PFC 1(C), w tym:	7872	108438,82	53	371,23
PFC 1(C) Nawóz nieorganiczny, mocznik z inhibitorem	87	1041,32	4	12,02
PFC 1(C)(I)(a)(i-ii)(A) Nawóz makroskładnikowy o wysokiej zawartości azotu na bazie azotanu amonu	814	14548,78	0	0,00
PFC 1(A) + PFC 1(B)	146	139,51	0	0,00
PFC 2	378	34207,50	9	783,40
PFC 3 - PFC 6	58	15,09	4	3,93

PFC 7, w tym:	60	583,54	10	43,61
PFC 7 Produkt nawozowy mieszany mocznik z inhibitorem	23	507,11	6	42,85
produkty wprowadzane na zasadzie wzajemnego uznawania (art.5)	647	337,48	39	34,75
Nawozy oznaczone znakiem "NAWÓZ WE", w tym:	1773	862,52	42	27,70
Nawozy mineralne oznaczone znakiem "NAWÓZ WE"	1752	813,40	41	17,58
środek wapnujący WE	21	49,12	1	10,13
RAZEM	14407	549018,66	444	194701,10

W grupie nawozów, do których należą m. in. nawozy mineralne, wapno nawozowe, nawozy organiczne i organiczno-mineralne stwierdzono nieprawidłowości w przypadku 91 skontrolowanych partii, co stanowiło 4,99% partii nawozów tej grupy poddanych kontroli.

Największy odsetek nieprawidłowości stwierdzono w przypadku nawozów organicznych. Nieprawidłowości te dotyczyły 67 partii, co stanowiło 12,25% ogółem skontrolowanych partii nawozów organicznych. Podczas przeprowadzonych kontroli nawozów organicznych zidentyfikowano 53 partie, które zostały niewłaściwie oznakowane, w 6 partiach stwierdzono nieprawidłowości w zakresie wymagań jakościowych i w 5 partiach zanieczyszczeń. W przypadku 6 partii tych nawozów stwierdzono również nieprawidłowości związane z brakiem pozwolenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

W przypadku nawozów organiczno-mineralnych odsetek nieprawidłowości wyniósł 3,0%. Na 433 skontrolowane partie nieprawidłowości stwierdzono w 13 partiach. Stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły niewłaściwego oznakowania nawozów organiczno-mineralnych (9 partii), a także niespełnienia wymagań jakościowych i w zakresie zanieczyszczeń (3 partie).

W odniesieniu do skontrolowanych 800 partii nawozów mineralnych nieprawidłowości stwierdzono w 8 partiach, co stanowiło 1,0% skontrolowanych partii tych nawozów. W 5 partiach stwierdzono niewłaściwe oznakowanie, a w 4 niespełnienie wymagań jakościowych.

W przypadku wapna nawozowego wprowadzanego do obrotu na podstawie pozwolenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi nieprawidłowości stwierdzono w 3 partiach, co stanowiło 6,67% skontrolowanych partii wapna nawozowego. Stwierdzone w tych partiach nieprawidłowości dotyczyły oznakowania.

Spośród skontrolowanych 1559 partii środków wspomagających uprawę roślin, stwierdzono nieprawidłowości w przypadku 180 partii, co stanowiło 11,55% skontrolowanych partii środków wspomagających uprawę roślin. Nieprawidłowości zidentyfikowano w przypadku 104 partii podłoży do upraw (9,15% skontrolowanych partii podłoży do upraw), 6 partii stymulatorów wzrostu (8,96% skontrolowanych partii stymulatorów wzrostu) oraz 70 partii środków poprawiających właściwości gleby (19,66% skontrolowanych partii środków poprawiających właściwości gleby).

W odniesieniu do skontrolowanych środków wspomagających uprawę roślin, stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły niewłaściwego oznakowania (58 partii podłoży do upraw, 26 partii środków poprawiających właściwości gleby, 6 partii stymulatorów wzrostu), a także niespełnienia wymagań jakościowych i w zakresie zanieczyszczeń (11 partii podłoży do upraw

oraz 28 partii środków poprawiających właściwości gleby). Dla 15 partii środków poprawiających właściwości gleby i 35 partii podłoży do upraw zidentyfikowano nieprawidłowości związane z brakiem pozwolenia MRiRW.

W roku 2025 kontroli poddano także produkty pofermentacyjne. Nieprawidłowości stwierdzono w przypadku 7 partii na 30 partii skontrolowanych, co stanowiło 23,33%. Nieprawidłowości dotyczyły niespełnienia wymagań jakościowych i w zakresie zanieczyszczeń (4 partie) oraz braku zgłoszenia do WIORiN o zamiarze przeznaczenia produktu na potrzeby własne lub wprowadzania do obrotu produktu wraz z podaniem wymaganych informacji (2 partie).

Kolejną kontrolowaną grupę stanowiło wapno nawozowe wprowadzane do obrotu zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Gospodarki z dnia 8 września 2010 r. (Dz.U. 2010 nr 183 poz. 1229). Nieprawidłowości stwierdzono w 9 partiach na 59 partii skontrolowanych, co stanowiło 15,25%. W 3 partiach nieprawidłowości były związane z oznakowaniem, w 6 partiach dotyczyły niespełnienia wymagań jakościowych.

W odniesieniu do produktów nawozowych UE nieprawidłowości stwierdzono w przypadku 76 partii, co stanowiło 0,89% skontrolowanych partii produktów nawozowych UE. Spośród tej grupy produktów najwięcej nieprawidłowości stwierdzono dla kategorii PFC 1(C) nawozy nieorganiczne (53 partii). Niewłaściwe oznakowanie stwierdzono w przypadku 42 partii tych nawozów, 10 partii dotyczyło nieprawidłowości w dokumentacji technicznej i deklaracji zgodności, a w 5 partiach stwierdzono niezgodność z wymaganiami załącznika I i II rozporządzenia 2019/1009. Dla pozostałych kategorii produktów nawozowych UE nieprawidłowości stwierdzono dla: PFC 2 Środek wapnujący – 9 partii, PFC 3 -6– 4 partie oraz PFC 7 produkt nawozowy mieszany – 10 partii. Dla tych produktów stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły oznakowania oraz niespełnienia wymagań jakościowych.

Kontroli podlegały również produkty wprowadzane na zasadzie wzajemnego uznawania. W tej grupie nieprawidłowości stwierdzono w 6,03% przypadków (39 partii). Nieprawidłowości wynikały z niewłaściwego oznakowania (36 partii), a także niespełnienia wymagań jakościowych (3 partie).

Ostatnią grupę kontrolowanych produktów stanowiły nawozy oznaczone znakiem „NAWÓZ WE”. W tej grupie stwierdzono niezgodności w 42 partiach, co stanowiło 2,37% skontrolowanych partii tych nawozów. Zidentyfikowane partie z nieprawidłowościami dotyczyły 41 partii nawozów oznaczonych znakiem „NAWÓZ WE” oraz 1 partii środka wapnującego WE. Stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły niewłaściwego oznakowania.

2.15.3. Badania laboratoryjne partii nawozów, środków wspomagających uprawę roślin, produktów pofermentacyjnych oraz produktów nawozowych UE i nawozów oznaczonych znakiem „NAWÓZ WE”

Podczas kontroli przeprowadzonych w 2025 r. pobrane zostały próbki nawozów, środków wspomagających uprawę roślin, produktów pofermentacyjnych i produktów nawozowych UE, w celu sprawdzenia zgodności ww. produktów z odpowiednimi wymaganiami (jakościowymi, minimalnymi i deklarowanymi oraz w zakresie zanieczyszczeń).

Spośród pobranych do badań 243 partii nawozów, środków wspomagających uprawę roślin, produktów pofermentacyjnych i produktów nawozowych UE nieprawidłowości stwierdzono w przypadku 87 badanych partii, co stanowiło 35,8%.

Tabela 37. Zestawienie informacji o przeprowadzonych badaniach laboratoryjnych w układzie krajowym

rodzaj środka	liczba skontrolowanych partii, z których pobrano próbki*	masa skontrolowanych partii, z których pobrano próbki (t)	liczba skontrolowanych partii, co do których stwierdzono nieprawidłowości**	masa partii, co do których stwierdzono nieprawidłowości (t)
nawozy, w tym:	54	23206,17	19	14309,01
nawóz mineralny	7	34,41	5	10,40
nawóz organiczno-mineralny	9	162,45	2	12,01
nawóz organiczny	38	23009,30	12	14286,60
środki wspomagające uprawę roślin, w tym:	91	12147,06	41	3339,79
podłoże do upraw	21	320,26	12	296,44
stymulator wzrostu	6	28,55	0	0,00
środek poprawiający właściwości gleby	64	11798,25	29	3043,35
produkty pofermentacyjne	15	266878,08	6	164681,00
wapno nawozowe (rozp. Ministra Gospodarki)	9	1439,38	2	2,20
produkty nawozowe UE, w tym:	61	2205,39	16	939,26
PFC 1(C), w tym:	33	1120,71	5	148,52
PFC 1(C) Nawóz nieorganiczny, mocznik z inhibitorem	5	36,02	3	4,52
PFC 1(C)(I)(a)(i-ii)(A) Nawóz makroskładnikowy o wysokiej zawartości azotu na bazie azotanu amonu	1	14,40	0	0,00
PFC 1(A) + PFC 1(B)	2	0,37	0	0,00
PFC 2	10	782,42	4	747,80
PFC 3 – PFC 6	2	0,11	0	0,00
PFC 7, w tym:	14	291,78	7	42,94
PFC 7 Produkt nawozowy mieszany moczniem z inhibitorem	11	291,23	6	42,85

produkty wprowadzane na zasadzie wzajemnego uznawania (art.5)	13	0,76	3	0,17
RAZEM	243	305876,83	87	183271,43

Najwięcej nieprawidłowości stwierdzono w grupie produktów wprowadzanych do obrotu na podstawie pozwoleń Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Z badanych 54 partii nawozów, w 35,19% stwierdzono nieprawidłowości. W przypadku nawozów mineralnych, na 7 pobranych do badań partii 5 nie spełniało wymagań jakościowych, w tym 3 partie parametru „uziarnienie”.

Nieprawidłowości w odniesieniu do nawozów organiczno-mineralnych stanowiły 22,2%. W 2 na 9 pobranych partii stwierdzono nieprawidłowości w zakresie wymagań jakościowych.

W przypadku nawozów organicznych zidentyfikowano 12 partii z nieprawidłowościami, co stanowiło 31,58% ogółem pobranych do badań próbek tych nawozów. Nieprawidłowości w 6 przypadkach dotyczyły wymagań jakościowych, w tym zawartości wapnia (2 partie), a w 5 partiach zanieczyszczeń, w tym jajami pasożytów jelitowych (3 partie) i obecność bakterii z rodzaju *Salmonella* (2 partie).

W grupie środków wspomagających uprawę roślin badaniom laboratoryjnym poddano 91 próbek, a nieprawidłowości zidentyfikowano w 41 partiach (45,05% kontrolowanych partii). Nieprawidłowości zidentyfikowano w przypadku 12 partii podłoży do upraw (57,14% próbek podłoży do upraw poddanych badaniom laboratoryjnym) oraz 29 partiach środków poprawiających właściwości gleby (45,31%).

W 28 partiach środków poprawiających właściwości gleby stwierdzono nieprawidłowości w odniesieniu do deklarowanej zawartości wapnia (3 partie), fosforu (3 partie) i substancji organicznej (3 partie) oraz obecności bakterii z rodzaju *Salmonella* (13 partii) i jaj pasożytów jelitowych (6 partii). W przypadku stymulatorów nie stwierdzono nieprawidłowości w badaniach laboratoryjnych. Zidentyfikowane nieprawidłowości w przypadku podłoży do upraw dotyczyły parametrów takich jak: pH (7 partii), zasolenie (2 partie) oraz obecność bakterii z rodzaju *Salmonella* (2 partie).

Do badań pobrano również próbki z 15 partii produktów pofermentacyjnych. W 6 próbkach produktów pofermentacyjnych stwierdzono nieprawidłowości, w tym zaniżoną zawartość fosforu (2 partie), jaja pasożytów jelitowych (2 partie) i obecność bakterii z rodzaju *Salmonella* (2 partie).

Natomiast w przypadku wapna nawozowego wprowadzanego do obrotu zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Gospodarki pobrano do badań 9 próbek i w 2 partiach (22,2% pobranych próbek tych nawozów) stwierdzono niezgodności związane z: deklarowaną zawartością wapnia (1 partia) i granulacją (1 partia).

W grupie produktów nawozowych UE nieprawidłowości stwierdzono w 16 partiach, co stanowi 26,23% spośród pobranych do badań próbek tych produktów. Najwięcej nieprawidłowości wykazały badania laboratoryjne produktów kategorii PFC 7 produkt nawozowy mieszany, mocznik z inhibitorem – 6 partii, PFC 1(C) nawóz nieorganiczny, mocznik z inhibitorem – 3 partie oraz PFC 2 środek wapnujący – 3 partie.

We wszystkich 9 partiach mocznika stwierdzono niespełnienie wymagań jakościowych w zakresie zawartości inhibitora. W przypadku środków wapnujących PFC 2 niespełnienie wymagań dotyczyło liczby zubożniania.

Pobrano również 13 próbek produktów wprowadzanych do obrotu na zasadzie wzajemnego uznawania (art. 5). Nieprawidłowość dotycząca zawartości azotu stwierdzono w 3 partiach, potasu w 3 partiach, fosforu w 3 partiach i substancji organicznej w 2 partiach.

W wyniku przeprowadzonych kontroli wydano kontrolowanym podmiotom 219 zaleceń pokontrolnych, przy czym do 31.12.2025 r. potwierdzono zrealizowanie 155 z nich.

Na skontrolowane podmioty, na dzień 31.12.2025 r. nałożono w sumie 101 decyzji administracyjnych, w tym najwięcej, bo 53 decyzji dotyczyło kar pieniężnych na podstawie, art. 37, art. 37a i art. 37b ustawy z dnia 10 lipca 2007 r. o nawozach i nawożeniu na łączną kwotę 382 500,00 zł.

Pośród pozostałych wydanych decyzji 18 dotyczyło zakazu wprowadzania do obrotu, 12 nakazu usunięcia nieprawidłowości w wyznaczonym terminie oraz 10 nakazu wycofania z obrotu na podstawie art. 31 ustawy z dnia 10 lipca 2007 r. o nawozach i nawożeniu. Wydane decyzje wynikały z nieprawidłowości w zakresie spełniania wymagań jakościowych i wymagań w zakresie dopuszczalnych zanieczyszczeń, ale także z niespełnienia wymagań w zakresie oznakowania i warunków dotyczących wprowadzania do obrotu.

Dla produktów nawozowych UE wydano 1 decyzję zakazującą wprowadzania do obrotu na podstawie art. 85 ustawy z dnia 13 kwietnia 2016 r. o systemach oceny zgodności i nadzoru rynku, 1 decyzję nakazującą wycofanie z obrotu, o którym mowa w art. 84 tej ustawy oraz 2 postanowienia o zakazie udostępniania na 3 miesiące na podstawie art. 75 ust. 1 ustawy z dnia 13 kwietnia 2016 r. o systemach oceny zgodności i nadzoru rynku.

Na podstawie art. 32a ustawy o nawozach i nawożeniu wydano 35 decyzji o naliczeniu opłat za wykonywanie przez Inspekcję czynności kontrolnych i przeprowadzanie badań laboratoryjnych na łączną kwotę 26 349,19 zł. Natomiast na podstawie art. 74 ustawy o systemach oceny zgodności i nadzoru rynku wydano 5 postanowień dotyczących opłat związanych z badaniami na łączną kwotę 1 597,07 zł.

Wydano również 6 decyzji umarzających postępowanie zgodnie z art. 105 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 roku Kodeks postępowania administracyjnego z uwagi na bezprzedmiotowość postępowania.

Tabela 38. Zestawienie wydanych decyzji i kar w układzie rocznym

	Zalecenia pokontrolne		Rodzaj nałożonej decyzji			
	Liczba wydanych zaleceń pokontrolnych	Liczba zrealizowanych zaleceń pokontrolnych	Liczba wydanych decyzji zakazujących wprowadzenia do obrotu	Liczba wydanych decyzji nakazujących wycofanie z obrotu	Liczba wydanych decyzji nakazujących usunięcie nieprawidłowości	Liczba wydanych decyzji nakładających karę pieniężną
Kontrola w zakresie wprowadzania do obrotu nawozów, środków wspomagających uprawę roślin, produktów pofermentacyjnych i produktów nawozowych UE						
SUMA	219	155	19	11	12	53

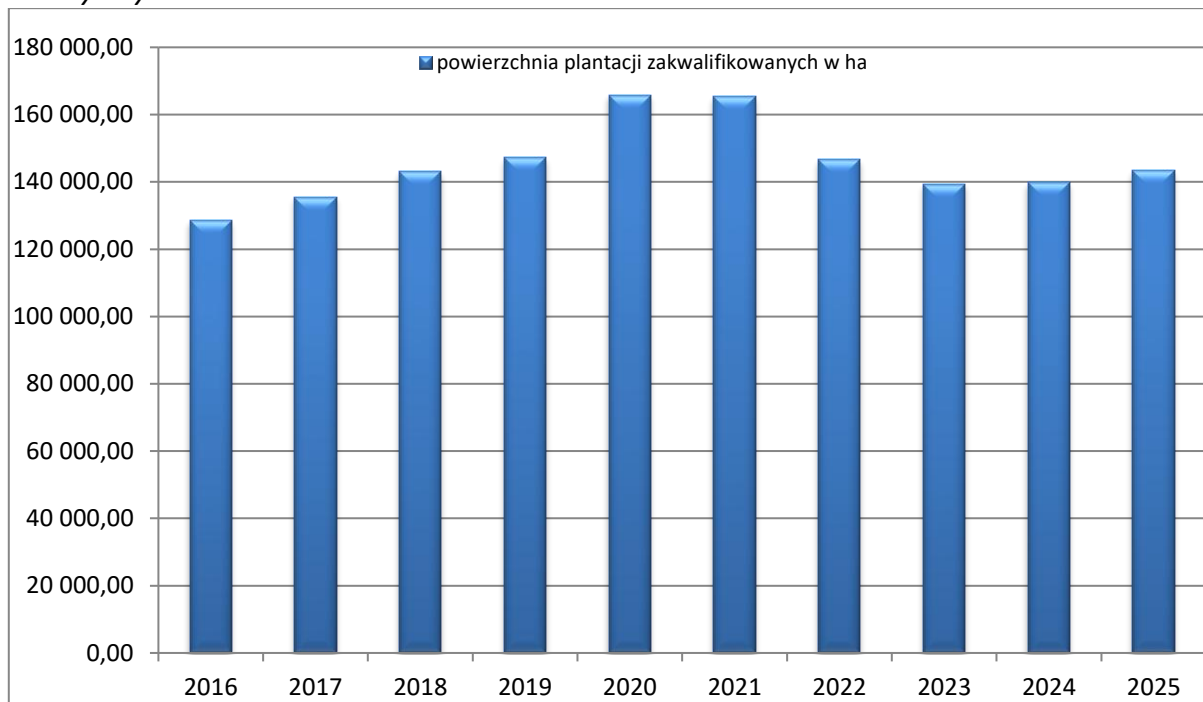
3. OCENA I KONTROLA MATERIAŁU SIEWNEGO

3.1. Ocena polowa materiału siewnego roślin rolniczych i roślin warzywnych

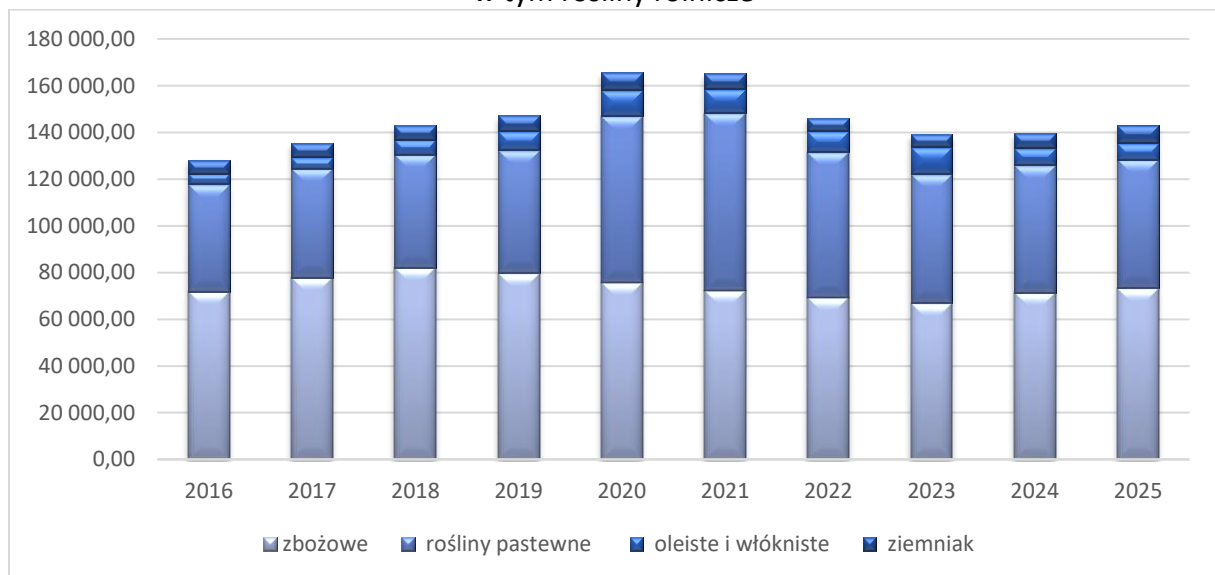
Tabela 1. Powierzchnia upraw plantacji nasiennych zakwalifikowanych w ocenie polowej w latach 2016–2025

Grupa roślin	Powierzchnia (w ha) zakwalifikowanych plantacji nasiennych w kraju, w poszczególnych latach										wzrost /spadek (-) w %	
	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2025/2016	2025/2024
Rośliny rolnicze razem w tym:	128 405,6	135 512,0	143 037,9	147 192,1	165 790,3	165 417,6	146 583,5	139 276,4	139 870,2	143 456,8	11,7	2,6
zbożowe	71 974,3	77 774,6	82 271,2	79 830,9	75 574,5	72 198,1	69 311,2	66 974,2	71 351,0	73 499,6	2,1	3,0
rośliny pastewne w tym:	45 849,2	46 844,7	48 354,8	52 647,6	71 438,6	76 083,2	62 430,5	55 145,8	54 674,6	54 895,5	19,7	0,4
-bobowate grubonasienne	13 405,3	12 195,6	8 770,1	9 673,1	11 960,6	12 604,9	12 134,7	11 360,0	16 429,4	14 173,1	5,7	-13,7
-bobowate drobnonasienne	3 814,2	5 601,8	5 862,5	4 855,6	4 627,9	4 511,5	5 559,9	5 978,9	7 425,0	9 723,3	154,9	31,0
-wiechlinowate	16 510,7	22 137,8	24 839,9	25 688,9	32 062,9	33 651,1	28 718,8	22 536,4	19 834,6	17 117,4	3,7	-13,7
-inne gatunki	12 119,0	6 909,6	8 882,3	12 430,0	22 787,2	25 315,8	16 017,2	15 270,5	10 985,6	13 881,7	14,5	26,4
burak cukrowy i pastewny:	197,1	124,4	91,5	47,3	137,3	175,5	168,8	211,4	254,1	244,6	24,1	-3,7
oleiste i włókniste	4 508,4	4 807,4	6 201,6	7 917,5	11 142,4	10 270,9	8 833,3	11 454,1	7 312,4	7 122,7	58,0	-2,6
ziemniak	5 876,6	5 960,8	6 118,8	6 748,7	7 497,4	6 689,9	5 839,5	5 491,0	6 278,2	7 694,5	30,9	22,6
Rośliny warzywne razem:	18,7	28,5	28,3	32,1	24,2	48,0	15,5	72,1	24,9	35,0	87,1	40,5
O G Ó Ł E M:	128 424,3	135 540,5	143 066,2	147 214,2	165 814,5	165 465,5	146 598,8	139 348,5	139 895,1	143 491,8	11,7	2,6

Wykres 1. Zakwalifikowana powierzchnia (w ha) plantacji nasiennych roślin rolniczych i warzywnych w latach 2016 – 2025

w tym rośliny rolnicze

W roku sprawozdawczym, w porównaniu do roku poprzedniego nastąpił 2,6% wzrost zakwalifikowanej powierzchni plantacji nasiennych.

Natomiast na przestrzeni ostatniego dziesięciolecia (w stosunku do roku 2016) zanotowano wzrost powierzchni o 11,7 %.

W 2025 r. w porównaniu z rokiem poprzednim wzrosła powierzchnia zakwalifikowanych plantacji nasiennych w następujących grupach:

- rośliny bobowate drobnonasienne - 31,0%
- ziemniak - 22,6%
- rośliny zbożowe - 3,0 %
- inne gatunki rolnicze - 26,4.

Największy spadek powierzchni w porównaniu do roku poprzedniego zanotowano w grupie roślin bobowatych drobnonasiennych o 13,7% oraz w grupie traw, również o 13,7%.

Jak przedstawia tabela 2., w 2025 r. ogółem oceniono 20 152 plantacje nasienne roślin rolniczych o łącznej powierzchni 149 169,9 ha, z czego zakwalifikowano 19 336 plantacji o powierzchni 143 456,8 ha. Średnia wielkość plantacji wyniosła 7,4 ha.

Dominującą powierzchnię wśród plantacji nasiennych roślin rolniczych, tak jak w latach poprzednich stanowiły rośliny zbożowe 75 447,5 ha, w tym pszenica zwyczajna ozima, reprodukowana na powierzchni 28 147,5 ha. Rośliny pastewne zajmowały powierzchnię 58 056,3 ha, w tym wiechlinowate 18 175,1 ha.

W roku sprawozdawczym objętych oceną zostało 21 plantacji nasiennych roślin warzywnych o łącznej powierzchni 41,0 ha.

Tabela 2. Wyniki oceny polowej plantacji nasiennych w 2025 r

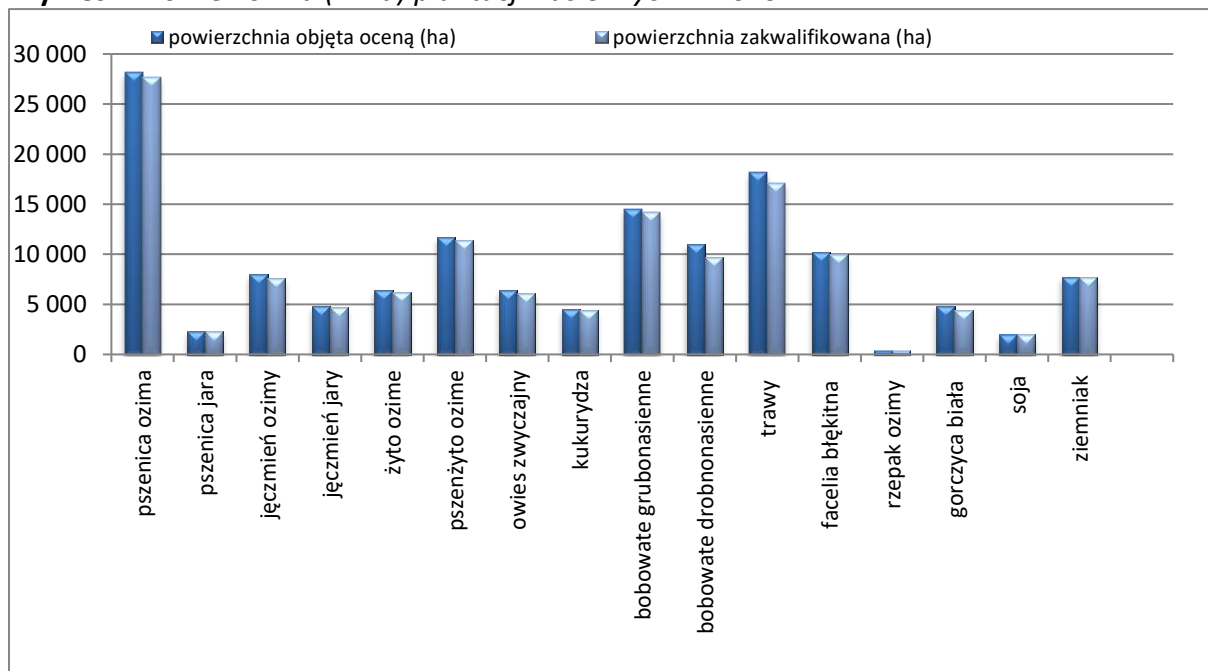
Grupa roślin	Objęto oceną		Zakwalifikowano		Zdyskwalifikowano			Średnia wielkość plantacji
	plantacji	ha	plantacji	ha	plantacji	ha	%*	ha
Razem rośliny rolnicze, w tym:	20 152	149 169,9	19 336	143 456,8	816	5 713,1	3,8	7,4
1. zbożowe, w tym:	6 620	75 447,5	6 443	73 499,6	177	1 948,0	2,6	11,4
pszenica zwyczajna ozima	2 135	28 147,5	2 102	27 668,6	33	479,0	1,7	13,2
pszenica zwyczajna jara	256	2 304,4	251	2 263,8	5	40,5	1,8	9,0
pszenica orkisz ozima	3	48,8	3	48,8	0	0,0	0,0	16,3
pszenica orkisz jara	4	28,6	2	14,0	2	14,6	51,0	7,2
pszenica twarda	3	22,4	3	22,4	0	0,0	0,0	7,5
jęczmień ozimy	693	7 954,3	665	7 627,4	28	326,9	4,1	11,5
jęczmień jary	507	4 809,7	492	4 712,5	15	97,2	2,0	9,5
żyto ozime	414	6 369,7	398	6 203,7	16	166,0	2,6	15,4
żyto jare	32	416,0	31	394,4	1	21,6	5,2	13,0
pszenżyto ozime	1 042	11 722,3	1 020	11 382,5	22	339,8	2,9	11,2
pszenżyto jare	112	1 287,9	109	1 249,1	3	38,8	3,0	11,5
owies nagoziarnisty	11	66,3	11	66,3	0	0,0	0,0	6,0
owies zwyczajny w tym: bizantyjski	675	6 389,6	644	6 082,9	31	306,7	4,8	9,5
owies szorstki (owsik)	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0
gryka	193	1 310,9	188	1 296,5	5	14,4	1,1	6,8
proso	9	48,8	9	48,4	0	0,4	0,8	5,4

kukurydza	531	4 520,6	515	4 418,5	16	102,1	2,3	8,5
2. pastewne, w tym:	9 657	58 056,3	9 087	54 895,5	570	3 160,9	5,4	6,0
bobowate grubonasienne	1 792	14 527,9	1 736	14 173,1	56	354,8	2,4	8,1
bobowate drobnonasienne	1 677	10 970,7	1 494	9 723,3	183	1 247,4	11,4	6,5
wiechlinowate	3 672	18 175,1	3 408	17 117,4	264	1 057,8	5,8	4,9
inne rolnicze, w tym:	2 516	14 382,6	2 449	13 881,7	67	500,9	3,5	5,7
rzodkiew oleista	333	4 136,4	321	3 882,2	12	254,2	6,1	12,4
facelia błękitna	2 180	10 236,2	2 126	9 999,4	54	236,9	2,3	4,7
3. burak cukrowy i pastewny	167	249,1	161	244,6	6	4,5	1,8	1,5
4. oleiste i włókniste, w tym:	1 048	7 674,5	997	7 122,7	51	551,8	7,2	7,3
rzepak ozimy	38	420,4	36	383,0	2	37,4	8,9	11,1
rzepak jary	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0
gorczyca biała	590	4 836,4	547	4 373,6	43	462,9	9,6	8,2
soja	313	1 980,7	312	1 971,6	1	9,1	0,5	6,3
konopie	73	186,0	70	183,6	3	2,4	1,3	2,5
pozostałe	34	250,9	32	210,9	2	40,0	15,9	7,4
5. ziemniak	2 660	7 742,5	2 648	7 694,5	12	48,0	0,6	2,9
Razem rośliny warzywne, w tym:	21	41,0	17	35,0	4	6,0	14,6	2,0
cebulowe	2	2,0	2	2,0	0	0,0	0,0	1,0
dyniowate	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0
psiankowate	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0
bobowate	3	7,6	3	7,6	0	0,0	0,0	2,5
liściowe	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0
kapustne i rzepowate	12	25,1	8	19,1	4	6,0	23,8	2,1
korzeniowe	1	1,6	1	1,6	0	0,0	0,0	1,6
pozostałe	3	4,7	3	4,7	0	0,0	0,0	1,6
Razem rolnicze i warzywne	20 173	149 210,9	19 353	143 491,8	820,0	5 719,0	3,8	7,4

Objaśnienie:

* - udział powierzchni zdyskwalifikowanej w powierzchni ogólnej

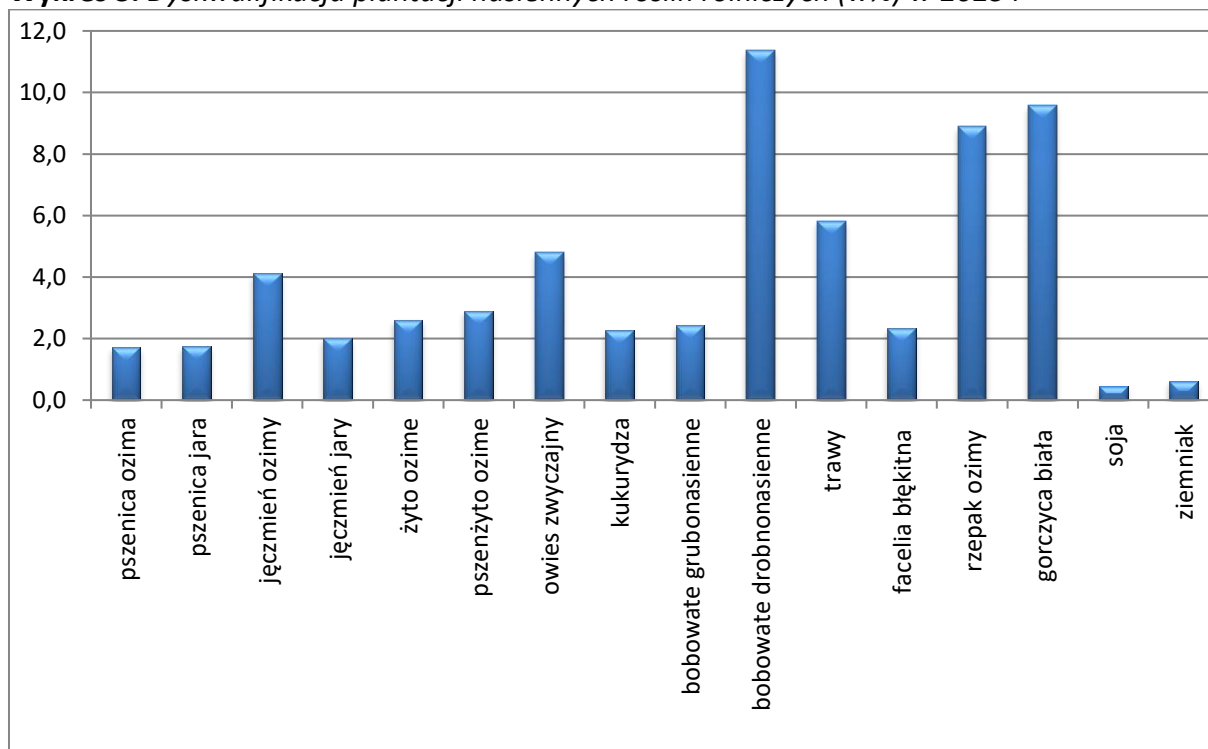
Wykres 2. Powierzchnia (w ha) plantacji nasiennych w 2025 r

3.1.1. Dyskwalifikacje w ocenie polowej roślin rolniczych

W 2025 roku zdyskwalifikowanych zostało 816 plantacji nasiennych roślin rolniczych o łącznej powierzchni 5 713,1 ha, co stanowi 3,8% powierzchni objętej oceną.

Wykres 3. Dyskwalifikacja plantacji nasiennych roślin rolniczych (w%) w 2025 r

3.1.2. Plantacje nasienne roślin rolniczych i warzywnych w poszczególnych województwach

Tabela 3. Wyniki oceny polowej plantacji nasiennych w poszczególnych województwach w 2025 r

Województwo		Objęto oceną		Zakwalifikowano		Zdyskwalifikowano			Średnia wielkość plantacji
		plantacji	ha	plantacji	ha	plantacji	ha	%*	
dolnośląskie	Σ	1 556	13 164,6	1 490	12 779,5	66	385	2,9	8,5
	U	195	2 032,1	186	1 941,2	9	91	4,5	10,4
	A	1 361	11 133	1 304	10 838	57	294	2,6	8,2
kujawsko-pomorskie	Σ	1 549	12 375,4	1 506	12 107,2	43	268	2,2	8,0
	U	709	4 953,8	703	4 916,2	6	38	0,8	7,0
	A	840	7 421,6	803	7 191,0	37	231	3,1	8,8
lubelskie	Σ	2 278	7 376,8	2 161	7 092,6	117	284	3,9	3,2
	U	531	1 826,2	515	1 790,9	16	35	1,9	3,4
	A	1 747	5 550,7	1 646	5 301,7	101	249	4,5	3,2
lubuskie	Σ	403	5 427,8	385	5 138,7	18	289	5,3	13,5
	U	140	1 953,2	140	1 916,0	0	37	1,9	14,0
	A	263	3 474,6	245	3 222,7	18	252	7,2	13,2
łódzkie	Σ	2 374	7 869,5	2 298	7 619,0	76	251	3,2	3,3
	U	294	1 513,1	284	1 492,6	10	20	1,4	5,1
	A	2 080	6 356,4	2 014	6 126,4	66	230	3,6	3,1
małopolskie	Σ	242	1 431,7	234	1 380,7	8	51	3,6	5,9
	U	69	495,9	66	465,1	3	31	6,2	7,2
	A	173	935,8	168	915,6	5	20	2,2	5,4
mazowieckie	Σ	1 020	5 190,4	966	5 006,8	54	184	3,5	5,1
	U	237	1 148,9	229	1 116,7	8	32	2,8	4,8
	A	783	4 041,5	737	3 890,2	46	151	3,7	5,2
opolskie	Σ	753	8 647,9	742	8 483,9	11	164	1,9	11,5
	U	273	3 472,1	272	3 424,8	1	47	1,4	12,7
	A	480	5 175,7	470	5 059,1	10	117	2,3	10,8
podkarpackie	Σ	448	1 747,3	420	1 687,3	28	60	3,4	3,9
	U	95	685,8	94	675,9	1	10	1,4	7,2
	A	353	1 061,5	326	1 011,4	27	50	4,7	3,0
podlaskie	Σ	395	1 280,8	374	1 233,3	21	48	3,7	3,2
	U	231	676,7	226	669,4	5	7	1,1	2,9
	A	164	604,1	148	563,9	16	40	6,7	3,7
pomorskie	Σ	1 680	14 419,3	1 615	13 761,3	65	658	4,6	8,6
	U	822	4 132,3	817	4 109,2	5	23	0,6	5,0
	A	858	10 287,0	798	9 652,1	60	635	6,2	12,0
śląskie	Σ	366	2 300,1	348	2 202,1	18	98	4,3	6,3
	U	65	442,0	65	434,9	0	7	1,6	6,8

	A	301	1 858,1	283	1 767,1	18	91	4,9	6,2
świętokrzyskie	Σ	1 026	3 941,6	980	3 780,5	46	161	4,1	3,8
	U	96	415,5	95	412,4	1	3	0,8	4,3
	A	930	3 526,1	885	3 368,1	45	158	4,5	3,8
warmińsko-mazurskie	Σ	1 610	23 234,2	1 508	21 972,4	102	1 262	5,4	14,4
	U	419	4 118,0	413	3 942,4	6	176	4,3	9,8
	A	1 191	19 116,1	1 095	18 030,0	96	1 086	5,7	16,1
wielkopolskie	Σ	2 819	25 130,2	2 750	24 455,9	69	674	2,7	8,9
	U	791	4 613,5	775	4 483,7	16	130	2,8	5,8
	A	2 028	20 517	1 975	19 972	53	544	3	10,1
zachodniopomorskie	Σ	1 654	15 673,3	1 576	14 790,8	78	882	5,6	9,5
	U	783	4 479,5	773	4 401,5	10	78	1,7	5,7
	A	871	11 193,7	803	10 389,3	68	804	7,2	12,9
RAZEM:	Σ	20 173	149 210,9	19 353	143 491,8	820	5 719	3,8	7,4
	U	5 750	36 958,6	5 653	36 192,8	97	766	2,1	6,4
	A	14 423	112 252,3	13 700	107 299,05	723	4 953	4,4	7,8

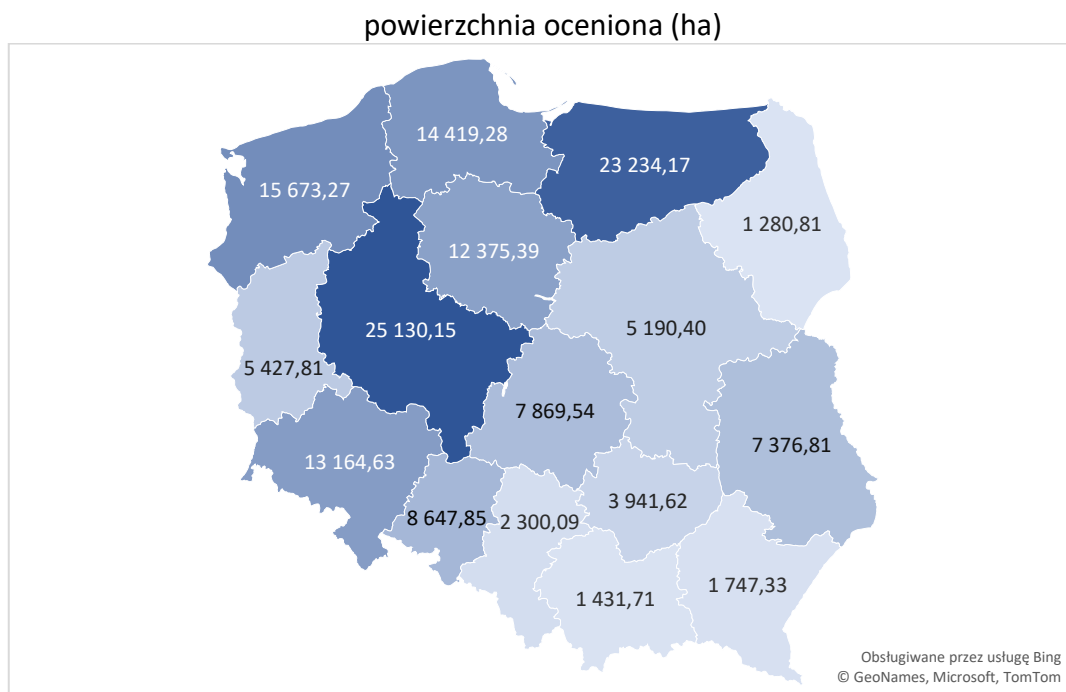
Objaśnienia:

* - udział powierzchni zdyskwalifikowanej w powierzchni ogółem

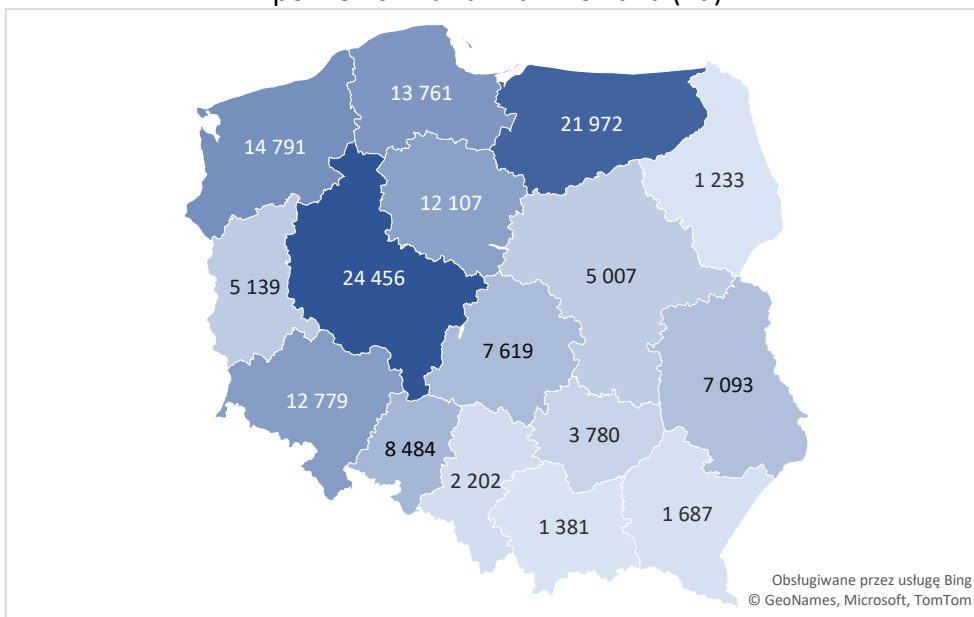
U - plantacje ocenione przez kwalifikatorów urzędowych

A - plantacje ocenione przez kwalifikatorów akredytowanych

Wykres 4. Plantacje nasienne poddane ocenie polowej oraz zakwalifikowane w poszczególnych województwach w 2025 r.

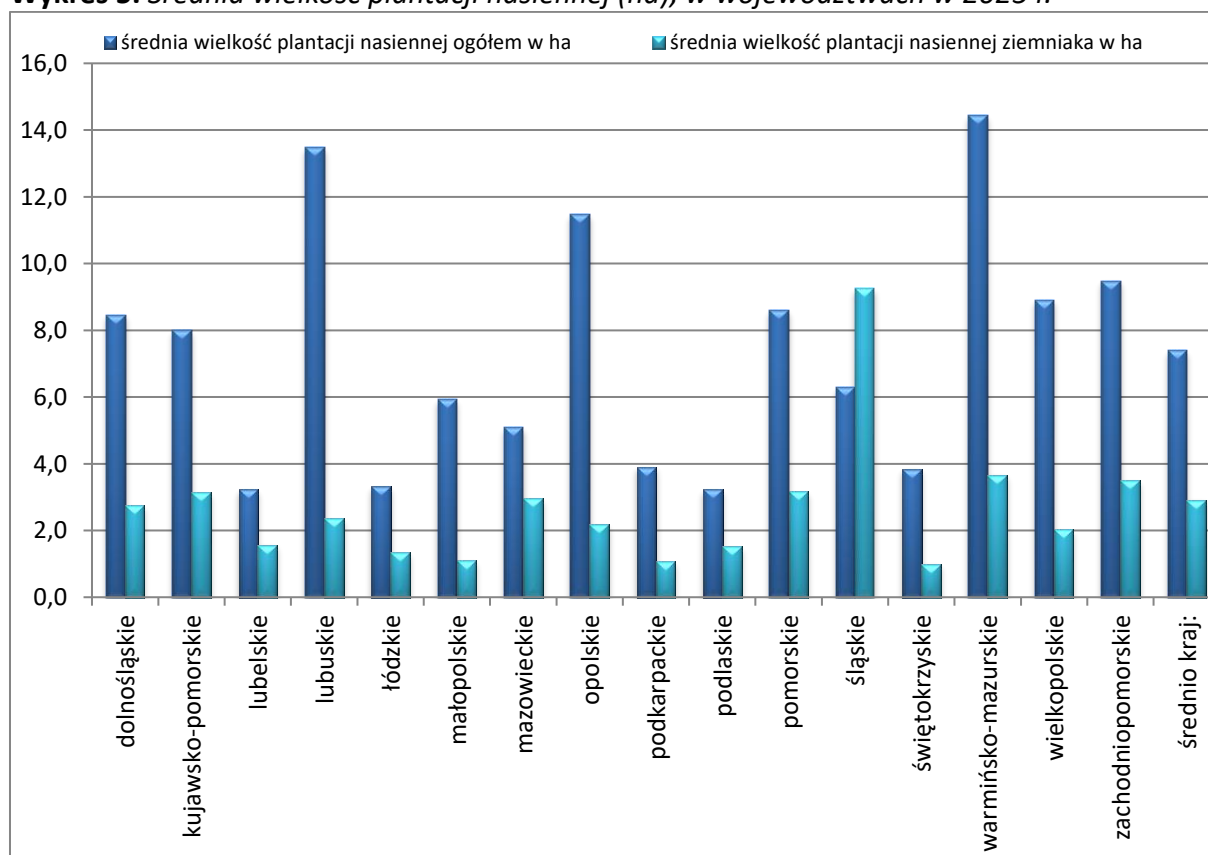

powierzchnia zakwalifikowana (ha)

W 2025 r. produkcja nasienna na największej powierzchni, ponad 25 tys. ha, była prowadzona w województwie wielkopolskim. Kolejne miejsca pod względem powierzchni upraw nasiennych zajmują województwa: warmińsko-mazurskie, zachodnio-pomorskie, pomorskie, dolnośląskie, kujawsko-pomorskie oraz opolskie.

Wykres 5. Średnia wielkość plantacji nasiennej (ha), w województwach w 2025 r.

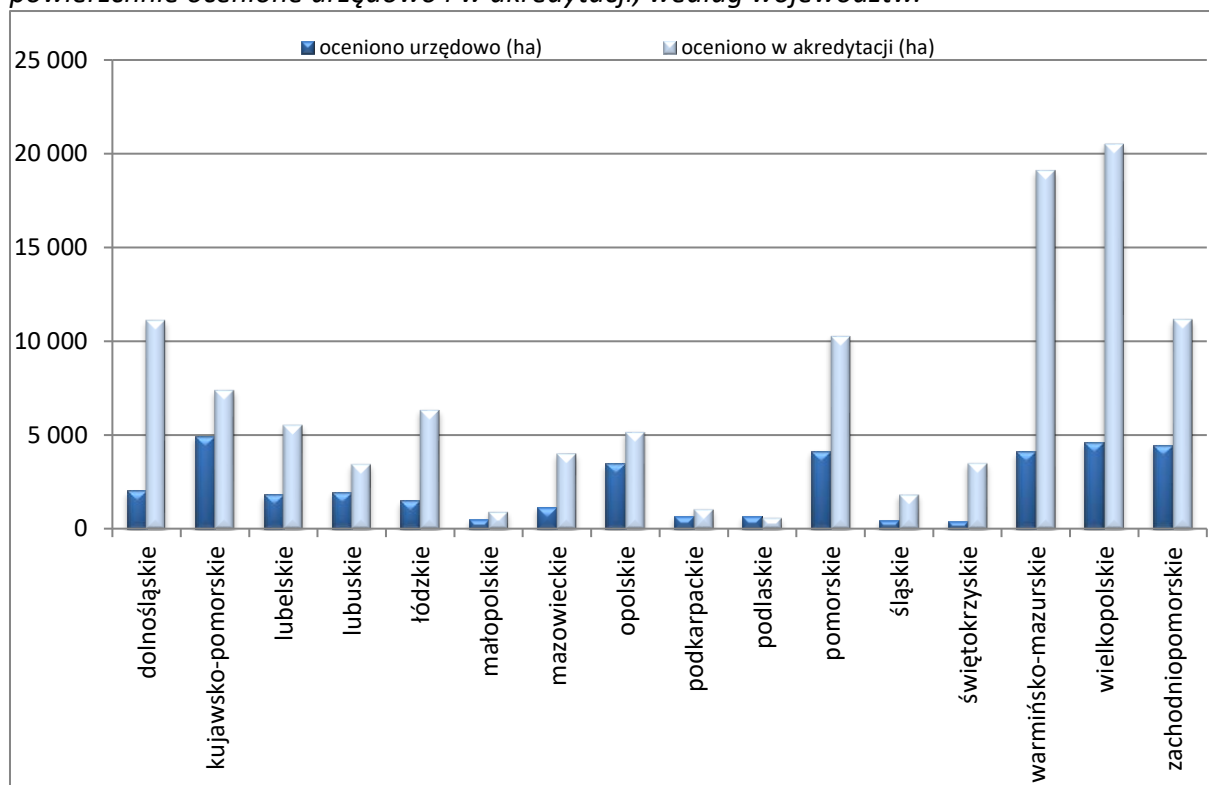

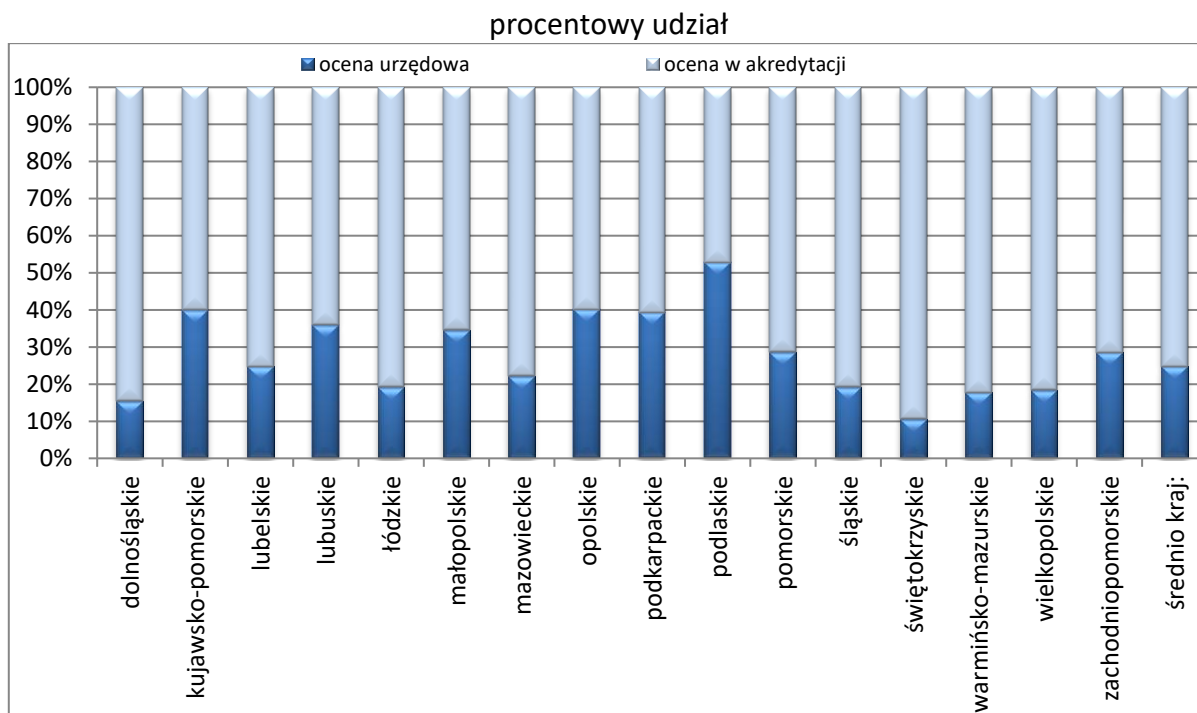
Średnia wielkość plantacji nasiennych w kraju w 2025 r. wyniosła 7,4 ha i praktycznie od kilku lat utrzymuje się na tym samym poziomie. Średnia ta została przekroczona (wykres 5.) w województwach: warmińsko-mazurskim, lubuskim, opolskim, zachodniopomorskim, dolnośląskim, wielkopolskim, pomorskim, śląskim i kujawsko-pomorskim.

Najbardziej rozdrobniona produkcja nasiennej pod względem średniej powierzchni plantacji nasiennej, podobnie jak w latach poprzednich, wystąpiła w województwach: lubelskim, łódzkim, podlaskim, podkarpackim i świętokrzyskim.

Kwalifikatorzy akredytowani przeprowadzili ocenę połową 75,2% powierzchni plantacji nasiennych ocenionych w 2025 r., co szczegółowo przedstawia tabela 3. oraz wykres 6.

Wykres 6. Ocena plantacji nasiennych roślin rolniczych i warzywnych w 2025 r., z rozbiem na powierzchnie ocenione urzędowo i w akredytacji, według województw.

3.1.3. Ponowna ocena polowa

W 2025 roku złożono 7 wniosków o dokonanie ponownej oceny polowej plantacji nasiennych. Wnioski dotyczyły 5 plantacji gorczycy białej i 2 plantacji facelii błękitnej. W ponownej ocenie 4 plantacje gorczycy białej zdyskwalifikowano, a 1 plantacja została częściowo zakwalifikowana.

Wnioski o ponowną ocenę facelii błękitnej nie zostały rozpoznane z uwagi na niedochowanie przez podmiot wymogu formalnego związanego z terminem złożenia wniosku o ponowną ocenę polową.

3.2. Ocena sadzeniaków ziemniaka

3.2.1. Ocena polowa plantacji nasiennych ziemniaka

Tabela 4. oraz wykresy 7. i 8. przedstawiają wielkość oraz strukturę produkcji nasiennej ziemniaka w 2025 r. w poszczególnych województwach.

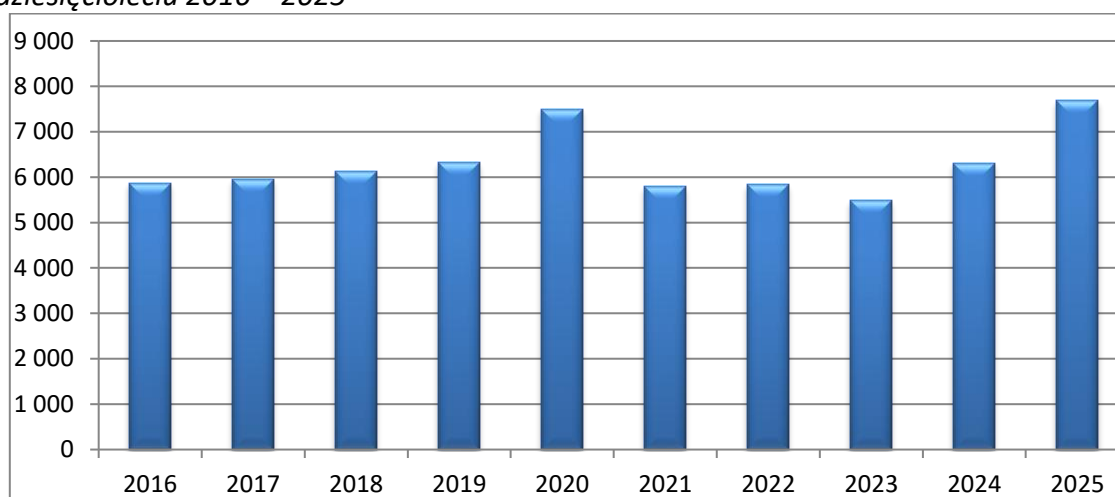
Tabela 4. Wyniki oceny polowej plantacji nasiennych ziemniaka w poszczególnych województwach 2025 r.

Województwo	Objęto oceną		Zakwalifikowano		Zdyskwalifikowano			średnia wielkość plantacji w ha
	liczba plantacji	ha	liczba plantacji	ha	liczba plantacji	ha	%*	
dolnośląskie	5	13,7	5	13,7	0	0,0	0,0	2,7
kujawsko-pomorskie	349	1 094,9	345	1 070,5	4	24,4	2,2	3,1
lubelskie	102	159,8	99	151,0	3	8,9	5,5	1,6
lubuskie	15	35,5	15	35,5	0	0,0	0,0	2,4
łódzkie	68	90,9	68	90,9	0	0,0	0,0	1,3

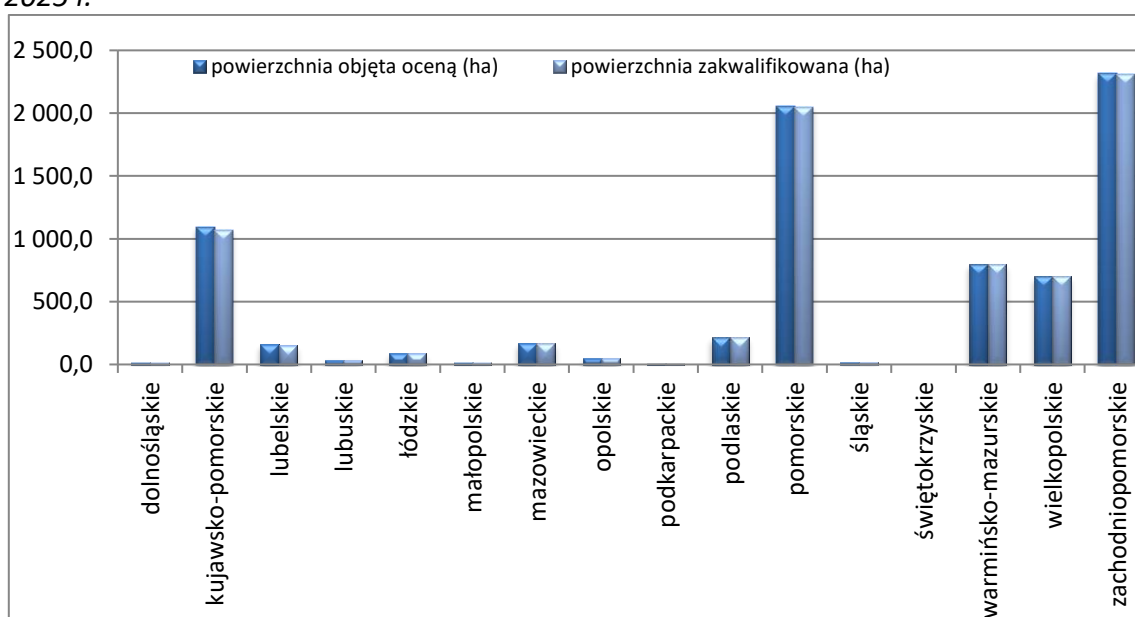
małopolskie	16	17,5	16	17,5	0	0,0	0,0	1,1
mazowieckie	57	168,9	57	168,9	0	0,0	0,0	3,0
opolskie	23	50,1	23	50,1	0	0,0	0,0	2,2
podkarpackie	7	7,5	7	7,5	0	0,0	0,0	1,1
podlaskie	139	212,5	139	212,5	0	0,0	0,0	1,5
pomorskie	650	2 057,0	648	2 048,9	2	8,2	0,4	3,2
śląskie	2	18,5	2	18,5	0	0,0	0,0	9,3
świętokrzyskie	2	2,0	2	2,0	0	0,0	0,0	1,0
warmińsko-mazurskie	218	799,1	218	799,1	0	0,0	0,0	3,7
wielkopolskie	346	700,3	346	700,2	0	0,1	0,0	2,0
zachodniopomorskie	661	2 314,2	658	2 307,8	3	6,5	0,3	3,5
OGÓŁEM:	2 660	7 742,5	2 648	7 694,5	12	48,0	0,6	2,9

* - udział powierzchni zdyskwalifikowanej w powierzchni ogółem

Wykres 7. Zakwalifikowana powierzchnia plantacji nasiennych ziemniaka w ha, w dziesięcioleciu 2016 – 2025

Wykres 8. Ocena polowa plantacji nasiennych ziemniaka w poszczególnych województwach w 2025 r.

3.2.2. Ocena weryfikacyjna sadzeniaków ziemniaka

Tabela 5. Wyniki oceny weryfikacyjnej plantacji nasiennych ziemniaka w poszczególnych województwach w 2025 r.

Województwo	Oceną objęto		Zakwalifikowan		Zdegradowano				Zdyskwalifikowano		
	ogółem		o		z urzędu		na wnioszek				
	prób	ha	prób	ha	prób	ha	prób	ha	prób	ha	%*
dolnośląskie	5	13,7	5	13,7	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0,0
kujawsko-pomorskie	345	1 070,5	309	996,5	17	35,9	0	0,0	19	38,1	3,6
lubelskie	99	151,0	84	134,9	1	1,1	0	0,0	14	15,0	9,9
lubuskie	15	35,5	15	35,5	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0,0
łódzkie	68	90,8	66	86,6	0	0,0	0	0,0	2	4,2	4,6
małopolskie	16	18,0	14	15,5	1	1,5	0	0,0	1	1,0	5,6
mazowieckie	57	168,9	37	132,0	2	2,9	0	0,0	18	34,1	20,2
opolskie	23	50,1	18	44,1	0	0,0	0	0,0	5	6,0	12,0
podkarpackie	7	7,5	6	6,5	0	0,0	0	0,0	1	1,0	13,3
podlaskie	139	212,5	97	154,6	9	14,6	12	6,2	21	37,2	17,5
pomorskie	644	2 031,3	526	1 723,5	112	279,8	0	0,0	6	28,0	1,4
śląskie	2	18,5	2	18,5	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0,0
świętokrzyskie	2	2,0	2	2,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0,0
warmińsko-mazurskie	218	796,9	181	656,6	11	48,9	2	1,8	24	89,6	11,2
wielkopolskie	346	700,2	313	631,9	15	24,5	0	0,0	18	43,8	6,3
zachodniopomorskie	657	2 305,8	561	2 060,8	79	206,9	0	0,0	17	38,1	1,7
kraj ogółem	2 643	7 673,2	2 236	6 713,2	247	616,1	14	8,0	146	336,1	4,4

*- stosunek powierzchni zdyskwalifikowanej do powierzchni ogółem

Ocena weryfikacyjna w 2024 roku, w zależności od kategorii sadzeniaków ziemniaka obejmowała badanie:

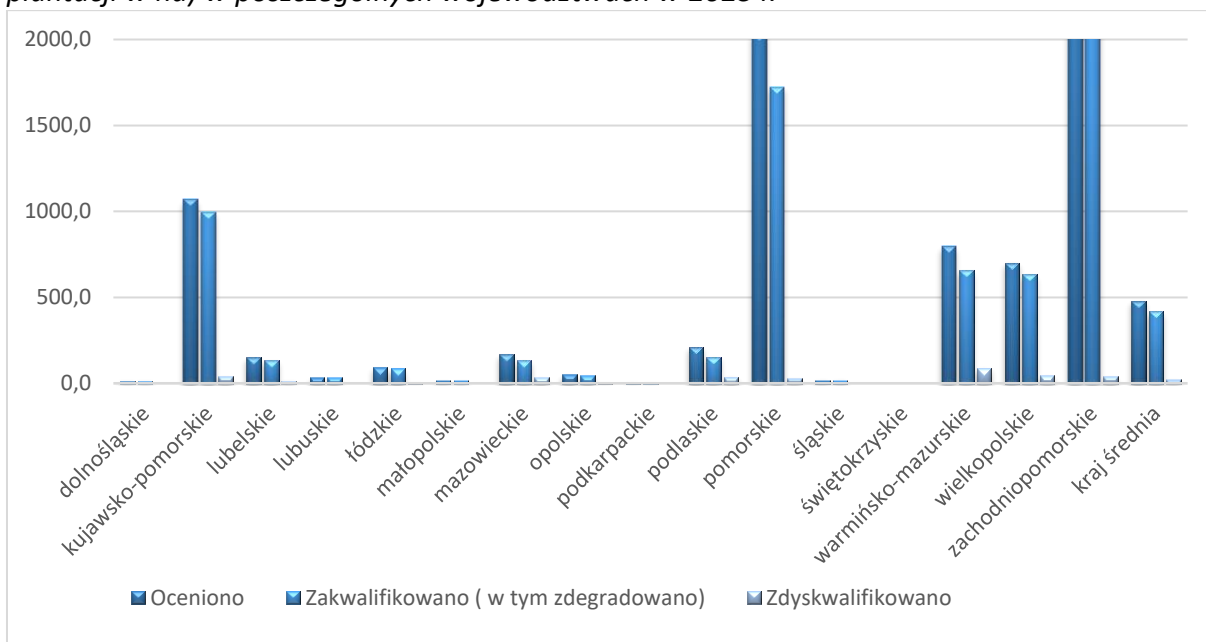
- 6 wirusów PLRV, PVY, PVM, PVA, PVX, PVS w przypadku sadzeniaków ziemniaka kategorii przedbazowy,
- 4 wirusów PLRV, PVY, PVM, PVS w kategorii bazowy
- 2 wirusów PVY, PVM dla sadzeniaków ziemniaka kategorii kwalifikowany.

Oceni weryfikacyjnej poddano 2 643 próby pobranych z plantacji nasiennych, z czego:

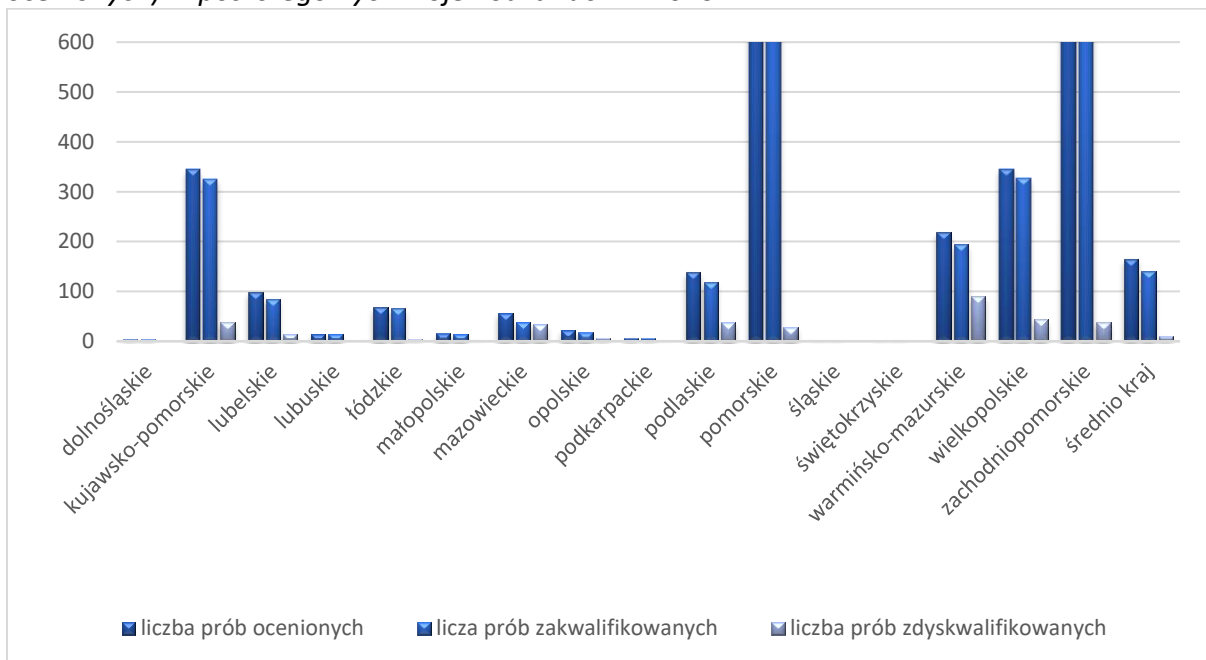
- zakwalifikowano w takiej samej klasie jak w ocenie polowej 2 236 prób,
- zakwalifikowano i jednocześnie zdegradowano do niższej klasy z urzędu 247 prób oraz
- zdegradowano 14 prób pobranych z plantacji kategorii elitarny na wniosek podmiotu do unijnej klasy B, ze względu na ponadnormatywne występowanie wirusów PVA, PVX oraz PVS,
- zdyskwalifikowano 146 prób, które nie spełniały minimalnych wymagań dla sadzeniaków ziemniaka.

W przypadku 5 plantacji sadzeniaków ziemniaka zakwalifikowanych w ocenie polowej, w związku z rezygnacją wnioskodawcy nie wykonano oceny weryfikacyjnej.

Wykres 9. Ocena weryfikacyjna plantacji nasiennych ziemniaka (powierzchnia ocenionych plantacji w ha) w poszczególnych województwach w 2025 r.

Wykres 10. Ocena weryfikacyjna plantacji nasiennych ziemniaka (liczba plantacji – prób ocenionych) w poszczególnych województwach w 2025 r.

3.2.3. Ponowna ocena weryfikacyjna sadzeniaków ziemniaka

W 2025 r. 73 wnioskodawców złożyło 166 wniosków o przeprowadzenie ponownej oceny weryfikacyjnej. Wykonano ponowną ocenę sadzeniaków ziemniaka pochodzących ze 158 plantacji. Badania prowadzono w Centralnym Laboratorium Głównego Inspektoratu Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Oddziałach Centralnego Laboratorium w Poznaniu, Kielcach i Rzeszowie.

Po ponownej ocenie przywrócony został stopień kwalifikacji dla sadzeniaków ziemniaka kategorii:

- Przedbazowy – 17 plantacji,
- Bazowy Klasa S – 8 plantacji,
- Bazowy Klasa SE – 13 plantacji,
- Bazowy Klasa E – 26 plantacji,
- Kwalifikowany Klasa A – 41 plantacje,
- Kwalifikowany Klasa B – 2 plantacje.

Zdegradowano 26 plantacji kategorii elitarny i 1 plantację kategorii kwalifikowany.

Utrzymano dyskwalifikowację 15 plantacji kategorii elitarny oraz 15 plantacji nasiennych kategorii kwalifikowany.

Z 4 pozostałych wniosków:

- w 1 przypadkach odstąpiono od oceny ze względu na niedochowanie terminu do złożenia wniosku, oraz
- w 3 przypadkach wnioskodawcy zrezygnowali z ponownej oceny.

3.2.4. Ocena cech zewnętrznych sadzeniaków ziemniaka

Tabela 6. Ocena cech zewnętrznych sadzeniaków ziemniaka w poszczególnych województwach w 2025 r.

Województwo	Liczba ocenionych partii	Masa ocenionych partii (t)	Średnia wielkość partii (t)
dolnośląskie	0	0,0	0,0
kujawsko-pomorskie	1 219	20 988,3	17,2
lubelskie	282	2 781,3	9,9
lubuskie	51	605,4	11,9
łódzkie	88	701,9	8,0
małopolskie	32	198,5	6,2
mazowieckie	69	2 160,5	31,3
opolskie	54	805,5	14,9
podkarpackie	15	122,0	8,1
podlaskie	213	3 914,3	18,4
pomorskie	2 189	39 729,7	18,1
śląskie	13	133,0	10,2
świętokrzyskie	2	23,3	11,7
warmińsko-mazurskie	674	15 568,4	23,1
wielkopolskie	763	12 035,6	15,8
zachodniopomorskie	2 285	56 376,0	24,7
OGÓŁEM:	7 949	156 143,7	19,6

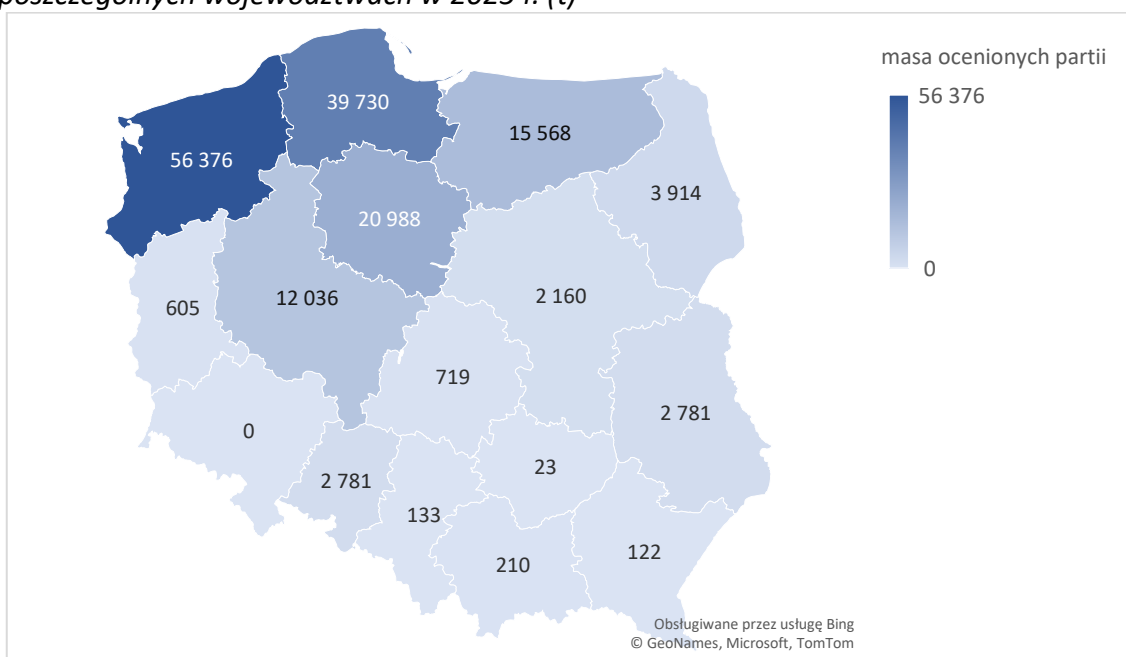
W roku sprawozdawczym ocenę cech zewnętrznych prowadzili kwalifikatorzy urzędowi i akredytowani. Udział partii ocenionych w akredytacji to 27,8% wszystkich ocenionych partii.

W ocenie urzędowej zdyskwalifikowano 6 partii o masie 28,4 tony.

Tabela 7. Ocena cech zewnętrznych sadzoniaków ziemniaka w poszczególnych województwach z podziałem na ocenę urzędową i akredytowaną w 2025 r

Województwo	Ocena cech zewnętrznych sadzoniaków					
	urzędowa			akredytowana		
	Liczba ocenionych partii	Masa ocenionych partii (ton)	Średnia wielkość partii (t)	Liczba ocenionych partii	Masa ocenionych partii (t)	Średnia wielkość partii (t)
dolnośląskie	0	0	0	0	0	0,0
kujawsko-pomorskie	731	14 293	14 293	488	6 695,0	13,7
lubelskie	282	2 781	2 781	0	0,0	0,0
lubuskie	51	605,4	11,9	0	0,0	0,0
łódzkie	88	701,9	8,0	0	0,0	0,0
małopolskie	32	198,5	6,2	0	0,0	0,0
mazowieckie	54	1 583,0	29,3	15	577,5	38,5
opolskie	35	593,9	17,0	19	211,6	11,1
podkarpackie	15	122,0	8,1	0	0,0	0,0
podlaskie	53	806	15,2	160	3 108	19,4
pomorskie	1 524	25 813	16,9	665	13 916,4	20,9
śląskie	13	133,0	10,2	0	0,0	0,0
świętokrzyskie	2	23,3	11,7	0	0	0,0
warmińsko-mazurskie	674	15 568,4	23,1	0	0,0	0,0
wielkopolskie	539	8 073,4	15,0	224	3 962,2	17,7
zachodniopomorskie	1 645	37 119,0	22,6	640	19 257,0	30,1
OGÓŁEM:	5 738	108 416	18,9	2 211	47 728	21,6

Wykres 11. Masa partii sadzoniaków ziemniaka ocenionych w ocenie cech zewnętrznych w poszczególnych województwach w 2025 r. (t)

3.2.5. Udział odmian ziemniaka w strukturze produkcji nasiennej

W 2025 r. łącznie wytwarzano sadzeniaki ziemniaka 206 odmian.

Plantacje o łącznej powierzchni dla odmiany powyżej 100 ha obsadzone zostały 21 odmianami na 1 173 plantacjach nasiennych o łącznej powierzchni 3 664,9 ha, co stanowiło 58% ogólnej powierzchni plantacji nasiennych ziemniaka.

Tabela 8. *Udział plantacji odmian, o łącznej powierzchni plantacji powyżej 100 ha, w 2025 r.*

Odmiana	Liczba plantacji	Powierzchnia plantacji (ha)
Innovator	156	742,8
Colomba	63	289,2
Vineta	126	241,0
Eurostarch	71	229,6
Edison	81	214,4
Zuzanna	69	212,0
Fontane	65	203,2
Riviera	61	200,9
Ludmilla	58	184,7
Skawa	56	182,6
Hermes	32	172,7
SH C 1010	26	169,3
Lilly	69	169,1
Gala	58	167,3
Euroresa	48	159,5
Lady Rosetta	35	148,6
Queen Anne	73	145,8
Brooke	37	131,5
Omega	23	127,8
Albatros	29	125,8
Jubilat	29	109,0
Soraya	39	107,6
Bellarosa	58	103,1
Markies	29	100,6

3.3. Kontrola pracy kwalifikatorów oraz próbobiorców sadzeniaków ziemniaka

Wykres 12. Liczba plantacji oraz powierzchnia ocenianych plantacji przypadająca na jednego kwalifikatora w 2025 r.

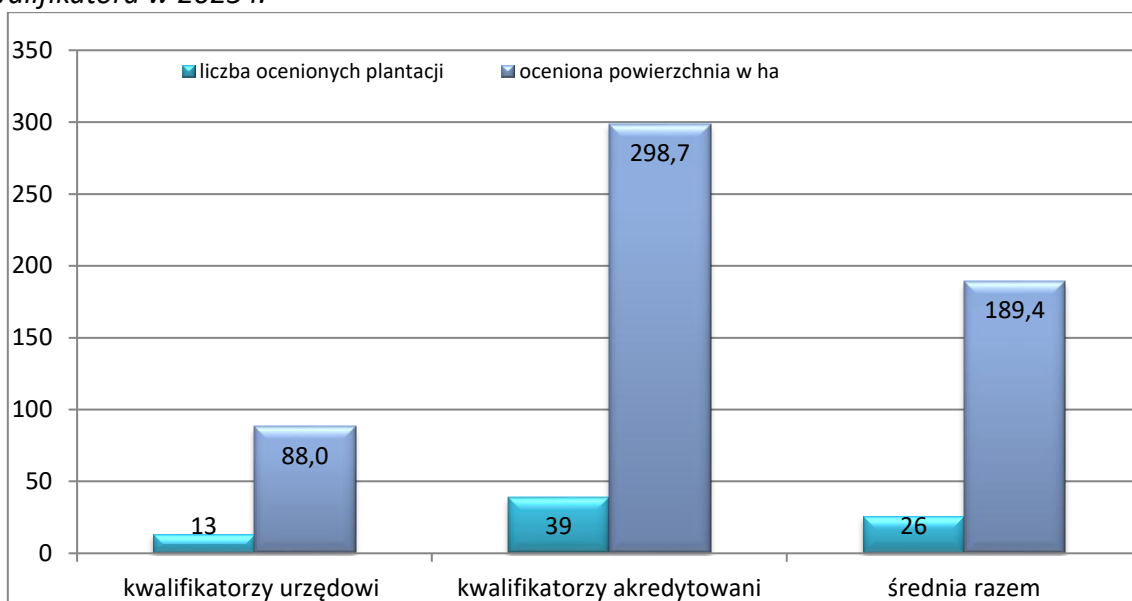

Tabela 9. Wyniki kontroli pracy kwalifikatorów urzędowych i akredytowanych w 2025 r.

Grupa roślin	Kwalifikatory urzędowi				Kwalifikatory akredytowani			
	ogółem oceniono		z tego zakwestionowano		ogółem oceniono		z tego zakwestionowano	
	plantacji	ha	plantacji	ha	plantacji	ha	plantacji	ha
Zbożowe	167	1 912,6	0	0	987	11 381,8	4	32,5
Ziemniak	161	478,8	0	0	0	0,0	0	0,0
Pastewne	92	634,8	0	0	896	7 062,8	17	171,8
Oleiste i włókniste	10	28,7	0	0	162	1 630,7	17	200,2
Burak cukrowy i pastewny	4	3,3	0	0	2	1,8	0	0,0
Warzywne	0	0,0	0	0	2	6,2	0	0,0
Materiał szkółkarski – drzewka owocowe	4	3,4	0	0	0	0,0	0	0,0
Materiał szkółkarski – krzewy jagodowe	4	5,3	0	0	0	0,0	0	0,0
Sadzonki truskawek	11	16,2	0	0	0	0,0	0	0,0
Inny materiał szkółkarski	5	2,1	0	0	0	0,0	0	0,0
Razem	448	3 107,6	0	0	2 111	19 241,9	39	207,5

Wg stanu na 31 grudnia 2025 r., zarejestrowanych, upoważnionych do wykonywania oceny było:

- 414 kwalifikatorów urzędowych,
- 375 kwalifikatorów akredytowanych,

- 207 próbobiorców urzędowych sadzeniaków ziemniaka.

W roku sprawozdawczym przeprowadzono:

- 1 935 kontroli kwalifikatorów prowadzących ocenę polową, w tym:
 - 358 kontrole kwalifikatorów urzędowych,
 - 1 577 kontroli kwalifikatorów akredytowanych,
- 275 kontroli kwalifikatorów dokonujących oceny cech zewnętrznych sadzeniaków ziemniaka, w tym:
 - 167 kontroli kwalifikatorów urzędowych,
 - 108 kontroli kwalifikatorów akredytowanych,
- 81 kontroli urzędowych próbobiorców sadzeniaków ziemniaka pobierających próby do oceny weryfikacyjnej.

3.4. Ocena tożsamości i czystości odmianowej

Ocenę tożsamości i czystości odmianowej wykonuje Dyrektor Centralnego Ośrodka Badania Odmian Roślin Uprawnych. Próby do tej oceny są pobierane przez Wojewódzkich Inspektorów w zakresie określonym w ustawie. Ocena tożsamości i czystości odmianowej jest prowadzona metodami wegetacyjnymi na poletkach kontrolnych w Stacjach Doświadczalnych Oceny Nasion (dalej SDOO) i ma na celu sprawdzenie czy:

- wytworzone partie materiału siewnego są zgodne z urzędowymi opisami i próbami wzorcowymi tych odmian,
- próby badanych partii spełniają wymagania w zakresie czystości odmianowej,
- zanieczyszczenia mechaniczne, mutacje, przekrzyżowania niepożądanym pyłkiem i inne zjawiska nie wpłynęły niekorzystnie na jakość wytworzonego materiału siewnego.

W roku 2025 pobrano i skierowano do SDOO COBORU łącznie 2 878 prób do oceny tożsamości i czystości odmianowej.

SDOO poddały ocenie 2752 próby oraz przekazały do Głównego Inspektoratu Ochrony Roślin i Nasiennictwa informacje o wynikach oceny, które informowały o:

- 2 540 tożsamyh i czystych próbach, z tym, że w przypadku 407 prób zaobserwowano wady podczas oceny,
- braku tożsamości odmianowej 47 prób,
- braku czystości odmianowej 31 prób,
- brak możliwości przeprowadzenia oceny 125 prób,

Brak tożsamości odmianowej stwierdzono w:

- 28 próbach życicy trwałej odmiany Bokser,
- 9 próbach życicy wielokwiatowej odmiany Koga,
- 4 próbach tymotki łąkowej odmiany Nokka,
- 2 próbach grochu siewnego odmiany Cysterski i Olimp,
- 1 próbie pszenżyta ozimego odmiany Lanetto,
- 1 próbie koniczyny krwistoczerwonej (syn. inkarnatka) odmiany Hausers Otsaat,
- 1 próbie buraka ćwikłowego odmiany Bonel.

Natomiast brak czystości odmianowej stwierdzono w:

- 9 próbach pszenżyta ozimego odmiany Borowik,
- 7 próbach pszenżyta ozimego odmiany Tiesto,
- 6 próbach jęczmienia jarego odmiany Wirtuoz,
- 3 próbach pszenżyta ozimego Medalion,

- 2 próbach pszenżyta ozimego odmiany Metro,
- 2 próbach pszenżyta ozimego odmian Trias i Tadeus,
- 2 próbach pszenicy zwyczajnej ozimej odmian RGT Sacramento i Arevus.

Brak możliwości przeprowadzenia oceny dla 125 prób został spowodowany:

- wyraźnym zahamowaniem wzrostu i rozwoju roślin po zastosowanym zabiegu środkiem ochrony roślin - 49 prób,
- słabymi wschodami roślin badanych odmian i prób wzorcowych odmian – 3,
- słabymi wschodami roślin badanych odmian – 20,
- słabymi wschodami prób wzorcowych odmian – 53.

3.5. Ocena laboratoryjna materiału siewnego

W 2025 r. ogółem w grupie roślin rolniczych odnotowano 4,5% wzrost liczby ocenionych partii materiału siewnego. Ta ogólna tendencja była wynikiem około 5% wzrostu liczby ocenionych partii materiału siewnego w grupie roślin zbożowych oraz pastewnych, oraz jednocześnie około 5% spadku liczby ocenionych partii w grupie roślin oleistych i włóknistych i buraków. W grupie roślin pastewnych powodem wzrostu była zwiększona liczba zgłoszonych do oceny partii materiału siewnego bobowatych drobnonasiennych (17%) oraz facelii błękitnej (16%). W grupie roślin zbożowych wzrost był głównie wynikiem zwiększonej o 36 % liczby ocenionych partii materiału siewnego jęczmienia ozimego.

3.5.1. Urzędowa ocena laboratoryjna materiału siewnego

Od 1 stycznia 2021 r. ocena laboratoryjna materiału siewnego jest realizowana w laboratoriach wchodzących w skład Głównego Inspektoratu Ochrony Roślin i Nasiennictwa, które powstały na bazie dotychczasowych laboratoriów wojewódzkich inspektoratów. W 2025 r. ocena materiału siewnego była realizowana w pracowniach oceny nasion 9 Oddziałów Centralnego Laboratorium (OCL) oraz Referencyjnym Laboratorium Nasiennym (RLN) zlokalizowanym w Poznaniu.

W okresie sprawozdawczym laboratoria GIORIN (laboratoria urzędowe) wykonały ocenę laboratoryjną łącznie 30 701 prób w ramach ocen wskazanych w tabeli 10. Na wniosek podmiotów dokonały w 3 przypadkach ponownej oceny laboratoryjnej co stanowi 0,02% w stosunku liczby wykonanych przez laboratoria urzędowe ocen pierwotnych i okresowych.

Tabela 10. Liczba prób materiału siewnego ocenionych w 2024 i 2025 r. w laboratoriach urzędowych, wg typu oceny.

Rodzaj oceny	2024		2025	
	liczba prób	udział w%	liczba prób	udział w%
pierwotna w celu uznania za materiał kategorii elitarny lub kwalifikowany	8 245	26,4%	8 087	26,3%
powtórna*	357	1,1%	313	1,0%
okresowa (remanenty)	8 518	27,3%	8 548	27,8%
zlecenia w tym w celu uznania za materiał kategorii standard	4 129	13,2%	3 810	12,4%
kontrolna	8 775	28,1%	8 252	26,9%

inne	1 169	3,7%	1 691	5,5%
Ogółem	31 193	100%	30 701	100,0%

Objaśnienie:

* – próby badane w ocenie „powtórnej” zostały wyłączone z globalnej liczby prób, w dalszej części sprawozdania, zarówno w tekście jak również tabelach i informacjach graficznych nie są ujmowane

W roku 2025 odnotowano nieznaczny – 1,6% spadek ogólnej liczby prób materiału siewnego nasion przebadanych w laboratoriach urzędowych. W ocenie pierwotnej laboratoria urzędowe dokonały oceny 8 087 partii o łącznej masie 175 248,5 ton.

W 2025 r. w laboratoriach urzędowych wystawiono:

- 7 765** świadectw oceny laboratoryjnej (kwalifikacji),
- 1 513** świadectw dla mieszanek materiału siewnego,
- 322** informacje o dyskwalifikacji materiału siewnego,
- 22 301** informacji o wynikach badania,
- 282** międzynarodowe świadectwa ISTA – „orange”.

3.5.2. Ocena laboratoryjna roślin rolniczych

W 2025 r. pierwotnej oceny laboratoryjnej materiału siewnego roślin rolniczych dokonywało 9 oddziałów Centralnego Laboratorium i Referencyjne Laboratorium Nasiennego oraz 26 laboratoriów akredytowanych.

Liczbę i masę partii materiału siewnego kategorii elitarny i kwalifikowany, ważniejszych gospodarczo gatunków i grup roślin uprawnych, ocenionych w 2025 r. przez laboratoria urzędowe i akredytowane, przedstawia tabela 11. Największy udział w ocenie laboratoryjnej materiału siewnego zajmują rośliny zbożowe – 14 505 partii oraz rośliny pastewne – 4 992 partie.

Ogółem w laboratoriach urzędowych oceniono 8 082 partie materiału siewnego roślin rolniczych kategorii elitarny i kwalifikowany o łącznej masie 175 238,1 ton oraz w laboratoriach akredytowanych 12 630 partii o masie 270 254,3 ton, z czego zdyskwalifikowano ogółem 561 partii, o łącznej masie 11 319,3 ton, co stanowi 2,5%.

W roku 2025 w laboratoriach urzędowych zaobserwowano nie przekraczający 2% spadek liczby ocenionych partii materiału siewnego roślin rolniczych wynikający z około 6-7% spadku liczby ocenionych partii gatunków w dwóch grupach roślin - pastewnych oraz oleistych i włóknistych. W przypadku laboratoriów akredytowanych odnotowano ogółem 9% wzrost liczby ocenionych partii wynikający przede wszystkim ze wzrostu w grupach roślin zbożowych (8,5%) i roślin pastewnych (13,5%).

Szczególą grupę stanowi materiał siewny buraków, którego liczba ocenionych partii rok do roku podlega wahaniom. Nie wpływa to jednak istotnie na łączną liczbę ocenianych corocznie partii, która w ostatnich 3 latach oscyluje w granicach 54-69 partii.

W roku sprawozdawczym laboratoria urzędowe i akredytowane oceniły łącznie 39 partii materiału siewnego kategorii handlowy o łącznej masie ok. 273 ton, z których zdyskwalifikowały trzy partie o łącznej masie 30 ton. Zgłoszony do oceny laboratoryjnej materiał siewny kategorii handlowy dotyczył wyłącznie dwóch gatunków tj. esparcety siewnej oraz seradeli pastewnej.

Laboratoria akredytowane dokonujące oceny materiału siewnego roślin rolniczych zlokalizowane są na terenie województw: dolnośląskiego (3), kujawsko-pomorskiego (3),

lubelskiego (3), łódzkiego (2), małopolskiego (1), mazowieckiego (1), pomorskiego (1), świętokrzyskiego (1), warmińsko-mazurskiego (2), wielkopolskiego (9). Laboratoria te posiadają akredytację do oceny materiału siewnego prowadzącego obrót będącego właścicielem danego laboratorium jak również w wielu przypadkach dodatkową akredytację do oceny materiału siewnego innych prowadzących obrót działających na terenie innych województw. W konsekwencji podobnie jak w przypadku laboratoriów urzędowych, liczby i masy partii ocenionych w poszczególnych województwach nie odzwierciedlają w sposób jednoznaczny koncentracji produkcji materiału siewnego.

Tabela 11. Liczba i masa partii roślin rolniczych i warzywnych oceniona w 2025 r. łącznie przez laboratoria urzędowe i akredytowane

Grupa roślin	Objęto oceną		Zakwalifikowano		Zdyskwalifikowano		
	liczba partii	tonaż partii	liczba partii	tonaż partii	liczba partii	tonaż partii	%*
Razem rośliny rolnicze, w tym:	20 712	445 492,4	20 151	434 173,0	561	11 319,3	2,5
1. zbożowe, w tym:	14 505	375 376,2	14 162	367 084,3	343	8 292,0	2,2
- pszenica zwyczajna ozima	5 630	152 508,6	5 556	150 494,6	74	2 014,1	1,3
- pszenica zwyczajna jara	491	11 722,2	476	11 384,4	15	337,8	2,9
- pszenica orkisz ozima	20	447,9	20	447,9	0	0,0	0,0
- pszenica orkisz jara	2	31,6	2	31,6	0	0,0	0,0
- pszenica twarda	7	115,4	7	115,4	0	0,0	0,0
- jęczmień ozimy	1 724	46 852,2	1 683	45 711,6	41	1 140,7	2,4
- jęczmień jary	970	24 692,3	931	23 765,7	39	926,7	3,8
- żyto ozime	1 199	31 879,2	1 166	31 062,3	33	816,9	2,6
- żyto jare	59	1 269,0	46	1 030,1	13	238,9	18,8
- pszenżyto ozime	2 323	62 973,3	2 273	61 554,1	50	1 419,2	2,3
- pszenżyto jare	185	4 513,4	181	4 410,3	4	103,1	2,3
- owies nagoziarnisty	8	145,5	8	145,5	0	0,0	0,0
- owies zwyczajny w tym: bizantyjski	835	20 063,1	785	18 951,3	50	1 111,8	5,5
- owies szorstki (owsik)	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0,0
- gryka	181	1 569,8	178	1 549,3	3	20,5	1,3
- proso	18	149,5	17	142,1	1	7,4	5,0
- kukurydza	853	16 443,2	833	16 288,2	20	155,1	0,9
2. pastewne, w tym:	4 992	57 417,5	4 818	54 779,3	174	2 638,1	4,6
- bobowate grubonasienne	1 241	25 316,0	1 101	22 879,6	140	2 436,5	9,6
- bobowate drobnonasienne	413	2 983,6	405	2 970,3	8	13,3	0,4
- trawy	2 192	19 481,3	2 171	19 329,0	21	152,3	0,8
- inne rolnicze w tym:	1 146	9 636,5	1 141	9 600,4	5	36,1	0,4
- rzodkiew oleista	509	4 233,6	505	4 200,5	4	33,1	0,8
- facelia błękitna	635	5 390,7	634	5 387,7	1	3,0	0,1
3. buraki	54	526,8	54	526,8	0	0,0	0,0
4. oleiste i włókniste, w tym:	1 161	12 171,8	1 117	11 782,6	44	389,2	3,2
- rzepak ozimy	146	1 269,4	146	1 269,4	0	0,0	0,0
- rzepak jary	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0,0
- gorczyca biała	731	6 160,1	719	6 068,5	12	91,6	1,5
- soja	235	4 459,5	220	4 259,2	15	200,4	4,5
- konopie	24	105,1	22	103,9	2	1,2	1,1
- pozostałe	25	177,7	10	81,6	15	96,2	54,1
Razem rośliny warzywne*, w tym:	5	10,4	5	10,4	0	0,0	0,0
- cebulowe	2	0,6	2	0,6	0	0,0	0,0
- dyniowate	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0,0

- psiankowate	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0,0
- bobowate	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0,0
- liściowe	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0,0
- kapustne i rzepowate	1	5,7	1	5,7	0	0,0	0,0
- korzeniowe	2	4,1	2	4,1	0	0,0	0,0
- pozostałe	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0,0
Razem rolnicze i warzywne	20 717	445 502,8	20 156	434 183,4	561	11 319,3	2,5

*- udział tonażu zdyskwalifikowanych partii w tonażu partii objętych oceną

3.5.3. Ocena laboratoryjna materiału siewnego roślin warzywnych

W 2025 r. pierwotnej oceny laboratoryjnej elitarnego i kwalifikowanego materiału siewnego roślin warzywnych dokonał Oddział Centralnego Laboratorium GIORiN w Łodzi.

Łącznie oceniono 5 partii materiału siewnego roślin warzywnych o łącznej masie 10,4 tony, w celu uznania za materiał siewny kategorii elitarny lub kwalifikowany. Utrzymujący się od lat niski poziom kwalifikacji materiału siewnego warzyw jest wynikiem wytwarzania przez hodowców głównie materiału siewnego kategorii standard własnych odmian. Ponadto w kraju w 2025 r. działało 6 laboratoriów prowadzących obrót, posiadających akredytację do oceny okresowej materiału siewnego kategorii elitarny, kwalifikowany oraz standard. Łącznie laboratoria te dokonały oceny 3 406 prób pobranych do oceny okresowej oraz wydały 29 świadectw dla mieszanek materiału siewnego warzyw.

3.5.4. Kontrola pracy próbobiorców urzędowych i akredytowanych oraz laboratoriów akredytowanych

W 2025 r. stosunek liczby próbobiorców urzędowych do akredytowanych uległ niewielkiej zmianie. Stwierdzono wzrost liczby próbobiorców urzędowych oraz akredytowanych. Na koniec roku sprawozdawczego uprawnienia do pobierania prób materiału siewnego roślin rolniczych (z wyłączeniem sadzeniaków ziemniaka) i warzywnych posiadało łącznie 761 osób. Wojewódzcy inspektorzy przeprowadzili 275 kontroli próbobiorców urzędowych oraz 541 kontroli próbobiorców akredytowanych. Kontrolna ocena laboratoryjna wykazała zgodność wyników badania pierwotnego prób pobranych przez próbobiorców urzędowych i akredytowanych z wynikami prób poddanych ocenie w ramach kontroli próbobiorców na poziomie odpowiednio 100 i 98% (tabela 12). Dane świadczą o wysokiej jakości pracy zarówno urzędowych, jak i akredytowanych próbobiorców. W wyniku kontroli próbobiorców akredytowanych wojewódzcy inspektorzy anulowali jedynie 1 protokół pobrania prób.

W 2025 r. wojewódzcy inspektorzy przeprowadzili 4 szkolenia podstawowe dla próbobiorców (w celu uzyskania uprawnień), w których udział wzięły 33 osoby, oraz 11 szkoleń doskonalących, w których udział wzięło 149 próbobiorców.

Tabela 12. Nadzór i kontrola pracy próbobiorców w 2025 r.

Próbobiorcy	Liczba					kontroli
	próbobiorców	uprawnień		prób		
		nadanych	cofniętych	pobranych do kontroli pracy próbobiorców	niezgodnych z badaniem pierwotnym	

urzędowi	360	30	23	51	0	275
akredytowani	401	44	26	1909	37	541

Na koniec 2025 r., upoważnienia do pobierania prób za pomocą automatycznego próbobierza posiadało 8 przedsiębiorców. Przeprowadzono 10 kontroli u tych podmiotów. W 2025 r. wojewódzcy inspektorzy ochrony roślin i nasiennictwa sprawowali nadzór nad 11 działającymi na terenie kraju próbobierzami automatycznymi.

W 2025 r. Główny Inspektor Ochrony Roślin i Nasiennictwa sprawował nadzór nad 32 działającymi na terenie kraju laboratoriami akredytowanymi. W laboratoriach tych przeprowadzono 33 kontrole. W ramach nadzoru nad laboratoriami akredytowanymi kontrolnej ocenie poddano 1 535 duplikatów prób ocenionych przez laboratoria akredytowane co stanowi 7,3% wszystkich prób ocenionych przez laboratoria w ramach posiadanych akredytacji. W przypadku 32 prób (2,1%) stwierdzono niezgodność wyników oceny wykonanej przez laboratorium akredytowane z wynikiem urzędowej oceny kontrolnej. Ponadto w ramach nadzoru laboratoria urzędowe przekazały do oceny przez laboratoria akredytowane 215 prób sprawdzających.

W ramach nadzoru sprawowanego nad pracą laboratoriów akredytowanych Referencyjne Laboratorium Nasienne zorganizowało 2 rundy badań biegłości. Szczegółowy zakres oraz wyniki badań biegłości opisano w rozdziale 4.7.

W okresie sprawozdawczym cofnięto dwie akredytacje oraz udzielono 1 akredytacji dla nowego laboratorium, 2 akredytacji dodatkowych dla laboratoriów (na nowe grupy roślin). Ponadto udzielono 32 dodatkowych upoważnień dla działających laboratoriów akredytowanych pozwalających na ocenę materiału siewnego należącego do innych prowadzących obrót.

W 2025 r. 6 Oddziałów/Pracowni zamiejscowych CL GIORiN w Krakowie, Lublinie, Bydgoszczy, Łodzi, Warszawie oraz Referencyjne Laboratorium Nasienne zorganizowało 9 szkoleń z zakresu oceny laboratoryjnej materiału siewnego w tym:

- 1 szkolenie doskonalące dla 1 analityka nasiennego,
- 8 szkoleń podstawowych dla 34 osób ubiegających się o uprawnienia do wykonywania oceny laboratoryjnej materiału siewnego poszczególnych grup roślin tj.
 - traw (OCL Kraków 5 osób),
 - oleistych i włóknistych (RLN 4 osoby),
 - bobowatych drobnonasiennych (RLN 6 osób),
 - bobowatych grubonasiennych (OCL Lublin 3 osoby),
 - zbożowych (OCL Bydgoszcz 4 osoby),
 - innych rolniczych (OCL Łódź 6 osób),
 - warzyw (OCL Warszawa 6 osób).

łącznie w 9 szkoleniach udział wzięło 35 osób z 12 firm.

W przypadku szkoleń podstawowych było to 8 szkoleń dla 34 osób tj:

- 4 szkolenia dla 15 osób ubiegających się o po raz pierwszy o uprawnienia do oceny materiału siewnego,
- 4 szkolenia dla 19 osób ubiegających się o uprawnienia do oceny materiału siewnego kolejnej grupy roślin.

W wyniku przeprowadzonych egzaminów wydano 40 zaświadczeń w tym;

- 15 dla nowych analityków nasiennych
- 18 dla analityków, którzy rozszerzyli uprawnienia na kolejną grupę roślin.

Wyżej wskazane 33 zaświadczeń przyznawało uprawnienia do oceny materiału siewnego poszczególnych grupy roślin dla:

- traw - 5 osób,
- oleistych i włóknistych - 4 osoby,
- innych rolniczych - 5 osób,
- zbożowych - 4 osoby,
- bobowatych drobnonasiennych – 6 osób,
- bobowatych grubonasiennych - 3 osoby,
- warzywa 6 osób.

Tabela 13. Nadzór i kontrola pracy laboratoriów akredytowanych w 2025 r.

Działanie	Liczba
Sprawowanie nadzoru nad laboratoriami akredytowanymi	32
Wydanie akredytacji	
– dla nowych laboratoriów	1
– dla działających laboratoriów- dodatkowe upoważnienia na nowe grupy roślin)	2
– dla działających laboratoriów - dodatkowe upoważnienia do oceny materiału siewnego innego prowadzącego obrót	32
– Cofnięcie akredytacji dla laboratoriów	2
Przeprowadzenie kontroli	33
Przekazanie do oceny prób sprawdzających	215
Przeprowadzenie szkoleń podstawowych dla analityków (liczba szkoleń/osób uczestniczących w szkoleniach)	8/34
Wydanie zaświadczeń dla analityków nasiennych	33
Przeprowadzenie szkoleń doskonalących dla analityków (liczba szkoleń/osób uczestniczących w szkoleniach)	1/1

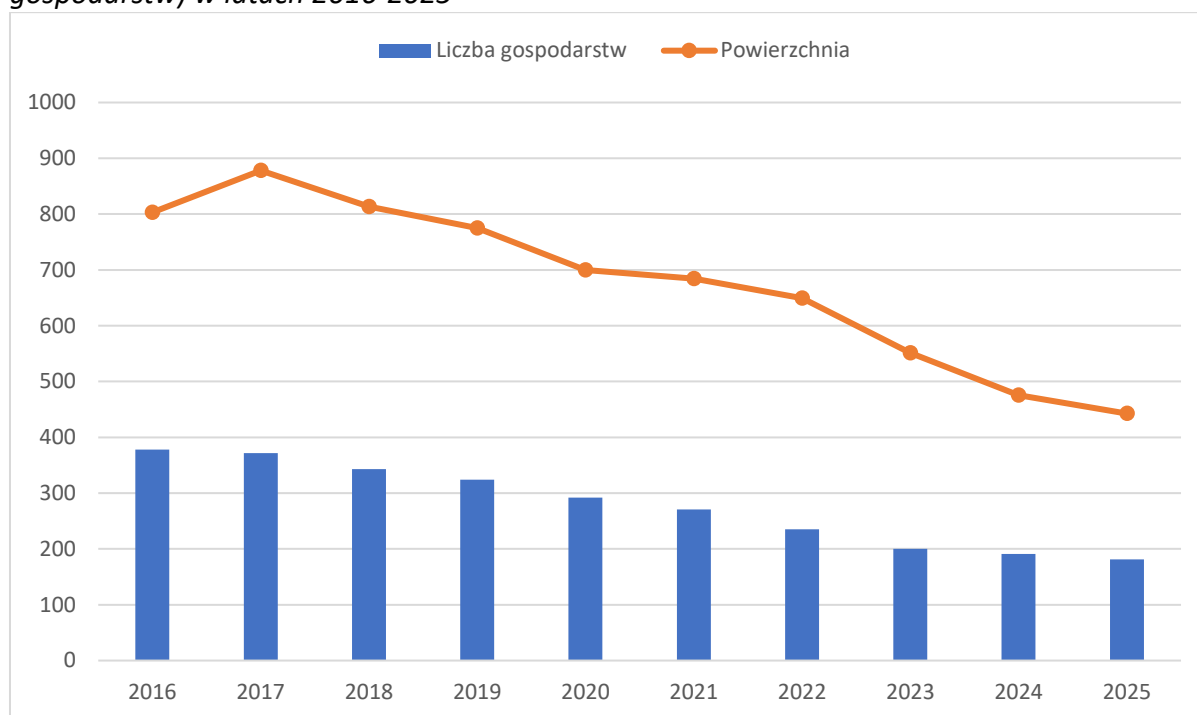
3.6. Ocena polowa materiału szkółkarskiego roślin sadowniczych

3.6.1. Materiał kategorii kwalifikowany i elitarny

W 2025 roku wykonano ocenę 442,6 ha upraw kwalifikowanego i elitarnego materiału szkółkarskiego roślin sadowniczych. W porównaniu z 2024 rokiem, kiedy oceniono 475,6 ha, nastąpił spadek ocenianej powierzchni o 6,9%.

Urzędową ocenę w roku 2025 przeprowadzono w 181 gospodarstwach szkółkarskich. Liczba gospodarstw szkółkarskich, w których przeprowadzana była kwalifikacja materiału szkółkarskiego, w ostatnich latach systematycznie maleje. W 2001 roku liczba ta wynosiła 1 116 gospodarstw szkółkarskich, a więc na przestrzeni ostatnich 24 lat zmniejszyła się 6-krotnie. W tym samym czasie powierzchnia kwalifikowanych i elitarnych upraw szkółkarskich zmniejszyła się o ok. 59%. Dane dotyczące liczby gospodarstw szkółkarskich, w których przeprowadzana była kwalifikacja oraz powierzchnię zakwalifikowanych upraw na przestrzeni ostatnich 10 lat obrazuje wykres 13.

Wykres 13. Powierzchnia elitarnych i kwalifikowanych upraw szkółkarskich (ha i liczba gospodarstw) w latach 2016-2025

Produkcja materiału szkółkarskiego kwalifikowanego oraz CAC w 2025 roku była prowadzona w 1 008 gospodarstwach, w tym w 30 gospodarstwach wytwarzano wyłącznie materiał szkółkarski kwalifikowany, w 151 gospodarstwach materiał kwalifikowany i CAC, natomiast materiał szkółkarski wyłącznie w kategorii CAC wytwarzano w 827 gospodarstwach. Najwięcej gospodarstw szkółkarskich znajduje się w województwach: lubelskim – 246 gospodarstw, mazowieckim – 162 gospodarstw oraz podkarpackim – 158 gospodarstwa. Szczegółowe dane o liczbie gospodarstw, w których wykonywana jest kwalifikacja znajdują się na stronie internetowej Inspekcji.

Podobnie jak w latach poprzednich, największa powierzchnia zakwalifikowanych upraw szkółkarskich jest w województwach: lubelskim, mazowieckim, łódzkim i kujawsko-pomorskim. Szczegółowe zestawienie powierzchni kwalifikowanych upraw szkółkarskich w poszczególnych województwach przedstawia tabela 14.

Tabela 14. Powierzchnia kwalifikowanych upraw szkółkarskich w 2025 r. w poszczególnych województwach

Lp.	Województwo	Powierzchnia w ha
1.	dolnośląskie	0,0
2.	kujawsko-pomorskie	50,4
3.	lubelskie	138,5
4.	lubuskie	0,9
5.	łódzkie	53,0
6.	małopolskie	23,0

7.	mazowieckie	115,2
8.	opolskie	0,0
9.	podkarpackie	8,4
10.	podlaskie	7,4
11.	pomorskie	0,0
12.	śląskie	7,7
13.	świętokrzyskie	8,4
14.	warmińsko–mazurskie	1,5
15.	wielkopolskie	2,7
16.	zachodniopomorskie	25,5
RAZEM KRAJ:		442,6

Największą powierzchnię wśród ocenianych rodzajów materiału szkółkarskiego zajmują szkółki drzewek owocowych – 171,4 ha, co stanowi 38,7% całej kwalifikowanej powierzchni upraw szkółkarskich. Kolejne rodzaje materiału szkółkarskiego: plantacje podkładek wegetatywnych i plantacje mateczne sadzonek truskawek zajmują odpowiednio 87,1 ha i 82,8 ha, co stanowi odpowiednio 19,7% i 18,7% całej kwalifikowanej powierzchni upraw materiału szkółkarskiego. Szczegółowe zestawienie powierzchni zakwalifikowanych wg rodzajów materiału szkółkarskiego przedstawia tabela 15.

Tabela 15. Powierzchnia kwalifikowanych upraw szkółkarskich w 2025 r. wg rodzajów materiału szkółkarskiego

Lp.	Rodzaj materiału szkółkarskiego	Powierzchnia (ha)	Liczba producentów
1.	Materiał przedbazowy	0,3	1
2.	Plantacja mateczna krzewów przeznaczonych do produkcji sadzonek	14,4	24
3.	Plantacja mateczna podkładek wegetatywnych	87,1	110
4.	Plantacja mateczna sadzonek malin	7,9	4
5.	Plantacja mateczna sadzonek truskawek	82,8	13
6.	Plantacja podkładek generatywnych	6,5	16
7.	Plantacja sadzonek malin	0,2	1
8.	Plantacja sadzonek truskawek	8,3	4
9.	Sad mateczny do pozyskiwania nasion	8,2	9
10.	Sad mateczny do pozyskiwania zrazów	18,4	25
11.	Szkółka drzew owocowych	171,4	63
12.	Szkółka drzew owocowych przeznaczonych na sady zraźnikowe i nasienne	0,02	1
13.	Szkółka krzewów jagodowych	30,8	22
14.	Szkółka krzewów jagodowych przeznaczonych na plantacje reprodukcyjne	6,3	2
Razem powierzchnia:		442,6	

Produkcja kwalifikowanych drzewek owocowych na przestrzeni ostatnich 10 lat ulegała wahaniom. W latach 2016 – 2019 produkcja kształtowała się na stabilnym poziomie około 12 mln sztuk. Od 2020 do 2022 roku wysokość produkcji oscylowała na poziomie około 10 mln sztuk.

W 2023 roku produkcja drzewek kwalifikowanych stanowiła nieco ponad 7,4 mln sztuk, w 2024 spadła do poziomu około 6,3 mln sztuk. Natomiast w 2025 wyniosła nieznacznie powyżej 6 mln i była mniejsza o 4,1% w porównaniu do ubiegłego roku.

Liczbę zakwalifikowanych drzewek owocowych w latach 2016 – 2025 przedstawia wykres 14.

Wykres 14. Liczba zakwalifikowanych drzewek owocowych w latach 2016-2025

Corocznie drzewka jabłoni domowej stanowią największą pozycję w produkcji szkółkarskiego materiału roślin sadowniczych. W 2025 roku drzewka jabłoni stanowiły 68,2% wszystkich kwalifikowanych drzewek owocowych. Do najpopularniejszych odmian jabłoni, które zakwalifikowano w szkółkach drzew owocowych należały:

- **Golden Delicious** i jego mutanty (Golden Delicious Reinders i Camspur) – łącznie **15,8%**
- **Szampion** i jego mutanty (Szampion Reno, Szampion Arno, Reno 2) – łącznie stanowiły **10,4%** zakwalifikowanych drzewek jabłoni,
- **Idared** i jego czerwone mutanty (Najdared i Idaredest), które stanowiły razem blisko **8,9%** zakwalifikowanych drzewek jabłoni,

Odmiany należące do ww. 3 grup stanowiły w sumie 35,1% całej produkcji kwalifikowanych drzewek jabłoni. Asortyment odmianowy kwalifikowanego materiału szkółkarskiego drzewek jabłoni jest zróżnicowany – w roku 2025 kwalifikowane drzewka jabłoni były wyprodukowane w 79 odmianach.

Produkcja kwalifikowanych krzewów jagodowych (agrest, borówka wysoka, malina, porzeczka biała, porzeczka czarna i porzeczka czerwona) w roku 2025 wyniosła około 8,5 mln sztuk. W porównaniu z rokiem 2024 produkcja krzewów spadła o 6,4%. Największy udział w produkcji kwalifikowanych krzewów stanowią: porzeczka czarna, malina oraz borówka wysoka.

Liczba kwalifikowanych sadzonek truskawek w 2025 roku wyniosła powyżej 50 mln sztuk i była większa o 5,5% niż w roku poprzednim.

3.6.2. Materiał szkółkarski CAC

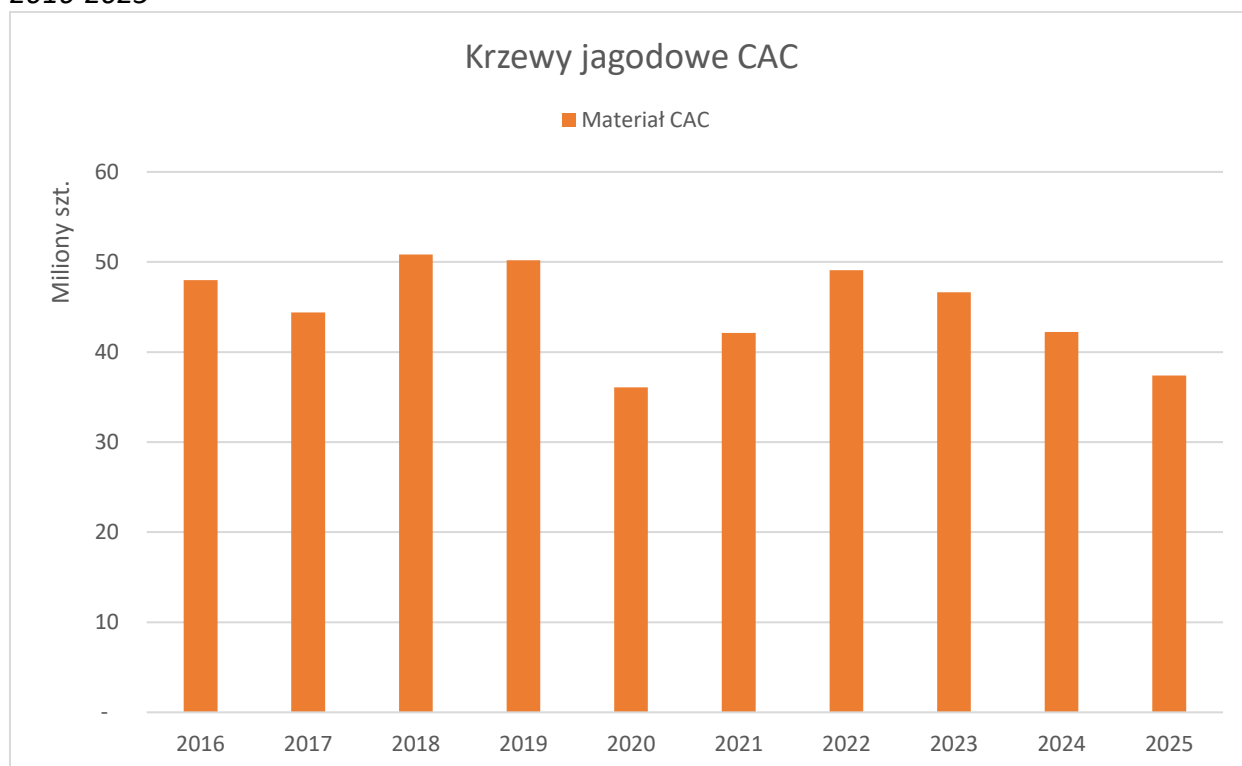
W 2025 roku produkcji materiału szkółkarskiego CAC drzewek owocowych prowadzono na powierzchni 686,9 ha, na której wytworzono prawie 29 mln sztuk drzewek.

Liczba wyprodukowanych drzewek CAC była o 2,3% większa niż w roku 2024. Drzewka jabłoni wyprodukowane w liczbie ponad 14,2 mln sztuk stanowiły 49,3% całkowitej liczby drzewek CAC.

Produkcja drzewek z rodzaju *Prunus* utrzymała się na poziomie zbliżonym do poprzedniego roku – ponad 4,6 mln drzewek wiśni, około 2,5 mln śliwy domowej, około 2,3 mln czereśni oraz 1,3 mln drzewek brzoskwini.

Produkcja krzewów jagodowych CAC w roku 2025 wynosiła ok. 37,4 mln sztuk i była niższa o 11,4% w porównaniu z rokiem 2024. Liczbę wyprodukowanych sadzonek krzewów jagodowych CAC w ostatnich 10 latach przedstawia wykres 15.

Wykres 15. Liczba sadzonek krzewów jagodowych wytworzonych w kategorii CAC w latach 2016-2025

Produkcja sadzonek truskawek CAC w roku 2025 wyniosła ponad 176,6 mln sztuk. Nastąpił spadek produkcji o 10,3% w porównaniu z poprzednim rokiem.

3.6.3. Materiał kwalifikowany i CAC – porównanie

Zestawienie wyprodukowanego w 2025 roku materiału szkółkarskiego w najważniejszych gatunkach/grupach przedstawiono w tabeli 16. Wyraźnie widoczna jest prawidłowość, że dla każdego z wymienionych gatunków i w każdej z wymienionych grup, produkcja materiału w kategorii CAC znacznie przewyższa liczbę wyprodukowanego materiału kwalifikowanego.

Tabela 16. Liczba drzewek owocowych, krzewów jagodowych i truskawek - materiał kwalifikowany i CAC wytworzony w 2025 r.

Gatunek	Materiał szkółkarski wyprodukowany w roku 2025 w szt.	
	Materiał kwalifikowany	Materiał CAC
Jabłoń	4 104 440	14 191 902
Grusza	883 674	2 880 550
Śliwa	125 770	2 499 469
Wiśnia	749 505	4 606 202
Czereśnia	128 817	2 314 461
Brzoskwinia	7 125	1 305 357
Morela	13 830	872 499
Inne gatunki drzewek	0	117 664
(orzech wł., śliwa jap.)		
Drzewa owocowe – razem	6 013 161	28 788 104
Krzewy jagodowe – razem	8 526 766	37 396 003
Truskawka	50 900 165	176 576 970

Nie zawsze produkcja materiału szkółkarskiego kategorii CAC zlokalizowana jest w tych samych województwach, które należą do czołówki w wytwarzaniu materiału kwalifikowanego. W przypadku drzewek owocowych wielkość produkcji materiału kwalifikowanego i CAC w poszczególnych województwach przedstawiono w tabeli 17.

Tabela 17. Liczba drzewek owocowych wytworzonych w roku 2025, w poszczególnych województwach dla różnych kategorii

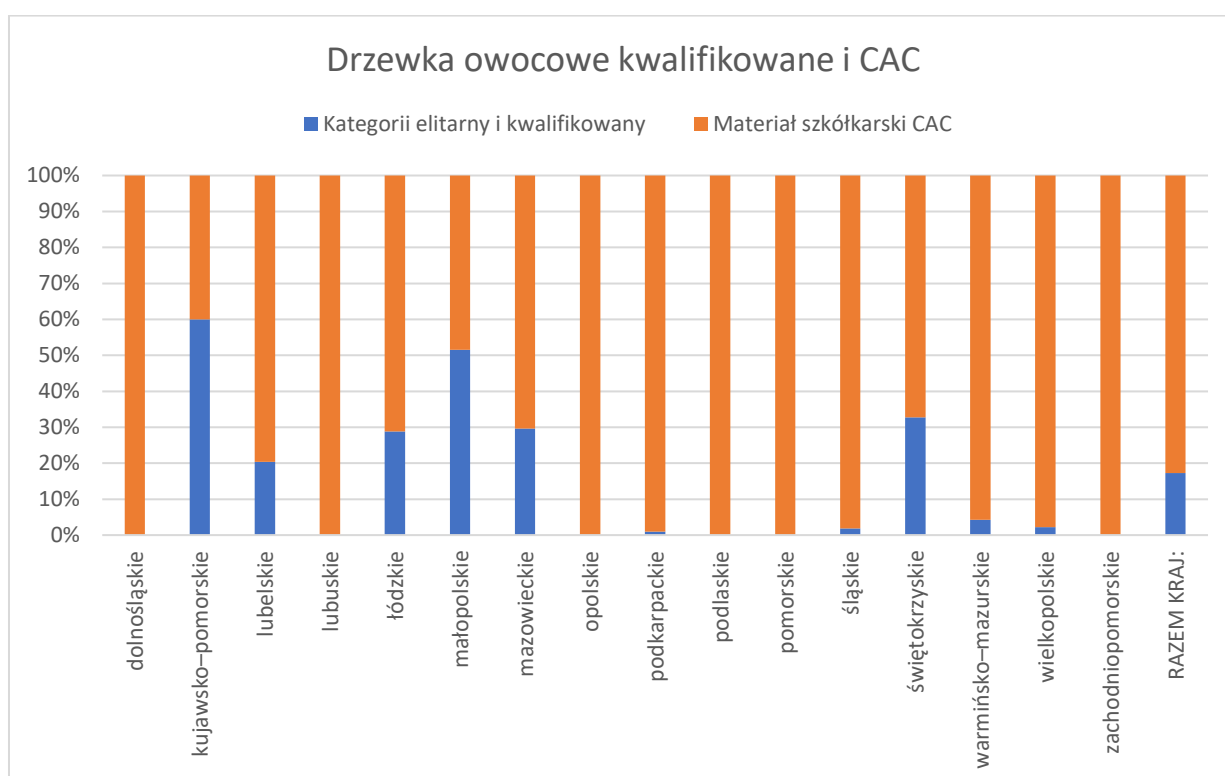
Lp.	Województwo	Materiał szkółkarski (drzewka) wyprodukowany w roku 2025 w szt.	
		Kategorii elitarny i kwalifikowany	Materiał szkółkarski CAC
1.	dolnośląskie	0	36 310
2.	kujawsko-pomorskie	368 346	245 407
3.	lubelskie	2 158 685	8 417 452
4.	lubuskie	0	820
5.	łódzkie	380 550	940 388
6.	małopolskie	378 410	356 193
7.	mazowieckie	2 475 450	5 878 724
8.	opolskie	0	94 280
9.	podkarpackie	112 860	11 624 680
10.	podlaskie	0	41 430
11.	pomorskie	0	1 130
12.	śląskie	2 260	122 327

13.	świętokrzyskie	116 200	239 083
14.	warmińsko–mazurskie	5 400	121 352
15.	wielkopolskie	15 000	654 485
16.	zachodniopomorskie	0	14 043
	RAZEM KRAJ:	6 013 161	28 788 104

Najwięcej drzewek owocowych zakwalifikowano w województwie mazowieckim, lubelskim, łódzkim, małopolskim i kujawsko-pomorskim. Natomiast w kategorii CAC najwięcej drzewek uznano w województwach: podkarpackim, lubelskim i mazowieckim. Reasumując, rozmieszczenie produkcji materiału szkółkarskiego dla poszczególnych kategorii od lat pozostaje stabilne, skupiając się w tych samych województwach.

Wykres 16. przedstawia udział procentowy pomiędzy materiałem szkółkarskim drzewek owocowych zakwalifikowanym urzędowo i uznanym w kategorii CAC, w poszczególnych województwach.

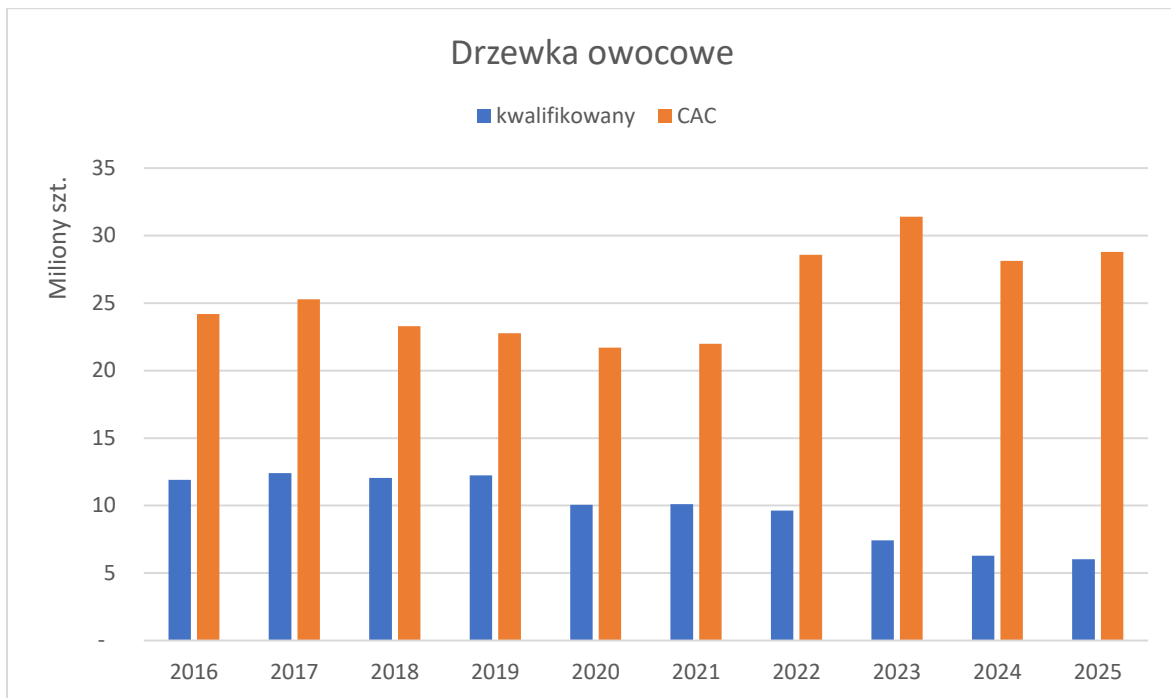
Wykres 16. Udział procentowy produkcji drzewek owocowych kategorii kwalifikowany i CAC w poszczególnych województwach, w 2025 r.

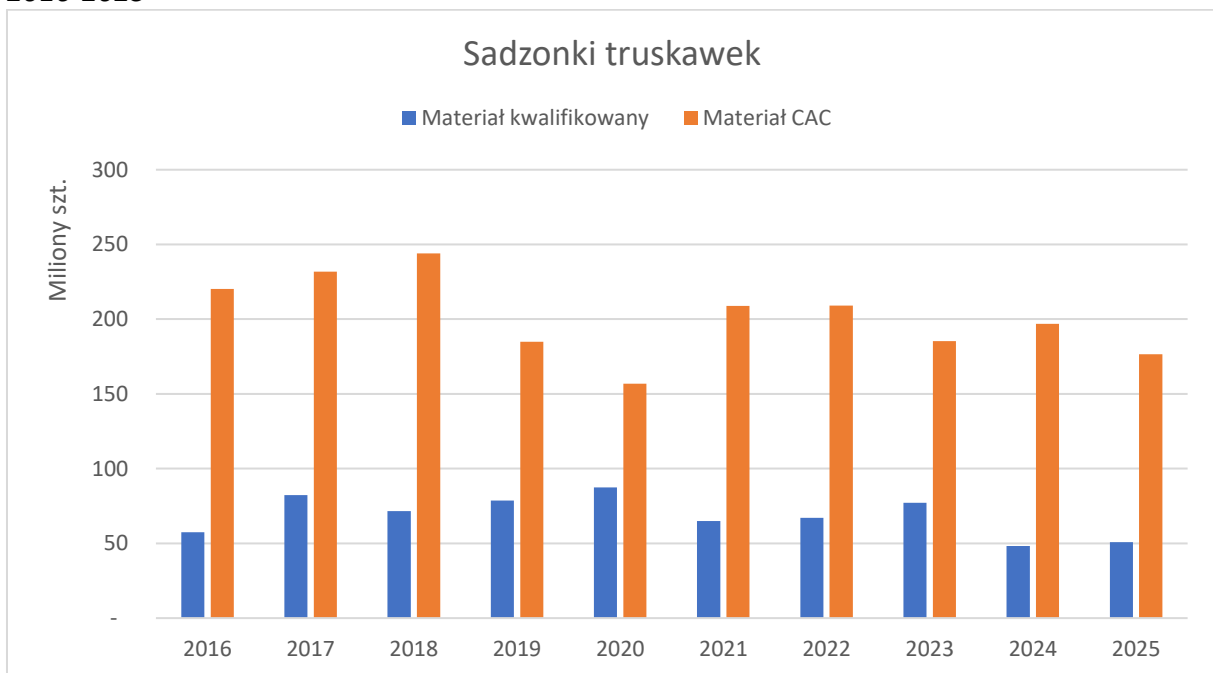
W skali całego kraju w 2025 roku produkcja drzewek owocowych CAC była ponad 4-krotnie większa niż drzewek kwalifikowanych. Z roku na rok zwiększa się przewaga produkcji drzewek CAC w stosunku do produkcji drzewek kwalifikowanych.

Porównanie produkcji drzewek, sadzonek truskawek oraz krzewów jagodowych kategorii kwalifikowany i CAC na przestrzeni ostatnich lat obrazują kolejne wykresy.

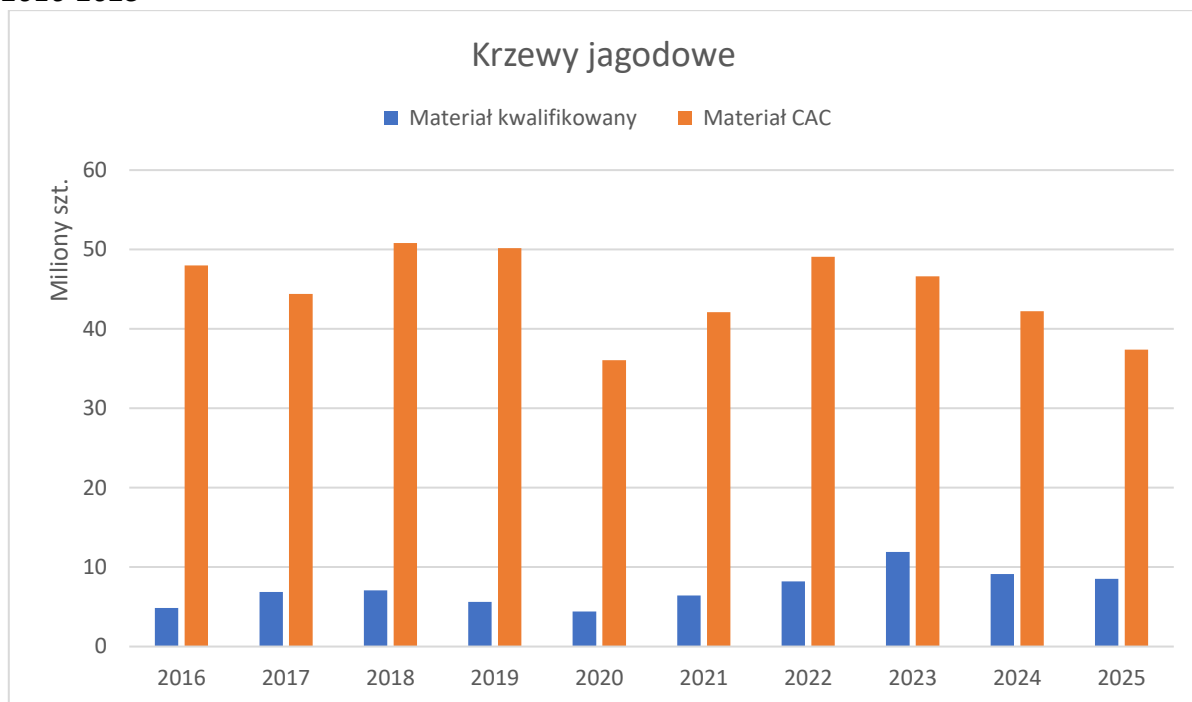
Wykres 17 Liczba drzewek owocowych kwalifikowanych i CAC wyprodukowanych w latach 2016-2025

Wykres 18 Liczba sadzonek truskawek kwalifikowanych i CAC wyprodukowanych w latach 2016-2025

Wykres 19. Liczba krzewów jagodowych kwalifikowanych i CAC wyprodukowanych w latach 2016-2025

3.7. Etykietowanie i plombowanie materiału siewnego oraz nadzór nad upoważnieniami do wypełniania etykiet urzędowych materiału siewnego

W roku sprawozdawczym wojewódzkie inspektoraty wydały:

- **767 171** wypełnionych etykiet dla materiału siewnego roślin rolniczych i warzywnych
- **25 113** wypełnionych etykiet-paszportów dla materiału siewnego roślin rolniczych i warzywnych
- **734 976** wypełnionych etykiet-paszportów dla sadzeniaków ziemniaka
- **40 421** wypełnionych etykiet i etykiet-paszportów szkółkarskich
- **48 414** etykiet OECD
- **526 181** etykiet i etykiet-paszportów dla materiału siewnego roślin rolniczych i warzywnych oraz materiału szkółkarskiego do wypełnienia przez upoważnione podmioty
- **232 698** plomb urzędowych numerowanych do zabezpieczania opakowań materiału siewnego oraz prób.

Na koniec 2025 r., upoważnienia do samodzielnego wypełniania etykiet urzędowych posiadało:

- dla materiału siewnego - 68 przedsiębiorców,
- dla materiału szkółkarskiego - 2 dostawców.

W roku sprawozdawczym upoważnienie do samodzielnego wydawania etykiet urzędowych posiadało:

- dla materiału siewnego - 82 przedsiębiorców,
- dla materiału szkółkarskiego - 69 dostawców.

W sumie przeprowadzono 268 kontroli u upoważnionych podmiotów.

3.8. Kontrola materiału siewnego

3.8.1. Ewidencja prowadzących obrót materiałem siewnym

31 grudnia 2025 r. wpisanych do ewidencji, na podstawie art. 84 – 87 ustawy o nasiennictwie było: 6 803 przedsiębiorców wytwarzających oraz prowadzących obrót w tym obrót hurtowy i detaliczny materiałem siewnym, 579 rolników oraz dostawców: 3 387 z rolą wytwarzania lub obrotu materiałem szkółkarskim roślin sadowniczych, 2 570 – materiałem rozmnożeniowym i nasadzeniowym roślin warzywnych, 6 936 – ozdobnych oraz 1 798 dostawców zajmujących się wytwarzaniem lub obrotem sadzonkami winorośli. Szczegółowe informacje przedstawia tabela 18.

Tabela 18. Liczba przedsiębiorców, rolników i dostawców materiału siewnego znajdujących się 31 grudnia 2025 r. w ewidencjach przedsiębiorców, rolników i dostawców

Ewidencja przedsiębiorców wpisanych na podstawie art. 84 ustawy o nasiennictwie prowadzących:			
wytwarzanie i obrót materiałem siewnym	obróć hurtowy materiałem siewnym	wyłącznie sprzedaż detaliczną materiału siewnego	
477	992	5 334	
Ewidencja rolników wpisanych na podstawie art. 86 ustawy o nasiennictwie:			
stan na 1 stycznia 2025	wpisano w roku sprawozdawczym	skreślono w roku sprawozdawczym	Stan na 31 grudnia 2025
572	44	37	579
Ewidencja dostawców wpisanych na podstawie art. 87 ustawy o nasiennictwie zajmujący się wytwarzaniem lub obrotem materiałem:			
Szkółkarskim roślin sadowniczych	Rozmnożeniowym lub nasadzeniowym roślin warzywnych	Rozmnożeniowym lub nasadzeniowym roślin ozdobnych	Sadzonkami winorośli
3 387	2 570	6 936	1 798

W 2025 r., w stosunku do roku 2024, odnotowano nieznaczne zmiany w liczbie podmiotów prowadzących obrót materiałem siewnym, wpisanych do odpowiednich ewidencji. Według stanu na 31 grudnia 2025 r. wpisanych do odpowiedniej ewidencji w poszczególnych grupach było:

przedsiębiorców prowadzących:

- wytwarzanie i obrót materiałem siewnym – 477 (spadek o 0,6%),
- obrót hurtowy materiałem siewnym – 992 (wzrost o 4,9%),
- wyłącznie sprzedaż detaliczną materiału siewnego – 5 334 (spadek o 1,1%),
- rolników – 579 (wzrost o 1,2%),
- dostawców:
 - materiału szkółkarskiego roślin sadowniczych – 3 387 (wzrost o 1%),
 - rozmnożeniowego lub nasadzeniowego roślin warzywnych – 2 570 (wzrost o 2,8%),
 - rozmnożeniowego lub nasadzeniowego roślin ozdobnych – 6 936 (wzrost o 2,4%),
 - sadzonek winorośli – 1 798 (wzrost o 2,7%).

3.8.2. Kontrola wytwarzania oceny i obrotu materiałem siewnym

W 2025 r. wojewódzcy inspektorzy ochrony roślin i nasiennictwa, zgodnie z art. 121 ustawy o nasiennictwie, prowadzili kontrole wytwarzania, oceny i przechowywania materiału siewnego, a także obrotu tym materiałem.

Ogółem przeprowadzono 10 930 kontroli u 9 898 prowadzących obrót materiałem siewnym, w tym kontroli u:

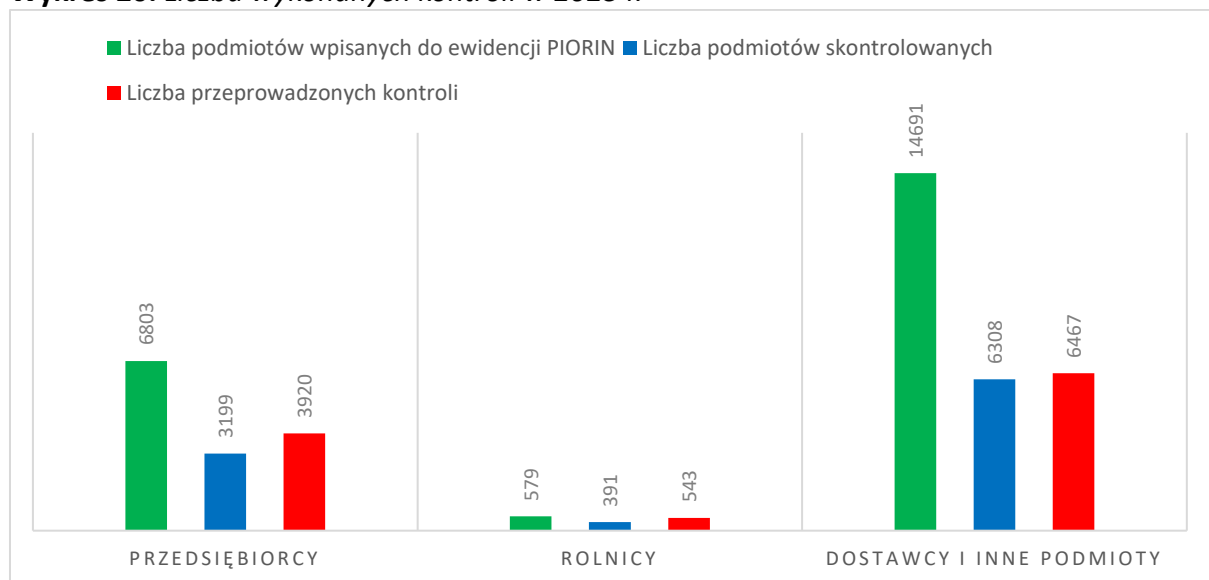
przedsiębiorców wpisanych do „ewidencji przedsiębiorców”, w tym u prowadzących:

- wytwarzanie i obrót materiałem siewnym – 1 033,
- obrót hurtowy materiałem siewnym – 688,
- wyłącznie sprzedaż detaliczną materiału siewnego – 2 199,
- rolników wpisanych do „ewidencji rolników” – 543,
- dostawców wpisanych do „ewidencji dostawców” – 5 466,
- innych podmiotów – 1 001.

Tabela 19. Liczba skontrolowanych podmiotów prowadzących obrót w latach 2021 –2025

Rodzaj kontrolowanego podmiotu	Rok				
	2021	2022	2023	2024	2025
Przedsiębiorcy nasienni wpisani do ewidencji na podst. art. 84 ustawy o nasiennictwie	3 109	2 704	3 099	3 100	3 199
Rolnicy wpisani do ewidencji na podst. art. 86 ustawy o nasiennictwie	324	284	322	343	391
Dostawcy wpisani do ewidencji na podst. art. 87 ustawy o nasiennictwie i inne podmioty	4 823	5 246	5 976	6 086	6 308

Wykres 20. Liczba wykonanych kontroli w 2025 r.

W wyniku kontroli, na skutek stwierdzonych nieprawidłowości:

- wydano 58 decyzji zakazujących prowadzenia obrotu partią materiału siewnego lub jej częścią,
- ukarano mandatami 86 podmiotów na łączną kwotę 27 750 zł,

- wydano 52 decyzje dotyczące nałożenia opłat sankcyjnych na łączną kwotę 111 200 zł.

Tabela 20. Działania podjęte w latach 2021 – 2025 na skutek stwierdzonych nieprawidłowości w obrocie materiałem siewnym

Wyszczególnienie	Rok				
	2021	2022	2023	2024	2025
Wydanie decyzji zakazującej prowadzenia obrotu	56	53	40	48	58
Skierowanie spraw o ukaranie do sądów rejonowych	0	1	0	0	0
Liczba nałożonych mandatów karnych	85	60	81	86	86
Łączna kwota mandatów (zł)	19 350	17 500	20 250	25 900	27 750
Liczba decyzji w sprawie naliczenia opłat sankcyjnych	34	32	45	42	52
Łączna kwota opłat sankcyjnych (zł)	119 231	464 646	272 883	181 600	111 200

Ogółem skontrolowano:

- 45 882 partie materiału siewnego lub ich części, w tym 20 863 partie roślin rolniczych i 2 513 partie sadzeniaków ziemniaka, co stanowi odpowiednio 180 085,2 tony i 232 460 jednostek siewnych materiału siewnego różnych gatunków roślin rolniczych oraz 143 658,6 tony sadzeniaków ziemniaka (tabela 21);
- 25 019 partii materiału siewnego roślin warzywnych;
- 47 292 311 szt. materiału szkółkarskiego, w tym 23 295 729 szt. sadzonek truskawek;
- 71 207 720 szt. materiału rozmnożeniowego i nasadzeniowego roślin warzywnych oraz
- 354,8 tony cebuli dymki;
- 120 309 279 szt. materiału rozmnożeniowego roślin ozdobnych;
- 152 538 szt. sadzonek winorośli.

Kontrole prowadzone były pod kątem zgodności z wymaganiami określonymi dla materiału siewnego. Sprawdzone zostały wymagania formalne, w tym: prawidłowość stosowania opakowań, etykietowania oraz zgodność z art. 104 ustawy określającym materiał siewny dopuszczony do obrotu.

Sprawdzona została również (co najmniej w zakresie zdolności kiełkowania) jakość materiału siewnego w obrocie. W tym celu, do kontrolnej oceny laboratoryjnej pobranych zostało łącznie 3 603 próby, w tym 1 786 prób roślin rolniczych oraz 1 817 prób roślin warzywnych, a także 178 prób sadzeniaków ziemniaka pobranych do kontrolnej oceny weryfikacyjnej lub poddanych kontrolnej ocenie cech zewnętrznych podczas kontroli obrotu.

Szczegółowe dane dotyczące ilości skontrolowanego materiału siewnego przedstawiono w tabeli 21.

W wyniku kontroli przeprowadzonych przez wojewódzkie inspektoraty stwierdzono niespełnienie wymagań formalnych lub jakościowych dla materiału siewnego, który był w obrocie i został wycofany w drodze decyzji administracyjnej. Główne przyczyny wycofania

z obrotu to brak oceny okresowej, niespełnienie wymagań w zakresie zdolności kiełkowania i czystości oraz w prowadzenie do obrotu materiału siewnego odmian niewpisanych do odpowiednich rejestrów.

Tabela 21. Materiał siewny skontrolowany, zakwestionowany i wyłączone z obrotu w 2025 r.

Grupy roślin	Liczba skontrolowanych partii	Jednostki miary	Wielkość skontrolowanych partii (t/kg/szt.)			Liczba pobranych prób kontrolnych	Nie spełniało wymagań		Wycofano z obrotu na podstawie decyzji	
			ogółem	w tym materiału kat. standard/CAC	m.S. niedopuszczony do obrotu wg art. 104 ustawy		skontrolowanych partii ogółem	w tym partii ze względu na zdolność kiełkowania	partii	ton/j.s./kg/szt.
Zboża ozime	164	j.s.	5 587	168 586,4	0	9	0	0	0	0
	3 322	ton	76 186,4		0	589	0	0	0	0
Zboża jare	0	j.s.	0		0	3	0	0	0	0
	1 739	ton	35 473,1		2,8	411	10	9	0	0,9
Kukurydza	4 144	j.s.	165 843		0	178	0	0	0	0
	1 679	ton	4 572,5		0	128	0	0	0	0
Bobowate grubonasienne	25	j.s.	3 744		0	7	0	0	0	0
	726	ton	6 881,3		0	37	7	5	2	18,2
Bobowate drobnonasienne	3	j.s.	257		0	0	0	0	0	0
	388	ton	550,5		0,7	21	0	0	0	0
Trawy	2 665	ton	1 992,3		0	56	6	6	2	0,4
Inne rolnicze	179	ton	6 531,8		1,5	10	1	1	0	0
Oleiste i włókniste	339	j.s.	10 963		0	28	2	2	0	0
	349	ton	3 495,8		0,2	47	0	0	0	0
Burak cukrowy	115	j.s.	46 065		0	10	0	0	0	0
	26	ton	10,1		0	0	0	0	0	0
Burak pastewny	1	j.s.	1		0	0	0	0	0	0
	105	ton	1,4		0	1	0	0	0	0
Ziemniak	2 513	ton	43 658,6		0,6	178	18	0	0	0
Mieszanki zbożowe	46	ton	85,2		0	3	0	0	0	0
Mieszanki pastewne	2 335	ton	646,1	0,2	70	19	19	8	0,7	
Warzywa - nasiona	25 012	kg	171 103,2	168 586,4	5,7	1 817	170	170	84	238,2

Mieszanki odmianowe warzyw	7 kg	3,4		0	0	0	0	0	0
Drzewka owocowe	szt.	3 606 766	3 312 212	2 855	0				
Krzewy jagodowe	szt.	11 939 542	10 507 681	0	0				
Podkładki	szt.	5 252 556	3 331 448	0	0				
Sadzonki truskawek	szt.	23 295 729	22 852 579	0	0				
Inny materiał szkółkarski	szt.	3 197 718	3 183 226	0	0				
Sadzonki winorośli	szt.	152 538	103 070	0	0				
Warzywa	rozmnożenie wy i naszeniowy	szt.	71 207 720		0	0			
	cebula dymka	kg	354 786		0	0			
Materiał ozdobny		szt.	129 309 279		0	0			
		kg	1 544 121		0	0			

Nieprawidłowości formalne stwierdzone w trakcie kontroli prowadzących obrót to między innymi:

- sprzedaż materiału siewnego niezgodnie z art. 104 ustawy o nasiennictwie;
- brak wymaganych informacji na dokumentach sprzedaży;
- brak aktualnej oceny okresowej;
- wprowadzenie do obrotu materiału siewnego niezgodnego z wymaganiami jakościowymi;
- niewłaściwie prowadzona dokumentacja;
- składanie nieterminowe lub niewłaściwych informacji dotyczących obrotu materiałem siewnym – tzw. OMS;
- prowadzenie obrotu bez wymaganego zgłoszenia o wpis do odpowiedniej ewidencji;
- niewłaściwe oznakowanie materiału siewnego lub jego brak;
- niewłaściwe zabezpieczenie opakowań/etykiet;
- obrót materiałem szkółkarskim, rozmnożeniowym roślin warzywnych i ozdobnych bez dokumentu dostawcy lub z dokumentem wystawionym niezgodnie z przepisami ustawy o nasiennictwie;
- niezgodność stosowanych nazw odmian na etykietach/opakowaniach lub dokumentach sprzedaży z nazwami w krajowych rejestrach odmian lub wspólnotowym katalogiem.

3.8.3. Kontrola obrotu materiałów oferowanych w ramach sprzedaży na odległość

Wojewódzcy inspektorzy przeprowadzili kontrole materiału siewnego oferowanego w internecie, prasie itd.

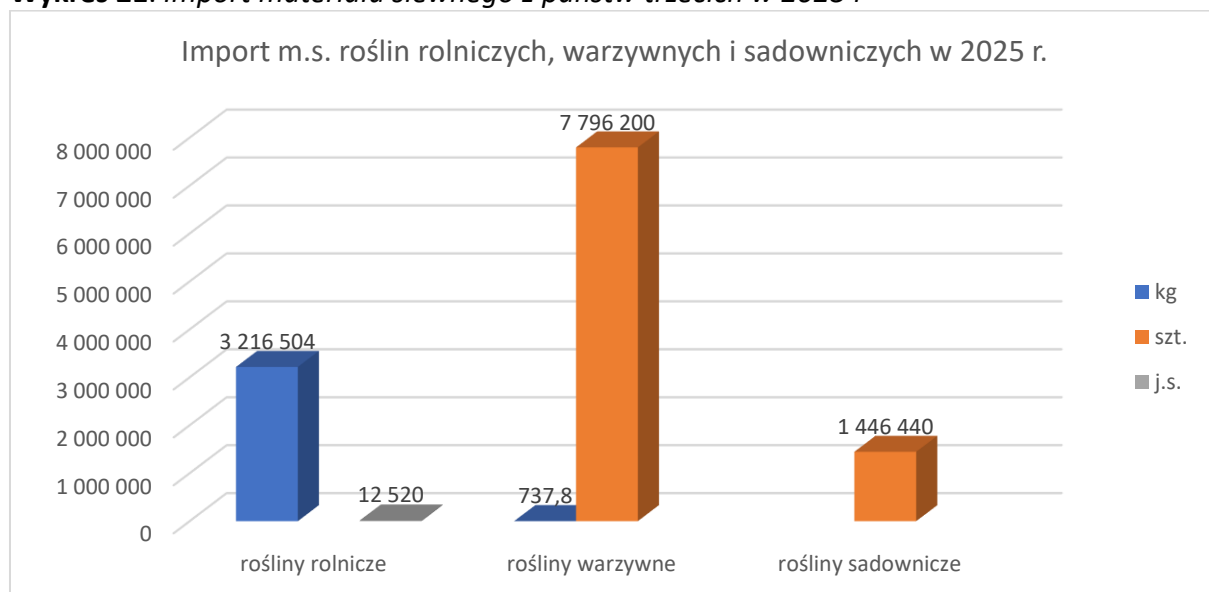
W wyniku tych działań:

- zweryfikowano 9 769 ogłoszeń;
- wykonano 333 kontrole u podmiotów;
- spowodowano usunięcie 1 007 ogłoszeń.

3.8.4. Kontrola materiału siewnego importowanego z państw trzecich

W 2025 r. z państw trzecich zaimportowano materiał siewny roślin rolniczych w ilości 3 216 504 kg i 12 520 j.s., roślin warzywnych w ilości 737,8 kg i 7 796 200 szt. oraz sadowniczych w ilości 1 446 440 szt., co przedstawia wykres 21.

Wykres 21. Import materiału siewnego z państw trzecich w 2025 r

Liczba zgłoszonych przez przedsiębiorców lub dostawców przesyłek wynosiła 416.

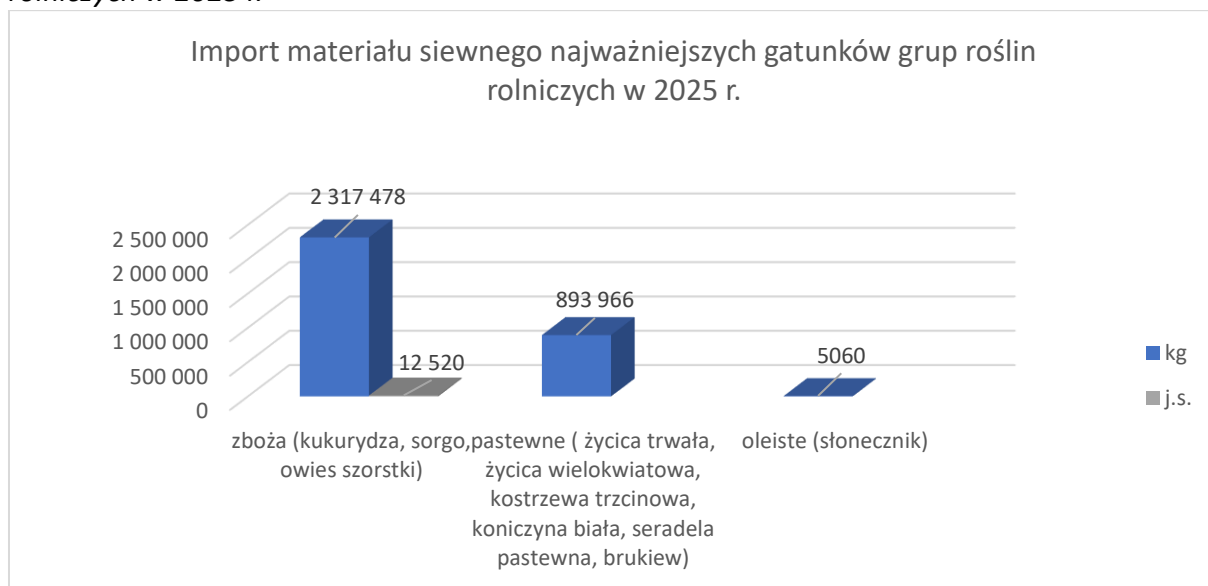
Wykonano:

- 132 kontrole u zgłaszających przywóz materiału siewnego z państw trzecich, którzy samodzielnie dopełnili obowiązku art. 120 ustawy o nasiennictwie;
- 41 kontrole po uzyskaniu informacji z systemu TRACES u podmiotów, które nie dopełniły obowiązku wynikającego z art. 120 ustawy o nasiennictwie;
- pobrano i oddano do laboratorium próby:
 - na obecność modyfikacji genetycznych 24 szt.,
 - na czystość i zdolność kiełkowania 46 szt. oraz
 - 1 próba do oceny tożsamości i czystości odmianowej przekazana do COBORU.

Najważniejszymi gatunkami jakie zaimportowano z państw trzecich był materiał siewny:

- zbóż: kukurydza, sorgo i owies szorstki w ilości 2 317 478 kg i 12 520 j.s.,
- roślin pastewnych: życica trwała, życica wielokwiatowa, kostrzewa trzcinowa, koniczyna biała, seradela pastewna i brukiew w ilości 893 966 kg,
- roślin oleistych: słonecznik w ilości 5 060 kg, co przedstawia wykres 22.

Wykres 22. Zestawienie importu materiału siewnego najważniejszych gatunków grup roślin rolniczych w 2025 r.

Materiał siewny importowano z Ukrainy, Turcji, Serbii, Wielkiej Brytanii, Nowej Zelandii, Stanów Zjednoczonych, Republiki Południowej Afryki, Urugwaju i Kanady na teren województw: kujawsko – pomorskiego, dolnośląskiego, opolskiego, wielkopolskiego, łódzkiego, lubelskiego, mazowieckiego, warmińsko – mazurskiego, śląskiego, małopolskiego oraz podkarpackiego.

3.8.5. Sprawozdanie z obrotu materiałem siewnym

Informacja o ilości wprowadzonego do obrotu materiału siewnego, a także informacja o wprowadzonym do obrotu materiale siewnym roślin warzywnych kategorii standard własnych odmian za rok gospodarczy 2024/2025 opublikowana jest na stronach: Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa: piorin.gov.pl oraz w Serwisie Rzeczypospolitej Polskiej: dane.gov.pl.

3.8.6. Sankcje prawne

W roku 2025 wojewódzcy inspektorzy wydali 52 decyzje w sprawie nałożenia opłat sankcyjnych na łączną kwotę 111 200zł. Nałożono 86 kar na łączną kwotę 27 7500 zł. Wydano 58 decyzji zakazujących obrotu materiałem siewnym niespełniającym wymagań.

Główne przyczyny nakładania grzywny to:

- niewłaściwe prowadzenie dokumentacji dotyczącej obrotu materiałem siewnym;
- umieszczanie na etykietach informacji niezgodnych z informacjami zawartymi w świadectwie oceny laboratoryjnej;
- prowadzenie obrotu materiałem siewnym niezgodnie z art. 104 ust. o nasiennictwie;
- niezłożenie w określonym terminie informacji o wprowadzonym do obrotu materiale siewnym lub złożenie informacji nieprawdziwej.

3.8.7. Postępowania odwoławcze

W 2025 r. Główny Inspektor Ochrony Roślin i Nasiennictwa prowadził 3 sprawy administracyjne w instancyjnym toku postępowania administracyjnego dotyczące nałożenia opłaty sankcyjnej. Główny Inspektor utrzymał w mocy wszystkie 3 decyzje.

3.9. Kontrolna ocena weryfikacyjna

Z partii sadzeniaków ziemniaka wprowadzonych do obrotu wiosną 2025 r. (zbiór 2024) i spełniających wymagania formalne, tj. po ocenie cech zewnętrznych i zaopatrzeniu w etykieto-paszporty, pobranych zostało ogółem 178 prób.

W kontroli uwzględniono partie:

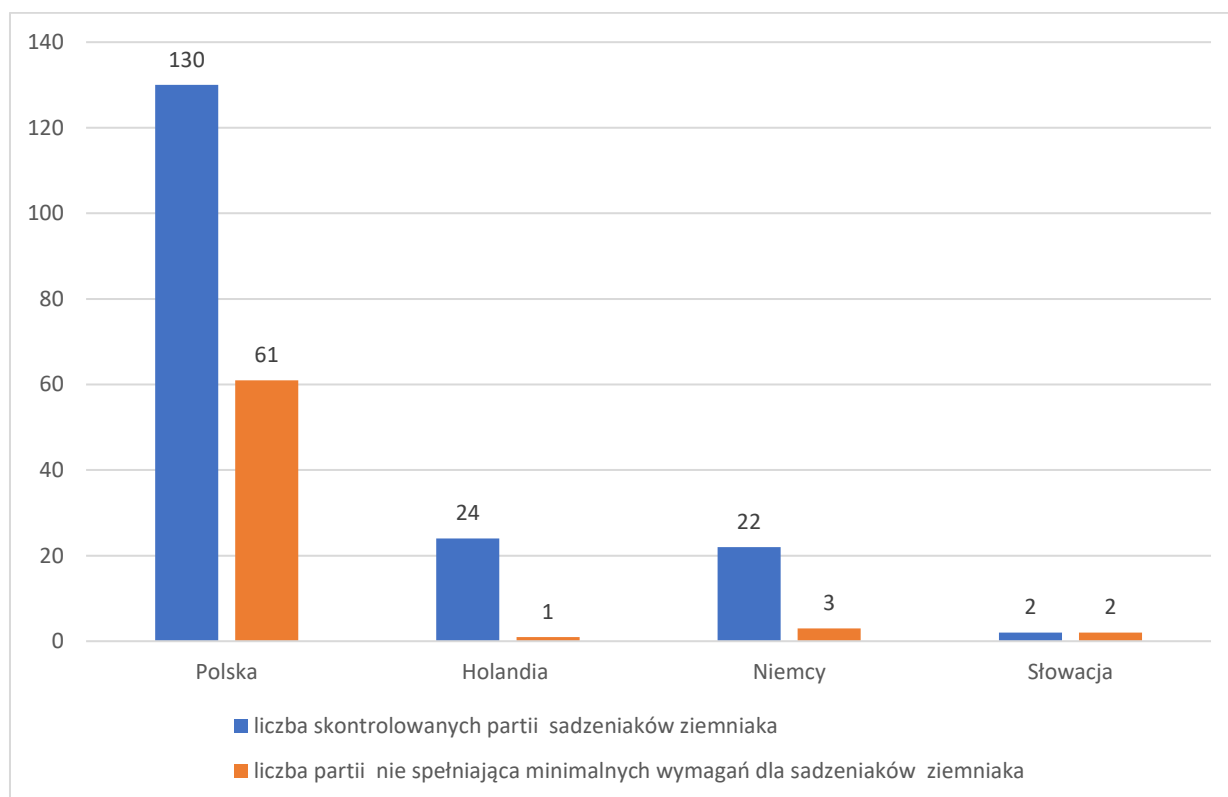
- poddane ocenie cech zewnętrznych przez kwalifikatorów akredytowanych,
- pochodzące z plantacji, z których bulwy ziemniaka zakwalifikowane zostały w ponownej ocenie weryfikacyjnej (i stwierdzono znacznie niższy procent zawirusowania niż w ocenie pierwotnej),
- wytworzone w innych państwach członkowskich.

W oparciu o te założenia, w kontrolnej ocenie weryfikacyjnej pobrano (Wykres 24.):

- 130 prób z partii utworzonych w kraju.
- 48 prób sadzeniaków z partii utworzonych poza granicami RP.

Minimalnych wymagań określonych dla sadzeniaków ziemniaka nie spełniło 67 prób, w których stwierdzono porażenie chorobami wirusowymi powyżej 10 %.

Wykres 24. Liczba skontrolowanych partii sadzeniaków ziemniaka w obrocie oraz ponadnormatywnie zawirusowanych w 2025r.

3.10. Kontrola upraw GMO

3.10.1. Kontrola upraw GMO

W 2025 r. Państwowa Inspekcja Ochrony Roślin i Nasiennictwa wykonywała ósmy rok zadanie wynikające z ustawy z dnia 22 czerwca 2001 r. o mikroorganizmach i organizmach genetycznie zmodyfikowanych polegające na wykonywaniu kontroli upraw pod kątem ich zgodności z ustawą. Zgodnie z "Programem kontroli upraw GMO" zatwierdzonym przez Ministra Klimatu i Środowiska oraz Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi na podstawie art. 49I tej ustawy, kontrolą zostały objęte: kukurydza, rzepak jary i ozimy oraz soja. Czynności dotyczące upraw GMO były realizowane poprzez kontrole materiału siewnego oraz plantacji nasiennych i produkcyjnych.

3.10.2. Kontrola materiału siewnego

W 2025 r. przeprowadzono 442 kontrole partii materiału siewnego znajdującego się w obrocie pod kątem obecności GMO.

Z materiału siewnego pobrano i przebadano próby materiału siewnego:

- kukurydzy – 269 prób,
- rzepaku ozimego i jarego – 137 prób,
- soi – 36 prób.

Wśród przebadanych partii kukurydzy, oprócz materiału siewnego pochodzącego z Unii Europejskiej oraz Polski, znajdował się materiał siewny z państw trzecich: Ukrainy, Turcji, oraz Serbii.

Pozostałe przebadane partie materiału siewnego tj. rzepaku ozimego i jarego oraz soi pochodziły z obszaru Polski i innych państw członkowskich UE.

W wyniku badań materiału siewnego, w 3 próbach kukurydzy stwierdzono domieszki kukurydzy modyfikowanej genetycznie linii transgenicznych: NK603, TC1507, MON810, MON87427, MON89034 DAS59122. Wszystkie domieszki były na poziomie poniżej 0,1% z wyjątkiem linii NK603 gdzie jej obecność w 1 próbie stwierdzono w ilości powyżej 0,16 %.

W związku z prawem do drugiej ekspertyzy wynikającym z art. 35 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/625 z dnia 15 marca 2017 r. na wnioski właścicieli partii, w których stwierdzono domieszki, zostały wykonane powtórne badania dla 3 prób kukurydzy.

W jednej próbie kukurydzy potwierdzono obecność linii: NK603, TC1507, DAS59122, MON88017, MON89034, MON87427 w ilości poniżej 0,1% z prawdopodobieństwem 95%. Dla pozostałych 2 prób kukurydzy otrzymano wyniki negatywne. Tym samym pomimo pierwszego wyniku wskazującego na domieszkę poniżej 0,1% partie te uznano za wolne od GMO.

3.10.3. Kontrola plantacji nasiennych

W roku 2025 roku, badania plantacji nasiennych były traktowane priorytetowo. Niemal 100% plantacji nasiennych kukurydzy, rzepaku i soi zgłoszonych do oceny polowej (kwalifikacji) zostało objęte kontrolą. W skali kraju skontrolowano 601 plantacji nasiennych, w tym plantacje nasienne:

- kukurydzy – 387
- rzepaku ozimego i jarego – 27
- soi – 187

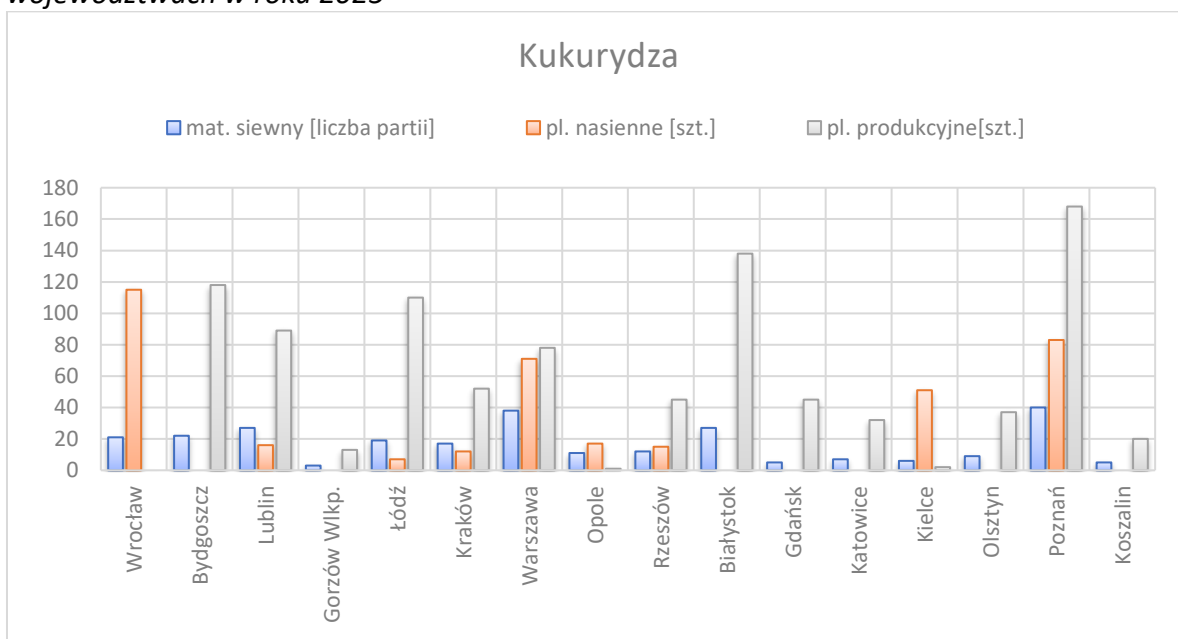
3.10.4. Kontrola plantacji produkcyjnych

W skali kraju skontrolowano 1 391 plantacji.

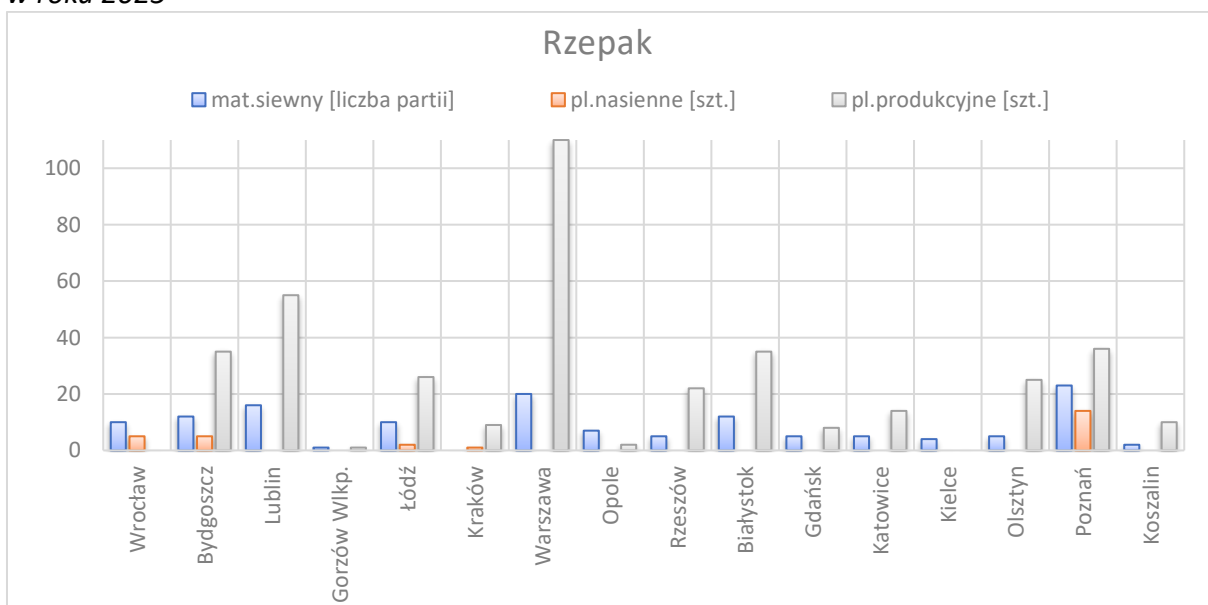
W przypadku jednej plantacji produkcyjnej kukurydzy stwierdzono obecność linii transgenicznej MIR604 w ilości 0,91% +/- 06 przy poziomie ufności 95%. Plantacja roślin została zniszczona poprzez przyoranie.

Liczbę kontroli upraw pod kątem obecności GMO przeprowadzoną w poszczególnych województwach dla kontrolowanych gatunków roślin uprawnych przedstawiają wykresy:

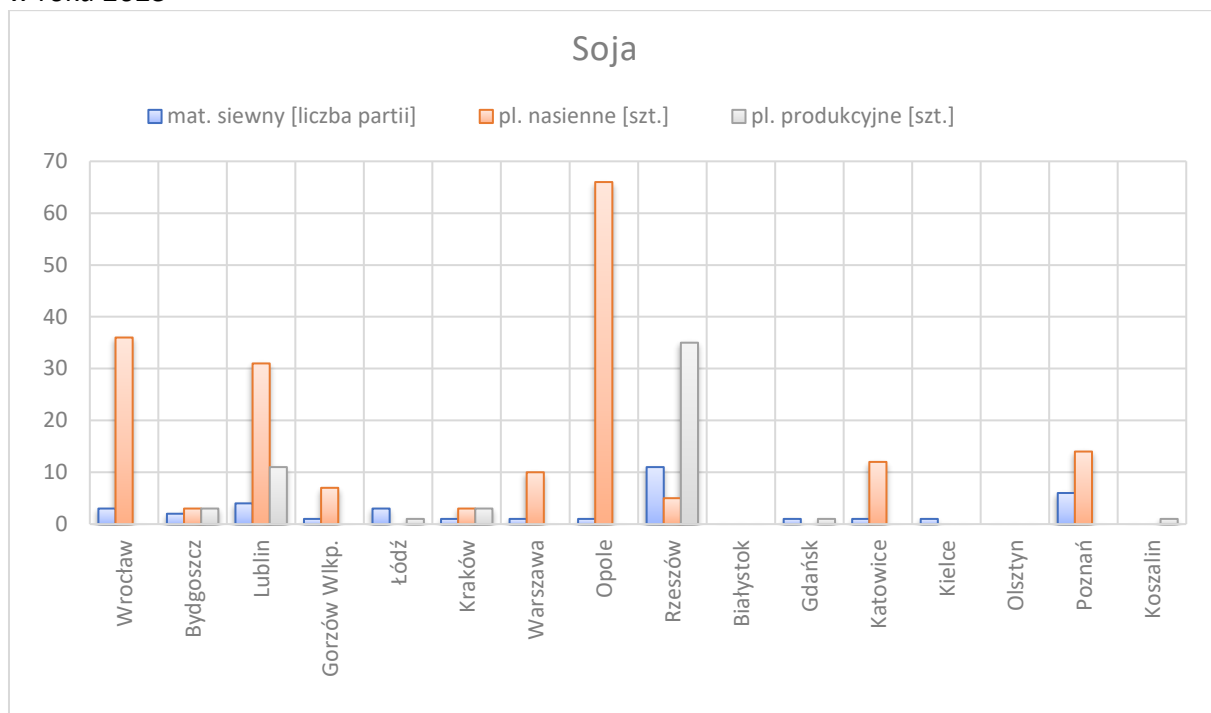
Wykres 25. Liczba kontroli upraw kukurydzy przeprowadzona w poszczególnych województwach w roku 2025

Wykres 26. Liczba kontroli upraw rzepaku przeprowadzona w poszczególnych województwach w roku 2025

Wykres 27. Liczba kontroli upraw soi przeprowadzona w poszczególnych województwach w roku 2025

Ogółem, w roku 2025 przeprowadzono 2 434 kontrole upraw pod kątem obecności GMO. Wyniki te potwierdziły, że w Polsce nie uprawia się odmian roślin zmodyfikowanych genetycznie. Pozytywne jest również to, że nie stwierdzono żadnych domieszek GMO na krajowych plantacjach nasiennych. Dane o pobranych próbach w ramach kontroli upraw GMO wprowadzono do aplikacji dla próbobiorców materiałów pod kątem GMO.

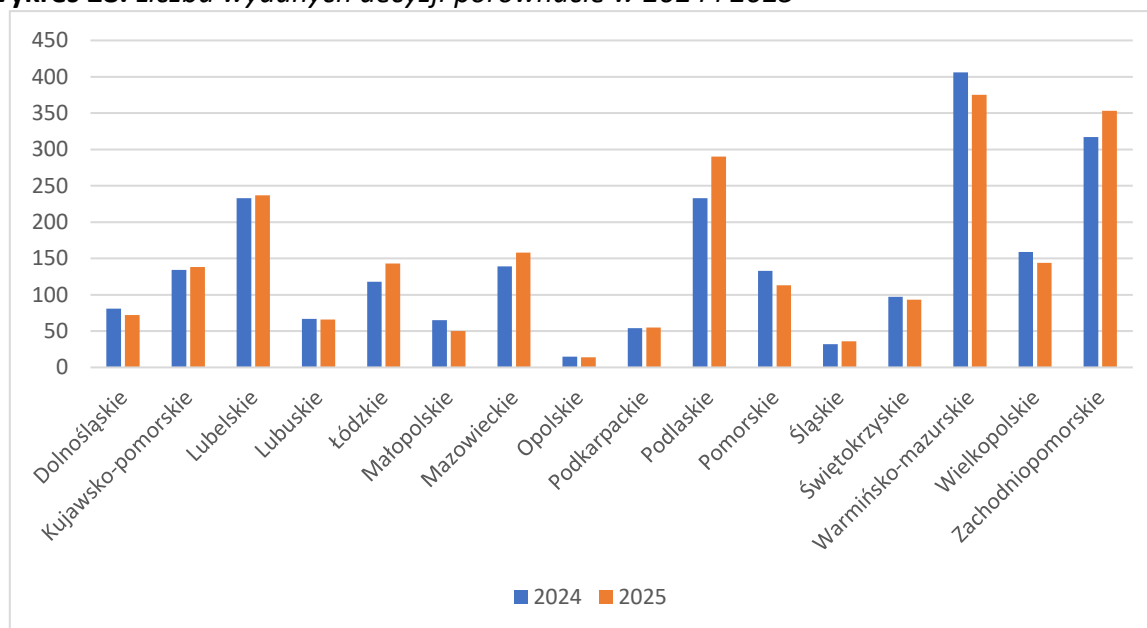
Z realizacji kontroli upraw GMO w 2025 r. Główny Inspektor Ochrony Roślin i Nasiennictwa zgodnie z art. 49m ustawy z dnia 22 czerwca 2001 r. o mikroorganizmach i organizmach genetycznie zmodyfikowanych, opracował i przekazał sprawozdanie ministrowi właściwemu do spraw środowiska oraz ministrowi do spraw rolnictwa.

3.11. Rolnictwo ekologiczne

W roku 2025 wojewódzcy inspektorzy wydali ogółem 2 337 decyzji na zastosowanie w rolnictwie ekologicznym nieekologicznego materiału przeznaczonego do produkcji roślin, udzielając 4 891 pozwoleń w tej sprawie.

Najwięcej decyzji wydały wojewódzkie inspektoraty w: Olsztynie – 375, Koszalinie – 353, Białymstoku – 290 i Lublinie - 237.

Wykres 28. Liczba wydanych decyzji porównanie w 2024 i 2025

W 234 przypadkach pozwolenie nie zostało udzielone, z czego 163 stanowiły odmowy wydania pozwolenia, a w 71 przypadkach postępowanie zostało umorzone.

Tabela 22. Decyzje w sprawie zastosowania konwencjonalnego materiału siewnego w rolnictwie ekologicznym

Wyszczególnienie	Rok		Zmiana 2025/2024 w %
	2024	2025	
liczba wydanych decyzji	2 283	2 337	2,37
w tym:			
liczba udzielonych pozwoleń	4 319	4 891	13,24
umorzenia postępowań	47	71	51,1
odmowy wydania pozwolenia	171	163	-4,68

W 2025 GIORiN kontynuował publikację na stronie Inspekcji „Wykazu dostępnego ekologicznego lub w okresie konwersji materiału przeznaczonego do reprodukcji roślin”. Wykaz był aktualizowany co miesiąc na podstawie dobrowolnych zgłoszeń dostawców ekologicznego materiału siewnego.

Do dnia 30 czerwca każdego roku Państwowa Inspekcja Ochrony Roślin Nasiennictwa udostępnia Komisji i pozostałym państwom członkowskim informacje dostarczone do Wykazu ekologicznego materiału przeznaczonego do reprodukcji roślin oraz informacje dotyczące wydanych zezwoleń na zastosowanie nieekologicznego materiału przeznaczonego do reprodukcji roślin.

3.12. Kontrola upraw winorośli

W 2025 r. w oparciu o dane zawarte w ewidencji winnic prowadzonej przez Dyrektora Generalnego Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa przeprowadzono 260 kontroli upraw winorośli przeznaczonych do wyrobu wina gronowego.

Zostały one wykonane w celu potwierdzenia zgodności informacji zawartych w ewidencji winnic KOWR ze stanem faktycznym i dotyczyły weryfikacji lokalizacji upraw winorośli, nazw

odmian winorośli lub ich synonimów, powierzchni upraw poszczególnych odmian, jak również sprawdzenia, czy uprawiane odmiany winorośli spełniają wymagania określone w art. 81 ust. 2 akapicie drugim rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1308/2013 ustanawiające wspólną organizację rynków (...) oraz ustawie o wyrobach winiarskich.

Kontrole upraw przeprowadza wojewódzki inspektor ochrony roślin i nasiennictwa właściwy dla miejsca położenia uprawy. Zgodnie z wytycznymi do planu pracy na rok 2025 w kontrolach WIORiN uwzględniono wszystkie nowe winnice i z nowymi nasadzeniami oraz te, w których w poprzednich latach stwierdzono nieprawidłowości. Ponadto każda winnica jest kontrolowana co najmniej raz na 4 lata. Liczba kontroli w województwach jest zależna od liczby zgłoszeń dokonanych przez podmioty prowadzące uprawy w systemie AUREA moduł WINO. Dane liczbowe z kontroli przedstawia tabela 23.

Tabela 23. *Kontrolowane uprawy winorośli oraz ich powierzchnie w 2025 r.*

Województwo	Liczba przeprowadzonych kontroli	Liczba skontrolowanych upraw winorośli	Powierzchnia skontrolowanych upraw
	w szt.	w szt.	w ha
dolnośląskie	34	34	54,2
kujawsko-pomorskie	8	8	20,9
lubelskie	24	24	30,1
lubuskie	23	23	51,6
łódzkie	12	12	15,6
małopolskie	42	42	37,6
mazowieckie	17	17	30,7
opolskie	11	11	20,2
podkarpackie	17	17	18,8
podlaskie	1	1	0,5
pomorskie	2	2	0,4
śląskie	13	13	25,1
świętokrzyskie	19	19	27,4
warmińsko-mazurskie	2	2	0,8
wielkopolskie	22	22	37,2
zachodniopomorskie	13	13	34,9
RAZEM:	260	260	406

Najwięcej kontroli przeprowadzono na terenie województw: małopolskiego (42), dolnośląskiego (34), lubelskiego (24), lubuskiego (23) oraz wielkopolskiego (22). Średnia powierzchnia skontrolowanych winnic wyniosła 1,56 ha.

Grupy obszarowe przedstawia tabela 24.

Tabela 24. *Liczba upraw winorośli, w poszczególnych województwach wg grup obszarowych w 2025 r.*

Województwo	Grupy obszarowe powierzchni uprawy winorośli							
	Ogółem	do 1 ha	1 - 2	2 - 3	3 - 5	5 - 7	7 - 10	10 - 15

dolnośląskie	34	12	14	5	2	0	0	1	0
kujawsko-pomorskie	8	3	0	1	3	1	0	0	0
lubelskie	24	14	8	1	0	0	1	0	0
lubuskie	23	10	7	2	2	0	1	1	0
łódzkie	12	6	3	2	1	0	0	0	0
małopolskie	42	34	3	2	2	1	0	0	0
mazowieckie	17	8	5	0	3	0	1	0	0
opolskie	11	7	1	1	1	0	1	0	0
podkarpackie	17	14	0	0	2	1	0	0	0
podlaskie	1	1	0	0	0	0	0	0	0
pomorskie	2	2	0	0	0	0	0	0	0
śląskie	13	10	1	1	0	0	0	0	1
świętokrzyskie	19	12	1	4	1	0	1	0	0
warmińsko-mazurskie	2	2	0	0	0	0	0	0	0
wielkopolskie	22	10	6	3	2	0	1	0	0
zachodniopomorskie	13	7	2	1	1	1	0	0	1
RAZEM:	260	152	51	23	20	4	6	2	2

W wyniku kontroli potwierdzono, że prowadzący uprawy nie uprawiają odmian zakazanych do wyrobu wina. Dane z bieżących kontroli urzędowych upraw winorośli przeprowadzane przez inspektorów WIORiN zostały wprowadzane do systemu teleinformatycznego AUREA moduł WINO.

3.13. Szkolenia

Tabela 25. Szkolenia przeprowadzone w 2025 r. z zakresu oceny materiału siewnego

Województwo	Szkolenia podstawowe z zakresu oceny polowej		Szkolenia doskonalące z zakresu oceny polowej		Szkolenia z podstawowe/doskonalące z zakresu oceny cech zewnętrznych sadzoniaków ziemniaka		Spotkania informacyjne i inne	
	liczba szkoleń	liczba uczestników	liczba szkoleń	liczba uczestników	liczba szkoleń	liczba uczestników	liczba spotkań	liczba uczestników
dolnośląskie	1*	5*	1*	14*			4	126
kujawsko-pomorskie	1*	6*	1*	25*			2	40
lubelskie							1	49
lubuskie							3	49
łódzkie			2	61			1	21
małopolskie	4 (7*)	60(86*)	1(8*)	14(156*)			5	195
mazowieckie							5	270
opolskie	1	2					2	60
podkarpackie							4	77
podlaskie							1	34
pomorskie			1	1	1	1	7	121
śląskie	2*	40*	3*	58*			1	14
świętokrzyskie	1*	7*	1(1*)	22(24*)			3	72
warmińsko-mazurskie	1*	15*	1*	34*			3	110

wielkopolskie	1*	13*	3(1*)	148(4*)			2	132
zachodniopomorskie			2	46	1	19	0	0

*szkolenia praktyczne organizowane przy współpracy Wojewódzkich Inspektoratów

Wojewódzkie Inspektoraty Ochrony Roślin i Nasiennictwa przeprowadziły szkolenia i warsztaty dla kwalifikatorów, szkolenia dla pracowników Inspekcji oraz spotkania informacyjne dla podmiotów prowadzących obrót, wpisanych do odpowiednich ewidencji, w tym:

- szkolenia podstawowe teoretyczne oraz praktyczne w celu uzyskania zaświadczenia uprawniającego do uzyskania upoważnienia bądź akredytacji w zakresie oceny polowej materiału siewnego,
- szkolenia podstawowe i doskonalące z zakresu oceny materiału siewnego na poletkach doświadczalnych oraz na polach produkcyjnych,
- szkolenia dla próbobiorców materiału siewnego,
- szkolenie z zakresu oceny cech zewnętrznych sadzeniaków ziemniaka,
- spotkania oraz akcje informacyjne dla przedsiębiorców, dostawców i rolników, w zakresie obowiązującego prawa, zmian w przepisach oraz nowych regulacji,
- spotkania informacyjne w zakresie zasad wytwarzania i prowadzenia obrotu materiałem siewnym, wyszukiwanie odmian w katalogach wspólnotowych, Krajowym Rejestrze, katalogach państw członkowskich,
- szkolenie z zakresu zastosowania nieekologicznego materiału siewnego w rolnictwie ekologicznym,
- inne szkolenia merytoryczne związane z zadaniami pracowników Inspekcji m.in: nadzór nad wytwarzaniem, oceną, obrotem, stosowaniem materiału siewnego i kontrolą upraw GMO, nowe techniki genomowe, ocena tożsamości i czystości odmianowej, zagadnienia z kontroli heterogenicznego materiału ekologicznego, kontrola wytwarzania i obrotu materiału szkółkarskiego, materiału rozmnożeniowego roślin warzywnych lub ozdobnych oraz sadzonek winorośli, wytwarzanie i obrót materiałem siewnym sadzeniaka ziemniak, a etykietowanie materiału siewnego roślin rolniczych i warzywnych, wydawanie i wydawanie etykiet przez podmioty upoważnione, elektroniczne świadectwa ISTA, przepisy postępowania administracyjnego, wykorzystanie bezzałogowych statków powietrznych w pracy inspektorów PIORiN, import materiału siewnego z państw trzecich, organizacja oraz spotkania wewnętrznych grup roboczych celem opracowania i aktualizacji dokumentów dotyczących próbobrania.

Wojewódzcy inspektorzy przeprowadzili szkolenia w oparciu o posiadane zasoby kadrowe, a także stacje oceny odmian COBORU, instytuty branżowe, uczelnie rolnicze, hodowle roślin lub przedsiębiorstwa produkujące materiał siewny.

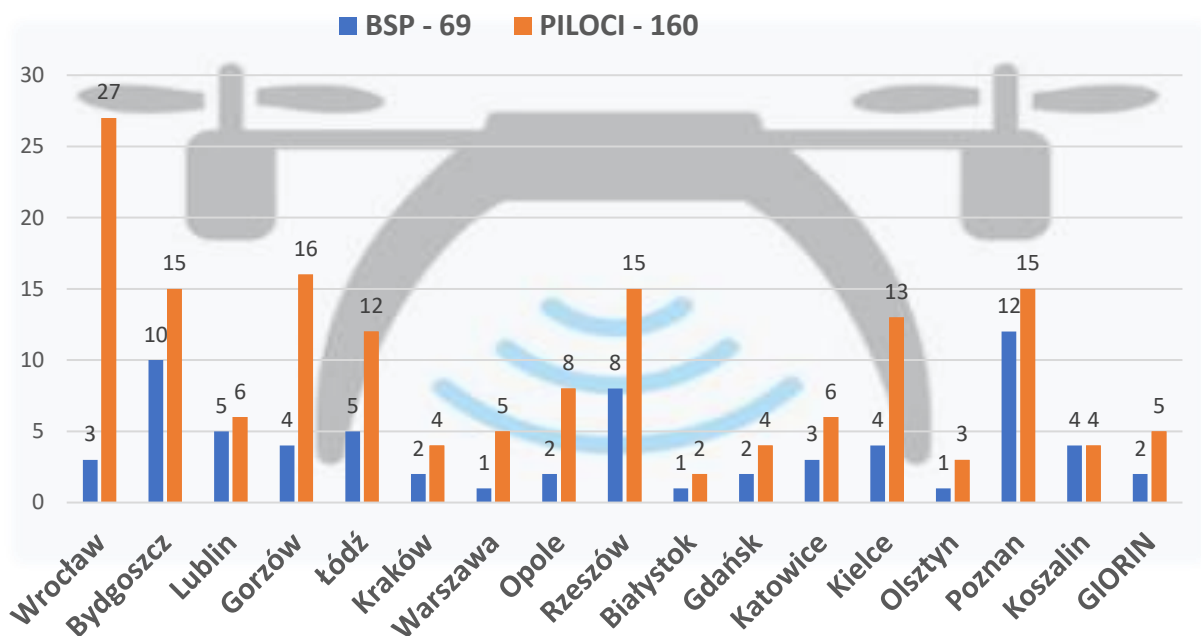
Podobnie jak w latach poprzednich cykl szkoleń podstawowych i doskonalących dla kwalifikatorów dokonujących oceny polowej roślin rolniczych zorganizował WIORiN w Krakowie przy wsparciu Wojewódzkich Inspektorów w Bydgoszczy, Katowicach, Kielcach, Olsztynie, Poznaniu i Wrocławiu oraz przy wsparciu pracowników naukowych Uniwersytetu Rolniczego w Krakowie, Centralnego Ośrodka Badań Odmian Roślin Uprawnych a także pracowników COBORU SDOO w Chrząstowie, SDOO w Zybiszowie, SDOO w Węgrzicach, SDOO w Pawłowicach, SDOO w Słupi Jędrzejewskiej, Instytutu Włókien Naturalnych i Roślin Zielarskich w Poznaniu Zakładu Doświadczalnego w Pętkowie, Hodowli Roślin Grunwald Sp. z o.o. Grupa IHAR oraz Głównego Inspektora Ochrony Roślin i Nasiennictwa.

3.14. Bezzałogowe Statki Powietrzne (BSP) w ocenie polowej materiału siewnego

Od 2023 roku gdy weszło w życie rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi zmieniające rozporządzenie w sprawie metod pobierania i okresu przechowywania prób materiału siewnego, oceny tego materiału, (...) istnieje możliwość stosowania pomocniczo bezzałogowych statków powietrznych oraz technik teledetekcji podczas dokonywania oceny polowej plantacji nasiennej. W ramach Strategii Rozwoju PIORiN i pracy zespołu powołanego do wdrożenia technik teledetekcji i wykorzystania BSP 29 października 2025 r. odbyło się spotkanie poświęcone wykorzystaniu bezzałogowych statków powietrznych (BSP) w ocenie polowej materiału siewnego.

Na koniec roku sprawozdawczego Państwowa Inspekcja Ochrony Roślin i Nasiennictwa była w posiadaniu 69 bezzałogowych statków powietrznych oraz 160 przeszkolonych pilotów.

Poniżej przedstawienie danych w formie graficznej:

4. DZIAŁALNOŚĆ LABORATORYJNA

Diagnostyka laboratoryjna stanowi niezbędny element działalności kontrolnej Inspekcji. Badania obejmują rośliny, produkty roślinne i inne przedmioty w zakresie fitosanitarnym, prowadzona jest ocena jakości materiału siewnego, a także badania w kierunku wykrywania obecności pozostałości środków ochrony roślin oraz wykrywania i identyfikacji modyfikacji genetycznych. Działalność laboratoryjna oparta jest na przepisach oraz międzynarodowych standardach z zastosowaniem nowoczesnych technik laboratoryjnych. W skład bazy diagnostycznej Centralnego Laboratorium wchodzi: Referencyjne Laboratorium Fitosanitarne (RLF), Referencyjne Laboratorium Nasienne (RLN), Laboratorium Badania Środków Ochrony Roślin (LBPSOR), Laboratorium Badania GMO (LBGMO) oraz Oddziały i Pracownie Zamiejscowe Centralnego Laboratorium (OCL/PZ). Wysoko wyspecjalizowana i doświadczona kadra specjalistów pozwala na wykonywanie szerokiego zakresu badań laboratoryjnych. Wszystkie jednostki Centralnego Laboratorium posiadają status akredytowanych, zgodnie z normą PN-EN ISO 17025. Zakresy akredytacji są dostępne na stronie Polskiego Centrum Akredytacji www.pca.gov.pl oraz na stronie internetowej PIORiN www.piorin.gov.pl

Zadania realizowane przez Centralne Laboratorium GIORiN w 2025r. obejmowały następujące obszary:

4.1. Działalność diagnostyczna w obszarze badań fitosanitarnych PIORiN

Badania laboratoryjne próbek roślin, produktów roślinnych i przedmiotów w obszarze fitosanitarnym były realizowane przez 11 Oddziałów Centralnego Laboratorium, 2 Pracownie Zamiejscowe oraz Referencyjne Laboratorium Fitosanitarne w Toruniu, które pełni rolę krajowego laboratorium referencyjnego w obszarze zdrowia roślin. Badaniom poddany został szeroki asortyment materiału pochodzenia roślinnego, w tym bulw ziemniaka, nasiona, drewno i produkty drzewne, woda oraz gleba.

Badania laboratoryjne próbek wykonywano w oparciu o obowiązujące metodyki badawcze (protokoły diagnostyczne EPPO, ISPM) oraz wytyczne opracowane przez Referencyjne Laboratoria Unii Europejskiej. Postępowanie z próbką oparte jest na schematach diagnostycznych określonych w ww. dokumentach. Laboratoria fitosanitarne w procesie badawczym stosują zarówno metody klasyczne takie jak np. metoda mikroskopowa, metoda hodowlana, testy serologiczne, testy biologiczne, testy patogeniczności jak i metody oparte na biologii molekularnej (m.in. konwencjonalny PCR, RT-PCR, PCR w czasie rzeczywistym i ich modyfikacje). Laboratoria GIORiN posiadają duże doświadczenie w wykrywaniu i identyfikacji agrofagów i są postrzegane jako bezstronne oraz rzetelne.

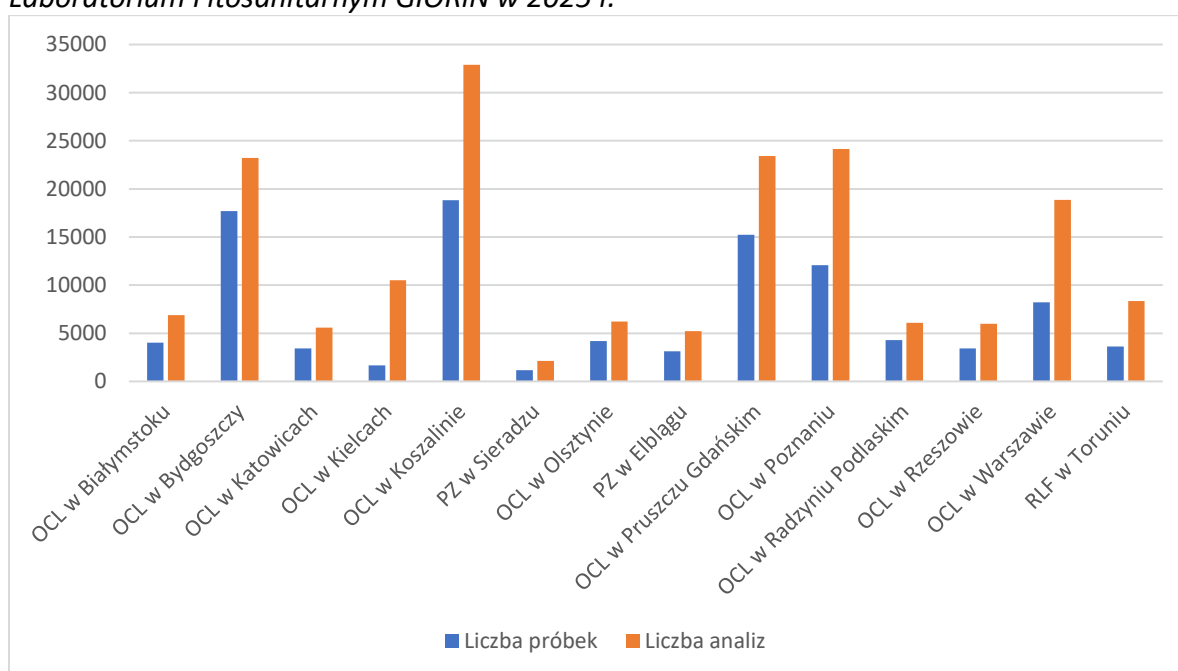
W 2025 r. jednostki diagnostyczne Centralnego Laboratorium GIORiN działające w obszarze fitosanitarnym, realizując zadania określone w Strategii Rozwoju PIORiN na lata 2022-2027, rozszerzyły zakresy akredytacji o kolejne metody badawcze oparte w większości na technikach biologii molekularnej (np. metoda PCR, Real-time PCR).

W 2025 r. w laboratoriach GIORiN w obszarze fitosanitarnym przebadano ogółem 100 979 prób roślin, produktów roślinnych i przedmiotów, wykonując 179 465 analiz laboratoryjnych. Szczegółowe zestawienie liczby przebadanych prób oraz wykonanych analiz przedstawia tabela 1.

Tabela 1. Liczba próbek poddanych badaniom fitosanitarnym oraz liczba analiz wykonanych w Oddziałach i Pracowniach Zamiejscowych Centralnego Laboratorium oraz Referencyjnym Laboratorium Fitosanitarnym GIORiN w 2025 r.

Lp.	Jednostka Centralnego Laboratorium	Liczba próbek	Liczba analiz	Procentowy udział próbek przebadanych w poszczególnych OCL, PZ i RLF w ogólnej liczbie zbadanych próbek
1.	OCL w Białymstoku	4 035	6 894	4
2.	OCL w Bydgoszczy	17 706	23 205	18
3.	OCL w Katowicach	3 416	5 578	3
4.	OCL w Kielcach	1 664	10 505	2
5.	OCL w Koszalinie	18 829	32 894	19
6.	PZ w Sieradzu	1 162	2 121	1
7.	OCL w Olsztynie	4 178	6 217	4
8.	PZ w Elblągu	3 127	5 212	3
9.	OCL w Pruszczu Gdańskim	15 236	23 412	15
10.	OCL w Poznaniu	12 066	24 133	12
11.	OCL w Radzynie Podlaskim	4 288	6 087	4
12.	OCL w Rzeszowie	3 431	5 998	3
13.	OCL w Warszawie	8 221	18 854	8
14.	RLF w Toruniu	3 620	8 355	4
Razem:		100 979	179 465	100

Wykres 1. Liczba próbek poddanych badaniom fitosanitarnym oraz liczba analiz wykonanych w Oddziałach i Pracowniach Zamiejscowych Centralnego Laboratorium oraz Referencyjnym Laboratorium Fitosanitarnym GIORiN w 2025 r.

4.1.1. Badania laboratoryjne próbek w kierunku obecności agrofagów kwarantannowych

W tabeli 2 przedstawiono szczegółowe dane w zakresie badań laboratoryjnych przeprowadzonych pod kątem obecności agrofagów kwarantannowych w 2025 roku.

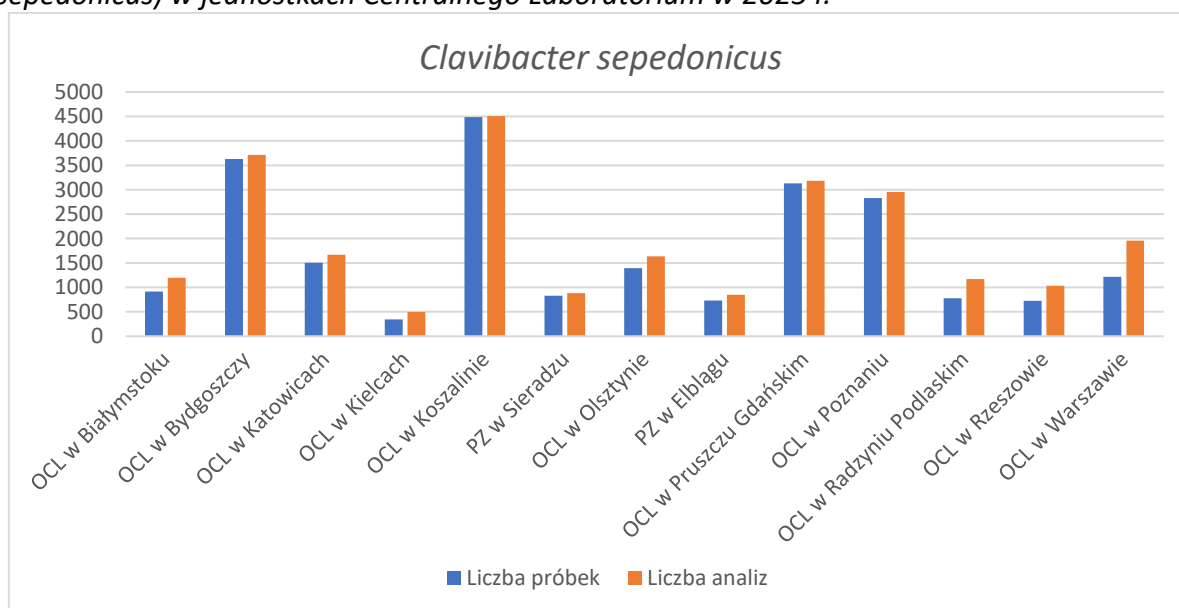
Tabela 2. Zestawienie danych dla badań fitosanitarnych wykonanych w jednostkach Centralnego Laboratorium GIORiN w 2025 r.

Kierunek badania (badany materiał)	Liczba próbek badanych	Liczba analiz	Liczba próbek pozytywnych	Procentowy udział próbek pozytywnych w ogólnej liczbie badanych próbek
Nicienie				
<i>Globodera rostochiensis</i> (gleba)	52 563	54528	99	0,19
<i>Globodera pallida</i> (gleba)			6	0,01
<i>Bursaphelenchus xylophilus</i> (drewno i produkty drzewne)	1 164	1 357	1	0,08
<i>Meloidogyne</i> spp. (gatunki kwarantannowe) (bulwy ziemniaka, sadzonki roślin)	1 081	1 279	0	0
<i>Hirschmanniella</i> spp. (gatunki kwarantannowe) (rośliny akwariowe)	3	4	1	33,3
Grzyby				
<i>Synchytrium endobioticum</i> (gleba i podłoże uprawowe)	9 030	18 053	0	0
<i>Fusarium circinatum</i> (nasiona modrzewia, sosny oraz części roślin)	22	134	0	0
<i>Ceratocystis platani</i>	1	2	0	0
Bakterie				
<i>Ralstonia solanacearum</i> (bulwy ziemniaka)	23 457	23 457	0	0
<i>Ralstonia solanacearum</i> (woda)	3 102	3 200	50	1,6
<i>Ralstonia solanacearum</i> (rośliny <i>Solanum dulcamara</i> , <i>Solanum nigrum</i> i <i>Solanum</i> spp. i inne rośliny żywicielskie)	430	433	2	0,46
<i>Ralstonia pseudosolanacearum</i> (rośliny pelargonii, róży)	90	180	0	0
<i>Clavibacter sepedonicus</i> (bulwy ziemniaka)	22 520	25 245	415	1,8
w tym sadzeniaki	12 155	-	5	0,04
<i>Clavibacter sepedonicus</i> i <i>Ralstonia solanacearum</i> (rośliny in vitro <i>Solanum tuberosum</i>)	255	510	0	0
<i>Xylella fastidiosa</i> (rośliny żywicielskie)	369	369	0	0
<i>Curtobacterium flaccumfaciens</i> pv. <i>flaccumfacien</i> (nasiona fasoli)	32	155	0	0

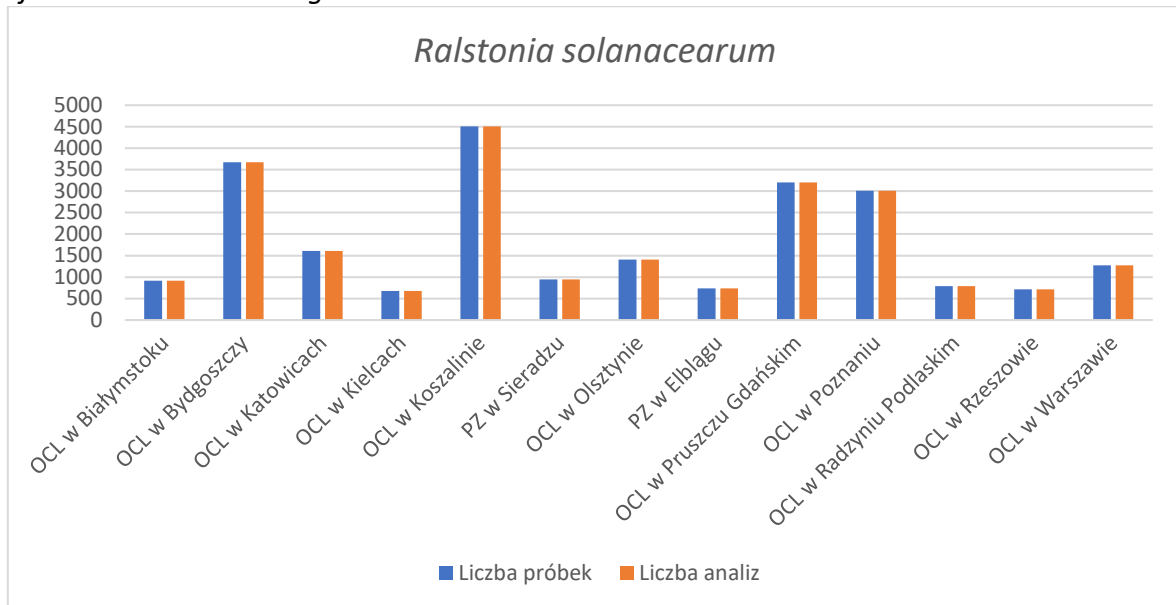
<i>Pantoea stewartii</i> subsp. <i>stewartii</i> (nasiona kukurydzy)	69	281	0	0
Wirusy i organizmy wirusopodobne				
Rose rosette virus (RRV)	90	90	0	0
Grapevine flavescence dorée phytoplasma (GFDP)	79	79	0	0
Tomato leaf curl New Delhi virus (TOLCNDV) (rośliny żywicielskie)	31	31	0	0
Owady				
Tephritidae	124	124	0	0
<i>Thrips palmi</i>	69	69	0	0
<i>Thaumatotibia leucotreta</i>	1	1	0	0
<i>Dendrolimus sibiricus</i>	5	5	0	0
<i>Bactericera cockerelli</i>	4	8	0	0
<i>Spodoptera frugiperda</i>	4	4	0	0
<i>Rhagoletis pomonella</i>	1	1	0	0
<i>Liriomyza sativae</i>	1	1	0	0
<i>Anoplophora chinensis</i>	1	1	0	0
Inne agrofagi kwarantannowe	3	3	0	0
Szkodniki owadzie/nasiona chwastów/nasiona roślin pasożytniczych	61	66	5	<i>Bruchus rufimanus</i> – 4, <i>Cuscuta</i> spp. - 1
Szkodniki owadzie/nasiona chwastów	9	9	0	0
Szkodniki owadzie	17	18	0	0

Na poniższych wykresach przedstawiono dane dotyczące liczby próbek poddanych badaniom laboratoryjnym, ukierunkowanym na wykrycie najważniejszych agrofagów kwarantannowych.

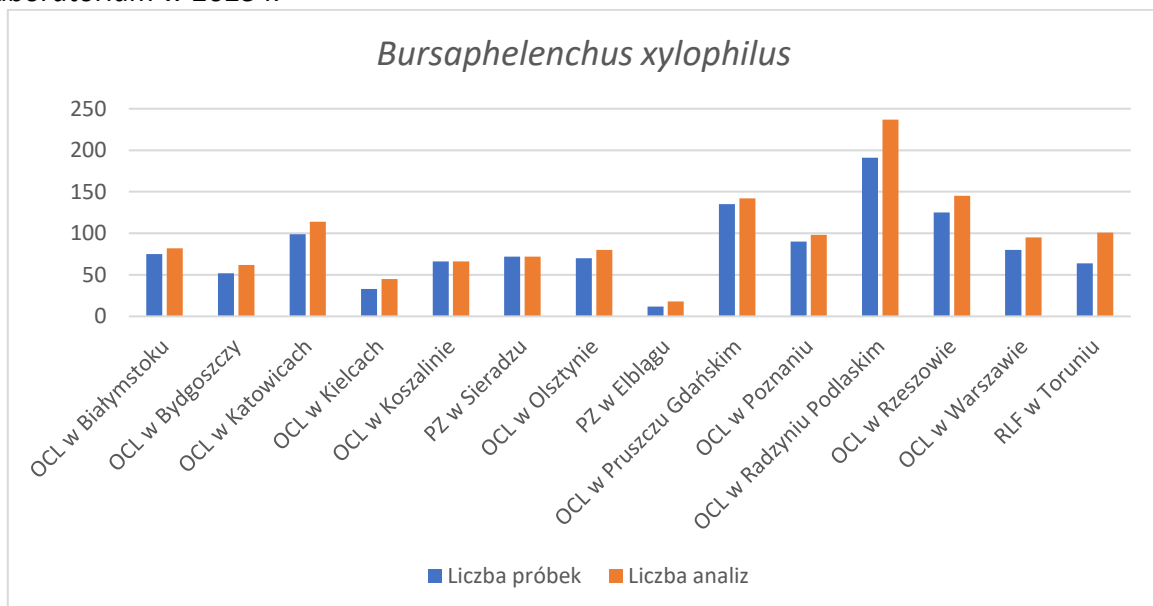
Wykres 2. Liczba próbek ziemniaka poddanych badaniom oraz liczba analiz wykonywanych w kierunku obecności czynnika sprawczego bakteriozy pierścieniowej ziemniaka (*Clavibacter sepedonicus*) w jednostkach Centralnego Laboratorium w 2025 r.

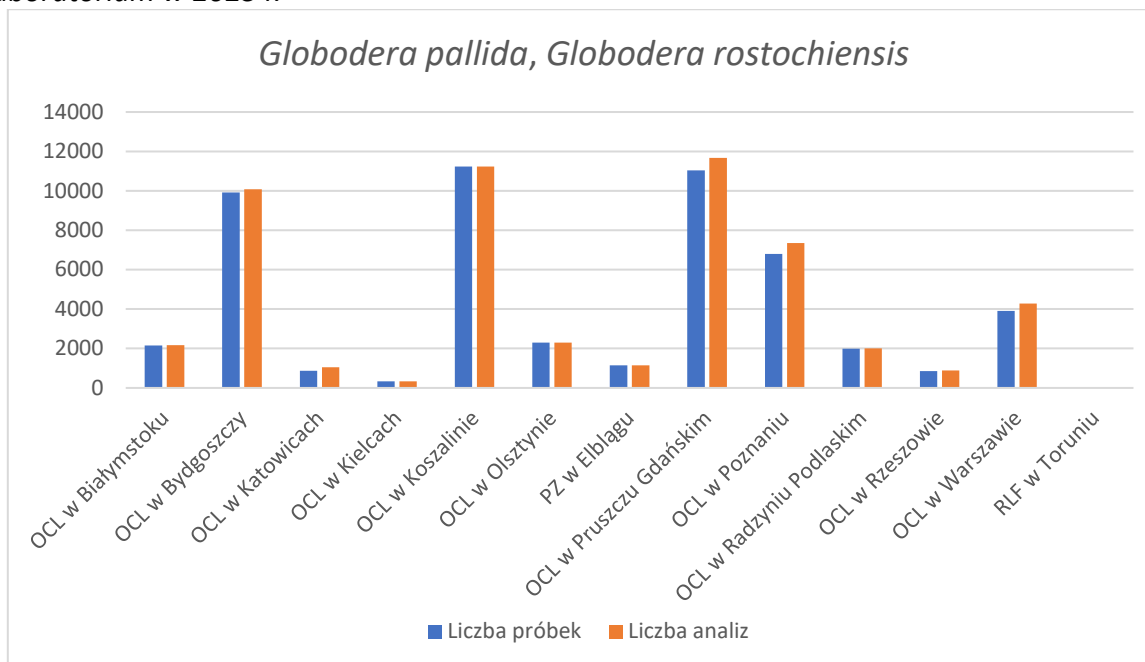
Wykres 3. Liczba próbek bulw ziemniaka poddanych badaniom oraz liczba analiz wykonanych w kierunku obecności czynnika sprawczego śluzaka ziemniaka (*Ralstonia solanacearum*) w jednostkach Centralnego Laboratorium w 2025 r.

Wykres 4. Liczba próbek poddanych badaniom oraz liczba analiz wykonywanych pod kątem obecności węgorka sosnowca (*Bursaphelenchus xylophilus*) w jednostkach Centralnego Laboratorium w 2025 r.

Wykres 5. Liczba próbek poddanych badaniom oraz liczba analiz wykonywanych pod kątem obecności mątwików *Globodera pallida*, *Globodera rostochiensis* w jednostkach Centralnego Laboratorium w 2025 r.

4.1.2. Badania laboratoryjne na obecność regulowanych agrofagów niekwwarantannowych i innych organizmów szkodliwych

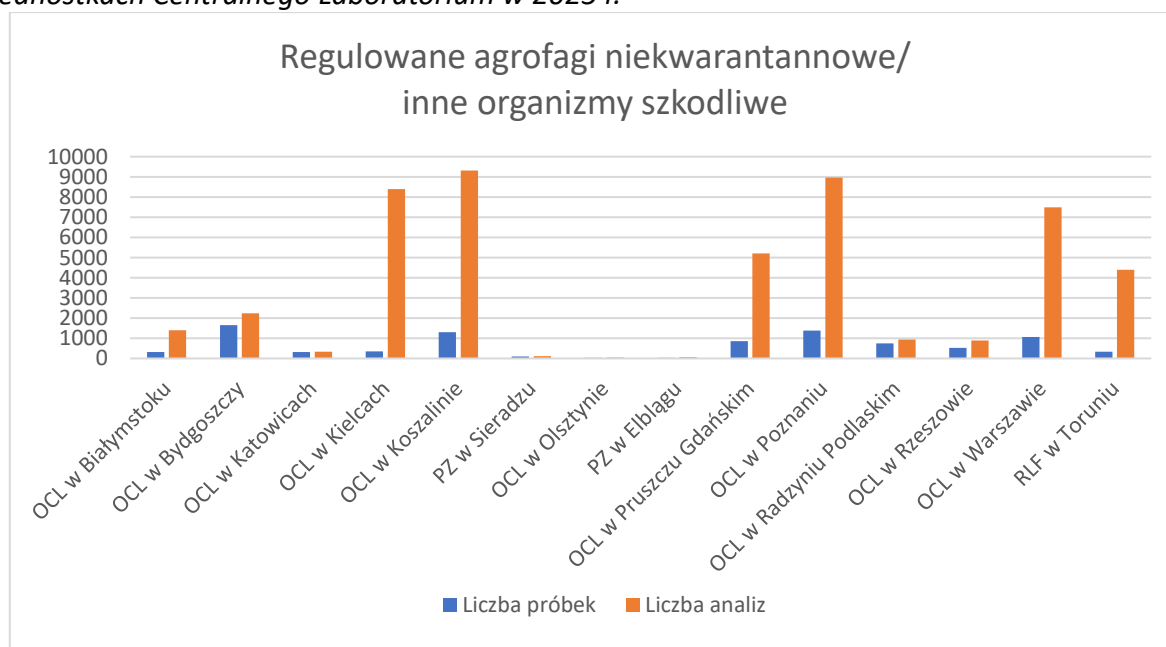
Tabela 3. Zestawienie danych dla badań fitosanitarnych przeprowadzonych w jednostkach Centralnego Laboratorium GIORiN w 2025 r. pod kątem obecności agrofagów regulowanych niekwwarantannowych i innych organizmów szkodliwych.

Kierunek badania (badany materiał)	Liczba próbek	Liczba analiz	Liczba próbek pozytywnych	Procentowy udział próbek pozytywnych w ogólnej liczbie badanych próbek
Nicień				
<i>Ditylenchus dipsaci</i> (nasiona, wysadki <i>Allium</i> spp., cebule roślin ozdobnych, gleba, inne)	264	281	18	6,82
<i>Ditylenchus destructor</i> (bulwy ziemniaka, inne)	26	26	0	0
<i>Longidorus</i> spp. (gleba)	2 029	2 113	9	0,44
<i>Xiphinema</i> spp (gleba)			0	0
<i>Aphelenchoides</i> spp.	110	127	17	15,45
<i>Heterodera</i> sp.	225	250	7	0
<i>Anguina tritici</i>	2	2	0	0
<i>Heterodera sacchari</i>	2	2	0	0

nicienie aktywne	56	61	1	1,78
Grzyby				
<i>Phomopsis complex</i>	201	8 143	103	51,24
<i>Phytophthora ramorum</i> (izolaty spoza UE) (rośliny ozdobne i leśne)	31	63	0	0
<i>Phytophthora fragariae</i> (rośliny truskawki)	73	73	0	0
<i>Neofabraea malicorticis</i> (jabłka)	16	16	0	0
<i>Cochliobolus carbonum</i> / <i>Stenocarpella</i> spp.	31	186	0	0
<i>Tilletia</i> spp.	44	74	<i>T.caries</i> - 2 <i>T.controversa</i> - 1	4,55 2,27
<i>Phoma exigua</i> var. <i>foveata</i>	12	12	0	0
<i>Diaporthe vaccinii</i>	5	6	0	0
<i>Urocystis agropyri</i>	4	4	0	0
Grzyby fitopatogeniczne (niekwar.)	7	16	2	28,6
Bakterie				
<i>Erwinia amylovora</i> (rośliny żywicielskie)	75	162	2	2,67
<i>Xanthomonas axonopodis</i> pv. <i>phaseoli</i> / <i>Xanthomonas fuscans</i> subsp. <i>fuscans</i> (nasiona fasoli)	39	195	2	5,13
<i>Clavibacter insidiosus</i>	8	40	0	0
<i>Clavibacter michiganensis</i> ssp. <i>michiganensis</i> (nasiona)	7	35	0	0
<i>Candidatus Liberibacter solanacearum</i> (nasiona)	3	6	0	0
Wirusy i organizmy wirusopodobne				
Tomato brown rugose fruit virus (ToBRFV) (nasiona pomidora i papryki; rośliny)	145	487	18	12,41
Pepino mosaic virus (PepMV) (nasiona pomidora)	7	16	0	0
Fitoplazmy 16 SrX	197	309	1	0,51
Potato spindle tuber viroid (PSTVd) (bulwy ziemniaka)	175	2 205	0	0
Chrysanthemum stunt viroid (CSVd) (rośliny żywicielskie)	22	22	0	0
Tobacco ringspot virus (TRSV)	2	2	0	0
Wirusy roślin sadowniczych:				
Apple stem pitting virus (ASPV)	21	36	0	0
Apple chlorotic leaf spot virus (ACLSV)	24	24	0	0
Apple mosaic virus (ApMV)	23	23	0	0
Apple stem-grooving virus (ASGV)	24	24	0	0
Arabis mosaic virus (ArMV)	109	109	0	0
Cherry leafroll virus (CLRV)	11	11	0	0
Plum pox virus (PPV)	415	415	2	0,49
Prune dwarf virus (PDV)	178	178	25	14,04
Prunus necrotic ringspot virus (PNRSV)	184	184	3	1,63
Raspberry ringspot virus (RpRSV)	102	102	0	0
Strawberry latent ringspot virus (SLRSV)	108	108	0	0
Strawberry mild yellow edge virus (SMYEV)	44	44	2	4,54
Tomato black ring virus (TBRV)	107	107	0	0

Tomato ringspot virus (ToRSV)	16	16	0	0
Tobacco ringspot virus (TRSV)	1	1	0	0
Tomato spotted wilt tospovirus (TSWV) (rośliny żywicielskie)	3	7	0	0
Wirusy ziemniaka	2 937	30 895	z uwzględnieniem ponownej laboratoryjnej oceny zdrowotności sadzeniaków ziemniaka	
Owady				
<i>Tuta absoluta</i>	44	44	0	0
<i>Ceratitis capitata</i>	31	41	0	0
<i>Opogona sacchari</i>	8	8	0	0
<i>Frankliniella occidentalis</i>	2	2	0	0
<i>Trogoderma</i> sp.	1	1	0	0
<i>Sinoxylon</i> sp.	5	5	5	100
Szkodniki owadzie, nasiona chwastów i roślin pasożytniczych	1630	1746	43	2,64
Owady, roztocza, nasiona chwastów i nasiona roślin pasożytniczych	1	1	0	0
Chwasty i rośliny pasożytnicze				
Nasiona chwastów i roślin pasożytniczych	2	6	0	0
<i>Cuscuta</i> spp.	1	1	0	0
<i>Ambrosia</i> spp.	9	9	0	0
Inne kierunki badań				
Agrofagi kwarantannowe kraju importującego	53	53	0	0

Wykres 6. Liczba próbek poddanych badaniom oraz liczba analiz wykonywanych pod kątem obecności agrofagów regulowanych niekwarantannowych i innych organizmów szkodliwych w jednostkach Centralnego Laboratorium w 2025 r.

4.2. Działalność laboratoryjna w obszarze oceny materiału siewnego i nasion

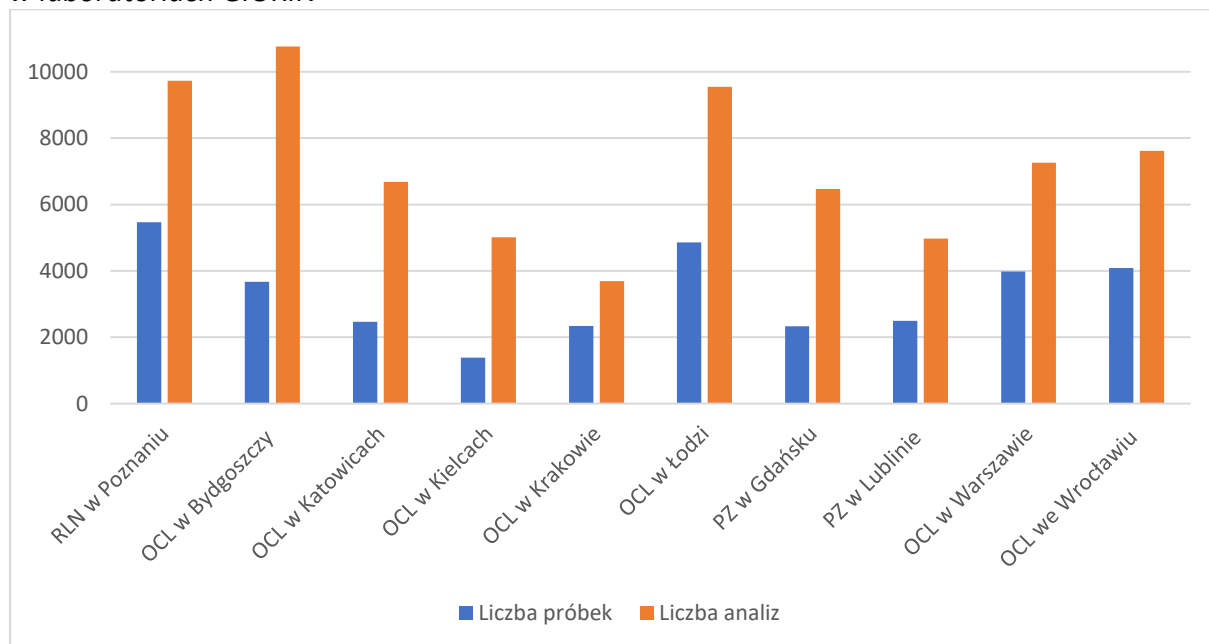
Badania laboratoryjne w obszarze nasiennym realizowane były w 2025 roku przez 7 Oddziałów CL, 2 Pracownie zamiejscowe oraz Referencyjne Laboratorium Nasienne. Wzorem lat ubiegłych

większość prób materiału siewnego badana była w RLN, OCL oraz Pracowniach zamiejscowych, które zlokalizowane są w danym województwie, a pozostałe we wskazanych jednostkach CL. Liczba próbek i pojedynczych analiz wykonanych w Referencyjnym Laboratorium Nasiennym CL i Oddziałach CL GIORiN przedstawia się następująco:

Tabela 4. Dane dotyczące liczby próbek materiału siewnego i nasion przebadanych w laboratoriach GIORiN w 2025 r.

I.p.	Jednostka Centralnego Laboratorium	Liczba próbek	Liczba analiz	Liczba analiz jednostkowych	Procentowy udział próbek przebadanych w poszczególnych OCL, PZ i RLN w ogólnej liczbie zbadanych próbek
1.	RLN w Poznaniu	5 466	9 732	39 489	17
2.	OCL w Bydgoszczy	3 668	10 758	36 850	11
3.	OCL w Katowicach	2 462	6 682	22 540	7
4.	OCL w Kielcach	1 387	5 009	14 827	4
5.	OCL w Krakowie	2 336	3 691	17 174	7
6.	OCL w Łodzi	4 857	9 544	29 999	15
7.	PZ w Gdańsku	2 329	6 474	28 374	7
8.	PZ w Lublinie	2 496	4 972	18 588	8
9.	OCL w Warszawie	3 976	7 260	28 869	12
10.	OCL we Wrocławiu	4 088	7 619	36 274	12
Razem:		33 065	71 741	272 984	100

Wykres 7. Dane dotyczące liczby próbek materiału siewnego i nasion przebadanych w laboratoriach GIORiN

Ocena laboratoryjna materiału siewnego i nasion wykonywana w 2025 r. obejmowała głównie urzędową ocenę laboratoryjną materiału siewnego roślin zbożowych, pastewnych, buraków,

oleistych i włóknistych i warzywnych oraz ocenę materiału siewnego i nasion przeprowadzaną na zlecenie podmiotów. Ocena materiału siewnego realizowana na zlecenie była ukierunkowana na rośliny zbożowe, pastewne, buraki, oleiste i włókniste i warzywne oraz nasiona gatunków ozdobnych, zielarskich, przyprawowych, drzew i krzewów.

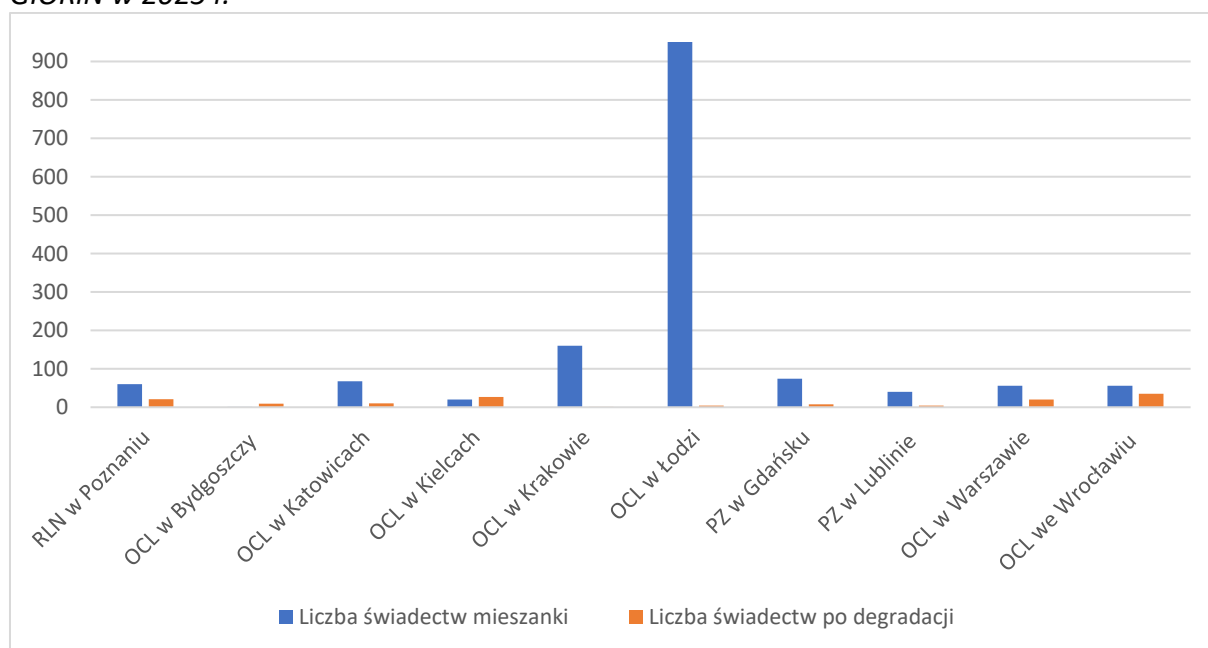
Szczegółowe informacje dotyczące urzędowej oceny laboratoryjnej materiału siewnego przedstawiono w rozdziale 3.5 Ocena laboratoryjna materiału siewnego.

Laboratoria poza wykonywaniem laboratoryjnej oceny nasion zakończonej wydawaniem Świadectw i Informacji, wydawały także, w oparciu o dostarczaną dokumentację świadectwa mieszanki nasiennej oraz świadectwa oceny laboratoryjnej materiału siewnego po degradacji materiału siewnego.

Tabela 5. Dane dotyczące liczby świadectw mieszanki i świadectw po degradacji wydanych przez laboratoria GIORiN w 2025 r.

I.p.	Jednostka Centralnego Laboratorium	Liczba świadectw mieszanki	Liczba świadectw po degradacji
1.	RLN w Poznaniu	60	21
2.	OCL w Bydgoszczy	1	9
3.	OCL w Katowicach	68	10
4.	OCL w Kielcach	20	27
5.	OCL w Krakowie	160	1
6.	OCL w Łodzi	957	4
7.	PZ w Gdańsku	74	8
8.	PZ w Lublinie	40	4
9.	OCL w Warszawie	56	20
10.	OCL we Wrocławiu	56	35
Razem		1 492	139

Wykres 8. Liczba świadectw mieszanki i świadectw po degradacji wydanych przez laboratoria GIORiN w 2025 r.

Referencyjne Laboratorium Nasienne w Poznaniu i Oddział CL w Warszawie, posiadające akredytację Międzynarodowego Związku Oceny Nasion ISTA, wydały w 2025 r. Międzynarodowe Świadectwa Partii Nasion Orange oraz Międzynarodowe Świadectwa Próbkę Nasion Blue.

Tabela 6. Liczba Międzynarodowych Świadectw Partii Nasion Orange i Międzynarodowych Świadectw Próbkę Nasion Blue wydanych w 2025 r.

I.p.	Jednostka Centralnego Laboratorium	Liczba świadectw Orange	Liczba świadectw Blue
1.	Poznań RLN	166	45
2.	Warszawa OCL	144	16
Razem		310	61

4.3. Badania pozostałości środków ochrony roślin

Zgodnie z rocznym planem urzędowej kontroli prawidłowości stosowania środków ochrony roślin w Laboratorium Badania Pozostałości Środków Ochrony Roślin (LBPSOR) CL GIORiN w 2025r. przeprowadzono badania 653 próbek, w tym:

- 408 (62,5%) próbek warzyw
- 245 (37,5%) próbek owoców

Wykonano łącznie 2 716 analiz oraz 289 100 oznaczeń substancji czynnych, poszukując pozostałości 379 substancji czynnych środków ochrony roślin (fungicydów, insektycydów, herbicydów, akarycydów, nematocydów i regulatorów wzrostu).

Szczegółowe dane dotyczące liczby próbek, wykonanych analiz i oznaczeń przedstawiono w tabeli 7.

Tabela 7. Zestawienie liczby próbek, analiz i oznaczeń pozostałości środków ochrony roślin w 2025 r.

Rodzaj badania	Liczba próbek	Liczba analiz	Liczba oznaczeń	Liczba próbek z pozostałościami \geq GO*	Liczba próbek z przekroczeniami NDP**	Liczba próbek z s.cz. niedopuszczonymi w uprawie
Urzędowa kontrola: - planowana	653	2 716	289 100	291 (44,6%)	30 (3,1%)	103 (15,8%)
Urzędowa kontrola: - interwencyjna	0	0	0	0	0	0
Badania biegłości	1	12	5 787	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy
Inne badania (walidacyjne i w ramach potwierdzenia ważności wyników badań)	361	361	275 438	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy
Razem	1 015	3 089	570 325	291 (44,6%)	20 (3,1%)	103 (15,8%)

*GO – granica oznaczalności

**przekroczenie NDP – wartość pozostałości danego związku przekraczająca najwyższy dopuszczalny poziom pozostałości ś.o.r. (po uwzględnieniu 50% niepewności)

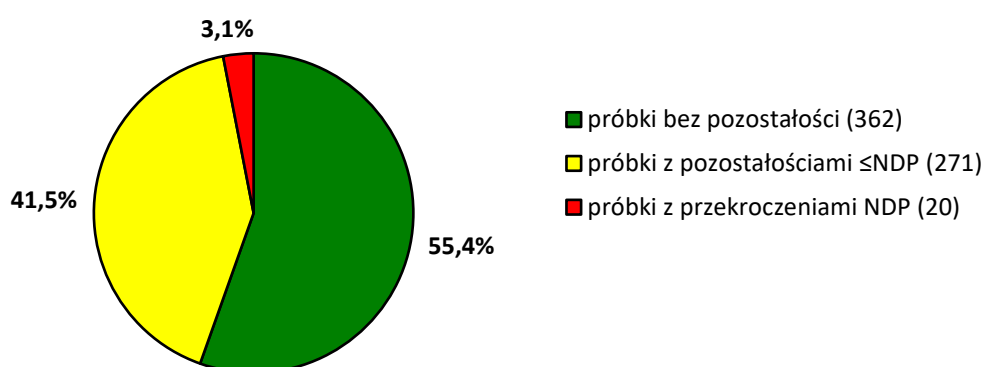
Badaniami kontrolnymi w 2025 roku objęto łącznie 32 uprawy: 25 upraw warzyw (spod oślon i gruntowych) i 7 upraw owoców. W 362 próbkach, stanowiących 55,4% ogółu analizowanych próbek, nie wykryto pozostałości środków ochrony roślin. Pozostałości środków ochrony roślin stwierdzono w 291 próbek (44,6%), z czego 271 próbek (41,5%) zawierało pozostałości mniejsze lub równe NDP oraz pozostałości powyżej NDP, ale nie zakwalifikowane jako przekroczenia NDP po uwzględnieniu 50% niepewności, natomiast 20 próbek (3,1%) zawierało pozostałości przekraczające NDP. W 2025 roku wystosowano 1 powiadomienie w ramach Systemu Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznych Produktach Żywnościowych i Paszach (RASFF) z uwagi na to, że stwierdzone przekroczenie najwyższego dopuszczalnego poziomu dotyczyło próbki pobranej po zbiorze. W 103 próbkach (15,8%) wykryto substancje czynne środków ochrony roślin niedopuszczonych do stosowania w danej uprawie. W 8 próbkach (1,2%) stwierdzono jednocześnie zastosowanie związków niedopuszczonych do stosowania w ilościach przekraczających NDP.

Analizy wykonano z zastosowaniem wielopozostałościowych metod, zwalidowanych i sprawdzonych w badaniach biegłości. Metody opierały się głównie na technikach chromatograficznych:

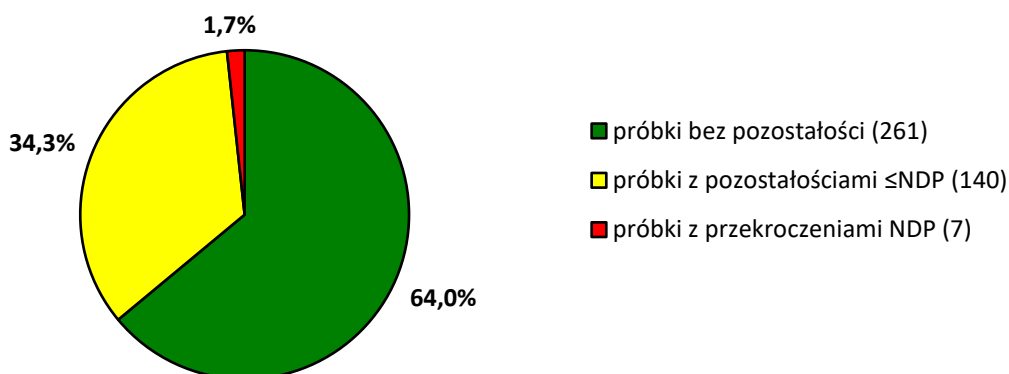
- wysokosprawnej chromatografii cieczowej z tandemową spektrometrią mas (LC-MS/MS),
- chromatografii gazowej z tandemową spektrometrią mas (GC-MS/MS) i chromatografii gazowej z detekcją wychwytu elektronów i azotowo-fosforową (GC-ECD/NPD) oraz
- metodzie spektrofotometrii UV do oznaczania ditiokarbaminianów (jako CS₂).

Przed wykonaniem badań sprawdzono wiarygodność metod analitycznych, wyznaczając parametry walidacyjne: odzyski i precyzję oraz granice oznaczalności dla poszczególnych związków chemicznych.

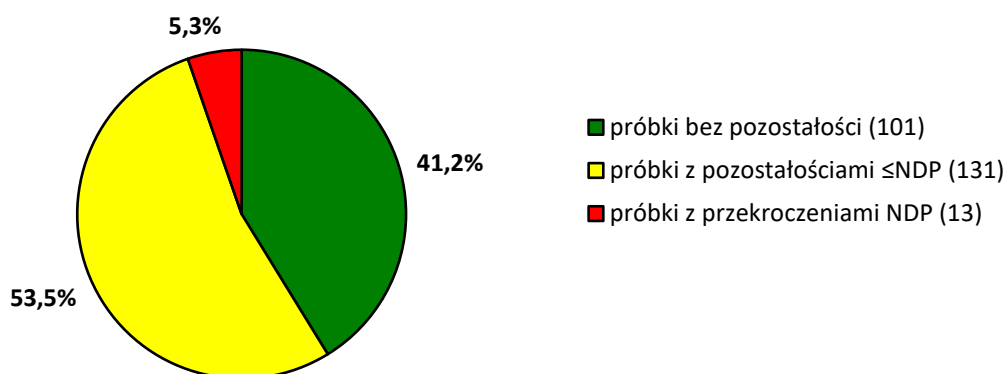
Wykres 9. Pozostałości ś.o.r. w płodach rolnych
(653 próbki)

Wykres 10. Pozostałości środków ochrony roślin w warzywach
(408 próbek)

Wykres 11. Pozostałości środków ochrony roślin w owocach
(245 próbek)

Laboratorium Badania Pozostałości Środków Ochrony Roślin w 2025 roku uczestniczyło w międzynarodowych badaniach biegłości - European Proficiency Test - EUPT-FV27 (EU Reference Laboratory for Residues in Fruits and Vegetables, Almeria / Hiszpania) uzyskując zadowalające wyniki.

4.4. Badania w kierunku modyfikacji genetycznych

Badania laboratoryjne w kierunku modyfikacji genetycznych wykonywane w Centralnym Laboratorium GIORiN były realizowane wyłącznie w ramach kontroli upraw GMO na 2025 rok. Ogółem badaniom poddano 2 440 próbek. Wszystkie przebadane próbki materiału roślinnego były pobrane zgodnie z Programem kontroli upraw GMO na 2025 rok. Podczas badań wykonano 34 906 analiz laboratoryjnych i 91 232 analizy jednostkowe.

Analizom laboratoryjnym poddawano materiał roślinny trzech gatunków roślin: kukurydzy, soi i rzepaku. Do badania otrzymywano materiał siewny ww. gatunków lub fragmenty liści pobierane z roślin na plantacjach produkcyjnych w okresie wegetacji. Ogółem przebadano 445

próbek materiału siewnego, w tym 137 próbek rzepaku, 36 próbek soi i 272 próbki nasion kukurydzy oraz 1 992 próbki liści (415 próbek rzepaku, 242 próbki liści soi i 1 335 próbek liści kukurydzy).

W ramach kontroli upraw przebadano 1 607 próbek kukurydzy, w tym 272 próbki konwencjonalnego materiału siewnego i 1 335 próbek liści. Próbki poddano analizom przesiewowym metodą Real-time PCR w kierunku obecności elementów regulatorowych powszechnie stosowanych w transgenezie tego gatunku i pozwalającym na wykrycie w materiale roślinnym kukurydzy 50 odmian kukurydzy umieszczonych w programie kontroli upraw, tj. sekwencji promotora 35S (CaMVP35S), terminatora nos (Tnos) i terminatora 35S (T35S), promotora FMV, genu pat oraz linii transgenicznej DAS40278-9. Wykonano 19 974 analizy laboratoryjne, co stanowiło 49 222 analizy jednostkowe.

We wszystkich analizowanych próbkach wykryto DNA kukurydzy. W 4 próbkach materiału siewnego stwierdzono domieszki kukurydzy modyfikowanej genetycznie odmian:

- NK603 w ilości poniżej 0,1% (próbka 1),
- NK603 powyżej 0,16%, MON87427, MON89034, TC1507 i MON810 poniżej 0,1% (próbka 2),
- DAS 59122 poniżej 0,1% (próbka 3),
- NK603, TC1507, DAS59122, MON88017, MON87460, MON98034, MON87427 poniżej 0,1% (próbka 4). Liczbę nasion zmodyfikowanych genetycznie oznaczono z wykorzystaniem metody Real-time PCR i/lub arkusza kalkulacyjnego ISTA „SeedCalc”.

W jednej próbce materiału roślinnego (liście) kukurydzy stwierdzono obecność linii transgenicznej MIR604 w ilości 0,91% +/-0,06. Zawartość kukurydzy oznaczono z wykorzystaniem metody Real-time PCR.

W odniesieniu do rzepaku kontrolę upraw prowadzono wykonując badania materiału roślinnego w postaci nasion i liści – przebadano 137 próbek materiału siewnego i 415 próbek liści. Badania prowadzono w kierunku obecności ośmiu odmian modyfikowanego rzepaku: GT73; MS8, RF3, MS8xRF3; T45; MON88302; MON88302xMs8xRf3, MON88302xMs8, MON88302xRf3; Ms8xRf3xGT73, Ms8xGT73, Rf3xGT73 i dwóch linii transgenicznych rzepaku 73496 i MON94100.

Analizom poddano 552 próbki i wykonano łącznie 3 793 analizy i 8 303 analiz jednostkowych. Analizy jakościowe w zakresie wykrywania elementów regulatorowych powszechnie stosowanych w transgenezie rzepaku wykonano z zastosowaniem techniki Real-time PCR. Próbki materiału siewnego rzepaku ozimego i jarego oraz materiału roślinnego (fragmenty liści) rzepaku ozimego poddano analizie na obecność sekwencji DNA charakterystycznych dla rzepaku (gen referencyjny rzepaku, konstrukt 35S-pat, konstrukt CTP2-CP4epsps oraz gen bar) oraz linii 73496 i MON94100.

We wszystkich analizowanych próbkach wykryto DNA rzepaku. W żadnej z testowanych próbek nie stwierdzono obecności sekwencji DNA charakterystycznych dla konstruktów 35S-pat i CTP2-CP4epsps, genu bar i linii 73496 i MON94100.

Trzecim gatunkiem roślin uprawnych poddanych kontroli była soja. Podobnie, jak w przypadku rzepaku i kukurydzy, materiał do badań stanowiły nasiona z upraw konwencjonalnych lub liście roślin soi. Ogółem przebadano 278 próbek materiału roślinnego soi w kierunku wykrycia obecności 26 odmian wymienionych w programie kontroli upraw na 2025 rok.

Próbki materiału roślinnego soi poddano analizie przesiewowej na obecność sekwencji DNA charakterystycznych dla soi (gen referencyjny soi, promotor 35S, terminator nos, terminator E9, gen Cry1Ab/Ac, gen pat) oraz odmian 305423, BPS-CV-127 i GMB151, których nie można

wykryć stosując ww. analizy przesiewowe. Wykonano 2 856 analiz i 7 001 analiz jednostkowych techniką Real-time PCR.

We wszystkich analizowanych próbkach wykryto DNA soi. W żadnej z testowanych próbek nie stwierdzono obecności szukanych elementów regulatorowych, konstruktów, genów i linii transgenicznych soi figurujących w programie kontroli upraw.

Dodatkowo, w ramach walidacji metod i potwierdzania ważności wyników badań w LBGMO wykonano 7 991 analiz i 25 775 analiz jednostkowych (rewalidacja metod, badanie próbek archiwalnych, próbek powtórzonych i równoległych, kontrolne PCR).

LBGMO w ramach potwierdzania ważności wyników badań laboratoryjnych uczestniczyło w 3 rundach badań biegłości zorganizowanych przez akredytowanego organizatora – FAPAS. Poddając analizie 3 próbki maczki uzyskanej z kukurydzy, soi i rzepaku wykonano 292 analizy i 931 analiz jednostkowych. Wyniki wszystkich oznaczeń jakościowych były zgodne z założeniami organizatora. LBGMO uzyskano wyniki zadowalające.

Szczegółowe dane dotyczące liczby próbek, wykonanych analiz i analiz jednostkowych przedstawiono w tabeli 8.

Tabela 8. Zestawienie danych dotyczących badań w kierunku modyfikacji genetycznych wykonanych w 2025 r.

Rodzaj badania		Liczba badanych próbek	Liczba analiz	Liczba analiz jednostkowych	Liczba próbek zawierających GMO	Odsetek próbek zawierających GMO
Kontrola upraw	kukurydza	1 607	19 974	49 222	3 (poniżej 0,1%) 2	0,3
	soja	278	2 856	7 001	0	0
	rzepak	552	3 793	8 303	0	0
	badania biegłości	3	292	931	nie dotyczy	nie dotyczy
Inne	potwierdzanie ważności wyników, walidacja	nie dotyczy	7 991	25 775	nie dotyczy	nie dotyczy
Razem		2 440	34 906	91 232	5	0,2

4.5. Działalność ukierunkowana na akredytację laboratoriów GIORiN

W 2025 r. laboratoria GIORiN pomyślnie przeszły ocenę Polskiego Centrum Akredytacji. Rozszerzono zakresy akredytacji o kolejne metody badawcze, które stanowią podstawę działalności diagnostycznej, stosownie do specjalizacji poszczególnych jednostek. Szczególny nacisk położono na akredytację metod badawczych opartych na technikach biologii molekularnej, które znajdują coraz szersze zastosowanie w diagnostyce chorób. Szybkie reagowanie na bieżące potrzeby w zakresie rozszerzania i uaktualniania zakresu akredytacji było możliwe dzięki potwierdzeniu przez PCA kompetencji większości laboratoriów do zarządzania elastycznym zakresem akredytacji.

Formalnym potwierdzeniem kompetencji technicznych i organizacyjnych Centralnego Laboratorium są certyfikaty akredytacji poszczególnych jednostek, udzielone przez Polskie

Centrum Akredytacji. Oddziały Centralnego Laboratorium w Łodzi i we Wrocławiu w 2025 r. uzyskały akredytację Polskiego Centrum Akredytacji, tym samym wszystkie jednostki organizacyjne Centralnego Laboratorium posiadają obecnie status akredytowanych zgodnie z normą PN-EN ISO 17025.

Referencyjne Laboratorium Nasienne w Poznaniu oraz Pracownia Oceny Nasion Oddziału CL w Warszawie posiadają akredytację Międzynarodowego Związku Oceny Nasion ISTA. Akredytacja ISTA stanowi podstawę do wydawania Międzynarodowych Świadectw Partii Nasion Orange oraz Międzynarodowych Świadectw Próbkki Nasion Blue, wymaganych w obrocie materiałem siewnym i nasionami do krajów trzecich. W 2025 r. obydwie laboratoria utrzymywały akredytację w zakresie potwierdzonym podczas ostatniego audytu re-akredytacyjnego ISTA, który miał miejsce w listopadzie 2024 r. Akredytacja stanowi podstawę budowania i umacniania zaufania do usług świadczonych przez laboratoria Inspekcji.

4.6. Specjalizacja bazy laboratoryjnej PIORiN

W 2025 r. jednostki organizacyjne Centralnego Laboratorium GIORiN działające w obszarze fitosanitarnym, realizując zadania określone w Strategii Rozwoju PIORiN na lata 2022-2027, rozszerzyły zakresy akredytacji o kolejne metody badawcze oparte w większości na technikach biologii molekularnej.

Rozszerzono zakresy akredytacji w następujących dziedzinach: *Globodera rostochiensis* *Globodera pallida* Metoda multiplex PCR (1 OCL); *Bursaphelenchus xylophilus*/*Bursaphelenchus mucronatus* Metoda PCR (1 OCL); Fitoplazmy z grupy 16 SrX: *Candidatus Phytoplasma mali* *Candidatus Phytoplasma pyri*; *Candidatus Phytoplasma prunorum* Metoda Real-time PCR (2 OCL); *Clavibacter sepedonicus* Metoda PCR Metoda RFLP (2 OCL); *Pantoea stewartii subsp. stewartii* Metoda Real-time PCR (1 OCL) oraz test biologiczny dla *Synchytrium endobioticum* (1 OCL).

W związku z wdrożeniem w wybranych 2 OCL molekularnej metody Real-time PCR do wykrywania fitoplazm z grupy 16 SrX, stosowane dotychczas w czterech Oddziałach CL metody: nested PCR i RFLP zostały ograniczone.

Realizując zadanie dotyczące specjalizacji bazy laboratoryjnej PIORiN wyznaczono 3 Oddziały CL (w Koszalinie, Radzynie Podlaskim oraz w Rzeszowie) specjalizujące się w badaniu materiału roślinnego w kierunku obecności wirusów patogenicznych dla roślin z wykorzystaniem metody serologicznej ELISA. Ponadto OCL w Radzynie Podlaskim specjalizuje się również w badaniu próbek materiału roślinnego w kierunku obecności grzyba *Diaporthe vaccinii*. Oddział CL w Warszawie ze względu na specyfikę badań próbek nasion pochodzących z importu (OG w Warszawie) specjalizuje się w badaniu tego materiału w kierunku obecności Pospiviroid (PSTVd) oraz Pepino mosaic virus. Oddział CL w Rzeszowie rozszerzając swój zakres akredytacji o test biologiczny dla *Synchytrium endobioticum* zyskał status drugiego laboratorium w sieci diagnostycznej PIORiN wykonującego badania patogeniczności grzyba *Synchytrium endobioticum*.

Rozszerzenie zakresów akredytacji poszczególnych laboratoriów PIORiN było możliwe, ze względu na specjalistyczne nowoczesne wyposażenie oraz dzięki wysoce wyspecjalizowanej kadrze pracowników Centralnego Laboratorium. Personel laboratoriów ma możliwość ciągłego poszerzania wiedzy specjalistycznej dzięki udziałowi w licznych szkoleniach organizowanych przez Europejskie Laboratoria Referencyjne oraz instytucje branżowe krajowe i zagraniczne.

4.7. Nadzór merytoryczny laboratoriów referencyjnych nad działalnością jednostek Inspekcji

Nadzór merytoryczny nad działalnością Oddziałów Centralnego Laboratorium, zarówno w obszarze fitosanitarnym jak i nasiennym, realizowany był w 2025 r. poprzez prowadzenie kontroli, organizację badań biegłości oraz potwierdzanie ważności wyników badań uzyskiwanych w Oddziałach i Pracowniach Zamiejscowych.

4.7.1. Kontrole

4.7.1.1. Referencyjne Laboratorium Fitosanitarne

W obszarze fitosanitarnym, w roku 2025 zaplanowano 9 kontroli. Przeprowadzono osiem kontroli problemowych w Oddziałach Centralnego Laboratorium, w celu sprawdzenia prawidłowości działania Oddziału w zakresie organizacji i prowadzenia badań ukierunkowanych na wykrywanie i identyfikację poszczególnych grup agrofagów oraz spełniania wymogów w ramach zapewniania bezpieczeństwa fitosanitarnego. Kontrola zaplanowana w OCL w Katowicach dotycząca „Organizacji i prowadzenia badań serologicznych skierowanych na detekcję wirusów” została anulowana ze względu na ograniczenie zakresu badań w wyżej wymienionym Oddziale o metodę ELISA.

4.7.1.2. Referencyjne Laboratorium Nasienne

W obszarze nasiennym, w 2025 r. pracownicy RLN przeprowadzili zaplanowane i zrealizowane 6 kontroli w jednostkach Centralnego Laboratorium obejmujących ocenę organizacji pracy i przebiegu laboratoryjnej oceny nasion oraz sprawowano nadzór nad laboratoriami przedsiębiorstw nasiennych akredytowanymi przez Głównego Inspektora.

4.7.2. Badania biegłości

4.7.2.1. Referencyjne Laboratorium Fitosanitarne

RLF zorganizowało i przeprowadziło badania biegłości dla Oddziałów CL, w zakresie przedstawionym w tabeli 9, w celu potwierdzenia kompetencji w odniesieniu do metod badawczych stosowanych w laboratoriach oraz dostarczenia narzędzi niezbędnych jednostkom akredytowanym, do utrzymania/rozszerzenia akredytacji. RLF było uczestnikiem dziewięciu z tych badań.

Tabela 9. *Badania biegłości zorganizowane przez Referencyjne Laboratorium Fitosanitarne w 2025 r. dla Oddziałów Centralnego Laboratorium.*

Badana cecha (agrofag)	Metoda badawcza	Liczba uczestników	Wyniki
BAKTERIOLOGIA			
<i>Clavibacter sepedonicus</i> (wykrywanie i identyfikacja)	PCR i RFLP	3	Zadowolający
<i>Erwinia amylovora</i> (wykrywanie)	ELISA PCR	2	Zadowolający - ELISA

			1 uczestnik uzyskał wynik niezadowolający w zakresie metody PCR
WIRUSOLOGIA			
<i>Candidatus Phytoplasma mali</i> (wykrywanie i identyfikacja)	Real-time PCR	4	Zadowolający
Pospiviroids	One-step RT-PCR	5	Raport w przygotowaniu
NEMATOLOGIA			
<i>Globodera pallida</i> i <i>G. rostochiensis</i> (wykrywanie i identyfikacja)	ekstrakcja z zastosowaniem automatycznego ekstraktora cyst mikroskopowa (morfologiczno-metryczna) multiplex PCR	14	Zadowolający
<i>Longidorus</i> spp./ <i>Xiphinema</i> spp. (identyfikacja)	mikroskopowa (morfologiczno-metryczna)	13	Zadowolający
ENTOMOLOGIA			
Obecność owadów w materiałach sypkich, identyfikacja postaci dorosłych <i>Rhyzoperta dominica</i> (F.)	przesiewania i przeglądania mikroskopowa (morfologiczno-metryczna)	14	Zadowolający
<i>Popillia japonica</i> Newman (identyfikacja postaci dorosłych)	mikroskopowa (morfologiczno-metryczna)	14	Zadowolający
MYKOLOGIA			
<i>Synchytrium endobioticum</i>	test biologiczny (doniczkowy)	3	2 uczestników wynik zadowolający 1 uczestnik zewnętrzny wynik niezadowolający (zastosował inny aniżeli zalecany test)
<i>Ceratocystis platani</i> (wykrywanie i identyfikacja)	pułapkowa mikroskopowa (morfologiczno-metryczna)	2	Raport w przygotowaniu
HERBOLOGIA			
nasiona <i>Cuscuta</i> spp., owoce <i>Ambrosia artemisiifolia</i> (wykrywanie i identyfikacja)	przesiewania i przeglądania mikroskopowa (morfologiczno-metryczna)	14	Zadowolający (organizacja we współpracy z OCL Kraków)

W badaniach biegłości organizowanych przez RLF w 2025r., uczestnicy uzyskali w większości wyniki zadowolające. Przypadek uzyskania wyniku niezadowolającego dotyczył badań biegłości w zakresie wykrywania bakterii *Erwinia amylovora*. Jeden z uczestników uzyskał wynik fałszywie negatywny dla 1 z próbek badanych metodą PCR. Drugi przypadek uzyskania wyniku niezgodnego z założeniami organizatora przez jednego z uczestników dotyczył badań z zastosowaniem testów biologicznych (doniczkowych) w kierunku stwierdzenia obecności *Synchytrium endobioticum*. W przypadku uzyskania przez uczestnika PT wyniku niezgodnego z

założeniami organizatora uczestnik przeprowadzona wnikliwą analizę przyczyn i jeśli jest to zasadne wprowadza stosowne działania korygujące.

Zgodnie z wymogami Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/625 RLF, jako krajowe laboratorium referencyjne w zakresie zdrowia roślin ma obowiązek uczestniczyć w badaniach biegłości organizowanych przez Europejskie Laboratoria Referencyjne (EURL). W 2025 roku RLF uczestniczyło w 11 badaniach biegłości organizowanych przez jednostki zewnętrzne z czego organizatorami 9 z nich były EURL. Badania te dotyczyły wszystkich dziedzin diagnostyki fitosanitarnej (bakteriologii, wirusologii, mykologii, entomologii i nematologii) oraz obejmowały szerokie spektrum metod, poczynając od klasycznych metod morfologiczno-metrycznych do metod molekularnych z analizą bioinformatyczną sekwencji nukleotydowych.

Ponadto RLF wzięło udział w 2 fakultatywnych badaniach biegłości: w zakresie wykrywania i identyfikacji *Ditylenchus dipsaci* w nasionach lucerny oraz w zakresie wykrywania *Plasmopara halstedii* w nasionach słonecznika. Badania te przeprowadziła francuska grupa zajmująca się badaniem i kontrolą odmian i nasion GEVES. Wykaz badań biegłości zorganizowanych przez organizatora zewnętrznego, wraz z wynikami uzyskanymi przez RLF, przedstawiono w tabeli 10.

Tabela 10. *Badania biegłości (PT), w których uczestniczyło Referencyjne Laboratorium Fitosanitarne, zorganizowane przez Europejskie Laboratoria Referencyjne oraz GEVES w 2025 r.*

Badana cecha (agrofag)	Metoda badawcza	Organizator	Wyniki
BAKTERIOLOGIA			
<i>Xylella fastidiosa</i>	Real-time PCR	EURL-NIB	Zadowalający
<i>Curtobacterium flaccumfaciens</i> <i>pv. flaccumfaciens</i>	hodowlana test patogeniczności Real-time PCR PCR	EURL-ILVO	Zadowalający
<i>Pantoea stewartii</i> subsp. <i>stewartii</i>	hodowlana test patogeniczności Real-time PCR	EURL-NIB	W oczekiwaniu na raport
WIRUSOLOGIA			
<i>Ilarviruses II</i> <i>Apple necrotic mosaic virus (ApNMV)</i> <i>Potato yellowing virus (PYV)</i>	2xReal-time PCR	EURL-CREA	W oczekiwaniu na raport
<i>Nepoviruses II</i> <i>Peach rosette mosaic virus (PRMV)</i> <i>Potato black ringspot virus (PBRV),</i> <i>Potato virus B (PVB)</i>	3 x Real-time RT-PCR	EURL-NVWA	95% zgodności (86% dla PRMV, 100% dla PBRV i 100 % dla PVB)
NEMATOLOGIA			
<i>Ditylenchus dipsaci</i>	Baermanna mikroskopowa (morfologiczno- metryczna) multiplex PCR	GEVES	W oczekiwaniu na raport
ENTOMOLOGIA			
<i>Anoplophora chinensis</i> <i>A. glabripennis</i>	mikroskopowa (morfologiczno- metryczna)	EURL-ANSES	Zadowalający

<i>Anoplophora chinensis</i> <i>A. glabripennis</i>	Real-time PCR sekwencjonowanie	EURL- AGES	W oczekiwaniu na raport
MYKOLOGIA			
<i>Phyllosticta citricarpa</i>	hodowlana mikroskopowa (morfologiczno- metryczna) Real-time PCR PCR sekwencjonowanie	EURL-ANSES	Zadawalający (PT z roku 2024, raport w roku 2025)
<i>Plasmopara halstedii</i>	Real-time PCR	GEVES	Zadawalający
<i>Ceratocystis platani</i>	Pułapkowa mikroskopowa (morfologiczno- metryczna Real-time PCR	EURL-ANSES	W oczekiwaniu na raport

Uzyskane wyniki oraz bieżąca kontrola sprawowana nad jednostkami laboratoryjnymi stanowią podstawę do stwierdzenia, że badania są realizowane prawidłowo, a wyniki badań przekazywane klientom są miarodajne.

4.7.2.2. Referencyjne Laboratorium Nasienne

RLN zorganizowało i przeprowadziło trzy rundy badań biegłości dla Oddziałów i Pracowni Zamiejscowych CL oraz laboratoriów akredytowanych firm nasiennych. Celem badań biegłości było potwierdzenie kompetencji laboratoriów w procesie nadzoru nad laboratoriami urzędowymi i laboratoriami firma nasiennych, posiadających akredytację Głównego Inspektora.

Tabela 11. *Badania biegłości zorganizowane przez Referencyjne Laboratorium Nasienne w Poznaniu w 2025 r.*

Lp.	Runda, gatunek	Metody badawcze	Liczba uczestników
1.	1/2025 <i>Raphanus sativus</i>	Oznaczanie zdolności kiełkowania nasion	10 laboratoriów urzędowych 7 laboratoriów akredytowanych przedsiębiorstw nasiennych
2.	2/2025 <i>Hordeum vulgare subsp. vulgare</i>	Oznaczanie: czystości nasion, zawartości nasion innych gatunków w sztukach, zdolności kiełkowania nasion i masy tysiąca nasion	10 laboratoriów urzędowych, 24 laboratoria akredytowane przedsiębiorstw nasiennych
3.	3/2025 <i>Lupinus angustifolius</i>	Oznaczanie: zawartości nasion gorzkich (zawierających alkaloidy) w łubinach	10 laboratoriów urzędowych, 13 laboratoriów akredytowanych przedsiębiorstw nasiennych

W rundzie 1/2025, wszystkie laboratoria urzędowe uzyskały wyniki pozytywne A. W grupie laboratoriów akredytowanych, 5 uzyskało wyniki pozytywne A lub B; 2 uzyskały wyniki PMU - poniżej minimalnych umiejętności.

W każdym przypadku, gdy laboratoria otrzymały wyniki C lub PMU, zostały zobowiązane do podjęcia działań korygujących i przesłania wyjaśnień do RLN oraz jeżeli ma to zastosowanie, do laboratorium urzędowego sprawującego nadzór nad laboratorium akredytowanym przedsiębiorstwa nasiennego. Efektywność działań korygujących jest sprawdzana podczas kontroli prowadzonej przez nadzorujące laboratorium urzędowe lub RLN.

Rundy 2/2025 i 3/2025 były na koniec 2025 r. na etapie analizy statystycznej nadesłanych wyników RLN i OCL w Warszawie uczestniczyły w 2025 r. w obowiązkowych międzynarodowych badaniach biegłości organizowanych przez ISTA.

Tabela 12. Badania biegłości (PT) w których uczestniczyło Referencyjne Laboratorium Nasienne w 2025 r.

Lp.	Runda gatunek	Metody badawcze	Wynik RLN*	Wynik OCL*
1.	PT 25-1 <i>Beta vulgaris</i>	Zdolność kiełkowania nasion	B	B
2.	PT 25-1 <i>Festuca rubra</i>	Zdolność kiełkowania nasion	A	A
3.	PT 25-2 <i>Oryza sativa</i>	Zdolność kiełkowania nasion	Oczekiwanie na wynik	Oczekiwanie na wynik
4.	PT 25-2 <i>Chenopodium quinoa</i>	Zdolność kiełkowania nasion	W trakcie badań	W trakcie badań
5.	PT 25-3 <i>Pinus silvestris</i>	Zdolność kiełkowania nasion	W trakcie badań	-
6.	PT 25-1 <i>Festuca rubra</i>	Czystość nasion	A	A
7.	PT 25-2 <i>Oryza sativa</i>	Czystość nasion	Oczekiwanie na wynik	Oczekiwanie na wynik
8.	PT 25-1 <i>Festuca rubra</i>	Zawartość nasion innych roślin w sztukach	A	A
9.	PT 25-2 <i>Oryza sativa</i>	Zawartość nasion innych roślin w sztukach	Oczekiwanie na wynik	Oczekiwanie na wynik
10.	PT 25-1 <i>Festuca rubra</i>	Żywotność nasion	A	B
11.	PT 25-2 <i>Oryza sativa</i>	Żywotność nasion	Oczekiwanie na wynik	Oczekiwanie na wynik
12.	PT 25-3 <i>Pinus silvestris</i>	Żywotność nasion	W trakcie badań	-
13.	PT 25-2 <i>Oryza sativa</i>	Masa tysiąca nasion	Oczekiwanie na wynik	Oczekiwanie na wynik

* system oceny wg. "PT-P-01-ISTA Proficiency Test Programme":

A: excellent performance

B: good performance

C: minimum performance

BMP: below minimum performance

4.7.3. Badania weryfikacyjne

Rolą laboratoriów referencyjnych jest ocena i podtrzymanie kompetencji Oddziałów Centralnego Laboratorium w zakresie wykonywanych badań. Poza organizacją badań biegłości, w których obligatoryjnie uczestniczą jednostki laboratoryjne oraz przeprowadzaniem kontrolami w zakresie merytorycznym, zarówno RLF jak i RLN dokonują bieżącej weryfikacji wyników analiz laboratoryjnych uzyskiwanych przez laboratoria podczas badania próbek rzeczywistych.

W ramach badań fitosanitarnych realizowany jest „Program weryfikacji wyników uzyskanych w Oddziałach i Pracowniach Zamiejscowych Centralnego Laboratorium przez Referencyjne Laboratorium Fitosanitarne GIORiN w 2025 roku” RLF przeprowadziło dodatkową weryfikację wyników próbek badanych w Oddziałach CL oraz Pracowniach Zamiejscowych. Program weryfikacji obejmował 26 pozycji, uwzględniających analizy prowadzone w sieci laboratoriów fitosanitarnych GIORiN i dotyczyły wszystkich dziedzin w obszarze fitosanitarnym oraz szerokiego zakresu metod badawczych. Badania opierały się na testach równoległych tych samych próbek wykonywanych jednocześnie w Oddziale CL/PZ oraz w RLF, badaniu próbek kontrolnych (ekstrakty bulw ziemniaka) czy wykonywaniu odczytów posiewów bakteriologicznych dla wybranych próbek kontrolnych równoległe przez analityków OCL i RLF. W ramach tych działań w RLF:

- przebadano 414 próbek (próbki równoległe, próbki w ramach weryfikacji wyników),
- 130 próbek kontrolnych ekstraktów bulw ziemniaka o znanym statusie przekazano do badań w OCL i PZ (10 próbek dla każdej jednostki diagnostycznej),
- dokonano 91 równoległych odczytów kontrolnych próbek poddanych badaniu z wykorzystaniem metody hodowlanej.

Ogółem monitorowaniu poddano wyniki badań dla 635 próbek. W większości przypadków uzyskane wyniki były zgodne. W przypadku 2 próbek stwierdzono brak zgodności wyników, wobec powyższego przeprowadzono analizę przyczyn i podjęto stosowne działania.

Zgodnie z rocznym programem weryfikacji wyników badań uzyskiwanych w oddziałach CL i PZ, w 2025 r. RLN:

- poddało powtórny badaniom 16 próbek, wykonując 49 pojedynczych analiz.
- weryfikacji podlegało 6 metod badawczych tj.: ocena zdolności kiełkowania, ocena czystości nasion, ocena obecności innych nasion w sztukach, ocena masy tysiąca nasion, ocena obecności nasion gorzkich w łubinach ocena obecności przetrwalników sporyszu lub *Sclerotinia sclerotiorum*.

Stwierdzono 2 niezgodności w badaniach lub zapisach na wydanych wynikach. Laboratoria przesłały wyjaśnienie oraz wdrożyły odpowiednie działania.

4.8. Działania w kierunku poprawy warunków technicznych, w tym zapewnienia bezpieczeństwa fitosanitarnego

Baza laboratoryjna Inspekcji podlega stałemu doskonaleniu dzięki uzupełnianiu wyposażenia specjalistycznego i pomocniczego. W 2025 r. zakupiono następujący sprzęt laboratoryjny: 2 szafy termostatyczne (OCL w Warszawie i PZ w Lublinie), 2 wytrząsarki laboratoryjne (OCL w Olsztynie i OCL w Katowicach), chłodziarka laboratoryjna dla OCL w Rzeszowie, zamrażarka niskotemperaturowa i zestaw do dokumentacji żeli oraz chłodziarko-zamrażarka dla OCL w Bydgoszczy, komora do PCR dla OCL w Kielcach, komora do hodowli roślin dla OCL w Łodzi. Sprzęt optyczny w postaci toru wizyjnego do mikroskopu dla PZ w Elblągu, a także mikroskop z kamerą do obserwacji w kontraście Nomarskiego DIC dla OCL w Białymstoku oraz mikroskop cyfrowy dla PZ w Gdańsku. W związku z planowaniem wdrożenia do rutynowych badań w 2026r. metody identyfikacji izolatów bakterii oraz grzybów opartej na spektrometrii mas został zakupiony spektrometr mas MALDI Biotyper, który znajdzie zastosowanie w Referencyjnym Laboratorium Fitosanitarnym (RLF) w Toruniu, jako narzędzie do identyfikacji izolatów bakterii i grzybów chorobotwórczych dla roślin. Ponadto na potrzeby Oddziałów CL w Koszalinie, Poznaniu Pruszczu Gdańskim oraz w Warszawie zakupiono dodatkowe wirówki laboratoryjne z

chłodzeniem, które umożliwią usprawnienie wykonywania badań próbek bulw ziemniaka w kierunku obecności wirusów z zastosowaniem metody molekularnej.

Konsekwencją systematycznego wdrażania kolejnych, nowych technik badawczych jest stałe poszerzanie zakresu realizowanych usług przez jednostki diagnostyczne PIORiN. Sukcesywna wymiana wyeksploatowanych urządzeń laboratoryjnych oraz inwestowanie w nowe rozwiązania techniczne pozwala na wdrażanie nowych technik badawczych dających możliwość realizacji szerokiego spektrum badań. Stosowanie międzynarodowych protokołów diagnostycznych, jak również spełnienie wymagań Polskiego Centrum Akredytacji pozwala stwierdzić, że wyniki działalności laboratoriów PIORiN są miarodajne i wiarygodne.

5. KONTROLA REALIZACJI ZADAŃ WOJEWÓDZKICH INSPEKTORÓW OCHRONY ROŚLIN I NASIENICTWA W 2025 ROKU ORAZ STANU ORGANIZACJI ODDZIAŁÓW CENTRALNEGO LABORATORIUM

5.1. Roczny plan kontroli - planowanie i wykonanie.

Plan kontroli GIORiN przyjęty na 2025 rok skupiał się na zagadnieniowo na obszarach pozostających we właściwości rzeczowej biur branżowych wchodzących w strukturę organizacyjną urzędu, tj. Biura Nasiennictwa, Biura Nadzoru Fitosanitarne i Współpracy Międzynarodowej oraz Biura Ochrony Roślin i Nawozów. W planie znalazły się także wybrane zadania kontrolne realizowane w formie kontroli wewnętrznych instytucjonalnych w Oddziałach Centralnego Laboratorium.

Plan kontroli został w styczniu 2025 roku przesłany do wojewódzkich inspektoratów oraz wszystkich jednostek pozostających w strukturze organizacyjnej GIORiN. Działanie takie powodowało odpowiednią transparentność postępowania kontrolujących, co miało przede wszystkim wpływ na lepsze przygotowanie organizacyjne i merytoryczne ze strony podmiotów kontrolowanych. Kontrole w większości zrealizowano według zasad określonych Ustawie z dnia 15.07.2011 r. o kontroli w administracji rządowej. Kontrole instytucjonalne wewnętrzne wykonano wg zasad określonych w 2025 roku, poprzez zastosowanie przepisów wdrożonego zarządzenia Głównego Inspektora Ochrony Środków i Roślin Nr 25/2025, z dnia 17 września 2025 r., w sprawie kontroli wewnętrznej w Głównym Inspektoracie Ochrony Roślin i Nasiennictwa, którego budowę oparto na Standardach kontroli w administracji rządowej z dnia 31.08.2017 roku, opublikowanych w Biuletynie Informacji Publicznej Kancelarii Prezesa Rady Ministrów, a także poprzez odpowiednie odwołanie się do przepisów ww. Ustawy.

Kontrole zostały przeprowadzone w zaplanowanych pierwotnie okresach, udokumentowane formalnie i zakończone. Żadne z zadań kontrolnych nie było zawieszane, nie odstępowano także od prowadzenia kontroli, w następstwie czynności programowania zadania kontrolnego. Pracownicy realizujący zadania właściwe dla stanowisk ds. audytu i kontroli w GIORiN wykonali wszystkie działania kontrolne, zgodnie z określonym w planie rocznym zakresem tematycznym, niemniej w końcowym okresie 2025 roku, pierwotny plan kontroli aneksowano wnioskując do Głównego Inspektora Ochrony Roślin i Nasiennictwa o dokonanie zmian w rocznym planie kontroli w części dotyczącej pracy Wojewódzkich Inspektoratów Ochrony Roślin i Nasiennictwa. Powyższe działanie przeprowadzono uwzględniając informacje przekazane przez Kierownictwo Biura Nadzoru Fitosanitarne i Współpracy Międzynarodowej uzasadniające odstępianie od przeprowadzenia kontroli z tematyki weryfikacji wdrożenia przez Wojewódzkie Inspektoraty Ochrony Roślin i Nasiennictwa wytycznych GIORiN w zakresie usprawnienia postępowania dotyczącego kontroli bakterii *Clavibacter sepedonicus* (Cs). Rezygnacja ta wynikała z faktu dostarczenia przez biuro nadzorujące wystarczających dowodów wdrożenia rekomendacji, które zostały pierwotnie określone przez Komisję Europejską jako zalecenia z audytu KE zrealizowanego w 2022 r., w sektorze kontroli zdrowia ziemniaków. BNFiWM przekazało odpowiednie informacje, w tym m.in. dokumenty zgromadzone w ramach wybranych 30 postępowań kontrolnych WIORiN w omawianym obszarze tematycznym. Na tej podstawie KE, oceniając przekazaną dokumentację, pozytywnie oceniała poziom wdrożenia wytycznych. Równoległe zebrano szczegółowe dane dotyczące

stanu i jakości wdrożenia przedmiotowych wytycznych przez WIORiN-y, a następnie dokonano ich analizy. Wyniki i wnioski przedstawiono podczas szkolenia oraz wspólnie omówiono spostrzeżenia, wydając ogólną pozytywną ocenę zagadnienia, a także wskazując, że osiągnięto założone cele. Tym samym ze względu na ekonomikę postępowania kontrolnego uzyskano akceptację wniosku ze strony Głównego Inspektora.

5.2. Zadania kontrolne - zakres tematyczny.

Część kontroli wykonanych w ramach planowanej działalności odbyła się z udziałem specjalistów z biur branżowych GIORiN, którzy realizowali zadania kontrolne zarówno w formie wyjazdowej, jak i zdalnej. Pracownicy stanowisk ds. audytu i kontroli, co do zasady wykonywali kontrole w siedzibach wojewódzkich inspektoratów i ich oddziałów terenowych. Podstawą opisanych przez kontrolerów ustaleń była dokumentacja źródłowa oraz pisemne informacje i wyjaśnienia przekazane przez osoby reprezentujące kontrolowane podmioty.

W 2025 roku, plan działalności kontrolnej GIORiN uwzględniał problematykę kontroli pracy wojewódzkich inspektoratów, a także Oddziałów Centralnego Laboratorium koncentrując się na zagadnieniach takich jak:

- Planowanie kontroli wprowadzania do obrotu oraz stosowania środków ochrony roślin na podstawie analizy ryzyka.
- Wprowadzanie do obrotu nawozów, środków wspomagających uprawę roślin i produktów pofermentacyjnych.
- Realizacja kontroli DMO, towarzyszącego towarom wprowadzanym do UE.
- Obrót materiałem siewnym - sprawdzenie nadzoru i prawidłowości działań WI nad podmiotami prowadzącymi obrót materiałem siewnym.
- Ocena polowa plantacji nasiennych - nadzór nad kwalifikatorami akredytowanymi i upoważnionymi.
- Kontrola prawidłowości wydawania zezwoleń na zastosowanie nieekologicznego materiału siewnego w rolnictwie ekologicznym.
- Organizacja pracy oraz skuteczność wykonywania wybranych zadań w odniesieniu do prawidłowości gospodarowania przydzielonymi środkami (OCL).

5.3. Najważniejsze ustalenia kontroli

Wskazana powyżej tematyka określona została na bazie sformułowanych potrzeb i propozycji przedstawionych przez Głównego Inspektora Ochrony Roślin i Nasiennictwa oraz dyrektorów biur branżowych w GIORiN, z uwzględnieniem wniosków z kontroli zewnętrznych, a także na podstawie analizy wyników kontroli przeprowadzonych przez kontrolerów GIORiN w latach poprzednich. Analiza informacji, ustaleń, oświadczeń i dokumentów zebranych w trakcie kontroli, wykazała, że zadania dotyczące kontrolowanych obszarów były w większości realizowane prawidłowo, a ich wykonanie poprzedzono odpowiednimi czynnościami organizacyjnymi i nadzorczymi. Przeprowadzone w 2025 roku kontrole pozwalają na ogólne stwierdzenie, że:

- ustawowe zadania Inspekcji w zakresie zdrowia i ochrony roślin wykonywane były zgodnie z głównymi kierunkami pracy i wytycznymi określonymi przez Głównego Inspektora Ochrony Roślin i Nasiennictwa;
- planowanie przez poszczególne wojewódzkie inspektoraty zadań kontrolnych oraz

- działań związanych z pobieraniem próbek do badań i ocen laboratoryjnych, co do wypełniało założenia zawarte w wytycznych Głównego Inspektora na 2025 rok;
- prowadzone mechanizmy planowania oraz monitorowania stanu realizacji zadań uwzględniały kryteria skuteczności oraz ekonomiki działania, w odniesieniu do posiadanych zasobów jak i faktycznych zdolności ze strony oddziałów terenowych do kontroli danego rodzaju produktów lub środków. Liczba planowanych kontroli oraz pobieranych próbek do badań laboratoryjnych wynikała ze wskazań określonych w wytycznych Głównego Inspektora Ochrony Roślin i Nasiennictwa - przełożonych na rodzaj działalności na terenie danego województwa;
 - prawidłowo realizowano procedury pobierania próbek uwzględniając kryteria jakości oraz wagi lub objętości próbek, terminu pobrania, odpowiedniego oznaczenia materiału, zachowania terminów przekazania do laboratorium wskazanego przez GIORiN – jako właściwego do prowadzenia danego rodzaju badań;
 - w informacjach zwrotnych z laboratoriów nie stwierdzano kwestionowania prawidłowości pobieranych próbek;
 - spełnienie wytycznych, w tym założeń co do liczby działań kontrolnych realizowano poprzez ustanowienie mechanizmów umożliwiających bieżącą wymianę informacji pomiędzy merytorycznymi komórkami organizacyjnymi WIORiN – ów, a podległymi oddziałami terenowymi, w tym w bieżące konsultowanie danych o wykonaniu zadań i wynikach kontroli;
 - monitoring stanu wykonania zadań prowadzono w sposób bieżący (np. poprzez dostęp do zbiorów EZD podległych oddziałów i własne agregowanie danych o wykonanych przez oddziały działaniach) lub okresowy, poprzez cykliczne zbieranie danych w ramach specjalnie opracowywanych w tym celu zestawień tabelarycznych, zasilanych informacjami z ZSIORiN;
 - monitoring stanu wykonania zadań był skuteczny – co potwierdzono na podstawie wielokrotnego wprowadzania do planów kontroli stosownych korekt ilościowych, przenoszeniem zadań kontrolnych pomiędzy oddziałami, ze względu na lepsze możliwości organizacyjne, zasoby kadrowe, jak również wskutek uwzględniania ryzyk wynikających z niewystępowania określonego rodzaju produktów, upraw lub zbiorów w zasięgu terytorialnym działania danego oddziału WIORiN.

5.4. Najistotniejsze lub najczęściej stwierdzane błędy w działalności kontrolowanych podmiotów

Analiza ustaleń z wykonanych kontroli pozwala na stwierdzenie, że nielicznie stwierdzane nieprawidłowości lub występujące błędy, w tym uchybienia formalne dotyczyły:

- przypadków braku zawiadomienia przedsiębiorcy o zamiarze wszczęcia kontroli (wg art. 48. 1 ustawy Prawo przedsiębiorców - organ kontroli zawiadamia przedsiębiorcę o zamiarze wszczęcia kontroli (...). Zawiadomienie takie choć ma formalny charakter, w istocie, w procesie kontroli ma znaczenie dla przedsiębiorcy - jest prawem realizowanym na rzecz kontrolowanego, dając mu możliwość odpowiedniego organizacyjnego przygotowania się do kontroli;
- przypadków prowadzenia czynności kontrolnych bez odpowiedniego upoważnienia do kontroli lub niepełnego zakresu informacji ujętych w upoważnieniach, które w szczególności ustawa Prawo przedsiębiorców określa jako wymagane, co spowodowane było przypadkami zastosowania nieaktualnych wzorów lub stosowaniem upoważnień

ogólnych, podczas gdy kontrola tego rodzaju, pomimo okresowej powtarzalności czynności, posiada indywidualny charakter, który powinien być odzwierciedlony w treści indywidualnego upoważnienia do wykonania czynności kontrolnych, w szczególności wobec podlegających zmianie zakresów czynności powodowanych odmienną, inną oceną zagrożeń i ryzyk dla danego przedsiębiorcy;

- przypadków akceptowania okoliczności braku udokumentowania pełnomocnictwa (upoważnienia) dla osoby reprezentującej przedsiębiorcę i biorącej udział w czynnościach kontrolnych w imieniu kontrolowanego, pomimo braku jednoznacznej pewności, że osoba występowała jako umocowana formalnie do ww. działania. Niekonsekwencja takiego postępowania ma znaczenie w szczególności podczas stwierdzenia nieprawidłowości oraz zastosowania sankcji i terminów wykonania zaleceń pokontrolnych, a także w przypadkach wnoszenia zastrzeżeń do protokołów. Brak potwierdzenia odpowiedniego umocowania przedstawiciela podmiotu kontrolowanego może stanowić ryzyko dla późniejszego wyegzekwowania prawidłowości zaleceń pokontrolnych lub działań następczych po kontroli;
- przypadków braku możliwości ustalenia dokładnego terminu składania przez przedsiębiorców, rolników, producentów dokumentów, na podstawie których wymagane były działania ocenne lub nadzorcze ze strony wyspecjalizowanych pracowników WIORiN - co uniemożliwiało wskazanie, czy termin ten zachowano;
- błędy popełniane w fazie rejestracji dokumentów oraz w ich późniejszym obiegu, gdzie kontrolujący w szczególności wykazali, że zachowanie terminu jest prawem wywołującym skutki dla obu stron procesu oceny, z którym wiążą się określone zobowiązania i czynności, a złożenie w terminie gwarantuje, że wniosek będzie zrealizowany, gdyż m.in. oceniający będzie miał czas i możliwości odpowiedniej weryfikacji wniosku, żądania korekt i uzupełnień oraz przekazania dokumentów uprawnionym do działania pracownikom, tym samym żądanie oceny stanie się wykonalne od strony zarówno organizacyjnej jak i merytorycznej;
- brak realizacji wymagania związanego z przypomnieniem firmom nasiennym (przed sezonem), o zasadach składania wniosków, w tym obowiązku podawania na wniosku o ocenę połowę materiału siewnego numeru kwalifikatora akredytowanego - podanie numeru jest niezbędne do prawidłowego planowania i prowadzenia przez wojewódzkiego inspektora nadzoru nad podmiotami akredytowanymi;
- sposobu organizacji pracy pomijającym zasadę planowania zadań, ustalania priorytetów i czasu potrzebnego na ich realizację, co ograniczało systematyczność działań oraz możliwość odpowiedniego sprawdzania stanu wykonania celów i zadań, a także możliwość odpowiedniego przygotowania pracowników od strony szkoleniowej i standardów postępowania w ramach prowadzonych ocen,
- przypadków akceptowania przedkładania przez kontrolowanych przedsiębiorców, niekompletnej dokumentacji ocenianej w trakcie kontroli lub stanowiącej dowody kontroli, jak. np. w tym braki dokumentów zakupu / sprzedaży (rachunki, faktury VAT), brak informacji bądź kopii dokumentów o stanie magazynowym z okresu poprzedniego, stanowiącym podstawę dla oceny z okresu bieżącego;
- okoliczności błędnie przekazanych danych w ramach sprawozdawczości rocznej;
- wydania decyzji zezwalającej na zastosowanie nieekologicznego materiału przeznaczonego do reprodukcji roślin w rolnictwie ekologicznym, niezgodnie z obowiązującymi procedurami;
- przypadków uchybień dotyczących kompletności wniosków o zezwolenie na zastosowanie

nieekologicznego materiału przeznaczonego do reprodukcji roślin w rolnictwie ekologicznym;

- przypadków bezrefleksyjnego opisywania wyników działań kontrolnych, m.in. poprzez określenie konieczności poinformowania WIORiN o sposobie wykonania zaleceń, pomimo braku sformułowania takich zaleceń lub podstaw do ich określenia.

Spostrzeżenia określane wobec kontrolowanych podmiotów dotyczyły najczęściej:

- większego nacisku na prowadzenie działań szkoleniowych i doskonalących, systematycznych, powtarzalnych szkoleń lub warsztatów szkoleniowych w celu ugruntowania i rozwijania wdrożonych rozwiązań – w świetle wyników kontroli, w tym zaobserwowanych różnic w jakości postępowania kontrolnego, niezgodności takie należy eliminować poprzez konsekwentne prowadzenie działań szkoleniowych, gdzie wypracowywane są standardy obowiązujące wszystkich kontrolerów urzędowych podległych inspektorowi wojewódzkiemu;
- powinności dokumentowania przebiegu szkoleń, narad, odpraw, itp. co pozwala na weryfikowanie, a przede wszystkim identyfikowanie treści przedstawionych uczestnikom, w celu ustalenia wspólnych zasad wykonywania zadań oraz standardów ich wykonania, a także wykazania grupy osób które uzyskały wiedzę, brały udział w tego rodzaju przedsięwzięciach podnosząc własne kompetencje zawodowe;
- podjęcia prac na rzecz ujednoczenia odmiennych praktyk tworzenia struktury informacyjnej formularzy, zakresu przedmiotowego stosowanych protokołów kontroli, w szczególności ze względu na występujące ryzyko pomijania ważnych w ocenie elementów – co stanowi źródło uchybień;
- wyeliminowania praktyki uznawania składanych do urzędu wniosków (z tego samego zagadnienia) za jedną sprawę oraz rejestrowania jej na jednym numerze sprawy, co ograniczało odpowiedni stopień identyfikowalności dokumentów, obniżało poziom rozliczalność dokumentacji pod kątem sprawozdawczym jak i archiwizacyjnym, w szczególności w przypadku konieczności wykonania czynności dokumentowanych odrębnie w ramach odrębnych ocen dla każdego z wniosków;
- potrzeby aktualizacji przepisów określających metodyki kontroli wewnętrznych, stanowiących w praktyce podstawę prawną i proceduralną do wykonywanych czynności kontrolnych lub nadzorczych wobec własnych pracowników (inspektorów terenowych), w szczególności ze względu ujmowanie w tych metodykach przepisów wycofanych z obiegu prawnego, nieuwzględnianie w nich obowiązku analizy ryzyka, niedefiniowanie stosowanych w kontroli pojęć charakteryzujących rodzaje działań nieprawidłowych co wpływało na niską przejrzystość formułowania zaleceń pokontrolnych, w tym hierarchii tych zaleceń wg istotności zagrożeń, nieuregulowanie sposobu monitorowania zaleceń wydanych po kontroli oraz ról i odpowiedzialności w tym zakresie.

Podsumowując wyniki przeprowadzonych kontroli oraz zakres stwierdzanych błędów w postępowaniu należy podkreślić, że w kontrolowanej działalności nie stwierdzano i nie wykazano występowania niezgodności o charakterze systemowym, np. wynikających z błędnego ustanowienia procesów na szczeblu centralnym lub błędnej interpretacji wymagań, skutkujących powtarzalnością błędów i nieprawidłowości. W dokumentacji pokontrolnej opracowywanej przez GIORiN ujmowano zalecenia wskazujące na możliwość wprowadzenia przez dany podmiot zmian ukierunkowanych na zwiększenie sprawności realizowanych procedur, albo wdrożenie działań eliminujących przyczyny stwierdzonych nieprawidłowości i

uchybień. Działania te monitorowano do czasu poinformowania przez podmiot kontrolowany o wykonaniu zaleceń. O wynikach wszystkich kontroli informowani byli właściwi dla podmiotów kontrolowanych wojewodowie.

6. INFORMATYKA

W roku 2025 r. Główny Inspektorat Ochrony Roślin i Nasiennictwa zrealizował kilka dużych wdrożeń w zakresie posiadanych i użytkowanych narzędzi informatycznych jak również w zakresie posiadanej infrastruktury.

6.1. Systemy i narzędzia informatyczne w GIORiN

GIORiN udostępnia i administruje szeregiem systemów informatycznych oraz narzędzi dedykowanych pracownikom PIORiN.

Zintegrowany System Informatyczne w Ochronie Roślin i Nasiennictwie (ZSIORiN) jest podstawowym system wykorzystywanym przez inspektorów PIORiN do rejestrowania wyników prowadzonych czynności kontrolnych, prowadzenia rejestrów i ewidencji oraz wystawiania wybranych dokumentów urzędowych. System jest użytkowany przez przeszło 2200 użytkowników Inspekcji.

CS-18 Laboratory Information Management System (LIMS) jest podstawowym systemem dla pracowników jednostek laboratoryjnych GIORiN. System umożliwia kompleksową obsługę badanych próbek oraz wystawianie rachunków za przeprowadzane badania laboratoryjne. System LIMS jest skomunikowany z systemem ZSIORiN, co pozwala na bezpośredni import do systemu laboratoryjnego danych wprowadzanych przez pracowników w terenie do systemu ZSIORiN. Jednocześnie system LIMS obsługuje aplikacje online dla próbobiórców, która pozwala na wprowadzenie protokołu pobrania próby na polu w czasie kontroli, bezpośrednio do aplikacji i przesłanie jej do systemu LIMS, bez konieczności sporządzania takiego protokołu w wersji papierowej, a następnie przepisywania danych z protokołu do systemu.

Elektroniczne Zarządzanie Dokumentacją (EZD PUW) jest podstawowym systemem do obiegu dokumentacji w GIORiN. Od 1 stycznia 2024 r. system ten stał się podstawowym obiegiem dokumentacji w urzędzie. Poza obsługą spraw wchodzących i wychodzących, realizowane jest wiele wdrożeń, które pozwalają wykorzystać system EZD do obsługi dokumentacji wewnętrznej, eliminując stopniowo obieg papierowy. W 2025 r. Główny Inspektorat dołączył do usługi e-Doręczeń i zintegrował posiadany system EZD PUW z tą usługą.

GIORiN zapewnia również inne, dedykowane systemy informatyczne dla pracowników PIORiN, m.in. system poczty elektronicznej do obsługi przeszło 3000 kont pocztowych czy też Bazę Decyzji i Zezwoleń na stosowanie środków ochrony roślin (DiZOR), która zawierają informacje o wszystkich zezwoleniach, decyzjach i etykietach na stosowanie środków ochrony roślin, wraz z kopią do pobrania tych dokumentów. Baza ma na celu zastąpienie dokumentacji papierowej, z której korzystają pracownicy WIORiN przy realizacji kontroli prawidłowości stosowania środków ochrony roślin.

W 2025 r. GIORiN rozpoczął wdrażenie kolejnych narzędzi cyfrowych: intranetu oraz systemu typu IAM do zarządzania uprawnieniami. Portal Intranet ma stać się podstawowym serwisem informacyjnym dla pracowników GIORiN, który zapewni dostęp do wszystkich aktualnych wytycznych, zasad i dokumentów wewnętrznych. System typu IAM ma z kolei

zapewnić pełną identyfikację użytkowników we wszystkich usługach i systemach GIORiN oraz zapewnić kompleksowy nadzór nad nadawanymi uprawnieniami do tych usług i systemów.

6.2. Cyfryzacja czynności kontrolnych

W 2025 r. GIORiN prowadził dalsze prace rozwojowe uruchomionego portalu diagnostyka.piorin.gov.pl, dostępnego z przeglądarki internetowej oraz urządzeń mobilnych, który umożliwi obsługę pobieranych prób w formie cyfrowej. W 2025 r. uruchomiona została funkcjonalność w zakresie automatycznego generowania protokołów z kontroli materiałów pod kątem obecności GMO. Ponadto rozpoczęły się prace nad budową kolejnego modułu – pobierania prób pod kątem pozostałości środków ochrony roślin. Moduł ten ma zostać wdrożony do końca II kwartału 2026 r.

W 2025 r. rozpoczęte zostały również prace nad przebudową kilku kluczowych modułów systemu ZSIORiN, m.in. rejestracją podmiotów oraz modułem do zapisywania danych z przeprowadzanych kontroli fitosanitarnych. Prace te będą kontynuowane w 2026 r.

6.3. Infrastruktura informatyczna

Podstawą wydajnej i bezpiecznej pracy w systemach teleinformatycznych jest posiadanie odpowiedniego stanowiska komputerowego, które spełnia aktualne wymogi w tym zakresie. GIORiN opracował Standard pracy przy komputerze, jednolity dla wszystkich jednostek PIORiN tj. dla GIORiN oraz WIORiN, obejmujący minimalne wymagania dla sprzętu oraz oprogramowania.

Przygotowane wytyczne kładą duży nacisk na:

- doposażanie jednostek organizacyjnych WORiN w nowoczesne stacje komputerowe, spełniające minimalne wymagania opracowane przez GIORiN,
- doposażenie pracowników WIORiN w mobilne urządzenia (laptopy, drukarki przenośne),
- podnoszenie kwalifikacji cyfrowych pracowników WIORiN.

Jednostki GIORiN w 2025 spełniały minimalne wymagania określone w Standardzie.

W roku 2025 dokończono również realizację wdrożenia mającego na celu podłączenie wszystkich jednostek GIORiN jednej usługi Active Directory. Przedsięwzięcie to pozwoli w zunifikowany sposób zarządzać wszystkimi urządzeniami i użytkownikami, ich uprawnieniami oraz w znaczący sposób poprawi bezpieczeństwo stanowisk komputerowych oraz przetwarzanych na nich danych. Na koniec 2025 r. 95% jednostek komputerowych oraz użytkowników została zmigrowana.

GIORiN dokonał również znacznych inwestycji w zakresie wymiany posiadanych serwerów, na których działają kluczowe usługi i systemy GIORiN. Łącznie pozyskanych zostało 10 nowych serwerów, które zastąpią te już wyeksploatowane. Poprawi to bezpieczeństwo oraz responsywność pracy na usługach i systemach GIORiN.

7. INNE ZADANIA REALIZOWANE PRZEZ GIORIN

7.1. Szkolenia

Tabela 1. Zakres tematyczny szkoleń i działań informacyjnych w 2025 r.

l.p.	Biuro GIORiN	Zakres tematyczny szkoleń i działań informacyjnych	Formy działań informacyjnych	Liczba uczestników szkoleń
1.	Biuro Nadzoru Fitosanitarnego i Współpracy Międzynarodowej	<p><u>Szkolenia – problematyka fitosanitarna m.in.:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> – wytyczne do planów pracy WIORiN, działania kontrolne zaplanowane w ramach Programu Wieloletniego, w tym Programu SMP na rok 2025, – raportowanie do KE wykryć agrofagów kwarantannowych i agrofagów objętych środkami, – OptiPest – narzędzie statystyczne EFSA do optymalizacji planowania kontroli dla agrofagów, – narada szkoleniowa dla pracowników WIORiN m.in. dot. paszportowania roślin, zdań realizowanych przez Wody Polskie, wydawania decyzji administracyjnych przez WIORiN, – warsztaty dot. granicznej kontroli fitosanitarnej, w tym omówienie nowego Zarządzenia GIORiN nr 6/2025 w zakresie postępowania przy przeprowadzaniu granicznej kontroli fitosanitarnej, – pomoc publiczna dla podmiotów, wynikająca z rozporządzenia MRiRW w sprawie obniżenia opłat pobieranych przez PIORiN za pobieranie i badanie prób bulw ziemniaków, – rewizja zasad prowadzenia przez Inspekcję urzędowych kontroli pod kątem <i>Clavibacter sepedonicus</i>, 	Organizacja szkoleń stacjonarnych i online, udział w konferencjach, seminariach, artykuły prasowe, materiały informacyjne	łącznie ok. 400 osób

		<p>(w szkoleniach, w zależności od tematyki uczestniczyli pracownicy WIORiN, OG, funkcjonariusze KAS, przedstawiciele Wód Polskich).</p> <p><u>Konferencje, seminaria:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> – Posiedzenie Konsorcjum w ramach projektu Euphresco III (EUPHRESCO III General Assembly Meeting), 2-3.04.2025 r. Madryt, Hiszpania, – Szkoła letnia dla przedstawicieli administracji Mołdawii oraz Ukrainy – prezentacja dot. zasad przeprowadzania granicznej kontroli fitosanitarnej, 3-9.08.2025 r., Kraków, – Konferencja organizowana przez COST oraz EPPO Biosecurity and Surveillance of Quarantine Pests of Trees in Forests and Cities”, 8-9 września 2025 r., Carcavellos, Portugalia – prezentacja: “Poland’s Preparedness for Plant Biosecurity Threats: The Role of Simulation Exercises on <i>Agrilus planipennis</i>”, – Konferencja na zakończenie pierwszego roku projektu „EABRACE Workshop – first years of Baltic co-partners experience” 16–17.10. 2025 r. na Uniwersytecie Rolniczym w Krakowie- prezentacja: Monitoring of Emerald Ash Borer in Poland. <p><u>Artykuły, media:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> – artykuł do Biuletynu Informacyjnego MRIRW nt. Zasad certyfikacji fitosanitarnej towarów eksportowanych z Polski. 		
2.	Biuro Nasiennictwa	Szkolenie w zakresie obrotu materiałem siewnym (wykład na zaproszenie WI Gdańsk)	szkolenie stacjonarne	20

	Szkolenie dla pracowników WIORiN przyjmujących wnioski i dokonujących oceny polowej materiału szkółkarskiego.	szkolenie online	180 – liczba logowań
	Szkolenie dla pracowników WIORiN dotyczące wdrożenia protokołu kontroli upraw GMO do aplikacji dla próbobiorców GMO.	szkolenie online	359 – liczba logowań
	Narada z zakresu nasiennictwa dla kierowników DNN.	szkolenie stacjonarne	41
	Szkolenie ze zmian w Przepisach ISTA 2026 i ustawy o nasiennictwie.	szkolenie online	99 – liczba logowań
	Szkolenie dla inspektorów granicznych – Import materiału siewnego z państw trzecich w kontekście nasiennym (wykład na zaproszenie BNFiWM).	szkolenie stacjonarne	44
	Nadzór nad organizacją szkolenia podstawowego i doskonalącego dla kwalifikatorów polowych roślin oleistych.	Szkolenie stacjonarne	50
	Nadzór nad organizacją szkolenia podstawowego i doskonalącego dla kwalifikatorów polowych roślin bobowatych.	Szkolenie stacjonarne	37
	Nadzór nad organizacją szkolenia podstawowego i doskonalącego dla kwalifikatorów polowych roślin zbożowych.	Szkolenie stacjonarne	22
	Nadzór nad organizacją szkolenia podstawowego i doskonalącego dla kwalifikatorów polowych roślin pastewnych – traw.	Szkolenie stacjonarne	49
	Nadzór nad szkoleniem doskonalącym dla kwalifikatorów dokonujących oceny polowej plantacji nasiennych (w tym wykorzystanie BSP w ocenie polowej).	Szkolenie stacjonarne	26